

ТАБЛИЦА

за отразяване на постъпилите предложения от обществено обсъждане, проведено в периода от 30.11.2022 г. до 14.12.2022 г., на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията

№ по ред на постъпване	Вносител	Предложение	Приема / не приема предложението	Мотиви
	1	2	3	4
1.	От Иван Бухов	<p>В публикувания на 30.11.2022 проект за ЗВИК за бързо обществено обсъждане – 14 дневен срок се твърди, че са взети под внимание всички относими коментари и становища, както и настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020-2022 г. Също така, че са запазени поставените цели във варианта на законопроекта от 2020 г.</p> <p>Само тези две твърдения доказват, че проекта на ЗВИК в този му вид не може да се приеме. В периода 2020-2022 се промениха политиките за опазване на околната среда-зелената сделка и кръговата икономика на европейско ниво, както и нова директива за питейните води, обръщаща внимание не само на качеството на водата за питейно-битови нужди, но и на качеството на влаганите материали – водопроводи и реагенти. Не са взети предвид и други препоръки на СЗО за ВиК отрасъла по време на пандемии.</p> <p>Погрешно е твърдението, че са взети под внимание относими коментари и становища в периода 2020-2022. Например в основния текст, така и в преходните и заключителни разпоредби, липсва текст относно санитарно-охранителните зони на водоизточниците и по точно ограничаване на нерегламентираните сечи във водосборите, за което има внесено законодателно предложение от група депутати още в 47 НС.</p> <p>Проектозаконът има за основна цел узаконяването на Българския ВиК холдинг, създаден с Разпореждане №1 от 22.01.2020 г. на Министерски съвет на РБ по време на водната криза в гр. Перник вследствие източването на яз. Студена за ремонта на язовирната стена. Чрез „Българския ВиК холдинг“ ЕАД</p>	Не се приема	<p>Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвежда чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.)</p> <p>Съгласно чл. 135, ал. 1, т.6 от Закона за водите Министерският съвет приема наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и за водоснабдяване за производство на бутилирани води, за лечебни цели, за профилактика, за отдих и спорт.</p>

		<p>МРРБ може да се разпорежда с бюджетни средства без всякакъв контрол от страна на Министерство на финансите.</p> <p>Също така, проектозаконът за ВиК предлага създаване на Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги с финансиране от държавния бюджет т.е. желанието е да се излезе от КЕВР, който налага допълнителни показатели за качество на ВиК услугата и норма на възвръщаемост за отделните групи ВиК оператори в съответствие с изпълнението на мерките, заложи в стратегически и законодателни документи при спазване на европейските изисквания. От заложените възнаграждения и допълнителни придобивки на членовете/служителите на новата комисия прозира лично облагодетелстване, като няма да се защити публичния интерес. Например възнагражденията на членовете на комисията се определят както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. на председателя – 90 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт; 2. на останалите 4 члена на комисията - 80 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт. <p>При осъществяване на дейността си комисията ще се подпомага от администрация, чиито служители могат да получават допълнителни възнаграждения за постигнати резултати, определени по ред и по начин, установени с вътрешните правила за работната заплата. Членовете на комисията и служителите имат право ежегодно на представително облекло на стойност до три минимални работни заплати, като средствата се осигуряват от нейния бюджет. Членовете и администрацията на комисията се застраховат задължително със застраховките „Живот" и „Злополука" за сметка на бюджета на комисията.</p> <p>Основно нарушение на проектозакона за ВиК е, че не е осигурено публично обсъждане през 2022 г., на което редица организации, експерти и заинтересовани биха възразили на работещата досега неефективно ВиК структура, както и желанието на МРРБ за нейното бързо законово утвърждаване.</p>	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.</p> <p>Посочените забележки на Администрацията на Министерския съвет са от първото съгласуване на цялостната предварителна оценка на въздействието – становище с изх. № 03-01-212/17.10.2022 г.</p>
--	--	--	---

	<p>Досега БВИКХ е една банка за раздаване на заеми на ВиК оператори в затруднено финансово състояние, които заеми едва ли някога ще бъдат върнати. Освен това, повечето действащи Асоциации по ВиК нямат капацитет и финансов ресурс да контролират прехвърлените им ВиК активи, както и да вземат професионални решения. Пример, водната криза в гр. Перник и установените от ОЛАФ неработещи ВиК обекти, изградени с европейски средства.</p> <p>В резултат на гореизложеното, предлагаме да не се приеме предложението за проект за Закон за ВиК преди неговото открито публично обсъждане за по-дълъг период, по време на което ще се отстранят редица недостатъци и допълнят изисквания в съответствие с новите европейски политики и лошите практики у нас.</p> <p>В подкрепа на предложението ни са и забелязаните съществени пропуски от администрацията на Министерски съвет, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В раздел 1 за проблем/проблеми за решаване се препоръчва кодифициране (окупняване) на приложимите нормативни актове и уеднаквяване на понятийния апарат. - В раздел 3 за целите се обръща внимание, че липсва обективно измерими критерии за формулираните цели. - В раздел 4 за варианти на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до регламентирането на ролята на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. - В раздел 5 за анализ на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до административната тежест и по-конкретно: очаквани промени спрямо актуалното състояние на режими, услуги и регистри. - В раздел 8 за обществените консултации се насърчава обществената консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по-кратък от 30 дни. Основните мотиви за това са високото обществено значение на темата, видно 	<p>Забележките са отстранени в настоящия проект на Закон за водоснабдяването и канализацията и със свое становище с изх. № 03-01-212-2/14.11.2022 г. Администрацията на Министерския съвет съгласува цялостна предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията без препоръки.</p>
--	--	---

		и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни и изминаването на повече от година и половина от проведените предварителни консултации. Настоящото възражение е подкрепено от следните организации: В очакване на цялостна преработка на проектозакона за ВИК		
2.	От граждански и работодателски организации : (1) Асоциация за регулиране на отношенията в етажната собственост; (2) Движение за национално единство и спасение; (3) Граждански форум „Промяна“; (4) НПО „Граждански контрол“; (5) Съюз на пенсионерите – 2004 Обединени; (6) ПП „Българско национално обединение“; (7) Сдружение „Справедлива България“; (8) Нац. движение „П КИЗИИ“.	<p>В публикувания на 30.11.2022 г. проект за ЗАКОН ЗА ВОДОСНАБДЯВАНЕТО И КАНАЛИЗАЦИЯТА /ЗВИК/ за бързо обществено обсъждане - 14 дневен срок се твърди, че са взети под внимание всички относими коментари и становища, както и настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020 Г.-2022 г. Също така, че са запазени поставените цели във варианта на законопроекта от 2020 г.</p> <p>Само тези две противоречащи се твърдения доказват, че проектът на ЗВИК в този му вид не може да се приеме. В периода 2020-2022 се промениха политиките за опазване на околната среда-зелената сделка и кръговата икономика на европейско ниво, както и нова директива за питейните води, обръщаща внимание не само на качеството на водата за питейно-битови нужди, но и на качеството на влаганите материали - водопроводи и реагенти. Не са взети предвид и други препоръки на СЗО за ВиК отрасъла по време на пандемии. Също така, както в основния текст, така и в преходните и заключителни разпоредби, липсва текст относно санитарно-охранителните зони на водоизточниците и по-точно ограничаване на нерегламентираните сечи във водосборите, за което има внесено законодателно предложение от група депутати още в 47-то НС.</p> <p>Проектозаконът има за основна цел узаконяването на Българския ВиК холдинг, създаден с Разпореждане №1 от 22.01.2020 г. на Министерския съвет на РБ по време на водната криза в гр. Перник вследствие източването на яз. Студена за ремонта на язовирната стена. Целта е чрез „Българския ВиК холдинг“ ЕАД МРРБ да се разпорежда с бюджетни средства без всякакъв контрол от страна на Министерството на финансите.</p> <p>Неслучайно, проектозаконът за ВиК предлага създаване на Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги с финансиране от държавния бюджет, т.е. желанието е да се излезе от КЕВР, която въвежда редица показатели за качество на ВиК услугата и норма на възвръщаемост за отделните групи ВиК оператори в съответствие с изпълнението на мерките, заложили в стратегически и законодателни документи при спазване на европейските изисквания. От заложените възнаграждения и допълнителни придобивки на членовете/служителите на</p>	Не се приема	<p>Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвежда чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.)</p> <p>Съгласно чл. 135, ал. 1, т.6 от Закона за водите Министерският съвет приема наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и за водоснабдяване за производство на бутилирани води, за лечебни цели, за профилактика, за отдих и спорт;</p> <p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложили в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“</p> <p>- да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект;</p>

	<p>новата комисия прозира лично благодетелстване, като няма да се защити публичния интерес. Например възнагражденията на членовете на комисията се определят както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на председателя - 90 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК, съгласно данни на Националния статистически институт; - на останалите 4 члена на комисията - 80 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК, съгласно данни на Националния статистически институт. <p>При осъществяване на дейността си комисията ще се подпомага от администрация, чиито служители могат да получават допълнителни възнаграждения за постигнати резултати, определени по ред и по начин, установени с вътрешните правила за работната заплата. Членовете на комисията и служителите имат право ежегодно на представително облекло на стойност до три минимални работни заплати, като средствата се осигуряват от нейния бюджет. Членовете и администрацията на комисията се застраховат задължително със застраховките „Живот" и „Злополука" за сметка на бюджета на комисията.</p> <p>Основно нарушение на проектозаконали за ВиК е, че не е осигурено публично обсъждане през 2022 г., на което редица организации, експерти и заинтересовани биха възразили на работещата досега неефективно ВиК структура, както и желанието на МРРБ за нейното бързо законово утвърждаване.</p> <p>Досега БВИКХ е една банка за раздаване на заеми на ВиК оператори в затруднено финансово състояние, които заеми едва ли някога ще бъдат върнати. Освен това, повечето действащи Асоциации по ВиК нямат капацитет и финансов ресурс да контролират прехвърлените им ВиК активи, както и законови правомощия за санкциониране при установени нарушения. Пример, водната криза в гр. Перник и установените от ОЛАФ неработещи ВиК обекти, изградени с европейски средства.</p> <p>В този им вид Асоциациите по ВиК и БВИКХ както досега и в бъдеще няма да допринесат за подобряване на дейността на ВиК отрасъла, който е в изключително тежко положение в резултат на политически назначения и липса на контрол при планирането на обекти и тяхното последващо изпълнение от постоянния кръг от фирми. Бягането от контрол за изпълняваните инвестиционните обекти е продължаващият отказ на МРРБ да възстанови постоянно действащ Технически експертен съвет с цел приемане на устойчиви решения във ВиК отрасъла. Новото предложение за бягане от</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.</p> <p>Посочените забележки на Администрацията на Министерския съвет са от първото съгласуване на цялостната предварителна оценка на въздействието – становище с изх. № 03-01-212/17.10.2022 г. Тези забележки са отстранени в настоящия проект на Закон за водоснабдяването и канализацията и със свое становище с изх. № 03-01-212-2/14.11.2022 г. Администрацията на Министерския съвет съгласува проектозакона без препоръки.</p>
--	--	--

		<p>контрол на ВиК операторите е смяната на КЕВР с нова Комисия и допълнителна администрация от скъпо платени послушници.</p> <p>В резултат на гореизложеното, предлагаме да не се приеме предложението за проект за Закон за ВиК преди неговото открито публично обсъждане за по-дълъг период, през който ще се отстранят редица недостатъци и допълнят изискванията в съответствие с новите европейски политики и за преодоляване на лошите практики у нас. Необходима е реалистична оценка за ефективността на управление на ВиК отрасъла досега, като се има предвид че доставката на вода е стратегическа дейност.</p> <p>В подкрепа на възражението ни са и забелязаните съществени пропуски от администрацията на Министерски съвет, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В раздел 1 за проблем/проблеми за решаване се препоръчва кодифициране (окрупняване) на приложимите нормативни актове и уеднаквяване на понятийния апарат. - В раздел 3 за целите се обръща внимание, че липсват обективно измерими критерии за формулираните цели. - В раздел 4 за варианти на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до регламентирането на ролята на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. - В раздел 5 за анализ на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до административната тежест и по-конкретно: очаквани промени спрямо актуалното състояние на режими, услуги и регистри. - В раздел 8 за обществените консултации се насърчава обществената консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по-кратък от 30 дни. Основните мотиви за това са високото обществено значение на темата, видно и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни и изминаването на повече от година и половина от проведените предварителни консултации. 		
3.	Доц. д-р инж. Галя Бърдарска Председател на Сдружение „Глобално партньорство по водите – България“	Човешкото право за вода дава право на всеки за достатъчна, изгодна, физически достъпна, безопасна и приемлива вода за лични и битови нужди (UN CESCR, 26.11.2002). При сега действащата структура на ВиК отрасъла независимо от изразходваните европейски и бюджетни средства броят на населението на водни режими не намалява, както и подаването на питейна вода със стандартни отклонения по показателите мътност, нитрати, желязо, манган, нитрати, уран и др. Това човешко право се наруши и вследствие на настъпилите промени в Закона за водите (ЗВ) с въвеждането на Асоциациите	Не се приема	Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“: - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените

	<p>по ВиК (АВиК), които са асоциации на собствениците на ВиК системи и съоръжения и следва да управляват инфраструктурата от името на собствениците. След консолидация задължение на АВиК е да сключи договор с един ВиК оператор за експлоатацията и поддръжката на ВиК инфраструктурата и за предоставяне на ВиК услуги на обособената територия. Финансирането на реконструкцията и модернизацията на остарелите технически ВиК системи и съоръжения само на влезли общини в АВиК е нарушение на международното право за равен достъп до вода. Според Министерството на регионалното развитие АВиК имат много важно място в институционалната уредба по отношение управлението на ВиК системите и съоръженията, но за съжаление не функционират и към настоящия момент (Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г., одобрена с Решение на Министерския съвет № 269 от 07.05.2014 г.).</p> <p>И след 2014 г. се доказва на практика нефункционалността на АВиК, които дори нямат средства да осигурят изискуемия минимален тричленен състав от юрист, икономист и ВиК инженер, а камо ли да контролират поверените им ВиК активи. Доказателство за това са установените нередности на ВиК обекти от ОЛАФ през 2022 г., а не от АВиК. Вместо да се преоцени наложената отвън неефективна система на управление на ВиК отрасъла в малка България, с Разпореждане №1/ 22.01.2020 на МС се създава допълнително Български ВиК холдинг, чиито вменени задължения в проектозакона подлежат на преценка поради вписването му като ЕАД в Търговския регистър и регистър на ЮЛНЦ на 05.05.2020, както и мястото му в новата структура на МРРБ. Създава се Дирекция „Водоснабдяване и канализация и благоустройствени дейности“. В проектозакона се предлага и създаването на отделна от КЕВР Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, което противоречи на подготвяното Постановление на МС за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, приет с Постановление № 171 на Министерския съвет от 2017 г., (обн., ДВ, бр. 68 от 2017 г., изм., бр. 70 от 2018 г., бр. 31 и 71 от 2019 г. и бр. 57 от 2020 г.; изм., бр. 53 от 2022 г.), като в дейността на новата Дирекция "Държавна собственост и търговски дружества" е записана КЕВР: - Чл. 31. 15. при изготвяне на договори за управление и контрол на органите на управление и на контрол на търговските дружества – ВиК оператори, с над 50 на сто държавно участие определя основните показатели за дейността на ВиК операторите в съответствие с одобрените от Комисията за енергийно и водно регулиране бизнес планове и контролира изпълнението им. В заключение, проектът за Закон на ВиК не отговаря и на</p>	<p>на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Асоциациите са създадени в съответствие с разпоредбите на Закона за водите от 2009 г., представляват собствениците на публичната ВиК инфраструктура и защитават техните интереси. Нефункционирането на единични асоциации изисква предприемане на мерки за повишаване на техния индивидуален капацитета.</p>
--	---	--

		<p>изискванията на европейските политики за зелената сделка и кръговата икономика и новата директива за качеството на питейната вода, както и на добрите европейски практики за управление и контрол на ВиК инфраструктурата в условията на климатични промени и пандемии. Необходим е задълбочен анализ за съществените недостатъци на досегашния начин на управление и контрол на ВиК отрасъла, довели до воден терор спрямо населението, както и до загуба на европейско финансиране поради некачествено проектиране. Съществуват и редица предпоставки за наказателни процедури поради явни нарушения при изпълнението на ВиК обекти. Узаконяването на съществуващия модел на управление ще увеличи опасността от пълен колапс на ВиК отрасъла.</p>		
--	--	---	--	--

4.	Изпълнителна агенция по горите	<p>Във връзка с публикувания на 30.11.2022 г. на Портала за обществени консултации /ПОК/ към Министерския съвет проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, изразяваме отрицателно становище, със следните мотиви:</p> <p>Настоящият проект на Закон за водоснабдяване и канализация преповтаря изцяло проекта от 2020 г. без да са взети под внимание направените от Изпълнителна агенция по горите сериозни бележки по същия. С писма с изх. рег. индекс ИАГ-9629/15.04.2020 г. и ИАГ – 26976/25.11.2020г., Изпълнителната агенция по горите е изразила мотивирано отрицателно становище по проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, с който се правят изменения в Закона за горите. Видно от публикувания на 30.11.2022 г. на ПОК проект на закон, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, не е взело под внимание становището на ИАГ с подробно изложените в него мотиви и предложения и отново предлага същия проект на закон. В тази връзка, с настоящото писмо отново изразяваме отрицателно становище по проекта на ЗВиК, публикуван на ПОК на 30.11.2022 г., по изложените по-долу съображения:</p> <p>Съгласно чл. 34, ал. 1 и ал. 2 от проекта на ЗВиК, се предвижда ВиК проводи (мрежи) и съоръженията към тях да се изграждат в държавни и общински имоти въз основа на одобрен парцеларен план, а когато това е невъзможно те да се изграждат в поземлени имоти – собственост на физически и/или юридически лица въз основа на одобрен парцеларен план и платено еднократно обезщетение на собствениците на засегнатите имоти. Съгласно посочените текстове лицата, които ще изграждат и ще експлоатират ВиК проводи (мрежи) и съоръженията към тях, няма да заплащат еднократно обезщетение, когато се засягат поземлени имоти държавна и общинска собственост извън урбанизираните територии, т.е. за засегнатите горски територии. В тази връзка с § 23 от Преходните и заключителни разпоредби на законопроекта се предлагат промени в Закона за горите, с които се засяга редът за учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии за изграждане на съоръжения на техническата инфраструктура. Изцяло се отменя съществуващия ред за учредяване на ограничени вещни права (сервитут) върху поземлени имоти в горски територии. Вместо това се предлага да се издава „разрешение за изграждане“ в поземлени имоти в горски територии – държавна и общинска собственост, като се отменя изискването за заплащане на цена за учредяване на сервитут, а за издаването на разрешението да се заплаща такса. Заплащането на такса по Закона за държавните такси, за</p>	Не се приема	<p>Съгласно разпоредбите на чл. 64 от Закона за горите за сервитутите, които възникват по силата на специални закони в горските територии, се прилагат разпоредбите на съответните закони. Сервитутите за изграждане или реконструкция с промяна на трасето на ВиК мрежи и съоръжения извън урбанизираните територии възникват по реда на Закона за устройство на територията като специален закон, а не по реда и условията на Закона за горите.</p> <p>Съгласно чл. 34, ал. 4 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, условията и редът за определяне на размерите и разположението на сервитутните ивици и на специалния режим за изграждане и експлоатация на водоснабдителни и канализационни проводи (мрежи) и съоръжения, публична държавна и публична общинска собственост се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p>
----	--------------------------------	---	--------------	---

	<p>издаване на писмен документ и за извършване на административна услуга не може да замести заплащането на цена за учредяване на сервитут.</p> <p>Съгласно чл. 5, ал. 1 от проекта на ЗВиК, дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите ще се извършва от експлоатационни дружества, които ще са публични предприятия и търговски дружества, наричани ВиК оператори, които ще предоставят обществени услуги срещу заплащане.</p> <p>От предложените с § 23 от Преходни и заключителни разпоредби на проекта на ЗВиК изменения в Закона за горите следва, че изграждането и експлоатацията на ВиК системите в поземлени имоти в горски територии – държавна собственост ще се извършва безвъзмездно. Същевременно върху поземлените имоти в горски територии ще се налагат ограничения върху ползването и стопанисването им, което ще възпрепятства държавните горски предприятия по чл. 163 от Закона за горите, които са създадени за управлението на горските територии – държавна собственост и са държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, да извършват своята стопанска дейност като търговски дружества. Като се има предвид, че промените в Закона за горите не се отнасят само за ВиК съоръжения, то изграждането на всички видове съоръжения на техническата инфраструктура върху поземлени имоти в горски територии – държавна собственост ще е безвъзмездно. С предложените разпоредби в проекта на ЗВиК и в ЗГ ще се даде икономическо предимство на търговските дружества (ВиК дружествата, електроразпределителните дружества, мобилните оператори и др.), които изграждат и експлоатират линейни обекти на техническата инфраструктура, което по своето същество представлява нерегламентирана държавна помощ. По този начин, съобразно правилата за предоставяне на държавна помощ, ще са налице предпоставките за образуване на наказателно производство срещу България.</p> <p>С предложеното изменение на чл. 68 от Закона за горите, също ще се предоставя икономическо предимство и нерегламентирана държавна помощ, тъй като собствениците на линейните обекти ще станат собственици и на дървесината от поземлените имоти в горски територии без да са заплатили стойността ѝ, т.е. получават безвъзмездно собственост на държавни ресурси. В действащата разпоредба на чл. 68 от Закона за горите се регламентира собствеността на дървесината да е на титуляря на вещното право, но при учредяването той заплаща отделно стойността на дървесината на корен в сегашна възраст, която е определена с доклада за оценка, изготвен от независим оценител по реда на Наредбата за оценка на поземлени имоти в</p>		
--	---	--	--

	<p>горски територии.</p> <p>С изменението на чл. 65 от ЗГ се предлага „поземлени сервитути за изграждане на отклонения от линейни мрежи по чл. 61, ал. 1 с прилежащите им съоръжения да се учредяват по реда на чл. 193 от Закона за устройство на територията и чл. 112 от Закона за водите“. С този текст се отнемат правомощията на компетентните органи по Закона за горите (Министерския съвет, министърът на земеделието и изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите) и се дават такива на кметовете на общините и на областните управители, които на практика упражняват правата на собственост на ВиК системите – публична общинска и публична държавна собственост. За учредяването по този ред сервитут се заплаща цена, определена по чл. 210 от Закона за устройство на територията, което противоречи чл. 86 от Закона за горите, съгласно който за учредяване на сервитут върху горски територии се заплаща цена, която се определя по реда на Наредбата за оценка на поземлени имоти в горски територии. Съгласно цитираната наредба, цената на поземления имот в горска територия е неговата парична стойност към точно определена дата в зависимост от: пазарната конюнктура; стойността на земята и насаждението; специалните полезни функции на гората; местонахождението на имота. Цените на поземлените имоти в горски територии се определят чрез оценка, посочена в доклад, при условията и по реда на наредбата. Оценката се изготвя от правоспособен независим оценител на поземлени имоти в горски територии, регистриран по Закона за независимите оценители. При изготвянето на оценката на поземлени имоти в горски територии се използват методи на оценяване, които са международно признати, допустими или предвидени от българското законодателство и възприети като стандарти за бизнес оценяване.</p> <p>В мотивите към проекта на ЗВиК горните обстоятелства не са отразени, като липсват мотиви за разпоредбите, с които се дават привилегии и икономическо предимство на търговските дружества, които ще изградят и експлоатират линейни обекти на техническата инфраструктура в поземлени имоти в горски територии. Промените в Закона за горите не са обосновани, като поставят в по-неблагоприятно положение другите заявители. Същите няма да доведат до намаляване на административната тежест и синхронизиране на нормативната уредба, а ще създадат предпоставки за нарушение на правото на Европейския съюз във връзка с нерегламентираната държавна помощ.</p> <p>Предвид гореизложеното, считам че предложените разпоредби в проекта на ЗВиК и в ЗГ са неприемливи, необосновани и противоречат на действащото</p>		
--	---	--	--

	<p>законодателство на Република България и на правото на Европейския съюз, поради което предлагам:</p> <p>1. § 23 от Преходните и заключителни разпоредби на законопроекта да отпадне изцяло.</p> <p>2. В чл. 34 да се създаде ал. 5 със следния текст:</p> <p><i>„(5) За изграждането на ВиК проводи (мрежи) и съоръженията в поземлени имоти в горски територии се прилага редът в чл. 61 и следващите от Закона за горите“</i></p> <p>3. Текстът на § 8 от Преходни и заключителни разпоредби към проекта на ЗВиК да се измени така:</p> <p><i>„§ 8. Сервитутните ивици на съществуващите до 28.01.2000 г. водоснабдителни и канализационни проводи (мрежи) и съоръжения - публична държавна и публична общинска собственост, се отразяват в кадастъра по реда на чл. 31а от Закона за кадастъра и имотния регистър с размер и разположение на зоната на ограничение, определени в наредбата по чл. 13, ал. 1.“</i></p> <p>На 28.01.2000 г. влиза в сила действащия Закон за водите, като с § 15, ал. 2 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за водите, за собствениците на изградени по-рано съоръжения за водопрекарване възниква задължението да уредят правата по чл. 112 от Закона за водите в срок от 2 години от влизане в сила на закона. Предвид обстоятелството, че собствениците не са изпълнили задължението си и не са уредили правата си, то с разпоредбата на § 8 от ПЗР към проекта на ЗВиК и с разпоредбата на чл. 37, ал. 1 от проекта на ЗВиК, в полза на лицата, които експлоатират съществуващи до 28.01.2000 г. водоснабдителни и канализационни проводи (мрежи) и съоръжения ще възникнат сервитутни права, което е неприемливо.</p> <p>Предложение по § 8 е направено и с оглед факта, че след 28.01.2000 г., в Закона за водите и в Закона за горите са съществували разпоредби, които са задължавали лицата, които изграждат водоснабдителни и канализационни проводи (мрежи) и съоръжения да уредят правата на водопрекарване в чужди поземлени имоти и да заплатят съответната цена.</p> <p>По този начин правата, които ще произтичат от § 8 от Преходни и заключителни разпоредби към проекта на ЗВиК заедно с чл. 37, ал. 1 от проекта на ЗВиК, ще бъдат аналогични на правата, които произтичат от § 26, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за енергетиката. В</p>		
--	---	--	--

		<p>случай, че разпоредбата на § 8 от Преходни и заключителни разпоредби към проекта на ЗВиК, която е действаща към момента (§ 23 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ), остане без да има посочена дата ще се нарушават принципите на равнопоставеност на лицата, които при изграждането на такива обекти са спазили всички действащи към момента на изграждане законови изисквания за учредяване на сервитути и са заплатили съответна цена за това, спрямо други, които към момента или в бъдеще ще получат такива права по силата на закон (ex lege) и то безвъзмездно. Изпълнителна агенция по горите многократно е изразявала становища, че разпоредбата на § 23 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ (обн. ДВ, бр. 1, в сила от 01.01.2019 г.) е неясна и създава проблеми при прилагането ѝ, тъй като с нея се дават права на лица, които са изграждали, изграждат и в бъдеще ще изграждат ВиК системи без да спазват изискванията на действащото законодателство. Въпреки това в проекта на Закона за водоснабдяването и канализацията се предвижда текстът на § 23 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ без да има промени, да стане част от този закон, като § 8 от Преходни и заключителни разпоредби към проекта на ЗВиК.</p> <p>Неоснователно е и противоречи на изискванията на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията на Република България, за изградените след 28.01.2000 г. ВиК системи, без да са уредени правата за водопрекарване в чужди поземлени имоти (т.е. в нарушение на действащото законодателство към момента на изграждането им), да се създават правила, с които определен кръг от лица да получават привилегии.</p> <p>В публикувания на Портала за обществени консултации доклад не са отразени нашите становища представени в работната група от 2020 г., както и при предходните обществени консултации през 2020 г.</p> <p>Във връзка с гореизложеното, изразяваме отрицателно становище по проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, публикуван на Портала за обществени консултации към Министерския съвет на 30.11.2022 г., като се надяваме направените от нас бележки и предложения да бъдат приети и отразени в проекта на ЗВиК преди внасянето му за разглеждане от Министерския съвет.</p>		
--	--	--	--	--

5.	Омбудсман	<p>Относно Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията (Проект), с който се запазват поставените цели във варианта на законопроект от 2020 г., изразявам следното становище:</p> <p><i>Отново се затвърждава доминиращото държавно управление в сектор ВиК:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - една обособена територия, съвпадаща с административната област, с една Асоциация и един ВиК оператор, с единна цена на ВиК услугите; - ВиК оператор може да бъде търговско дружество, което е публично предприятие по смисъла на Закона за публичните предприятия (ЗПП). Това означава, че държавата/общината следва да има участие в капитала над 50% или по друг начин упражнява доминиращо влияние; - бизнес програмите на ВиК операторите, които включват ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели, както и инвестиционна програма, се одобряват от органа, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала. Не е предвидено провеждане на обществено обсъждане; - Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребители се изготвят от МРРБ. Не е предвидено обществено обсъждане и одобряване. <p><i>В същото време правата и интересите на потребителите не са защитени в достатъчна степен.</i></p> <p>Съгласно Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014 - 2023 г., целта „качество срещу пари“ ще се счита за осъществена, когато българските ВиК дружества постигнат показатели за ефективност и качество на услугите, съизмерими с добрите европейски практики, и това доведе до обществено удовлетворение от услугите и цените.</p> <p>От Проектът не става ясно по какъв начин цената на водата ще бъде обвързана с изпълнение на показателите за качество. Новата Комисия ще одобрява само цените на ВиК услугите, извън нейната компетентност остават бизнес програмите и контролът за изпълнение на показателите за качество.</p> <p>Контролът за изпълнение на показателите за качеството на предоставяните ВиК услуги, сведени неясно защо до 3 (от 15 в момента), ще се осъществява от МРРБ.</p> <p>Няма промени при определяне на социалната поносимост на цените на</p>	Не се приема	<p>Бизнес програмите на ВиК операторите се изготвят по реда на Закона на публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.</p> <p>Според чл.76, ал.1 от Проекта на Закон за ВиК, Комисията провежда процедура за обществено обсъждане за одобряване на цени на ВиК услугите.</p> <p>В законопроекта е предвидено показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор да се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството</p> <p>Квотата на държавата, действаща и към момента е определена предвид отговорностите ѝ за осъществяване на държавната политика в отрасъла водоснабдяване и канализация, включително по отношение на управление на ВиК системите и регламентиране изискванията към съответните юридическите лица.</p> <p>Единната цена на ВиК услугите в обособените територии е действаща към момента и е въведена с цел солидарност и намаляване на неравнопоставеността при предоставянето им. Осигуряването на</p>
----	-----------	---	--------------	--

	<p>ВиК услугите. По този начин едни ненадеждни данни, както ги определя НСИ, отново ще определят прага на цената на водата.</p> <p>В Проекта не е дадено определение на понятието „уязвими потребители“ и съответно не се предвиждат изменения в Закона за социалното подпомагане.</p> <p>Тук искам да припомня, че НС в края на 2019 г. възложи на министъра на регионалното развитие и благоустройството до 15 май 2020 г. да подготви и да обяви за обществено обсъждане проект на Закон за ВиК, който да гарантира дългосрочно решение на проблемите в сектора, в това число социална поносимост на цените на ВиК услугите и въвеждането на водни помощи. В проекта, предложен за обществено обсъждане на 26.10.2020 г., нямаше предвидени водни помощи, както и в настоящия Проект.</p> <p>Наложително да се обсъди и приеме механизъм за подпомагане на водно бедните. Още повече, че достъпът до питейна вода е част от правото за адекватен жизнен стандарт, признато от Общото събрание на ООН.</p> <p>Искам да припомня, че Световната здравна организация препоръчва определянето на минимално количество за един човек, необходимо за задоволяване на основните потребности от вода на населението.</p> <p>Контролът по изпълнение на бизнес програмите от ВиК операторите е предвиден да се осъществява от самите тях, няма предвиден независим орган за това. Остава и единната цена на ВиК услугите в обособена област, независимо от начина на предоставяне на услугата, което прави цената икономически необоснована предвид разходите за доставянето ѝ.</p> <p>Във връзка с изложеното конкретизирам установените от омбудсмана проблеми:</p> <p>✓ <i>Асоциации по водоснабдяване и канализация (чл. 16, ал. 3)</i></p> <p>Запазва се изискването, когато в съответната асоциация участва държавата и повече от една община, държавата да има блокираща квота от 35% в общото събрание при взимане на решение с мнозинство от три четвърти. По този начин взимането на решение зависи винаги от държавата..</p> <p>Смятам, че квотата на държавата трябва да бъде намалена.</p>	<p>водоснабдяване и канализация, включващо и разходи за стопанисване, поддръжка и експлоатация, отнесено към броя на потребителите, обикновено е по-скъпо в отдалечени и малки населени места. С въвеждането на единна цена се избягват също така и допълнителни административни разходи.</p> <p>Условията и редът за предаване на ВиК активи, които имат характер на публична собственост, са детайлизирани в договора по чл. 50, ал. 1 от законопроекта.</p> <p>Съгласно чл. 34, ал. 4 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, условията и редът за определяне на размерите и разположението на сервитутните ивици и на специалния режим за изграждане и експлоатация на водоснабдителни и канализационни проводи (мрежи) и съоръжения, публична държавна и публична общинска собственост се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>Условията за прекратяване на договора по чл. 50, ал. 1, са регламентирани в чл. 51 и детайлизирани в цитирания договор.</p> <p>Качеството на питейната вода се контролира от Регионалните здравни инспекции по реда на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.), в която са</p>
--	---	--

	<p>✓ <i>Прилагане на единна цена на ВиК услугите в рамките на една обособена територия (чл. 31 и чл. 69, ал. 1).</i></p> <p>Категорична съм, че цената на ВиК услугите в отделните райони, обхванати от обособената територия, трябва да съответства на действителните разходи за предоставянето им.</p> <p>Определянето на единна цена за една обособена територия не е справедливо и балансирано, тъй като разходите на ВиК оператора са различни в населените места от областта.</p> <p>В Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. е отбелязано, че гравитачното водоснабдяване е евтино и естествените условия са тези, които водят до намаляване разходите за водоснабдяване.</p> <p>Освен това, инвестициите за подобряване качеството на обслужване в отделните райони на обособената област са различни. Едни са инвестициите в големите градове, други - в малките населени места.</p> <p>✓ <i>Ограничения на собствеността за благоустройствени цели (Гаава трета, Раздел III).</i></p> <p>Налагането на ограничения на собствеността за благоустройствени цели въз основа на специален закон е предвидено съгласно чл. 53 от Закона за собствеността. Необходимият в тази насока баланс изисква съответна по ранг нормативна уредба - по правило тя трябва да се съдържа в специалния закон, приет от Народното събрание, а не уредба в друг закон или подзаконов нормативен акт. Аспекти, свързани с правата на гражданите, са:</p> <p>В случаи на предаването на ВиК мрежи, изградени във вилни зони и селищни образувания от собствениците на поземлените имоти (по стопански начин) липсата на документация за такива мрежи е мотив ВиК операторите да отказват приемането на мрежите за експлоатация. В тази насока е необходимо прецизиране възлагането на задължението на собствениците за представяне на документация и технически паспорт, което е предвидено с разпоредбата на чл. 24, ал. 4 от проекта.</p> <p>Уредба на сервитутните ограничения</p> <p>- <i>определяне на физическия обем на ВиК съоръженията, за които е допустимо да възникнат сервитутни ограничения, а не отчуждаване</i></p>	<p>регламентирани ангажиментите на ВиК операторите.</p> <p>Нивото на покритие на ВиК услугите, зависи от предоставените с договора по чл. 50, ал. 1 публични ВиК активи.</p> <p>Водата за питейно-битови нужди по своята същност е както е описано в определението в § 1, т. 8. При нормални условия, различни от обстоятелствата посочени в чл. 63, не се предвиждат ограничения за ползване на вода от водопроводната мрежа, като използваните количества се заплащат от потребителите.</p> <p>Националният статистически институт на Република България (НСИ) е публичен орган към Министерски съвет със статут на държавна агенция. Съгласно Закона за статистиката, статистическата дейност в Република България се осъществява от Националната статистическа система (НСС). Органите на статистиката разработват, произвеждат и разпространяват статистическа информация под методическото ръководство на Националния статистически институт при изпълнение на Националната статистическа програма (НСП).</p> <p>Социалната поносимост на цената на ВиК услугите е предпоставка за осигуряване на възможност за заплащане от уязвими потребители на предоставените им ВиК услуги, при потребление в рамките на 50-100 л на човек на ден, съгласно препоръки СЗО.</p>
--	---	--

	<p>В проекта не се съдържат такива параметри, което позволява всички линейни съоръжения, независимо от величината на диаметъра на водопроводните и канализационни проводни и засегнатата част от имота да бъдат изградени въз основа на сервитутни ивици. В тази насока може да се посочи като пример уредбата на чл. 61 от Закона за горите, с конкретизиране на параметъра за включване към линейния обект на шахти до 15 кв.м, както и засягане на имота до 1/3 от площта на имота по аргумент от чл. 67, ал. 2 от ЗУТ.</p> <p>Съгласно чл. 34, ал. 4 от проекта нормите за определяне на размера и разположението на сервитутните ивици се предвижда да се уреди изцяло с подзаконов акт - наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>Наред с това съгласно § 8 от ПЗР, за съществуващите водоснабдителни и канализационни проводни (мрежи), сервитутните ивици се отразяват в кадастралната карта съгласно чл. 31а ЗКИР с размер и разположение на зоната на ограничение, определени в наредбата по чл. 13, ал. 1 от Закона за устройство на територията.</p> <p><i>- съобщаване на проекта за подробен устройствен план - парцеларен план за елементите на техническата инфраструктура по чл. 110, ал. 1, т.5 от Закона за устройство на територията</i></p> <p>При липса на специална уредба обявяването на парцеларните планове за проводите извън урбанизираните територии е по реда на чл. 129, ал. 1 и 2 ЗУТ, съответно чрез „Държавен вестник“ или по реда на АПК.</p> <p>Поради обявяването на плана само чрез „Държавен вестник“ гражданите могат въобще да не узнаят за налагане на ограничение върху имота им, което противоречи на стандартите за намеса в правото на собственост съгласно практика на ЕСПЧ делото De Geouffre de la Pradelle v. France (application No. 12964/87) и Конституционния съд (решение № 6 от 15.07.2013 г. по № 5 от 2013г.) („не позволяват на засегнатото лице да има ясна, практическа и ефективна възможност да обжалва административен акт, който директно въздейства и се намесва в правото му на собственост“).</p> <p>За сравнение съгласно чл. 64, ал. 2 от Закона за горите, приемането на подробен устройствен план за сервитутите по ал. 1 се разрешава след уведомяване на лицата по чл. 62, ал. 1, включително собственика.</p> <p><i>- ред за определяне на статута на титуляр на правата в рамките на</i></p>	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>В чл. 50, ал. 2, т. 10 е предвидено договарянето по ал. 1 да съдържа „... изисквания към качеството на услугите.“</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на</p>
--	---	--

	<p><i>предвидената сега норма за правосубектност съгласно чл. 35, ал. 1 от проекта: Държавата, общините и ВиК операторите, които изграждат и експлоатират ВиК системи.</i></p> <p>Уточняването е необходимо и с оглед носенето на отговорността по претенции на собствениците в случаите на вреди извън еднократното обезщетение съгласно чл. 36, ал. 4 от проекта на закон.</p> <p>✓ <i>Предсрочно прекратяване на договора с ВиК оператора (чл. 51, ал. 2)</i> Неясно защо е изключена хипотеза, включена в проекта през 2020 г., за предсрочно прекратяване на договора при неизпълнение на задължение от изправната страна.</p> <p>✓ <i>Отклонения от изискванията за качествата на питейната вода (чл.62)</i></p> <p>Регламентирано е, че при отклонения от изискванията за качествата на питейната вода, ВиК операторите информират органите на държавния здравен контрол, кмета на съответната община, потребителите и областния управител.</p> <p>Отново не е предвидена процедура за прилагане на по-ниска цена на водата, когато тя не отговаря на нормативните изисквания за качество, включително при забрана от РЗИ за ползване на водата за питейно-битови нужди Липсват и изисквания за обезщетения при отклонения от качеството на услугите.</p> <p>Категорична съм, че в закона трябва да има регламентирана процедура за определяне на по-ниска цена на водата, когато тя е негодна за пиене.</p> <p>✓ <i>Въвеждане на мерки при пресъхване или силно намаляване на дебита на водоизточниците (чл. 63, т. 3)</i></p> <p>В Проекта при тези случаи е предвидена мярка за ограничения във водоползването - забрана на ползването на питейна вода за промишлени нужди, напояване, поливане на зелени площи, миене на улици, моторни превозни средства, балкони и други.</p> <p>В същото време, съгласно § 1, т. 8 „Вода за питейно - битови цели“ е питейна вода, предназначена за консумация от човека, в нейното природно състояние или след обработка, предназначена за пиене, приготвяне на храна</p>	<p>регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>Съгласно чл. 94, ал. 4 от проектозакона, общите условия може да се оповестяват и по друг подходящ начин, включително да се поставят на видно място в централите за работа с потребителите.</p> <p>Предвижда се детайлизиране на процедурите за събиране на несъбрани вземания в наредбата по чл. 58, ал. 5 от законопроекта, както и в общите условия за предоставяне на ВиК услуги на ВиК Оператора.</p> <p>Отговорността на потребителите, включително по отношение на експлоатация на уреди за измерване, публична общинска собственост е разписана в общите условия за предоставяне на ВиК услуги на ВиК Оператора или по друг начин, определен от експлоатационното дружество.</p> <p>Използването на водомери с възможност за дистанционно отчитане ще бъде детайлизирано в наредбата по чл. 58, ал. 5 от законопроекта.</p> <p>Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.</p>
--	--	--

	<p>и други битови цели, както и използвана в предприятията от хранителната промишленост за производството, преработката, съхранението или продажбата на продукти или на вещества, предназначени за консумация от хора.</p> <p>Следователно, питейната вода не може да се ползва за промишлени нужди (с изключение на хранителната промишленост), поливане на зелени площи, миене на улици и за други цели, извън битовите.</p> <p>Въведеното ограничение противоречи на определението за вода за питейно-битови нужди.</p> <p>✓ <i>Определяне на социалната поносимост на цената на ВиК услугите (чл. 70, ал. 1)</i></p> <p>Няма промяна при определяне на социалната поносимост на цената на ВиК услугите - когато тяхната стойност, определена на база минимално месечно потребление на вода от 2,8 куб. м на едно лице не надхвърля 2,5 на сто от средния месечен доход на домакинство в съответната административна област. Националният статистически институт (НСИ) публикува данни за средния месечен доход на домакинствата за всяка административна област по отделно, на годишна база.</p> <p>В доклади на работната група на КЕВР относно бизнес плановете и ценовите предложения на ВиК операторите през регулаторни периоди 2017-2021 г. и 2022-2026 г. се посочва становище на НСИ, че данните от всяко извадково статистическо изследване на ниски териториални нива са обременени с висока максимална грешка, което ги прави ненадеждни.</p> <p>В тази връзка е необходимо да се използват доказано надеждни данни за определяне на среден месечен доход на домакинство.</p> <p>✓ <i>Въвеждане на компонента „достъп до услугата“ в цената на ВиК услугите (чл. 90)</i></p> <p>Въвежда се нова структура на цените на ВиК услугите: достъп до услугите и използвани количества на услугата по видове, чрез която следва да се гарантират минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги.</p> <p>В мотивите липсва разяснение относно новата структура, дали цената за достъп ще е вид такса, която ще се плаща независимо от ползването или не на услугата, срещу което категорично се противопоставям.</p> <p>✓ <i>Регулаторен орган</i></p> <p>С разпоредбата на чл. 73 от Проекта са предвидени изисквания към</p>		<p>Със свое становище с изх. № 03-01-212-2/14.11.2022 г. Администрацията на Министерския съвет съгласува цялостна предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията без препоръки.</p>
--	--	--	---

	<p>кандидатите за членове на Комисията за регулиране на цените за ВиК услугите. Няма обаче, въведени специфични изисквания за председателя на Комисията, като напр. стаж на ръководна длъжност в областта на водоснабдяването и канализацията.</p> <p>Независимият държавен орган няма да има собствен бюджет, ще се финансира от държавния бюджет (чл. 71, ал. 5).</p> <p>Правомощията на Комисията се отнасят единствено до регулирането на цените на ВиК услугите.</p> <p>Смятам, че ролята на новата Комисия е занижена, като отново липсват мотиви за това.</p> <p>✓ <i>Показатели за качество на ВиК услугите</i></p> <p>От Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на ЗВК става ясно, че с намаляването на регулаторните показатели за качество на ВиК услугите (от 15 на 3) се предвижда правилно разпределение на отговорностите на функционално компетентните органи, ще отпадне дублирането при мониторинга на един и същ показател от различни органи и ще намали административната тежест. Така ще отпаднат ангажименти за извършване на допълнителни проби и изготвяне на справки, които респективно ще намалят разходите.</p> <p>Съгласно Проектът основните показатели за качество на ВиК услугите са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване; - експлоатационни показатели за ефективност; - финансови показатели за ефективност. <p>Категорично против съм отпадането на важни показатели за качество, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - качество на питейната вода; - ниво на покритие на ВиК услугите; - непрекъснатост на водоснабдяването; - аварии на водоснабдителната система; - аварии на канализационната система. <p>✓ <i>Приемане на Общи условия на ВиК операторите и последващи изменения в тях (чл. 94)</i></p> <p>Съгласно чл. 94, ал. 1 от Проекта, Общите условия на ВиК операторите се</p>		
--	--	--	--

	<p>изготвят от МРРБ и се прилагат от всички ВиК оператори. Не са предвидени обществени консултации, одобряване, съгласуване. Няма изискване Общите условия да се публикуват в един централен и един местен ежедневник, каквото има в момента (чл. 11, ал. 7 от ЗРВКУ).</p> <p>Тъй като не е предвидено одобряване на Общите условия от държавен орган, отпада задължението по чл. 148, ал. 2 от Закона за защита на потребителите, който гласи: „Когато в нормативен акт е предвидено държавен орган да одобрява общите условия на договорите с потребители и последващите изменения в тях, те се изпращат на Комисията за защита на потребителите за становище за наличието на неравноправни клаузи. Държавният орган одобрява общите условия на договорите с потребители само ако Комисията за защита на потребителите одобри предоставените й общи условия и след като прецени, че те не съдържат неравноправни клаузи по смисъла на тази глава.“</p> <p>Новият регламент ще създаде реални предпоставки за накърняване правата на потребителите на ВиК услуги.</p> <p>Съгласно чл. 11, ал. 8 от ЗРВКУ: „В срок до 30 дни след влизането в сила на общите условия потребителите, които не са съгласни с тях, имат право да внесат в съответния ВиК оператор заявление, в което да предложат различни условия. Предложените от потребителите и приети от В и К операторите различни условия се отразяват в допълнителни писмени споразумения., потребителите имат право да направят пред съответния оператор заявление, в което да предложат различни условия. Предложените от потребителите и приети от оператора различни условия се отразяват в писмени споразумения. При непостигане на споразумение в едномесечен срок от получаване на заявлението от оператора остават в сила общите условия.“</p> <p>В Проекта не е предвидена такава хипотеза, която смятам за целесъобразна предвид например специфични особености на обекта и клиента.</p> <p>✓ <i>Издаване на заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от ГПК, независимо от размера на задължението (чл. 112)</i></p> <p>Дава се възможност на ВиК оператора да се снабди със заповед за изпълнение на парично задължение, независимо от неговия размер.</p> <p>Категорична съм, че преди да се пристъпи към тази възможност следва да се предвиди ред за доброволно решаване на спорове, като например: покана за доброволно изпълнение, в която изрично да бъде посочен срок за плащане на задължението, след изтичането на който, при неизпълнение на задълженията на длъжника да бъде разяснено, че ще бъдат предприети</p>		
--	---	--	--

	<p>действия за принудително събиране на задължението.</p> <p>✓ <i>Отговорност на потребителя при замръзване на водомер - да заплати ремонта (чл. 113, ал. 3)</i></p> <p>Отговорността на потребителите да опазват водомерите, които се намират в техните имоти, против замръзване следва да бъде обвързана със задължението на ВиК операторите да разяснят на потребителите как да зазимяват уредите.</p> <p>✓ <i>Присъединяване на общини към съответната Асоциация по ВиК от влизането на закона в сила (§ 5 от ПЗР) В Националния план за възстановяване и устойчивост е предвидено, че с новият Закон за ВиК ще се въведат единни условия за качество на услугата и критерии за ефективност, на които трябва да отговарят всички ВиК оператори и прилагането им спрямо всички оператори на територията на страната, което на практика ще регламентира предпоставки за консолидацията на дружествата, за да могат да отговорят на изискванията.</i></p> <p>От Проекта обаче, не става ясно какви са тези предпоставки.</p> <p>Предвидено е общините, които не са членове на асоциация да се присъединят в 6-месечен срок от влизането в сила на закона.</p> <p>На практика, без съгласието на тези общини, тяхната собственост - водовземни съоръжения, довеждащите мрежи и съоръжения трябва да се предостави на Асоциацията, а те от своя страна на ВиК оператора.</p> <p>Това е в противоречие с разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА, съгласно която Общинският съвет приема решение за управление на общинското имущество.</p> <p>След преминаване на неприсъединените общини към Асоциацията, жителите им ще плащат по-висока цена на ВиК услугата - единната цена.</p> <p>При извършено сравнение на прилаганите цени от ВиК операторите през 2022 г. се установява, че дружествата, които са членове на съответната АВиК прилагат със средно 54 % по-висока цена на водоснабдителната услуга спрямо общинските ВиК-та на територията на съответната област, напр.: Цената на водоснабдителната услуга, предоставяна от "ВиК Кресна" ЕООД е с 206 % по-ниска от цената на "ВиК" ЕООД Благоевград; на УВЕКС ЕООД гр. Сандански - със 125 % по-ниска от "ВиК" ЕООД гр. Благоевград; на "ВиК Берковица" ЕООД - със 109 % по-ниска спрямо цената на ВиК Монтана.</p> <p>Не става ясно откога жителите на присъединените общини ще плащат нова</p>		
--	---	--	--

	<p>цена за услугата - след изтичане на 6-месечния срок на присъединяване по § 5 или от влизане в сила на закона съгласно § 6.</p> <p>Не става ясно какви са изискванията на закона за промени в бизнес програмите, които несъмнено е необходимо да се случат поради промяна в обособената територия (§ 9, ал. 3) - липсват такива в закона, както и не са упоменати за предмет на наредбата по чл. 68, ал. 5 от Проекта.</p> <p>Не става ясно при консолидацията какъв ще е бъдещият статут на общинските ВиК дружества (някои вече с одобрени бизнес планове за регулаторен период 2022-2026 г.), а от там и съдбата на служителите им.</p> <p>Единствено е регламентирано в Проекта уреждането на трудовите правоотношения при избор на нов ВиК оператор (чл. 52, ал. 4).</p> <p>✓ <i>Дистанционно отчитане на водомерите (§ 10 от ПЗР)</i></p> <p>В ПЗР на Проекта е предвидено, че инсталираните нови водомери и подменените такива следва да имат възможност за дистанционно отчитане. Вменен е ангажимент на ВиК оператора да изгради и поддържа система за дистанционно отчитане на водомерите.</p> <p>Следва да се има предвид, че съгласно чл. 140, ал. 8 от ЗЕ, в сила от 12.03.2021 г. индивидуалните водомери за топла вода с дистанционно отчитане в имотите на клиентите, присъединени към абонатна станция в СЕС, се доставят от фирмите за дялово разпределение или се одобряват от тях за използване в сградата.</p> <p>Към момента ВиК операторите и фирмите за дялово разпределение използват уреди за дистанционен отчет с различен софтуер за отчитане на данните. Възниква въпросът за обмена на данните между тях, без това да е за сметка на потребителите.</p> <p>✓ <i>Издаване на подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона (§ 12 от ПЗР)</i></p> <p>В проекта е предвидено, че подзаконовите нормативни актове следва да се издадат в 12-месечен срок от влизането на закона в сила.</p> <p>Определеният срок е прекадено дълъг, предвид „спешността на реформите“, както се отбелязва в Доклада на цялостна предварителна оценка на въздействието.</p> <p>✓ <i>В ПЗР на законопроекта не е посочен срокът на извършване на последваща оценка на въздействието</i></p> <p>В Становище на администрацията на Министерски съвет изрично е</p>		
--	---	--	--

	<p>отбелязано, че предвид обхвата на планираните промени и натрупаните законодателни практики, е възможно да се създаде необходимост от последващи изменения на нормативния акт. Предложено е да се обмисли по-кратък срок за изготвяне на последваща оценка на въздействието от 5 години, като в заключителните разпоредби на проекта се посочи срокът за нейното извършване, както и органът, който ще я извърши.</p> <p>Подкрепям становището. С оглед обхвата на засегнати от законопроекта лица смятам, че е наложително да се определи срок от 3 години след влизане на закона в сила, за да се направят заключения относно ефектите от прилагането му.</p> <p><i>✓ Относно Доклада на цялостна предварителна оценка на въздействието /Доклада/</i></p> <p>В нарушение на чл. 24 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието /Наредбата/ не са проведени консултации със заинтересованите страни, което е задължителна част от извършването на цялостна предварителна оценка на въздействието и предшества обществените консултации по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове.</p> <p>В Доклада е посочено, че през 2020 г. за изготвяне на Закон за водоснабдяването и канализацията са проведени такива консултации и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост, към настоящия момент не следва да бъдат провеждани предварителни консултации със заинтересованите страни по смисъла на чл. 26 от Наредбата.</p> <p>Не приемам тези аргументи, тъй като в § 2 от Наредбата изрично са посочени случаите, при които тя не се прилага. Те не касаят нито случаите на проведени консултации по закон, уреждащ същата материя, който не е приет, нито случаи на спешност.</p> <p>Освен това, предвид спешността на реформите, съгласно чл.26 от Закона за нормативните актове и срокът на обществените консултации е намален от 30 на 14 дни.</p> <p>Не мога да приема и това решение, предвид изминалите две години, които са били необходими на МРРБ, за да предложат настоящия законопроект.</p> <p>Отношенията, които урежда проектът на ЗВК са с високо обществено значение и следваше срокът на консултациите да е не по-кратък от 30 дни. В</p>		
--	--	--	--

		<p>този смисъл са и мотивите, изтъкнати в т. V от Становище на администрацията на Министерски съвет.</p> <p>Въпреки уверенията в Мотивите към Проекта, че са взети под внимание всички относими коментари и становища, постъпили по време на общественото обсъждане кЪхМ онзи момент, смятам, че проектът създава повече неясноти и въпроси.</p> <p>Не са намерени решения на проблемите, посочени в становището на омбудсмана до Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) през 2020 г.</p> <p>Становището на омбудсмана е, че Проектът не защитава правата и интересите на потребителите на ВиК услуги. В тази връзка е необходима същият да бъде съществено преразгледан.</p>		
6.	ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ НА КЛИМАТА, АТМОСФЕРАТА И ВОДИТЕ	<p>Относно: Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, публикуван на 30.11.2022</p> <p>1. Общи положения</p> <p>Проекти на Закон за водоснабдяването и канализацията се обмислят от години у нас</p> <p>- първо като идея, после като варианти - последните от 2020 г. и сегашния от септември 2022 г. Обособяването в отделен Закон за ВиК на темите за управление, планиране и изграждане на ВиК системи и за предоставянето на ВиК услуги, които досега бяха разпръснати главно в Закона за водите, Закона за регулиране на ВиК услугите и Закона за енергетиката, позволява оптимизирането на структурата на законодателството в тази сфера (кодификацията му). Това е повод и за подобряване на цялата нормативна база, свързана с ВиК-услугите, вкл. подзаконовата, като се използва придобитата вече начална опитност от прилагането на Закона за регулиране на ВиК услугите от влизането му в сила през 2005 г. и на съответните наредби. С окончателното приемане на такъв закон, ако е изработен добре, ще се даде тласък на довършването на отдавна започнатите фундаментални реформи в отрасъл Водоснабдяване и канализация (ВиК).</p> <p>Законът за водите урежда основно собствеността и управлението на водите на територията на Република България като общонационален неделим природен ресурс, както и собствеността на водностопанските системи и съоръжения. Водоснабдяването и канализацията са дейности в специфичен</p>	Частично се приема	<p>По т.1 направения коментар се препокрива с мотивите на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, а именно, че отделянето на отрасъла в самостоятелен и специфичен закон е стъпка в посока да се уредят позитивно и в по-чист вид обществените отношения, свързани със собствеността, ползването, управлението, стопанисването, изграждането, поддържането и финансирането на ВиК системите в Република България с оглед предоставяне на ВиК услуги за обществото. Заложеният срок за обществено обсъждане е в съответствие със законите изисквания.</p> <p>Предложеният текст в чл. 16, ал.3 в проекта на ЗВиК запазва разпоредбата от Закона за водите за определяне процента на гласовете на всяка една община в Асоциацията по ВиК пропорционално на нейното</p>

	<p>стопански отрасъл, който използва този природен ресурс и го връща (често с променено количество и качество) обратно в природната среда.</p> <p>Ето защо отделянето на съответните текстове от сегашния Закон за водите в отделен, специфичен Закон за водоснабдяването и канализацията спазва наложилата се в българското законодателство традиция стопанската дейност в инфраструктурните отрасли, предоставящи обществени услуги в условията на естествен монопол, да се урежда със специални закони (напр. Закон за енергетиката, Закон за пътищата, Закон за електронните съобщения). Освен това някои от тези отрасли също ползват природния ресурс вода по смисъла на Закона за водите. Отделен Закон за ВиК дава възможност да се уредят по-изчерпателно и в по-чист вид обществените отношения, свързани със собствеността, ползването, управлението, стопанисването, изграждането, поддържането и финансирането на ВиК системите в Република България с оглед предоставяне на ВиК услуги за обществото, както и по-ясно да се разграничат ролите на публичните институции и техните представители, както и на другите заинтересовани страни. Предвид голямата обществена значимост на предложения проектозакон, засягащ практически всички физически и юридически лица в България, прави впечатление твърде краткия срок, предоставен за общественото му обсъждане - 2 седмици. В тази връзка споделяме препоръката в становището на администрацията на Министерски съвет „предстоящата обществена консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по-кратък от 30 дни“. В противен случай има риск ускоряването на мерките да се отрази върху качеството както на конкретния нормативен акт, така и на съвкупността от засегнатите нормативни актове, свързани с водния сектор, което се вижда и от забележките по конкретни текстове от проектозакона както следва по-долу.</p> <p>2. Относно Глава втора, Раздел II „Асоциации по ВиК“</p> <p>По:“ Чл. 16. (3) Когато в съответната асоциация по ВиК участва държавата и повече от една община, държавата има право на 35 на сто от гласовете, а всички общини разпределят помежду си 65 на сто от гласовете, пропорционално на броя на населението им.“ В случая с няколко общини е дискуссионен принципът на определяне на процентното съотношение на гласовете пропорционално на броя на населението им. Напр. може да има община с по-малък брой битови консуматори, но с големи индустриални или селскостопански производители - консуматори на вода. Би могло да се помисли за алтернативните начини за изчислението на процентното съотношение на гласовете на общините – напр. по дела в собствеността на</p>	<p>население, тъй като до голяма степен това отразява демографските и вътрешно-миграционните процеса в страната на база икономическо развитие.</p> <p>Въвеждането на такса „Замърсяване“ при липса на изградена канализационна система не може да бъде регламентирано в Закона за водоснабдяването и канализацията.</p> <p>Заложеното в разпоредбите в Глава четвърта, Раздел II „Упражняване правата на държавата във ВиК операторите с държавно участие в капитала“ в Закона за водоснабдяването и канализацията е в съответствие с изведената роля на холдинговата структура според НПВУ. Детайлизирането предмета на дейност и системата за управление се уреждат в устава на юридическото лице.</p> <p>В чл. 50, ал. 4 е предвидена възможност за удължаване на срока на договора при определени условия. Конкретно в чл. 52, ал. 1 ново дружество се създава от компетентния орган в случаите, когато съществуващото ВиК дружество попада в хипотезата на чл. 52, ал. 2.</p> <p>Съгласно чл. 5, ал. 2, от законопроекта, в границите на една обособена територия по чл. 4, само един ВиК оператор може да осъществява дейностите по ал. 1. Договорите по чл. 54 уреждат взаимоотношенията между ВиК операторите при доставка на вода до друга обособена територия, с които се определя</p>
--	--	--

	<p>активите или по годишното количество на подадената и/или отвежданата вода (да участва с определен тежестен коефициент).</p> <p>По: „Чл. 19. (1) Новоизградените ВиК системи или части от тях, публична собственост на държавата и общините, се предават от собствениците на асоциацията по ВиК за управление, в едномесечен срок, считано от деня на въвеждането им в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията.” По смисъла си чл. 19 е по-подходящо да бъде след досегашния член 25, който би станал чл. 24; съответно с един номер назад се променят и досегашните чл. чл. 20-24.</p> <p>3. Относно Глава трета, Раздел I „Право на собственост върху ВиК системите</p> <p>По: „Чл. 20. (1) Правото на собственост върху водоснабдителните и канализационни системи е държавна, общинска или частна собственост“.</p> <p>Грамматически неточен израз.</p> <p>4. Относно Глава трета, Раздел II „Планиране развитието на ВиК системите“</p> <p>По: „Чл. 31.(2) Принципът по ал. 1 се спазва задължително за цените на ВиК услугите „доставяне на вода на потребителите“, „доставяне на вода на други ВиК оператори“ и „отвеждане на отпадъчните води“. Цената за ВиК услугата „пречистване на отпадъчни води“ се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон, Закона за водите и актовете по неговото прилагане.“</p> <p>Редно е принципът „Замърсителят плаща“ съгласно чл. 9 от Рамковата директива за водите (Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г.) да се спазва и в случаите, когато в канализационната система на селище с > 2000 е.ж. няма построена пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ). Тогава на мястото на липсващата услуга „Пречистване“ е редно да се въведе такса „Замърсяване“, аналогична на таксата за пречистване в зависимост от степента на замърсеност, която да се натрупва във фонд за осигуряване на средства за изграждане на липсващата ПСОВ.</p> <p>5. Относно Глава четвърта, Раздел II „Български ВиК холдинг“</p> <p>Твърде малко е разписано за холдинга – няма предмет на дейност на холдинга, система за управлението му и всички други необходими параметри.</p> <p>6. Относно Глава четвърта, Раздел III „Договор за възлагане на стопанисването ...на ВиК системите и ...ВиК услугите“</p> <p>По: „Чл. 52 (1) Не по-късно от 6 месеца преди изтичането на срока на</p>	<p>точката на доставка, която обикновено е на границата между двете територии, технически и други условия.</p> <p>В чл. 24, ал. 1 е дефинирана собствеността на системите, докато чл. 58, ал. 4 е направено пояснение във връзка с присъединяването на потребителите и ползването на системите.</p> <p>Условията за отчитането и заплащането на ВиК услугите се детайлизират в наредбата по чл. 58, ал. 5 от законопроекта.</p> <p>Бизнес програмите на ВиК операторите се изготвят по реда на Закона на публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.</p> <p>Коментарът относно чл. 69, ал. 1 е отразен.</p> <p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги;
--	--	---

	<p>договор по чл.50, действието на който няма да бъде удължено, асоциацията по ВиК на обособената територия предл ага на компетентния орган да създаде по реда на Закона за публичните предприятия нов ВиК оператор за дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услугите за конкретната обособена територия.“ Какво става след удължаване на договора –същото? Ако това публично предприятие се справя добре, какъв е смисълът да се създава ново ВиК дружество, вместо да се сключи нов договор със съществуващото? Създаването на ново ВиК дружество от нулата за изпълнение на дългосрочен договор означава дълъг период на навлизане в бизнеса с всички рискове за „новака“.</p> <p>По: „Чл. 54. Когато част от водоснабдителна или канализационна система се използва за предоставяне на ВиК услуги в различни обособени територии, операторите уреждат отношенията си с договор, съгласуван с асоциациите по ВиК.“ Значи ли , че отношенията помежду им са на предоставяне на ВиК услуги в съседната обособена територия от оператора, стопанисващ ВиК системата? Това е предвид чл. 56 (1), който практически забранява наемане на системата от съседния ВиК оператор.</p> <p>7. Относно Глава четвърта, Раздел V „Присъединяване към ВиК системите. Предоставяне на ВиК услуги“</p> <p>По: „Чл. 58 (4) Водопроводните отклонения с общия водомерен възел и канализационните отклонения с ревизионната шахта са част от публичните водопроводни и канализационни мрежи на населените места.“ Този текст повтаря определените вече права на собственост в чл. 24, ал. 1 и би могло да отпадне.</p> <p>По: „Чл. 65. (2) Забранява се ползването на ВиК услуги без монтиран водомер/ средство за измерване.“</p> <p>В подзаоновия нормативен акт следва да се регламентира как се отчита и остойността водната услуга при наличен, но повреден водомер.</p> <p>8. Относно Глава четвърта, Раздел VII „Бизнес програми“</p> <p>В международния и националния икономически речник се е наложило понятието „бизнес планове“. Какво налага то да се променя?</p> <p>По: „Чл. 69. (1) При ценообразуването се спазва принципът на единната цена на услугите по чл.59, ал. 1, по видове услуги на обособената територия като за услугата "пречистване на отпадъчни води" цената може да се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на Закона за водите.“ Несъответствие с чл. 31 (2) , където нормата за цената не е диспозитивна („може“), а императивна: „Цената за ВиК услугата „пречистване на отпадъчни води“ се определя диференцирано</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги.
--	---	--

	<p>за групи потребители...“</p> <p>9. Относно Глава пета „Регулиране на цените на ВиК услугите“, Раздел I „Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите“</p> <p>В мотивите към проектозакона въобще не е споменато и обяснено защо тук е внесена коренна промяна от настоящия Закон за регулиране на ВиК услугите, който се отменя, като Комисията за регулиране на ВиК услугите вече се свежда до Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите, т.е. отпада ролята ѝ на регулатор и на качеството на ВиК услугите, която се вмениява на МПРБ. Значителното окастрияне на функциите на ВиК комисията, като икономически регулатор, е недопустимо предвид пряката зависимост на цените от предоставяното качество на ВиК услугите, което се споделя и в развитата международна практика при наличие на национален регулатор. Това противоречи и на наложения вече опит в България другите национални регулаторни комисии да контролират и качеството на услугите – напр. енергийната (КЕВР), СЕМ...) Освен това този проектозакон предвижда наредбата за качеството на ВиК услугите да се издава от Министерския съвет и е логично изпълнението ѝ да се контролира от независим регулатор, равноотдалечен от всички министерства, засегнати от закона за ВиК услугите и наредбите по него.</p> <p>Вариантът в проектозакона за ВиК от 2020 г. е много по-адекватен – вж. следващия цитат с извадки от него:</p> <p>.....</p> <p>„Глава пета РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДОСНАБДИТЕЛНИТЕ И КАНАЛИЗАЦИОННИТЕ УСЛУГИ</p> <p>Раздел I Регулаторен орган</p> <p>Чл. 70. (1) Регулирането на ВиК услугите се осъществява от Комисия за регулиране на ВиК услугите, наричана по-нататък „комисия“. Структурата и правомощията на комисията се определят с този закон....</p> <p>...</p> <p>Чл. 71. (1) Комисията:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. регулира качеството на ВиК услугите; 2. одобрява цените на ВиК услугите; <p>5/6</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. одобрява бизнес плановете на ВиК операторите; 4. упражнява контрол и налага санкции в случаите, предвидени в този закон; 		
--	--	--	--

	<p>5. изпълнява и други правомощия, определени с този закон и с подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.</p> <p>(2) Комисията приема правилник за организация на работата си, който се обнародва в „Държавен вестник“.</p> <p>(3) При изпълнение на регулаторните си правомощия комисията осъществява контрол за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите; 2. предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение; 3. защита на интересите на потребителите; 4. икономическа обосновааност на цените на ВиК услугите; 5. отчитане нуждите на потребителите, които поради географски, теренни или други причини се намират в неравнопоставено положение; 6. бързина и процесуална икономия на производствата пред комисията; <p>(4) Решенията, включително мълчаливият отказ на комисията, могат да бъдат обжалвани пред Административния съд - град София по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p> <p>(5) Комисията представя в Народното събрание ежегоден доклад до 31 май за извършената от нея дейност по този закон през предходната година, както и за състоянието на отрасъл ВиК.</p> <p>(6) Комисията осигурява публичност за ВиК услугите, като публикува на интернет страницата си доклада по ал. 5, както и информация за развитието и регулирането на ВиК услугите, за одобрените цени на услугите, сравнителен анализ на дейността на ВиК операторите по основните параметри на бизнес плановете, показателите за качество и тяхното изпълнение.“ (Край на цитата от проектозакона за ВиК от 2020 г.)</p> <p>Вж. и целия Раздел II Регулиране на качеството на ВиК услугите - от 2020 Г.....</p> <p>По: „Чл. 72. (5) (5) Мандатът на член на комисията се прекратява предсрочно:</p> <p>...</p> <p>5. при неучастие без основателна причина в две последователни заседания на комисията;“</p>		
--	--	--	--

		<p>Твърде строго ограничение.</p> <p>По: „Чл. 73 (1)) За членове на комисията се избират лица с добра репутация... и не по-малко от 10 години професионален опит в областта на водоснабдяването и канализацията или други комунални услуги“</p> <p>Да се допълни след „други комунални услуги“ – „допуска се за не повече от двама членове на комисията“, за да не се получи мнозинство от комисари, нямащи никакъв опит във ВиК отрасъла.</p> <p>10. Относно Глава седма „КОНТРОЛ“</p> <p>По: „Чл. 96. (1) Министерството на регионалното развитие и благоустройството осъществява контрол за изпълнение на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги по чл. 67, ал. 1;“</p> <p>Ролята по контрол на качеството на ВиК услугите е иззета от досегашната независима КЕВР и се вменява на МРРБ, което е собственик на много от ВиК операторите и би трябвало да извършва само вътрешен, но не и външен независим контрол поради възможен конфликт на интереси.</p> <p>11. Относно Преходни и заключителни разпоредби</p> <p>По: „§ 14. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се издават в 12-месечен срок от влизането на закона в сила.“</p> <p>Как ще се осъществява регулирането през тази 1 година без наличието на важните наредби и методики, предвидени в проектозакона, при положение, че действащите досега наредби и методики са суспендирани поради предвидената отмяна на Закона за регулиране на ВиК услугите ?</p> <p>В заключение трябва да се подчертае, че разглежданият Проект на Закон за ВиК услугите се нуждае от значителна преработка, особено в Пета глава и произтичащите от това последващи текстове, вкл. в Преходните и заключителните разпоредби.</p>		
7.	Инициативен комитет Сапарева баня	<p>На основание чл. 44 от Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, Инициативен комитет Сапарева баня дава отрицателно становище на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, септември 2022, публикуван за обществено обсъждане на 30.11.2022 г. на Портала за обществени консултации по отношение на разпоредбите, които касаят задължително окрупняване на обособените територии.</p> <p>Настояваме от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията да отпадат разпоредбите, касаещи задължително присъединяване на общинските ВиК дружества към Асоциациите по ВиК на обособената територия и задължително предоставяне в управление от областната</p>	Не се приема	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на

	<p>асоциация на ВиК системи - публична собственост на Община Сапарева баня, разположени на територията на област Кюстендил, както и разпоредбите предвиждащи задължително окрупняване на обособените територии и автоматично прекратяване на сключените договори от кметовете на общини с местните ВиК оператори.</p> <p>МОТИВИ КЪМ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО</p> <p>В проекта на Закон за водоснабдяването и ' канализацията, изготвен през септември 2022 г. от работна група, сформирана със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, се запазват поставените цели във варианта на законопроекта от 2020 г., тоест основната цел на този законопроект е да обедини в един нормативен акт всички обществени отношения, свързани със собствеността, изграждането, управлението и контрола на ВиК системите и съоръженията, статута на Асоциациите по ВиК, както и правомощията и собствеността на ВиК операторите.</p> <p>Твърди се, че са взети под внимание всички относими коментари и становища, настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба, в периода 2020-2022 г. Категорично не сме съгласни с това твърдение, защото като се проследят и анализират изразените становища от ноември 2020 г., качени в Портала за обществени консултации, не е взето под внимание нито едно от тях изразяващо негативно отношение в предложението сега Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията. Това, че изразените отрицателни становища се определят като „неотнормирани“, създава предпоставки за мисли в посока преследване на частни интереси и цели с приемането на Закон за водоснабдяването и канализацията в този си вариант.</p> <p>Не е взета предвид подписката по чл. 49, ал. 1 от Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление от Инициативен комитет Сапарева баня под входящ номер 08-00-961/25.11.2020 г.</p> <p>Също така се твърди, че проектът е прецизиран в съответствие с изискванията на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).</p> <p>Това също е невярно и цели заблуда на всички заинтересовани лица в качеството им на потребители, тоест на цялото население на Република България.</p> <p>В Доклада за цялостната предварителна оценка на въздействието на Законопроект за водоснабдяването и канализацията е разписано, че на първо</p>	<p>системите и потребените услуги;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11, ал. 1 от законопроекта, сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до прекратяването им, в хипотезата на който попада Столична община.</p>
--	--	---

	<p>място стоят българските граждани. Защо тогава никой не взема предвид желанието на български граждани, жители на осем общини? И то при положение, че единственото желание на тези граждани е никой да не закача техните ВиК оператори, защото са доволни от тях. Тези граждани не желаят финансиране за изграждане на ВиК структури нито с държавни, нито с европейски средства.</p> <p>1. В чл. 5, ал. 2 от проекта на ЗВиК се предвижда в границата на една обособена територия по чл. 4 /територията на страната за целите на управлението, планирането, изграждането и експлоатацията на ВиК системите и за предоставянето на ВиК услугите се разделя на 28 обособени територии, които съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната/, само един ВиК оператор да може да осъществява дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска и/или публична държавна собственост.</p> <p>С предложената разпоредба обаче фокусът на посочената по-горе цел се измества и изцяло се променя действащата нормативна уредба, като се предлага консолидиране на ВиК операторите чрез задължително окрупняване на обособените територии. Считаме, че с тази разпоредба се нарушават Конституцията на Република България, действащото европейско и национално законодателство, както и основни демократични принципи.</p> <p>Разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от проекта на ЗВиК противоречи и на чл. 17, ал. 1, т. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация. Предложената разпоредба не предполага получаване на съгласие от съответната община, а директно поставя същата, както и нейните жители, в ситуация, в която нямат право на избор кой ВиК оператор да осъществява дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска собственост на територията на дадена община.</p> <p>С предложения текст се нарушава чл. 3 от Европейската харта за местно самоуправление от 15.10.1985 г. /ЕХМС/, който определя местното самоуправление като право и реалната възможност за местните общности да регулират и да управляват в рамките на закона, на тяхна отговорност и в интерес на тяхното население съществена част от обществените дела.</p>		
--	---	--	--

	<p>Не е налице нормативен текст в европейското право, който да задължава общините да се присъединяват към една Асоциация по ВиК на територията на една област, както и липсва нормативен текст, съгласно който ВиК операторите следва да се консолидират.</p> <p>Съгласно окончателен доклад от проучване за ВиК услугите в избрани страни- членки на Европейския съюз от края на 2015 г. предназначен за Европейската комисия, както и Доклад за управлението на ВиК услугите в Европа на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги от 2018 г., всяка страна е уредила предоставянето на ВиК услуги по различен начин, като в нито една от тях не се наблюдава окрупняване на обособени територии и консолидиране на ВиК оператори. Именно поради тази причина Специфична препоръка 3 от 2019 г. и Специфична препоръка 3 от 2020 г. на Съвета предлага реформа за въвеждане на нов регионален подход, като се отчитат регионалните различия /СП 3/2020/. В двете препоръки се набляга на повишаване ефективността на публичната администрация. Как точно ще бъде постигнато това, при положение, че в законопроекта е предвидено да се създаде нов орган за регулиране на ВиК услугите, като независим специализиран държавен орган.</p> <p>Националният план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) се ТВЪРДИ, че е разработен именно на база СП на Съвета от 2019 и 2020 г., в които обаче няма препоръки за окрупняване и одържавяване, даже напротив, това би довело до намаляване ефективността на публичната администрация и би противоречало на СП на Съвета от 2019 г. и 2020 г.</p> <p>Жителите на Община Сапарева баня многократно са изразявали своето несъгласие за присъединяване към Асоциацията по ВиК на обособената територия на Кюстендилска област.</p> <p>С приемането на разпоредбата на чл. 5. ал. 2 от проекта на ЗВиК за жителите на Община Сапарева баня ще настъпят необратими негативни последици - значително поскъпване на разходите за предоставяне на гражданите на общината на ВиК услуги, неминуемо съкращаване на персонал и ликвидиране на местното ВиК дружество, както и влошаване качеството на предоставяната услуга.</p> <p>2. В §9. ал. (4) от Преходните и заключителните разпоредби на проекта на ЗВиК се предвижда автоматично прекратяване на сключените договори от кметовете на общини с местните ВиК оператори и задължително предоставяне на общинските ВиК съоръжения на Асоциация по ВиК, която съгласно ал. 5 от същата разпоредба, от своя страна щети предостави на избрания ВиК оператор.</p>		
--	---	--	--

		<p>С предложената разпоредба се нарушава чл. 140 от Конституцията на Република България, съгласно който общината има право на своя собственост, която използва в интерес на териториалната общност.</p> <p>В съдебната практика, когато разпоредбите на подзаконов нормативен акт противоречат на законов такъв, то те не се прилагат. В такъв случай как се залагат в проекта на ЗВиК разпоредби, които противоречат на върховния закон на Република България?</p> <p>С приемане на разпоредбата, Община Сапарева баня автоматично ще се задължи да прекрати сключения с общинското ВиК дружество договор и да предостави общинските ВиК съоръжения на Асоциацията по ВиК, която от своя страна ще ги предостави на избрания ВиК оператор, което ще доведе до плащане на единна цена от местното население за вода, съответно до увеличаване разходите на жителите на общината, предвид по-високата в пъти цена на водата във ВиК Кюстендил.</p> <p>Интересът на териториалната общност в настоящия случай не е прехвърляне на съоръженията, публична общинска собственост и активите, в това число, капитала на общинското дружество, на окрупнената обособена територия в лицето на Асоциация по ВиК, повишаване цената на водата и съкращаване на работни места, респективно прекратяване и ликвидация на общинското ВиК дружество. При тази разпоредба също се наблюдава задължаване на общините за предприемане, на нарочни действия без извършване на предварителен анализ и проучване на евентуалните последици.</p> <p>В §11 (2) от Преходните и заключителните разпоредби на проекта на ЗВиК се предвижда Столична община да не попада в обхвата на разпоредбите. Коя точно е причината, поради която изключение може да бъде направено за една община, а за още осем не може? И защо останалите осем общини, които насилствено трябва да бъдат присъединени към Асоциациите по ВиК възпрепятстват изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост, а Столична община не го възпрепятства?</p> <p>3. С § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗВиК се предлага следното: В административните области, в които не е извършено обединяване (консолидация) общините, които не са членове на асоциацията по § 4, ал.1, се присъединяват към асоциацията в 6 месечен срок от влизането в сила на този закон, а по силата на предложения § 6. В случаите по §5 собствениците на ВиК системи - публична собственост на прекратените обособени територии стават по силата на този закон членове на асоциацията</p>		
--	--	---	--	--

	<p>по ВиК за обособената територия, към която са присъединени прекратените обособените територии.</p> <p>Считаме, че с цитираните разпоредби на практика се ликвидира свободната стопанска инициатива на общините и реално се извършва процедура по масовизация на ВиК сектора.</p> <p>4. Не на последно място следва да се отбележи, че Националният план за възстановяване и устойчивост е приет с Решение за изпълнение на Съвета от 04.05.2022 г. за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България (ST 8091 2022 INIT) и Приложение към решение за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България (ST 8091 2022 ADD 1 - NOTE).</p> <p>С решението се одобрява и уточнява размерът на финансирането, а с приложението се изисква приемането на ЗВиК, с който трябва да се предвидят условията на консолидиране при предоставянето на водоснабдителни и канализационни услуги и да се въведат еднакви условия по отношение на критериите за качество и ефективност на услугите, които трябва да бъдат изпълнени от ВиК операторите. Със законодателството трябва да се уточнят механизмите за определяне на тарифите и да се гарантира разходно ориентираното ценообразуване за ползването на системите и на услугите, като същевременно се гарантира и финансовата устойчивост на операторите.</p> <p>Така записаната мярка не указва присвояване и одържавяване на чужди активи чрез принудителна консолидация, особено на ВиК оператори с финансова устойчивост, какъвто е „ВиК Паничище“ ЕООД. Не намираме причина, на територията на една административна област да има само една Асоциация по ВиК и да действа само един ВиК оператор, при положение, че той отговаря на изискванията на ЗВиК по отношение критериите за качество и ценообразуване.</p> <p>Също така с приложението вече е одобрена мярка по изграждане, реконструкция и модернизация на водоснабдителни и канализационни системи и пречиствателни станции за питейни и отпадни води в 13 агломерации, вече определени поименно: Единственото изискване, за да се осъществи инвестицията е тези агломерации да са част от консолидиран ВиК оператор.</p> <p>Това означава, че отказът на община Сапарева баня да се присъедини към Асоциацията по ВиК по никакъв начин не Пречи да се осъществяват инвестиции в други общини, присъединили се към Асоциациите.</p>		
--	---	--	--

	<p>С оглед на горе изложеното пренебрегването на становището на администрацията на Министерски съвет, че обществените консултации трябва да бъдат 30 дни с аргумента, че се налага спешно да бъдат извършени реформите във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост са неоснователни. Всичко това категорично потвърждава породилите се съмнения, че с така изготвения Проект на ЗВиК се преследват частни интереси.</p> <p>Предвид мотивите, изложени в т. 1, 2, 3 и 4 по-горе следва да се запази към момента действащата законова уредба регламентирана в сега действащия Закон за водите или проекта да бъде променен в насока допускане на свободна стопанска инициатива на общините по отношение на ВиК сектора.</p> <p>Непрекъснато в публичното пространство излизат сигнали от общини, които са присъединени към Асоциациите по ВиК и искат да излязат от там, недоволни.</p> <p>При учредяването на Асоциация по ВиК, във връзка с отпускане на средства за развитие на водния сектор, практиката показва, че обикновено средствата отиват за областните центрове, а малките общини не получават почти нищо, откъдето произтича и тяхното недоволство, а цената е единна за цялата Асоциация по ВиК.</p> <p>На практика, малките общини съфинансират чрез високите цени проектите на областните центрове за сметка на понижено качество на предоставяната ВиК услуга.</p> <p>През 2016 г. жителите на община Сапарева баня бяха изправени пред същия казус за присъединяване на общината към границите на Асоциацията по ВиК на обособената територия на област Кюстендил, което както сега предизвика огромно обществено недоволство и Общински съвет със свое решение категорично отказа присъединяването. Различното, шест години по-късно, е в това, че към днешна дата дори не се иска съгласието на местната общност за присъединяването ѝ към Асоциацията по ВиК, а само с няколко текста в новия законопроект за ВиК общината е задължена да предостави на новата Асоциация по ВиК всички съоръжения и да прекрати автоматично договора си с местния ВиК оператор с цел сключване на допълнително споразумение към договора с консолидирания ВиК оператор.</p> <p>Считаме, че в този проект на закон прозират користни цели, като чрез насилствено окрупняване на сектора да бъде ликвидирана възможността на общините за свободна инициатива посредством, което да не бъде допусната възможност за сравнение на качеството на ВиК услугата предоставяна от ВиК дружество, собственост на община и услугата предоставена от ВиК</p>		
--	--	--	--

		<p>асоциацията, посредством нейния оператор. Считаме, също така, че прозира користната цел - след, като бъдат усвоени средствата за обновяване на ВиК сектора, същия да бъде приватизиран на национално ниво от което естествено негативните последици ще бъдат за крайния потребител.</p> <p>С оглед значимостта на поставения проблем и огромното обществено недоволство сред жителите на Община Сапарева баня по отношение на цитираните разпоредби от Проекта на Закон за ВиК, Ви информираме, че населението на общината е в готовност за организиране на протестни действия за запазване на общинското „ВиК Паничище“ ЕООД и неприсъединяването му към Асоциацията по ВиК на обособената територия на област Кюстендил.”Питейната вода не е търговски продукт, а природно богатство - наследство, което следва да бъде опазено и защитено”.</p>		
8.	<p>АСОЦИАЦИЯ ПО ВИК НА ОБОСОБЕНАТА ТЕРИТОРИЯ, ОБСЛУЖВАНА ОТ „ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ ЙОВКОВЦИ“ ООД, ГР.ВЕЛИКО ТЪРНОВО</p>	<p>На официалната страница на Министерство на регионалното развитие и благоустройството и портала за обществени консултации на Министерски съвет е публикуван за обществено обсъждане проект на Закон за водоснабдяване и канализация. След запознаване с предоставените материали по така предоставения проект на закона, правя следните предложения:</p> <p>1. Чл. 9, ал. 2, г. 1 - Да се добави и „актуализира“, тъй като в досегашната нормативна уредба, актуализацията на Регионалните генерални планове е задължение на Асоциациите по ВиК. Неколкократно е коментирано, че обемът на работа е изключително голям, което го прави непосилно за капацитета на структура като Асоциацията. Същото се отнася и за чл. 29.</p> <p>2. Чл. 14, ал. 2, т. 3 - В нормата на чл. 68, ал. 4 е разписано, че Асоциациите по ВиК. съгласуват инвестиционната програма от бизнес програмата / т.н. Бизнес план но сега действащата нормативна уредба/ на ВиК оператора. В същото време в чл. 14, ал. 2, г. 3 е записано, че Общото събрание на АВиК съгласува бизнес програмите на ВиК оператора, което създава противоречие между двете норми. Считам, че следва в текста на чл.14. ал.2, т. 3 да бъде конкретизирано до къде се простират правомощията на Общото събрание на АВиК, по отношение съгласуването на бизнес програмите на ВиК оператора.</p> <p>3. Чл. 14, ал. 2, т. 4 - Думата „изготвя“ следва да бъде премахната. Ясно е, че бюджетът на Асоциацията се изготвя от служителите на АВиК, одобрява се от Председателя и се съгласува от Общото събрание на АВиК.</p> <p>4. Чл. 17 - Нормата на чл. 17 урежда начина на финансиране на Асоциациите. Следва обаче да бъде допълнено и уредено финансирането на Асоциациите до приемане на бюджетите им за текущата година. Проблем в</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В чл. 29, ал. 2 е регламентирано актуализирането на регионалните генерални планове.</p> <p>Асоциацията по ВиК съгласува Бизнес програмата, като инвестиционната програма е част от нея.</p> <p>Част от коментарите по чл. 14, ал. 2 са отразени.</p> <p>По отношение на чл. 19, ал. 2, условията и редът за предаване на ВиК активи публична собственик, са детайлизирани в договора по чл. 50, ал. 1 от законопроекта.</p> <p>Предложенията по чл. 50, 52, 56 и 98 се детайлизират в Договорите по чл. 50, ал.1.</p>

	<p>досега действащата норма е факта, че АСОЦИАЦИЯ НО ВИК НА ОБОСОБЕНАТА ТЕРИТОРИЯ, ОБСЛУЖВАНА ОТ „ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ ЙОВКОВЦИ“ ООД, ГР.ВЕЛИКО ТЪРНОВО бюджетите на АВиК за текущата година, спазвайки се законоустановената процедура се приемат около края на първото тримесечие и едва след това постъпват приходите. Това води до проблеми с издръжката на АВиК, за първите три месеца от съответната година, поради факта, че действащата нормативна уредба не е уредено с какви средства АВиК ще покрива разходите си до приемане на бюджета, ако няма икономия на средства от предходен период. Огромен проблем тук се оказва и забавяне приемането на Държавния бюджет, на което бяхме свидетели тази година. Асоциациите бяха принудени да се самоиздържат до май месец и бяха на път да изпаднат в неплатежоспособност.</p> <p>5. Чл. 19, ал. 2 - следва да бъде допълнено, че ВиК операторът има право да откаже приемането на ВиК системите по ал. 1 „мотивирано в 30 дневен срок от получаване на уведомлението“. Ако посоченият текст, не бъде добавен се прави извода, че Операторът може да откаже приемането на актива в неопределен период от време по своя преценка, което не защитава интересите на шубличния собственик.</p> <p>6. Чл. 50 - Сега действащите Договори, сключени между ВиК Оператора и Асоциациите по ВиК не отговарят на изискванията заложен в този закон. В §4 е изрично посочено, че договорите трябва да се приведат в съответствие с изискванията на чл.50, в срок до 6 месеца от влизане в сила на закона. Текстове на закона обаче не посочват, кой и по какъв начин ще изготви анексите към договорите и следва същото да бъде уредено в настоящият закон.</p> <p>7. Чл. 52, ал. 2 - С цел избягване на съмнения, следва да се разпише ясно какво съдържа в себе си понятието „поради неизпълнение“ - какъв трябва да е обемът и видът на неизпълнението по договора. Важно е да се конкретизира от кого се прави предложението за прекратяване на Договора - еднолично от ПРЕДСЕДАТЕЛЯ на Асоциацията или по решение на ОБЩОТО СЪБРАНИЕ на Асоциацията.</p> <p>8. Чл. 56, ал. 2 -текста „ разрешение от асоциацията по ВиК“ да се промени на „разрешение от публичния собственик“. Асоциацията няма правомощия да се разпорежда с имоги публична собственост.</p> <p>9. Чл. 98 - Законът ясно казва, че АВиК осъществява контрола по изпълнение на договорите сключени по чл.50. Механизмът, методите и начините за неговото осъществяване, обаче не са заложен в нормативен акт. а само и единствено в същите тези Договори. Практиката до сега показва, че</p>		
--	---	--	--

		<p>заложените неустойки за неизпълнение са пренебрежимо малки, а механизмът за налагането им неефективен. По тази причина следва да се помисли, дали не е по-добре контролните функции на АВиК, механизмът и начините за контрол, да бъдат заложи в нормативен акт.</p>		
9.	<p>Мая Манолова – Председател на Гражданска платформа „Изправи се. БГ“</p>	<p>На 30 ноември 2022 г. на Интернет страницата на Министерския съвет - Портал за обществени консултации беше публикуван за обществени консултации проект на Закон за водоснабдяването и канализацията /ЗВИК/ с приложени към него мотиви, доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието и други документи.</p> <p>През месец декември 2019 г. Народното събрание /НС/ взе решение в срок до 15 май 2020 г., да се подготви и обяви за обществено обсъждане проект на нов Закон за ВиК, който срок не беше спазен. В Решението на НС е посочено, че проектът трябва да гарантира дългосрочното решаване на проблемите във ВиК- сектора, вкл. и тези, които засягат правата и интересите на потребителите, като социалната поносимост на цените на ВиК-услугите, въвеждането на водни помощи, качеството на ВиК-услугите и др.</p> <p>През есента на 2020 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройство /МРРБ/ публикува за обществени консултации проект на нов Закон за водоснабдяването и канализацията. На 11 ноември 2020 г. Гражданска платформа „Изправи се БГ“ изпрати становище по предложението законопроект на електронната поща на министерството.</p> <p>Предложеният проект на ЗВИК на 30 ноември 2022 г. не е в съответствие с изискванията на чл. 19 ал. 2 от Конституцията на Република България, защото не решава нито един от многото проблеми, които имат битовите потребители ползващи ВиК-услуги, а напротив създава нови - цените ще се формират от два компонента, за които не става ясно как ще се прилага изискванията за определянето на социалната поносимост на водата? Не сме съгласни да се въвежда цена за достъп за всяка ВиК-услуга поотделно, защото това означава, че дори тези, които не ползват услугата, ще я заплащат. Определянето на социалната поносимост на цените на ВиК услугите остава по досегашния ред, без да се има предвид, че Националният статистически институт не е в състояние да дава коректна и надеждна информация за средномесечния доход на 1 лице по области. Например за 2020 г. поради високата степен на грешка на статистическите изследвания с над 15 % за 8 области няма публикувани данни, а за 2021 г. за 11 области - Видин, Враца, Габрово, Ловеч, Монтана, Разград, Силистра, Смолян, София област, Търговище, Ямбол. Въвежда се задължението в срок до две години, след влизането в сила на закона във</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвежда чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.)</p>

	<p>всички имоти да има поставени индивидуални водомери, като те трябва да бъдат с дистанционно отчитане. В условията на висока инфлация и замразени доходи, това ще представлява нов извънреден разход, с който ще бъдат натоварени за домакинствата.</p> <p>Не се дават определения за лицата и домакинствата, които са „водно бедни, и които съгласно Решението на НС от 2019 г. трябва да бъдат подпомагани с изплащането на водни помощи.</p> <p>За пореден път в проекта на ЗВИК не се предлага никакво решение за един от най-големите проблеми в сградите етажна собственост - справедливото разпределение на количествата вода за общо потребление между отделните имоти.</p> <p>В предложения законопроект не са транспонирани изискванията на Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г., относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека /Директива 2020/2184/ и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г., относно правата на потребителите /Директива 2011/83/ЕС/. В предложения проект на ЗВИК на потребителите е дадено само правото да си заплащат сметките за вода, без да им са гарантирани от държавата правата да получават непрекъснато и качествено водоснабдяване на достъпна цена.</p> <p>Категорично сме против запазването на единната цена за ВиК-услугите за всички населени места на територията на една административна област, тъй като това не е икономически обосновано и справедливо за ползващи вода при гравитачно подаване. Не сме съгласни с предложеното по същество одържавяване на ВиК- сектора в страната чрез създаването на 27 териториално обособени ВиК-оператора, които да съответстват на териториалното деление на страната, като извън него остава само град София. Местната власт и хората в страната настояват да се запазят общинските ВиК-дружества - Троян, Берковица, Сапарева баня, Сандански, Брацигово и други, тъй като битовите потребители в тези населени места заплащат много по-ниска цена на ВиК-услугите отколкото, ако бъдат одържавени, както се предлага. Например, от 1 януари 2023 г. в град Троян комплексната цена на ВиК услугите ще бъде 2,58 лв/куб.м. с ДДС, а в Ловеч 4,23 лв/куб.м. с ДДС, в град Берковица -1,26 лв/куб.м. с ДДС, а в Монтана 4,11 лв/куб.м. с ДДС, в град Сандански 0,86 лв/куб.м с ДДС, а в Благоевград 2,64 лв/куб.м с ДДС и други.</p> <p>В други общини - като например Самоков, искат да се върне общинското ВиК-дружество, за да плащат по-ниски цени на ВиК-услугите. Ние считаме,</p>	<p>Националният статистически институт на Република България (НСИ) е публичен орган към Министерски съвет със статут на държавна агенция. Съгласно Закона за статистиката, статистическата дейност в Република България се осъществява от Националната статистическа система (НСС). Органите на статистиката разработват, произвеждат и разпространяват статистическа информация под методическото ръководство на Националния статистически институт при изпълнение на Националната статистическа програма (НСП).</p> <p>Социалната поносимост на цената на ВиК услугите е предпоставка за осигуряване на възможност за заплащане от уязвими потребители на предоставените им ВиК услуги, при потребление в рамките на 50-100 л на човек на ден, съгласно препоръки СЗО.</p> <p>В чл. 50, ал. 2, т. 10 е предвидено договърът по ал. 1 да съдържа „... изисквания към качеството на услугите.“</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на</p>
--	--	--

	<p>че ако този ЗВИК бъде приет от НС, това означава, че ще се създадат условия за централизиране на корупцията във ВиК-сектора на най-високо ниво. Не разбираме това ли се цели в крайна сметка, а не решаването на натрупаните с години проблеми в сектора, извършването на необходимите реформи и осигуряването на средства за дългосрочното му финансиране?</p> <p>Възразяваме и срещу концентрирането на права, което се предвижда спрямо министъра на регионалното развитие и благоустройството по управлението на ВиК-сектора. Например, приемането на Общите условия да се извършва МРРБ, които да важат и за частния ВиК-оператор „Софийска вода” АД на територията на град София. Според нас това е недопустимо и показва пълно неразбиране на правилата за уреждането на търговските взаимоотношения между ВиК-операторите и потребителите, вкл. техните права, задължения, отговорности, извънсъдебно решаване на спорове и пр. В този вид разглежданият проект на ЗВИК не е в съответствие с изискванията на действащия Закон за защита на потребителите /ЗЗП/ и Директива 2011/83/ЕС.</p> <p>В предварителната оценка за въздействие няма направен анализ кое налага да се създаде нова независима Комисия <u>само за регулиране на цените</u> на ВиК-услугите и какви ще бъдат ползите за потребителите? Няма направен анализ колко ще струва нейната издръжка на данъкоплатците, след като почти напълно отрасълът ще бъде одържавен в 27 ВиК дружества, на които управлението се поема от МРРБ, съответно от „Български ВиК холдинг“ ЕАД. Според нас е необходимо да бъде проведен широк обществен дебат дали не е необходимо да има Комисия за регулиране на ВиК услугите /вкл. и цените/, нейното място, роля, функции и пр., или няма необходимост от такава регулация на ВиК сектора? След като има създаден държавен ВиК-холдинг, който ще бъде едноличен собственик на 27-те ВиК-оператори в страната, тогава има ли смисъл държавата да създава нова независима структура на бюджетна издръжка, която да отговаря само за ценообразуването и контрола му, след като изпълнителната власт ще приема необходимите нормативни документи?</p> <p>Още по-странното и недопустимо е предложението определянето на цените на ВиК услугите да не е обвързано с изпълнението на показателите за качество. Напротив, цените на всяка една стока винаги се обвързват с нейното качество, което поне в момента частично е направено в действащия Закон за регулиране на ВиК услугите. В проекта на ЗВИК не са предвидени изискванията, които има Директива 2020/2184 и транспонирането в нашето законодателство, което трябва да бъде направено не по-късно от 12 януари</p>	<p>постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>Единната цена на ВиК услугите в обособените територии е действаща към момента и е въведена с цел солидарност и намаляване на неравнопоставеността при предоставянето им. Осигуряването на водоснабдяване и канализация, включващо и разходи за стопанисване, поддръжка и експлоатация, отнесено към броя на потребителите, обикновено е по-скъпо в отдалечени и малки населени места. С въвеждането на единна цена се избягват също така и допълнителни административни разходи.</p>
--	---	---

	<p>2023 г.</p> <p>През 2014 г. Министерският съвет одобри Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България за периода 2014 г.- 2023 г. и отраслова стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализация в Република България за периода 2014 г.- 2023 г. В представените документи към проекта на ЗВИК няма направен цялостен анализ на изпълнението на заложените цели, приоритети и задачи в стратегията, нито е предвидено кога това ще бъде направено от МРРБ, вкл. и разработването на нов стратегически документ за бъдещето развитие на ВиК сектора.</p> <p>През 2017 г. КЕВР започна да приема пет годишни бизнес - планове 2017 г. -2021 г. на ВиК операторите, с утвърждаването на нови цени за ВиК услугите, обвързани с изпълнението планирани приходи, разходи, инвестиции в тях, вкл. отчитането на пет показателя за ефективност на ВиК операторите - качество на питейната вода, налягане във водоснабдителната система, рехабилитация на водопроводната мрежа, събираемост на вземанията и ефективност на изграждане на водомерното стопанство. От 2022 г. започна нов ценови период 2022 г.-2026 г., като през 2022 г. година бяха приети бизнес планове на 24 ВиК оператори, които обслужват битови потребители.</p> <p>Данните показват, че спрямо 2015 г. / базовата година за ценовия период 2017 г. -2022 г./ планираното повишение на цените на ВиК услугите за гравитачно подаване за 2026 г. е над 300 % , а чрез помпажно подаване около 200 %, без да се отчита бъдещата инфлация в страната за периода 2022 г.-2026 г. Същевременно общите загуби на вода във водоснабдителните системи за 2021 г. за страната са отчетени в размер на 59,78 %, при положение, че през 2017 г. година са били 61 %. Така заложената дългосрочна цел в отрасловата стратегия на Правителството от 2014 г. общите загуби да бъдат намалени в размер на 49 % остава неизпълнима и през 2026 г.</p> <p>В документите към проекта на ЗВИК няма достатъчна и надеждна информация за начините и средствата за финансиране на отрасъла към момента и предложения за бъдещи решения, как това може да се направи с различни финансови инструменти, както е посочено в Решението на НС от декември 2019 г.</p> <p>Както се вижда от представената по-горе информация дългосрочното финансиране на ВиК сектора не може да бъде постигнато само и единствено с непрекъснато увеличение на цените на ВиК услугите, тъй като възможностите на домакинствата за заплащането на все по- високите цени намаляват. Например, за град София, където средните доходи за страната са</p>		
--	---	--	--

	<p>най-високи, по данни на КЕВР през 2017 г. събираемостта на вземанията в „Софийска вода“ АД е била 94 %, докато през 2021 г. тя е намаляла на 82,13 %. Вече има ВиК дружества, при които за 2021 г. се отчита събираемост на вземанията под 80 % - Пловдив и Ямбол, при положение, че цените на ВиК услугите са определени в рамките на социалната им поносимост.</p> <p>В представените документи към проекта на ЗВИК няма никаква информация за извършената дейност за учредения през 2020 г. „Български ВиК холдинг“ ЕАД, както постигането на заложените цели за осигуряване на дългосрочно финансиране на отрасъла и по-доброто управление на ВиК операторите. Според нас не е правилно в ЗВИК да се регламентира дейността на „Българския ВиК холдинг“ ЕАД, тъй като това дружеството е създадено с решение на Министерския съвет, и то трябва да продължи да работи съгласно Търговския закон /ТЗ/.</p> <p>Затова считаме, че предложеният за обществени консултации проект на ЗВИК трябва да бъде оттеглен и да се предложи нов проект на закон, който да съответства на интересите на потребителите, да е съобразен с изискванията на европейското законодателство, решението на НС от 2019 г. и най-важното да не обслужва само интересите на ВиК-операторите, както в момента е направено.</p> <p>В съответствие на реда по процедурата на обществените консултации предлагаме становището на Гражданската платформа „Исправи се.БГ“ по конкретните членове от проекта на ЗВИК:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Към чл. 12 ал. 2 да се добави в Обществения съвет да участват представители на Комисията за защита на потребителите, Омбудсмана и Комисията по чл. 71 от проекта на ЗВИК. 2. Към чл. 12 ал. 3 да се добави, че на първото заседание на Обществения съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройства се приема Правилник за дейността на Обществения съвет, вкл. и начина на отчитане на дейността му. 3. Не сме съгласни с чл.31 ал. 1, тъй като не се отчита начина на доставяне на вода в съответното населено място по гравитачен път, чрез помпи или смесено подаване в рамките на административната област. 4. Не подкрепяме предложените текстове в чл. 59, ал. 7 и ал. 8, тъй като те не са в съответствие с изискванията на ТЗ и ЗЗП. Ние предлагаме да се направят изменения, като се допълни, че ВиК-услугите на битовите и 		
--	--	--	--

	<p>небитовите потребители се предоставят от ВиК- операторите чрез сключване на индивидуални договори при Общи условия към договорите. Съгласно чл. 298 от ТЗ, търговецът може да обяви предварително Общи условия при сключвани от него сделки. Затова считаме, че трябва всички небитови потребители /не само промишлените и приравнените към тях/ да имат право да сключват индивидуални договори с ВиК-операторите. В Закона за защита на потребителите се изисква битовите потребители да имат сключени индивидуални договори при предоставяне на услугата доставка на вода. Поради това настояваме битовите потребители също да могат да сключват индивидуални договори с ВиК-операторите, като ЗЗП да дава възможност това да става и чрез Общи условия към тях, които предварително да бъдат съгласувани и одобрявани от Комисията за защита на потребителите, за да няма неравноправни клаузи / чл.148 ал. 1 и ал.2 от ЗЗП/. В Допълнителните разпоредби на ЗВИК няма дадено определение какво означава публично известни общи условия.</p> <p>5. В чл. 60 ал.1 не е посочено, от кой момент ползватели на имота стават потребител на ВиК услугата и при какви условия?</p> <p>6. В чл.62 и чл.63 няма посочени срокове за изпълнение на задълженията на ВиК операторите.</p> <p>7. В чл.66 ал.2 предлагаме да се допълни, че ВиК операторите оповестяват цените на ВиК услугите и съгласно изискванията на член 17 от Директива (ЕС) 2020/2184.</p> <p>8. В чл.67 ал.1 настояваме в ЗВИК да се посочат кои са експлоатационните и финансови показатели за ефективност, като част от основните показатели за качество на ВиК операторите..</p> <p>9. В чл.67 ал.2 предлагаме да се допълни, че методиката за определяне на общите загуби във водоснабдителните системи представлява неразделна част от наредбата по чл.67 ал.3.</p> <p>10. В чл.68 предлагаме да се допълни, за „Софийска вода“ АД, която е частно търговско дружество и предоставя ВиК услугите на територията на град София, че също е задължено дружество по закон да разработва три годишни бизнес-програми, като бъде посочено и кой ще ги утвърждава след</p>		
--	---	--	--

	<p>като дружеството не е държавна собственост?</p> <p>11. В чл. 68 ал. 4 предлагаме да се допълни какво точно означава „съгласува“ инвестиционната програма, възможно ли е частично съгласуване и какво следва да се направи, ако не бъде съгласувана?</p> <p>12. Не сме съгласна с чл.69 ал.1 да има единна цена на ВиК услугите за обособена територия, тъй като населените места, които са с гравитачно подаване заплащат многократно по- висока цена.</p> <p>13. Към 70 ал. 1 предлагаме да се допълни какво означава „среден месечен доход на домакинство“ и кои доходи се включват в него? Към момента Националният статистически институт прави две изследвания за наблюдение на доходите на домакинствата в страната / „Статистика на доходите и условията на живот EU-SILC“ и „Наблюдение на домакинските бюджети“/ като в ЗВИК трябва да бъде конкретно посочено данните, от кое от тях следва да се използват за определянето на социалната поносимост.</p> <p>14. Към чл.70 ал. 2 да се добави, ако НСИ не публикува данните публично как ще се определя социалната поносимост?</p> <p>15. След като държавата чрез „Български ВиК холдинг“ ЕАД и МРРБ ще се осъществява политиката на управление и контрол в качеството им на собственик на 27 -те държавни ВиК оператори, ще изготвя и предлага на Министерския съвет приемането на наредбите по чл. 67 ал.3 и чл. 89 за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите, ние считаме, че създаването само на Комисия, която да регулира цените на ВиК услугите не е целесъобразно. След като цитираните по- горе две наредби ще бъдат предлагани от министъра на регионалното развитие и благоустройство за приемане от Министерския съвет, това означава, че не може да се гарантира независимост в работата на предложената Комисия по реда на глава Пета. За това предлагаме, да не се създава Комисия за регулиране само на цените на ВиК услугите, а това да се извършва с решения на собствениците на ВиК операторите, съгласно наредбата, която ще бъде приета по реда на чл.89. В наредбата може да бъде посочено, че определянето на цените на ВиК услугите да става след съгласуване с асоциациите по ВиК, а за град София решенията могат да бъдат вземани от Столичния общински съвет за времето на</p>		
--	--	--	--

	<p>концесионния договор. По този начин ще бъде направена и икономия на средства от държавния бюджет за издръжката на предложената нова Комисия.</p> <p>Според нас в България има нужда да бъде направена широка обществена дискусия, на която да бъдат разгледани позициите на всички заинтересовани страни как да бъде осъществявано регулирането на ВиК сектора и какъв да бъде неговият обхват, а не както е предложено регулирането да обхваща само цените на ВиК услугите, да не обвързано с тяхното качество, приемането на общи условия, извън съдебното решаване на спорове между потребителите и ВиК операторите и други дейности.</p> <p>16. Категорично възразяваме срещу въвеждането на цена на достъп на услугата по видове ВиК-услуги, съгласно чл. 90, ал. 1, т. 1. В разглеждания проект на ЗВИК не е посочено на каква база ще се определя цената на достъп, например на база изразходвано количество вода, на имот, на база брой живущи в имота, на база на брой водомери в имотите или др. По начина, по който е записано, означава, че цената за достъп няма да се включва при определянето на социалната поносимост на цената на ВиК-услугите, тъй като не е посочено, че тя е обвързана с изразходваното количество вода. Това ще доведе до ново повишаване на цената на ВиК-услугите, като няма да се отчита дали потребителите на ВиК-услугите са ги ползвали, а ще трябва само да ги заплащат. В проекта на ЗВИК не е посочено, ако в дадено населено място има въведен ограничен режим на ползване на водата съгласно чл.63 ще трябва ли потребителите да заплащат потребителите цена за достъп?</p> <p>17. В чл.94 ал.1 е посочено, че МРРБ изготвя Общите условия, без да е казано, това публично известни общи условия ли са или общи условия към договорите? Не е посочено с какъв вид акт и кой ги утвърждава общите условия в МРРБ? Съгласно чл. 25 ал. 4 от Закона за администрацията, министърът има право да издава правилници, наредби, инструкции и заповеди, но е не и общи условия. Съгласно чл. 14 ал.2 от Закона за енергетиката КЕВР има право да провежда процедура на обществено обсъждане преди приемането на Общите условия за ВиК сектора, а разглеждания проект на ЗВИК не е предвидена такава. Както вече посочихме съгласно чл. 148 ал.1 и ал.2 от ЗЗП, когато държавен орган приема общите</p>		
--	---	--	--

	<p>условия Комисията за защита на потребителите дава становище за наличието или не на неравноправни клаузи, като в разглеждания проект на ЗВИК това не е предвидено.</p> <p>18. Към чл.94 ал.2 предлагаме да се добави в Общите условия да има въведени правила за извънсъдебно решаване на спорове между потребителите и ВиК операторите. Съгласно член 6 точка буква „у“ и точка 2 от Директива 2011/83/ЕС при доставката на вода се изисква да има предвиден извънсъдебен механизъм за решаване на спорове между доставчиците на вода и потребителите, а не само по съдебен ред съгласно чл. 115. Настояваме в чл. 112 да се направи допълнение, като се предвиди възможност преди да се пристъпи към поискване за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 ал.1 от ГПК за дължими суми, да има извънсъдебен механизъм проблемите между ВиК операторите и потребителите да се решават в дух на разбирателство, възможности за разсрочено плащане, подписване на извънсъдебно споразумение и други.</p> <p>19. Във връзка с решението на НС от декември 2019 г. в проекта на ЗВИК не са посочени правилата и редът за предоставяне на „водни помощи“ и не са определени лицата, които ще имат право да ги получават. Текстът в чл. 9 ал. 6 само определя министърът на регионалното развитие и благоустройство като администратор на помощи, но това е крайно недостатъчно.</p> <p>20. 20. В проекта на ЗВИК не се предлагат правила за решаване на въпроса със справедливото разпределение на количествата вода за общо потребление в сгради етажна собственост?</p> <p>21.21. В проекта на ЗВИК не се предлагат задължения за ВиК операторите да изплащат обезщетения на потребителите, когато има отклонения от спазването на изискванията за качеството на питейните и отпадъчните води, което не е правилно.</p> <p>22.22. Предлагаме в § 10. ал.2 от ПЗР срокът да бъде променен от две години до 1 януари 2027 г., в който се изисква да се въведат индивидуални водомери с дистанционен отчет за топла вода / § 75 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност (обн. ДВ бр.21 от 2021 г.)/.</p>		
--	---	--	--

		<p>Считаме, че предложеният проект за обществено обсъждане на ЗВИК не защитава правата и интересите на потребителите на ВиК-услуги, затова настояваме да бъде оттеглен или да предприемете действия да бъдат направени съответните изменения и допълнения, които да съответстват на предложенията, които по-горе сме направили. Настояваме да бъде проведена широка обществена дискусия с всички заинтересовани страни дали е необходимо да има отделен държавен орган в страната, който да регулира обществените отношения / определяне на цените, на показателите за качество, приемането на Общи условия, осъществяване на контрол върху дейността на ВиК операторите, извънсъдебно решаване на спорове и други/ при предоставянето и ползването на ВиК услугите или тези функции да бъдат изпълнявани от Министерството на регионалното развитие и благоустройство? Ако бъде проведена такава дискусия Гражданска платформа „Изправи се БГ“ би желала да участва и представи своите позиции.</p>		
10.	Общински съвет Сапарева баня – 3 бр.	<p><u>РЕШЕНИЕ 608</u></p> <p>1. Общински съвет Сапарева баня приема Декларация, с изразено становище против предвижданията на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, съгласно Приложение 1, към настоящото решение.</p> <p>2. Упълномощава Председателя на Общински съвет-Сапарева баня да изпрати Декларация, с изразено становище против предвижданията в проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията до Министъра на Министерство на регионалното развитие и благоустройство; до Президента на Република България; до Председателя на Народното събрание; до Постоянна комисия по Околната среда и водите към Народно събрание; до Министър-председателя на Република България; до Министъра на околната среда и водите; до Омбудсмана на Република България</p> <p>3. Упълномощава Председателя на Общински съвет-Сапарева баня да подпише обща Декларация против проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията с общините засегнати от проекто-закона.</p> <p>Упълномощава Председателя на Общински съвет-Сапарева баня да изпрати мотивирано писмено искане до всички, които съгласно чл. 150 на</p>	Не се приема	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на</p>

	<p>Конституцията на Република България могат да сезират конституционния съд за противоконституционност на закона, ако предложенията в Декларацията за изменение и отмяна на текстовете от проекта за ЗВиК не бъдат отразени в закона;</p> <p><u>ДЕКЛАРАЦИЯ</u></p> <p>Долуподписаните: Васил Георгиев Маргин; Йордан Георгиев Чучуганов; Иван Георгиев Куйов; Николай Йорданов Мертекчийски; Любен Стоянов Кръстев; Любомир Иванов Георгиев; Явор Илчов Дамянов; Иван Димитров Базиргянов; Орлин Василев Пехливански; Светослав Венциславов Андреев, в качеството ни на общински съветници в Общински съвет Сапарева баня, представители на гражданите живущи и ползватели на услугите на „ВиК Паничище“ ЕООД и във връзка с публикувания на сайта на Министерство на регионалното развитие и благоустройството /МРРБ/ Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията /ЗВиК/, категорично изразяваме своето несъгласие с проекта за Закон за водоснабдяването и канализацията и заявяваме своето становище:</p> <p><u>А. МОТИВИ И КОМЕНТАРИ ПО ПРОЕКТА НА ЗВиК</u></p> <p>I. С промените от 2009 г. въведени съгласно Закона за водите се създадоха обособени територии, съвпадащи с териториите, на които действат съществуващите ВиК оператори. Създадоха се ВиК Асоциации, в които участва представител на държавата и на съответните общини. Запазиха се общинските ВиК оператори, като беше вменено на общинските съвети да изпълняват ролята на Асоциация. Вместо това, в публикувания проект за ЗВиК се предлагат промени в насока на въвеждане на нови понятия за обособена територия и закриване на общинските ВиК дружества.</p> <p>II. Категорично възразяваме по предложенията за задължително законово окрупняване на обособените територии и лишаване на Общинските съвети да имат правомощия на Асоциации по ВиК, поради следните съображения:</p> <p>1. Принудителното окрупняване на общинските ВиК оператори накърнява правото на собственост на общините и лишава компетентния орган - общинския съвет от възможността пряко да упражнява своите правомощия</p>	<p>водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11, ал. 1 от законопроекта, сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до прекратяването им, в хипотезата на който попада Столична община.</p> <p>Предвиденото със законопроекта окрупняване на принципа в една административна област да има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини не нарушава конституционния принцип за неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл. 17 от Конституцията на Република България. В</p>
--	---	--

	<p>в тази толкова приоритетна за местните власти сфера, която засяга живота, здравето и социално-битовите нужди на цялото население. Окрупняването противоречи на конституционния принцип за неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл.17 от Конституцията на Р България (КРБ). Принудителното закриване на дадено общинско дружество без волята на собственика (общинските съвети) противоречи на принципа за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от КРБ. Част от предложенията нарушават и други текстове от Конституцията, като чл. 136 за правото на самоуправление и чл. 137 за правото на свободно сдружаване. В обобщение може да се посочи, че при евентуално оспорване на закона пред Конституционния съд, има сериозни основания за обявяване на редица предлагани текстове за противоконституционни.</p> <p>2. Промяната в управлението на ВиК сектора в институционално и териториално отношение би трябвало да се мотивира от няколко обстоятелства, които за момента липсват. Без тези проучвания трудно ще се изясни, какво налага държавата да предприеме подобно окрупняване, без да е направено следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оценка на предимствата и недостатъците в осъществената през 2009 г. реформата във ВиК сектора, чрез Закона за водите; - оценка на реалното състояние на ВиК операторите и ВиК системите във връзка с планираните промени за подобряване на качеството на предлаганите услуги; - анализ на международното законодателство и оценка на данните свързани с прилагането на различни подходи при управлението на ВиК сектора в други страни. По наша информация преобладават услугите, които се предоставят от общински компании и липсва европейски нормативен документ предвиждащ задължителна консолидация. <p>3. Предложението за редуциране броя на „обособените територии” и механичното формиране само на 28 територии не отчита реалностите в България. В страната съществуват общински ВиК дружества, които независимо от трудностите съумяват да осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, включващ опазване на населението, съхраняване на водата, като природен ресурс и опазване на околната среда. Това са дружества, които са доказали с годините своята ефективност и предлагат на потребители качествени услуги на социално приемлива цена. Анализите показват, че разликата в цената на операторите (цените на малките оператори са средно 40 % по-ниски от тези на областните). Неслучайно едни от големите</p>	<p>§ 5 от ПЗР на законопроекта е предвиден 6-месечен срок за това, като правото на собственост върху водоснабдителните и канализационни системи се запазва каквото е било до момента на консолидацията. Приложение намира ЗДС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – държавна собственост и ЗОС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – общинска собственост, доколкото в проекта на ЗВиК не е предвидено друго.</p> <p>Водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения публична общинска собственост са собственост на общините, като управлението и възлагането на стопанисването и експлоатацията им се осъществява от асоциацията по ВиК.</p> <p>Предвиденото със законопроекта окрупняване на принципа в една административна област има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини, не нарушава конституционния принцип за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България, както и разпоредбата на чл. 136, ал. 1 от Конституцията на Република България, съгласно която общината е основната административно-териториална единица,</p>
--	---	---

	<p>оператори, стопанисващи скъпи и енергоемки съоръжения и преносна мрежа върху големи територии постоянно са в тежко финансово състояние през последните години.</p> <p>4. До сега няма доказателства за връзката между големината на ВиК оператора и неговата финансова ефективност. В същото време в страната са налице около 20 ВиК оператора (държавните и държавно-общинските ВиК оператора), които изцяло функционират на областен принцип. Към момента не е отчетена по - добра ефективност и по - добра оптимизация в работата на тези областни дружества.</p> <p>5. Не на последно място с промените се очертава заплащане на нереална цена на услугата за потребителите в обслужваната територия след извършване на окрупняването. За населените места, където има изградени ПСПВ и питейната вода се пречиства преди постъпване в мрежата, няма отделна компонента за услугата пречистване и разходите се поемат и от тези потребители където няма изградена ПСПВ. Това може да породи допълнителни вътрешно-териториални конфликти и демотивация за коректно доплащане на услугата. В заключение предлагаме в закона да се регламентират стандарти за качество на услугата, предоставяна от ВиК операторите, независимо от това каква е тяхната собственост и териториален обхват. Това ще позволи ефективните общински търговски дружества да продължат да функционират.</p> <p>Настояваме да се запази съдържанието на съществуващите членове от Закона за водите, като чл. 198а, чл. 198б, чл. 198г и др.</p> <p>III. Мотиви по отношение §11, ал. 1 и 2 от проекта за ЗВиК</p> <p>Считаме, че законопроекта незаконосъобразно и неправомерно дели общините на територията в Република България на Столична община и на останалите общини. Нарушен е основния принцип за равнопоставеност.</p> <p>Сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги следва да продължат действието си до прекратяването им, без да е необходимо да бъде изпълнено условието на чл.5, ал.2 от проекта за ЗВиК.</p>	<p>в която се осъществява местното самоуправление. Гражданите участват в управлението на общината както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум и общо събрание на населението. С направеното предложение се цели подобряване на предоставяните ВиК услуги с необходимото качество и на подходяща цена; увеличаване на инвестиционните процеси във ВиК отрасъла, тъй като присъединилите се общини ще имат възможност да кандидатстват за европейско финансиране на инвестиционни проекти, с което да се подмени остарялата ВиК инфраструктура и да се подобри качеството на предоставяната на потребителите услуга.</p>
--	---	---

	<p>„Вик Паничище ЕООД“ е ВиК оператор за територията на община Сапарева баня на базата на концесионен договор. Такива взаимоотношения между община и ВиК оператор в страната са малко на брой. В първоначалния проект на законопроекта през 2020г. - §10 от ПЗР, сключените концесионни договори запазваха действието си до изтичане на съответния срок. По отношение на концесионният договор на Столична община в първоначалния проект на закона през 2020г. не се споменава нищо. В последния вариант публикуван за обсъждане отново не се споменава договорът на Столична община, но се подразбира запазването му чрез текста на §11, ал.2 на ПЗР, запазвайки функциите на асоциация по ВиК за управлението на ВиК системите и съоръженията, предназначени за водоснабдяването на Столичната община на Общинския съвет на Столичната община. Там ВиК мрежите и съоръженията са предадени на концесионера. Така стоят нещата и при нас. Подобен статут обаче не се дава на Общинския съвет в община Сапарева баня и други общини, ако има такива. Възможността да се направи изключение за Столична община, респективно за „Софийска вода“ АД от общите цели на законопроекта е загадка за нас. Столична община ли е привилегирована като концедент, или концесионера „Софийска вода“ АД? Разбираме, че единственото публично-частно партньорство във ВиК сектора реализирано с концесионния договор на Столична община е с участието и на чуждестранни партньори, и точно затова се правят изключения, потъпквайки и принципа за самоуправление на местните общности, и децентрализацията. При такава ситуация, ние като община, като общински съвет и граждани се чувстваме неравнопоставени със Столична община и „чужденците“. Нещо повече, подозираме, че моделът на Столична община в бъдеще може да бъде приложен в цялата страна, по начина по който и сега се предлага законопроекта за ВиК.</p> <p>IV. В чл. 4 от проекта на ЗВиК се предвижда в границата на една обособена територия /територията на страната за целите на управлението, планирането, изграждането и експлоатацията на ВиК системите и за предоставянето на ВиК услугите се разделя на</p>		
--	---	--	--

		<p>обособени територии, които съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната/, само един ВиК оператор да може да осъществява дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска и/или публична държавна собственост.</p> <p>С предложената разпоредба обаче фокусът на посочената по-горе цел се измества и изцяло се променя действащата нормативни уредба, като се предлага консолидиране на ВиК операторите, чрез задължително окрупняване на обособените територии. Считаме, че с тази разпоредба се нарушават действащото европейско и национално законодателство, както и основни демократични принципи. Съгласно Европейската харта за местно самоуправление от 15.10.1985г. органите на местното самоуправление са една от главните основи на всяко демократично устройство и правото на гражданите да участват в управлението на обществените дела е един от демократичните принципи, възприети от всички държави - членки на Съвета на Европа. С предложения текст се нарушават освен цитираните по-горе текстове и чл. 3 от ЕХМС, който определя местното самоуправление като право и реалната възможност за местните общности да регулират и да управляват в рамките на закона, на тяхна отговорност и в интерес на тяхното население, съществена част от обществените дела. Разпоредбата на чл. 4 от проекта на ЗВиК противоречи и на чл. 17, ал. 1, т. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация - „Чл. 17. (1) Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:</p> <p>1. Общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация.</p> <p>Предложената разпоредба не предполага получаване на съгласие от съответната община, а директно поставя същата, както и нейните жители, в ситуация, в която нямат право на избор кой ВиК оператор да осъществява дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК</p>		
--	--	--	--	--

	<p>инфраструктура, публична общинска собственост на територията на дадена община. Община Сапарева баня и нейните жители многократно в годините са изразявали своето несъгласие за присъединяване към Асоциацията по ВиК на обособената територия.: обслужвана от „Кюстендилска вода“ ЕООД, гр. Кюстендил.</p> <p>Не на последно място, няма мотиви, нито правно основание какво налага това задължително окрупняване на обособените територии. Не е налице нормативен текст, нито в българското, нито в европейското право, който да задължава общините да се присъединяват към една Асоциация по ВиК на територията на една област, както и липсва нормативен текст, съгласно който ВиК операторите следва да се консолидират.</p> <p>В подкрепа на тези твърдения прилагаме линкове към Окончателен доклад от проучване на ВиК услугите в избрани страни-членки от края на 2015 г., предназначен за Европейската комисия /FINAL REPORT STUDY ON WATER SERVICES IN SELECTED MEMBER STATES: http://publications.europa.eu/resource/cellar/a9bdad4a-97f5-11e5-983e-01aa75ed71a1.0001.01/DQC_1 и Доклад за управлението на ВиК услугите в Европа на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги от 2018 г. /EurEau - The governance of water services in Europe - https://www.eureau.org/resources/publications/150-report-on-the-governance-of-water-services-in-europe/file/. Цитираните доклади показват данни за управлението на ВиК услугите в различни държави- членки за периода 2010 - 2018 г. Видно от изложеното в тези документи е, че всяка държава-членка по различен начин е уредила предоставянето на ВиК услуги на своето население, като в нито една от страните не се наблюдава нито окрупняване на обособени територии, нито консолидиране на местните ВиК оператори. Всяка държава-членка е избрала свой подход в управлението на ВиК сектора, като преобладават услугите, които на местно ниво се предоставят от общински и/или частни компании. Не са малко случаите и на държавно възлагане на ВиК услугите, но видно от данните в докладите е, че тези въпроси са решени приоритетно на местно ниво.</p> <p>Считаме за неоснователни твърденията в публичното пространство за загуба на големи финансови инвестиции в обособените територии на</p>		
--	---	--	--

	<p>неконсолидираните Асоциации по ВиК, поради неприсъединяване на общини, като нашата, към големите Асоциации по ВиК. Възможно е настоящата Оперативна програма „Околна среда и води“ за програмния период 2020-2024 г. и Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) да е договорена при условие за финансиране изграждането и подмяната на ВиК инфраструктура на обособени територии само с една Асоциация по ВиК, съответно един действащ на територията ВиК оператор, но този факт не води автоматично до отхвърляне финансирането на останалите оператори чрез други финансови механизми. В тази връзка следва да упоменем, че Община Сапарева баня е подменила над 90% от вътрешната водопроводна мрежа на град Сапарева баня, и голяма част от селата на територията на общината са с подменен водопровод. Тези ремонти са извършени със средства по Европейски програми, ПУДООС, ПМС и със собствени средства на Община Сапарева баня и др.</p> <p>С приемането на разпоредбата на чл. 4 от проекта на ЗВиК за общината, общинското ВиК дружество и местното население ще настъпят необратими негативни последици - значително поскъпване на ВиК услугите предоставяни в Общината, неминуемо съкращаване на персонал или ликвидиране на местното ВиК дружество, както и съществени финансови загуби за Община Сапарева баня.</p> <p>С приемането на разпоредбата на чл.4 от проекта на ЗВиК се създават монополи действащи на териториален принцип, което е протиконституционно, тъй като монополи могат да се създават само с конституцията /чл.18, ал.4/.</p> <p>V. Считаме, че преди да бъде приет новия Закон, съдържащ съществени изменения в подхода на управление, както и предлаганото поредно централизиране в сектора е необходимо той да бъде обсъден на широк обществен форум с участието на държавните органи, отговорни за управлението на водния сектор в страната, на местните власти и на ВиК операторите. Случайно или не срокът за обществените консултации вместо законовия от 30 дни се намалява на 14 дни с аргумента, че се налага спешно да бъдат извършени реформите във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост. Този мотив е неоснователен за нас, защото до тук бяха пропиляни години за приемането на този закон.</p>		
--	--	--	--

Б. КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЯНА НА ПРЕДЛАГАНИ
ТЕКСТОВЕ В ПРОЕКТОЗАКОНА ПО ВИК

I. Имайки предвид нашите мотиви подробно описани в т. I, т.П, т.Ш, т.IV и т.V на глава „А Мотиви и коментари по проекта на ЗВиК”, настояваме за следните промени в текстове на проектозакона по ВиК:

1. Чл.4 да има следния текст: „*Територията на страната за целите на управлението, планирането, изграждането и експлоатацията на ВиК системите и за предоставянето на ВиК услугите се разделя на обособени територии.*”

2. В чл.11, ал.1 да се добави ново правомощие на Общинския съвет, като се създаде т. 3 със следния текст: „*3. приемат регионалния генерален план на ВиК системите и съоръженията, съгласуват инвестиционните програми и други, свързани пряко с инвестиции в активи - публична общинска собственост, засягащи обособената територия.*“

Коментар: Необходимо е Общинския съвет, да има правомощия по приемането и съгласуването на тези важни стратегически документи.

3. В чл.12, ал.2, да се добави „*Националното сдружение на общините в Република България*“.

Коментар: Сдружението следва да бъде включено в състава на новия Обществен съвет по водоснабдяване и канализация към МРРБ, тъй като то е единствената национално представителна организация на общини в страната, в което на доброволен принцип членуват всички 265 общини.

4. В чл.27, ал.2 думите „*административна област*” да се заменят с „*обособена територия*”.

5. В чл.28 думите „*административна област*” да се заменят с „*обособена територия*”.

6. В чл.29, ал.1 след края на изречението да се добави текст: „*и общинските съвети на съответните общини*”

7. В чл.31, ал.1 думите „*административна област*” да се заменят с „*обособена територия*”.

8. В чл.42, ал.3 думите „*Общината предава изградените обекти по ал. 1 за управление на асоциацията по ВиК в единмесечен срок от въвеждането*

	<p><i>им в експлоатация</i>” да се заменят с <i>„Общината предава изградените обекти по ал. 1 за управление на ВиК оператора вдномесечен срок от въвеждането им в експлоатация”</i>.</p> <p>9. В чл.46 да придобие следния вид <i>“ ВиК операторите осъществяват дейностите по чл. 44, ал.1 въз основа на договор за възлагане по чл.50”</i></p> <p>Коментар: чл.50 регламентира сключването на договора</p> <p>10. В чл.50, ал.1 думите <i>„административна област”</i> да се заменят с <i>„обособена територия”</i> и думите <i>„Асоциация по ВиК”</i> да се заменят с <i>„Асоциация по ВиК или Общински съвет”</i></p> <p>11. В чл.52, ал.3 думите <i>„Асоциация по ВиК”</i> да се заменят с <i>„Асоциация по ВиК или Общински съвет”</i></p> <p>12. В чл.68, ал.4 думите <i>„Асоциациите по ВиК”</i> да се заменят с <i>„Асоциациите по ВиК или Общинските съвети”</i></p> <p>13. В чл.98 думите <i>„Асоциацията по ВиК”</i> да се заменят с <i>„Асоциацията по ВиК или Общински съвет”</i></p> <p>14. В чл.114 думите <i>„асоциациите по ВиК”</i> да се заменят с <i>„асоциациите по ВиК или Общинските съвети”</i></p> <p>15. В § 4, ал.2 думите <i>„асоциациите по ВиК”</i> да се заменят с <i>„асоциациите по ВиК или Общинските съвети”</i></p> <p>16. Да отпадне §5, §6 и §9 ал.4</p> <p>17. В §11, ал.1 да има следният текст <i>„Сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, продължават действието си до прекратяването им.”</i></p> <p>18. §11, ал.2 да има следния текст: <i>„Функциите на асоциация по ВиК за управлението на ВиК системите и съоръженията, предназначени за водоснабдяването на общини отдала ВиК системите си на концесия, независимо от собствеността и териториите, в които са разположени или през които преминават, се осъществяват от Общинските им съвети.”</i></p> <p>Коментар: Настоящото изменение предлагаме тъй, като Столична община е равнопоставена с останалите общини на територията на Република България</p>		
--	---	--	--

и освен Столична община и Община Сапарева баня с концесионен договор е отдало услугата на концесия, а не по Закона за водите.

За т.17 и т.18 мотивите са подробно описани в т. *Ш.на глава А. МОТИВИ И КОМЕНТАРИ ПО ПРОЕКТА НА ЗВик*

В.ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ТЕКСТОВЕ В ПОДКРЕПА НАПРАВЕНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ГЛАВА Б. КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЯНА НА ПРЕДЛАГАНИ ТЕКСТОВЕ В ПРОЕКТО-ЗАКОНА ПО ВИК

I. Считаме, че с предложените от нас по-горе промени ще се избегне нарушаването на чл.18, ал.4 от Конституцията, ще се премахне неравнопоставеността между Столична община и останалите общини и ще се даде възможност концесионните договори за водоползване сключени от Столична община, община Сапарева баня и др. да запазят своето действие до тяхното изтичане. Ще се даде възможност на Общинските съвети и на Общинските администрации да осъществяват контрол на водоползването на обособената територия за която те отговарят, т.е. ще се запази принципа на самоуправление относно водоползването на съответните обособени територии. Общинските им съвети ще изпълняват функцията на ВиК асоциация.

II Макар и малко дружество „ВиК Паничище” ЕООД изпълнява същите задачи и отговаря на нормативните изисквания за бранша като всички останали.

Близкият контакт с потребителите, повечето от които познаваме лично, както и непрекъснатият близък контрол от страна на общинското ръководство спомагат за бърза реакция и отработване на проблемите.

Дружеството отговаря на всички изисквания за оператор по сега действащия закон - регистрирано е като дружество, предоставящо ВиК

	<p>услуга, има учредена Обособена територия, има изготвен самостоятелен регионален генерален план, има одобрен бизнес план за последния регулаторен период, има сключен Концесионен договор за ВиК оператор с община Сапарева баня.</p> <p>III. Учредяването на Асоциация по ВиК възникна като изискване на Световната банка, във връзка с отпускане на средства за развитие на водния сектор. Практиката показва, че обикновено средствата отиват за областните центрове, а малките общини не получават почти нищо, откъдето произтича и тяхното недоволство. А цената е единна за цялата Асоциация по ВиК. От отчетите на ВиК „Кюстендилска вода“ ЕООД ясно се вижда, че до момента дружеството е с няколко милиона загуба. И на практика, малките и бедни общини съфинансират чрез високите цени проектите на областните центрове.</p> <p>IV. С оглед значимостта на поставения проблем и огромното му значение за жителите на общината, Ви информираме, че населението на община Сапарева баня на 10.11.2020г. е учредил инициативен комитет по реда на чл.45 от ЗПУГДВМС с цел запазване на общинското „ВиК - Паничище“ ЕООД, като ВиК оператор на територията на Община Сапарева баня. В тази връзка Общински съвет - Сапарева баня ще подкрепи всяка инициатива, която се отнася до неприсъединяване на местното ВиК дружество към Асоциацията по ВиК на обособената територия, обслужвана от „Кюстендилска вода“ ЕООД, гр. Кюстендил.</p> <p>V. Целта на Община Сапарева баня е да се борим за съхраняване на самостоятелна обособена територия на община Сапарева баня и дружеството - оператор на ВиК системите в нея, за доброто на цялата община, за опазването на нашето местно богатство - чистата планинска вода.</p> <p>VI. Вече има сигнали от общини, които са присъединени към Асоциациите по ВиК и искат да излязат от там, като недоволни. Има и решения на Общинските им съвети за излизане. Налице са много лоши практики в управлението на цели консулидирани области и един областен ВиК оператор. За малък период от съществуването им оставиха цели областни</p>		
--	---	--	--

		<p>центрове без питейна вода за месеци напред.</p> <p>Готови сме да организираме масови протестни действия за блокиране на важни пътни артерии, докато исканията ни за продължаване на самостоятелното съществуване на местните ВиК дружества, като ВиК оператори не бъдат взети под внимание и законопроектът не претърпи нужните корекции преди внасянето му за гласуване в Народното събрание на Република България.</p>		
11.	<p>Асоциацията по водоснабдяване и канализация на обособената територия, обслужвана от „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Търговище</p>	<p>1. Бизнес програми:</p> <p>В чл. 14. ал. 2, т. 3 от проекта на Закон за ВиК е записано- „Общото събрание на Асоциацията по ВиК съгласува бизнес програмите на ВиК оператора.“</p> <p>В чл. 68, ал. 4 от същия е записано - „Инвестиционната програма на бизнес програмите се съгласува с Асоциациите по ВиК. преди представяне за одобрение на органа, упражняващ правата на държавата.“</p> <p>Коментар: Чл.14, ал.2, т.3 не кореспондира с чл. 68, ал.4. Не става ясно до къде са правомощията на ОС на Асоциацията по разглеждане на Бизнес програмите, респ. на Общинските съвети. Какво конкретно съгласува Асоциацията. Остава отворен въпросът Общинските съвети, изпращайки своя представител на събрания в АВиК, какво разглежда- инвестиционна програма по бизнес програмата ли, или цялата бизнес програма.</p> <p>Предложение: Нека се разпише ясно и конкретно какво съгласува Общинските съвети, евентуално, че имат правомощия да разглежда само и единствено инв. програма към бизнес програмата и същата следва да съответства с Приложение IX от Договора, скл. между Асоциацията и ВиК оператора. Ако остане вариантът на чл. 68, ал. 4 от проекта , да се фиксира срок за съгласуване. В случай на несъгласуване - условие да представят становище. В договора чл.6.4 би следвало да се измени, спрямо евентуалното обн. на новия закон. Неустойката в договора следва да се коригира.</p> <p>2. Статутът на „ подробната инвестиционна програма“ - във вр. с чл. 33а от ПОДАВИК или чл. 6.2, т. „б“ от Договора между АВИК и ВиКО, във връзка с проекта на закон</p> <p>Коментар: Във връзка с горното би следвало да се анализира и тази</p>	<p>Частично се приема</p>	<p>Съгласно § 9, ал. 1, сключените до влизането в сила на закона договори по § 30 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 47 от 2009 г., изм., бр. 95 от 2009 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г. и бр. 55 от 2018 г.) и по чл. 198о и 198п от Закона за водите запазват действието си до изтичането на сроковете, за които са сключени. Тези договори се привеждат в съответствие с този закон в 6-месечен срок от влизането в сила на закона. С описаните процедури за актуализация, терминологията ще се уеднакви и прецизира.</p> <p>Съгласно чл. 135, ал. 1, т.6 от Закона за водите Министерският съвет приема наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и за водоснабдяване за производство на бутилирани води, за лечебни цели, за профилактика, за отдих и спорт.</p>

	<p>ситуация. Термините „обобщена инвестиционна програма“ и „подробна инвестиционна програма/ ПИП/“ не кореспондират с терминологията на сега действащите ЗВ и ЗРВКУ, и образеца на Договора между АВИК и ВиКО. Вероятно обобщената инвестиционна програма може да се приравни на Приложение 1Х“Дейности включени в задължителното ниво на инвестициите“. Инвестиционната програма, която ВиКО изготвя еднократно към проекта на бизнес план е „подробно инвестиционна програма“ по см. на чл. 6.2, т. „б“ от Договора, но същата не подлежи на годишно приемане от ОС на АВиК. Следователно статутът на „подробната инвестиционна програма“ остава неизяснен. В ПОДАВИК в чл. 33а е записано, че ВиКО следва да представя ПИП.</p> <p><i>Предложение:</i> Нека в новия Закон за ВиК да бъде ясно разписано каква програма следва да представя ВиКО за съгласуване от ОС на АВиК, в какъв срок и съответно основанието.</p> <p><i>3. Неизпълнение на процедурата по § 65 от ПЗР към ЗИД на ЗВ</i></p> <p>След запознаване с този вариант на проект на Закон за ВиК, установих, че липсва процедурата по § 65 от ПЗР към ЗИД на ЗВ.</p> <p><i>Коментар:</i> Считам, че уточняването и разпределението на собствеността на публичните ВиК активи между държавата и общините, съответно необходимостта от възникване на АВиК, зависи от окончателното приключване на процедурите по § 9 от ПЗР към ЗИД на ЗВ и § 65 от ПЗР към ЗИД на ЗВ. Остава отворен въпросът с процедурата по § 65 от ПЗР към ЗИД на ЗВ. ВиК операторите не изпълняват изискването на текста на описания параграф. Операторът не изпраща до министъра на регионалното развитие и благоустройството списък, индивидуализиращ земите, представляващи пояс I на СОЗ, намиращи се в обособената територия. Съответно до собствениците няма как да има протоколи за разпределение на собствеността на тези земи, чия собственост са. В следствие на което актуването на имотите се забавя.</p> <p><i>Предложение:</i> Предвид значимостта на гореописаната процедура и възникнали казуси в процес на работа по актуване на имотите от собствениците, би следвало да се разпише ясно и подробно тази процедура и в новия законопроект.</p>	<p>В чл. 9, ал. 1, т. 2 от проекта на Закона е заложена компетенция на министъра на РРБ да координира управлението, планирането и изграждането на ВиК системите на национално ниво. Съгласно чл. 29, ал. 2, Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация се актуализират при необходимост, по реда на този закон.</p>
--	---	---

		<p>4. РГП-Раздел II Планиране на развитието на водоснабдителните и канализационните системи</p> <p>В разпоредбите на чл. 29, ал.1 и ал. 2 от настоящия проект на Закон за ВиК е записано: „ (1) Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация се изготвят от Министерство на регионалното развитие и благоустройството и се съгласуват от асоциацията по ВиКи „ (2) Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация се актуализират при необходимост, по реда на този закон.“</p> <p><i>Коментар: Какво значи при необходимост? Регионалните генерални планове се изработват за срок от 25 години. Не е ясно указано при какви обстоятелства и колко често ще се прави актуализиране на толкова важен стратегически и планов документ.</i></p> <p><i>Предложение: Моля за конкретика.</i></p>		
12.	Областна администрация гр. Стара Загора	<p>В Областна администрация Стара Загора с вх. №РД-321/01.12.2022 г. постъпи проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, ведно с Доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроект за водоснабдяването и канализацията и приложения към същия, изпратени по електронна поща от г-жа Галя Бърдарска, за съгласуване по реда на чл. 32, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.</p> <p>Целта на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията е да бъде създадена единна нормативна уредба, която да обхване и регламентира всички дейности в отрасъл водоснабдяване и канализация, които към настоящия момент намират правна уредба в множество нормативни актове – Закон за водите, Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, ЗУТ, Закон за здравето, както и в подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане.</p> <p>Посочва се, че законопроектът е изготвен през септември 2022 г., като се запазват поставените приоритети и цели от варианта на законопроект от 2020 г. /публикуван и за обществено обсъждане/, взети са предвид относимите</p>	Приема се	

		<p>становища и промените в отрасъла и е прецизиран в съответствие с изискванията на Националния план за възстановяване и устойчивост /НПВУ/.</p> <p>Уредбата на законопроекта е систематизирана в дванадесет глави, част от които съдържат и раздели, за по-добра организация на материята, като основни акценти и цели са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - Да се прецизира ролята и функциите на заинтересованите страни; - Да се регламентира ролята на Българския ВиК холдинг; - Да се създадат предпоставки за консолидация при стопанисването, експлоатация на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите. <p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията детайлно урежда, обхваща и синхронизира всички дейности във ВиК отрасъла в Република България, като същевременно с преходните и заключителни разпоредби са предложени промени в закони, засегнати от настоящия законопроект, за постигане на свързаност на уредбите и подобряване на общата законова рамка на регулираните обществени отношения.</p> <p>С оглед изпълнение на изискванията на Националния план за възстановяване и устойчивост, е предложено законът да влезе в сила от 31 март 2023 г., като законопроектът е изцяло съобразен и в съответствие с правото на Европейския съюз.</p> <p>Предвид изложеното по-горе, на основание чл. 34, ал. 1 във връзка с чл. 32, ал. 3 от УПМСНА, изразявам положително становище относно представения проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, заедно с мотивите към него, Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на законопроекта и приложените материали.</p>		
13.	<p>„ВИК КРЕСНА“ ЕООД „В И К“ ЕООД – гр. Петрич „УВЕКС“ ЕООД – гр. Сандански "ВОДОСНАБДЯ ВАНЕ И</p>	<p>На основание чл. 26, ал.3 и 4 от Закона за нормативните актове и в предвидения срок представяме и молим внимателно да се запознаете и съответно - да вземете предвид настоящото становище на представляваните от нас ВиК оператори, собственост на съответните Общини, в които предоставяме услугите си, в качеството ни на заинтересована страна по Проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията („Проекта/Законопроекта“).</p> <p>Проектът засяга обществени отношения, свързани с предоставянето на</p>	Не се приема	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект;

<p>КАНАЛИЗАЦИЯ БЕРКОВИЦА" ЕООД „В И К-КРЕСНА“ ЕООД – гр. Кресна "В и К - СТЕНЕТО" ЕООД – гр. Троян "ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ - П" ЕООД – гр. Панагюрище „ВиК ПАНИЧИЩЕ" ЕООД – гр. Сапарева баня</p>	<p>ВиК услуги, които са изключително значими за обществото и следва да бъдат съгласувани и съобразени с интересите на всички заинтересовани страни.</p> <p>Общата цел на Законопроекта, съгласно мотивите към него, е да се създаде систематизирана уредба на обществените отношения, свързани с отрасъл ВиК в Република България, която да уреди по-ефективна правна рамка от правила, регламентиращи собствеността, управлението и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, както и предоставянето, регулирането и контрола на водоснабдителните и канализационните услуги. Съществената промяна, която се цели с Проекта, е <i>„да се създадат предпоставки за консолидация при стопанисването, експлоатация на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите“</i>. Предвидено е задължително agrupняване на обособените територии, като съгласно чл. 4 от Законопроекта, обособените територии, за разлика от действащата уредба в Закона за водите, ще съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната. В границите на една обособена територия само един ВиК оператор ще може да изпълнява дейностите по предоставяне на ВиК услуги заедно с дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска и/или публична държавна собственост. Като част от процеса по „консолидация“ е предвидено прекратяване на сключените договори от кметовете на общини с местните (общински) ВиК оператори, задължително предоставяне на ВиК съоръжения (общинска собственост) на новата Асоциация по ВиК и отнемане на всякакви реални правомощия на общинските съвети за решаване на въпросите, свързани с предоставянето на ВиК услуги на територията на общините, включително и относно разпореждането с тяхната еднолична и изключителна собственост върху ВиК системите и съоръженията — публична и частна общинска собственост.</p> <p>Категорично считаме, че Проектът в настоящия му вид не следва да бъде внасян в Народното събрание, а още повече - приеман.</p> <p>Приемането на Законопроекта не само няма да постигне посочените в мотивите към него цели, но същият ще доведе до приемане на нормативна уредба, противоречаща на основни конституционни принципи, ще задълбочи проблемите във ВиК сектора, ще доведе до социална несправедливост и напрежение.</p> <p>По-долу в становището са изброени подробно аргументите ни в тази връзка, като е предложен и конкретен подход, който би могъл да бъде</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11, ал. 1 от законопроекта, сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до</p>
---	--	---

	<p>компромисен и от една страна — да съответства на заложените в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУРБ) цели за реформа във водния сектор, от друга страна — да не налага задължителна консолидация на административно-териториален принцип в противоречие с икономическата логика, конституционните начала относно собствеността и желанията на жителите на общините, в които предоставяме ВиК услуги.</p> <p>I.ПРОЦЕДУРНИ ПОРОЦИ</p> <p>На първо място следва да се отбележат процедурните пропуски, които съпътстват процедурата по изработване, обявяване и внасяне на законопроекта в Народното събрание.</p> <p>Нормотворчеството е изключително важен процес, който следва да бъде извършван внимателно, в пълно съответствие със законовите изисквания и при съблюдаване правата на заинтересованите страни и всички граждани на Република България. Именно в тази връзка, законодателят е предвидил подробна императивна процедура в Закона за нормативните актове (ЗНА).</p> <p>Съгласно чл.18а от ЗНА, при изработването на проект на нормативен акт се извършва предварителна оценка на въздействието и се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица съгласно глави втора и трета от закона. Предварителните оценки на въздействието се съгласуват с администрацията на Министерския съвет.</p> <p>В настоящия случай тези изисквания са изпълнени само формално, предвид следното:</p> <p>1. Изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. Именно по тази причина в чл. 26, ал.2 от ЗНА е предвидено в процеса по изработване на проект на нормативен акт да се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица. За тази цел, преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на Портала за обществени консултации, като съгласно ал. 4 от същия член, срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации е не по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на</p>	<p>прекратяването им, в хипотезата на който попада Столична община.</p> <p>Предвиденото със законопроекта окрупняване на принципа в една административна област да има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини не нарушава конституционния принцип за неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл. 17 от Конституцията на Република България. В § 5 от ПЗР на законопроекта е предвиден 6-месечен срок за това, като правото на собственост върху водоснабдителните и канализационни системи се запазва каквото е било до момента на консолидацията. Приложение намира ЗДС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – държавна собственост и ЗОС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – общинска собственост, доколкото в проекта на ЗВиК не е предвидено друго.</p> <p>Водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения публична общинска собственост са собственост на общините, като управлението и възлагането на стопанисването и експлоатацията им се осъществява от асоциацията по ВиК.</p>
--	---	--

	<p>проекта може да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни.</p> <p>В настоящата процедура, независимо от значимостта на обществените отношения, засегнати от Проекта, е предвиден възможно най-краткият срок за предложения и становища, а именно - 14 дни. Мотивите за изключително краткия срок, в който заинтересованите страни следва не само да се запознаят с Проекта, да анализират всички предвидени реформи и техните ефекти, но и да организират правото си на становища/възражения, са свързани с <i>„проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации на сходен законопроект, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.“</i></p> <p>Считаме, че не е налице „изключителен случай“ по смисъла на ЗНА, който да налага съкратен срок (явно формален), който да бъде даден за извършване на обществено обсъждане на Законопроекта.</p> <p>Съдебната практика, тълкуваща Закона за нормативните актове и процедурата по съгласуване, еднозначно приема, че целта на разпоредбата на чл. 26 от ЗНА е да се даде възможност на заинтересованите лица да упражнят правото си на участие в производството по подготовка на актове, засягащи техни законни интереси. Публикуването, разгласяването на проекта на акта е начинът, чрез който принципът за откритост и съгласуваност, заложен в чл. 26, ал. 1 от ЗНА, намира част от своето проявление спрямо засегнатите лица и за чието спазване следва да следи на първо място органът, в чиито правомощия е да приеме дадения проект. В тази връзка, съгласно съдебната практика, нарушенията спрямо правилата на чл. 26, ал. 2-5 от ЗНА са принципно съществени по своя характер, тъй като обезпечават правото на участие на заинтересованите лица, чието упражняване винаги би могло да доведе до друг изход от провежданото административно производство след изслушването и зачитането на изразените мнения и становища.</p> <p>В случая не са налице форсмажорни обстоятелства, които да обосноват наличието на „изключителен случай“, налагащ нуждата от съкратен срок за обществени консултации. Нещо повече — изключително важно е Законопроектът да бъде внимателно обсъден с всички заинтересовани лица, да има широка публичност, доколкото както е предвидено и в предварителната оценка на въздействието — проектът засяга правата и законните интереси на всички български граждани.</p> <p>Крайно несериозно е законопроект, който ще има толкова съществени последици за цялото население на страната, да бъде подготвян и обсъждан набързо и формално, като по този начин да се създадат повече проблеми в</p>	<p>Предвиденото със законопроекта окупняване на принципа в една административна област има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини, не нарушава конституционния принцип за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България, както и разпоредбата на чл. 136, ал. 1 от Конституцията на Република България, съгласно която общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Гражданите участват в управлението на общината както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум и общо събрание на населението. С направеното предложение се цели подобряване на предоставяните ВиК услуги с необходимото качество и на подходяща цена; увеличаване на инвестиционните процеси във ВиК отрасъла, тъй като присъединилите се общини ще имат възможност да кандидатстват за европейско финансиране на инвестиционни проекти, с което да се подмени остарялата ВиК инфраструктура и да се подобри качеството на предоставяната на потребителите услуга.</p>
--	---	--

	<p>сектора, вместо да се решат наличните такива. Така например прави впечатление при бърза справка в Портала за обществени консултации, че за публикуваните за обществено обсъждане непосредствено след коментирания Законопроект <i>Проект на Наредба, за психологическо осигуряване в Служба „Военно разузнаване”</i> и <i>Проект на Наредба за изменение на Наредба № 1 от 17 юни 2008г. за условията и реда за атестиране на дипломатическите служители</i> е даден срок от 30 дни за запознаване и представяне на становища, но за толкова съществен законопроект, който реформира ВиК сектора в страната, е предоставен възможно най-краткия срок за запознаване, което навежда на мисълта, че по никакъв начин не се цели Законопроектът да бъде обсъден със заинтересованите лица, а още по-малко мнението им да бъде взето предвид преди внасяне на проекта в НС.</p> <p>2. Формалността на процеса по обществени консултации е видна и от публикуваното Становище на Администрацията на Министерски съвет („АМС“), която е съгласувала проекта с изрични препоръки/ възражения.</p> <p>В становището на АМС е посочено следното:</p> <p>„Насърчаваме предстоящата обществена консултация по реда на чл. 26. ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по- кратък от 30 дни. Мотиви за това са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Високото обществено значение на темата, видно и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни: • Значителния обем на положения труд, особено в контекста на предложеното изготвяне на изцяло нов проект на закон, с който да се кодифицира тематичната област: • Изминаването на повече от година и половина от проведените предварителни консултации. “ <p>Независимо от изричната препоръка на Администрацията на Министерски съвет, вносителят не се е съобразил, а е подходил формално не само към процеса по съгласуване на Проекта с АМС, но и със заинтересованите страни, като е дал само 14 дни за становища по Проекта.</p> <p>Мотивите за придвиждане на 14-дневен срок за становища по проекта са несъстоятелни, предвид това, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - От една страна е изтекъл значителен срок (повече от две години) от предходното публикуване на Проект на Закон за водоснабдяването и 	<p>Раздел III „Проектиране и изграждане на водоснабдителните и канализационните системи. Ограничения на собствеността за благоустройствени цели“ включва разпоредбите относно проектирането и изграждането и стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системи - публична държавна или публична общинска собственост.</p> <p>В Глава четвърта “Водоснабдителни и канализационни услуги“ е уреден редът за възлагане на дейностите по стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите, публична собственост и предоставянето на ВиК услугите срещу заплащане в границите на една обособена територия от ВиК операторите.</p>
--	---	---

	<p>канализацията^{Прв:/ /www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5558}), който не е и идентичен с настоящия Законопроект, поради което настоящият Проект следва да бъде внимателно обсъден:</p> <ul style="list-style-type: none"> - От друга страна — налице са промени в законодателната европейска и национална рамка, засягаща и ВиК регулациите, която следваше да бъде съобразена, отразена и съответно — обсъдена със заинтересованите страни; - Проектът съществено засяга интересите на общините и общинските ВиК оператори, в териториите, които са „неконсолидирани“. Както е видно от посочения по-горе линк, налице са няколко становища/възражения по предходния Законопроект от общините, които са наши принципали и на чиито територии предоставяме услугите си. Независимо от това, в доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта само бланкетно е посочено, че „В хода на работата по прецизиране на текстовете са взети и относимите коментари и предложения постъпили по време на общественото обсъждане“ през 2020 г., но нито един от аргументите, изложени в коментариите становища, не е обсъден или взет предвид при изработването на новия Законопроект. Не е налице и аргументация защо всички тези становища и подробни възражения са изцяло пренебрегнати. <p>3. В допълнение на горното, съгласно чл. 28, ал.2 от ЗНА, мотивите към Проекта, съответно и доклада за предварителна оценка, трябва да съдържат „финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба“, както и очакваните финансови резултати. Тези изисквания са императивни, с оглед преценка от страна на законодателния орган относно финансовите последици за обществото, свързани със законопроекта.</p> <p>В настоящия случай липсва какъвто и да е финансов анализ, независимо, че е предвидено цялостно реструктуриране на сектора, ликвидиране на представляваните от нас дружества, но и създаване на нова администрация — постоянен регулаторен орган, различен от КЕВР.</p> <p>Законът предвижда, че проектът на нормативен акт, към който не са приложени мотиви със задължителното съдържание, в това число финансовите ефекти от приемането на Законопроекта, „не се обсъжда от</p>		
--	---	--	--

компетентния орган“.

Считаме, че кратките срокове, липсата на сериозно обсъждане на Законопроекта и зачитане становищата на заинтересованите лица и липсата на финансов анализ са съществени процедурни нарушения.

Следва да бъде направен финансов анализ и да бъде даден допълнителен срок за обществено обсъждане на Проекта, по време на който същият да бъде обсъден с всички заинтересовани лица, включително и с общинските ВиК оператори, чието съществуване е предвидено да се прекрати.

II. ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ НА НОВАТА УРЕДБА

1. Съгласно чл. 15, ал.1 от ЗНА, нормативният акт трябва да съответства на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен. В настоящия случай, предвидената в Законопроекта уредба е в противоречие с конституционните принципи за собственост и местно самоуправление.

Проектът съдържа задължение за предаване на ВиК системите и съоръженията — общинска собственост на Асоциацията по ВиК, която да ги предаде за стопанисване и експлоатация на избрания ВиК оператор на обособената територия.

В Преходните и заключителните разпоредби на Законопроекта — параграф 4, алинея 2 е предвидено, че *„Съществуващите към Датата на влизане в сила на този закон ВиК системи — публична собственост на Държавата и на общините, разположени на територията на съответната област, се управляват от асоциациите по ВиК по силата на този закон.“* А съгласно параграф 9, ал. 4 и 5 — *„Договорите с ВиК оператори., които са сключени от кмет на община пореда на отменената глава II „а“ от Закона за водите се прекратяват по право от влизането в сила на този закон. Предоставените за експлоатация ВиК системи и съоръжения се предават на общината, която ги предоставя на асоциацията по ВиК за обособената територия по § 4 в 6 -месечен срок от влизането в сила на този закон. Асоциацията по ВиК предоставя ВиК системите по ал. 1 на ВиК оператора за обособената територия с допълнително споразумение към договора за*

възлагане.“

В посочените разпоредби е предвиден задължителен начин на разпореждане със собственост, без да се зачита правото на собственост на собственика — общините, което по характера си е абсолютно право, гарантирано от Конституцията на Република България (КРБ). В този смисъл, съгласно чл. 17 от КРБ, правото на собственост се гарантира и защитава от закона, а съгласно чл. 140 от КРБ Общината има право на своя собственост, която използва в интерес на териториалната общност.

2. Предвидените в Законопроекта задължителни разпореждания с имущество, собственост на Общините, без да се отчете желанието на собственика и интереса на териториалната общност, е противоконституционно. Жителите на Общините, на териториите на които предоставяме услуги, имат право да определят чрез органите на местното самоуправление, начина, по който да се използва публичната общинска собственост.

Една от основите на демократичното общество е правото на гражданите да участват в управлението, което се извършва чрез избраните от тях органи на местно самоуправление — този принцип е възприет от демократичните правови държави. С оглед посоченото, смятаме, че общинската собственост следва да бъде управлявана в съответствие с решенията на органите на местното самоуправление в интерес на местното население, което представляваме. Тези принципи са категорично признати от Конституцията и всяко противоречие с тях ще се счита за противоконституционно.

В допълнение, съгласно Европейската харта за местно самоуправление от 15.10.1985 г. органите на местното самоуправление са една от главните основи на всяко демократично устройство и правото на гражданите да участват в управлението на обществените дела е един от демократичните принципи, възприети от всички държави - членки на Съвета на Европа.

Разглежданите по-горе разпоредби противоречат и на основополагащия принцип на Закона за местното самоуправление и местната администрация, съгласно който местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на общинското имущество и

	<p>общинските предприятия.</p> <p>Дори и да се приеме, че Законопроектът предвижда възможност за участие в Асоциациите по ВиК, то това участие е задължително, без наличие на изрично решение на Общинския съвет, каквато е действащата нормативна уредба, т.е. не е налице „право и реална възможност“ на гражданите в засегнатите общини да решават самостоятелно въпросите, свързани с общинското имущество и общинските предприятия, каквито са представляваните от нас дружества.</p> <p>В този смисъл, задължителното участие на Общините в Асоциациите по ВиК би било по- скоро една формална възможност за участие в процеса по управление на ВиК системите и съоръженията, публична общинска собственост. Видно от законопроекта (чл.16), когато в съответната асоциация по ВиК участва държавата и повече от една община, държавата има право на 35 на сто от гласовете, а всички общини разпределят помежду си 65 на сто от гласовете, пропорционално на броя на населението им. По този начин гласът на по-малките общини би бил минимален и формален, доколкото решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК е предвидено да се приемат с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите, а когато в съответната асоциация по ВиК участват само държавата и една община, решенията се взимат с единодушие.</p> <p>3. Общините няма да имат възможност да определят начина на управление и разпореждане с общинската собственост без задължителното решение/съгласие и на държавата. Така се обезсмисля изцяло наличието на публична общинска собственост при ВиК системите и съоръженията, а също и ѝ регулирането ѝ в Проекта. Всяко придобиване на такава собственост е предвидено да се последва от задължително предаване на придобитата собственост на АВиК. Нещо повече — съгласно чл.24 ал.2 и ал.3 от Законопроекта, публична общинска собственост са и водоснабдителните и канализационните системи или част от тях, включително част от водопроводни и/или канализационни мрежи на населените места и селищните образувания, дори когато се изграждат със средства на физически или юридически лица и придобият предназначението по ал. 1 на същия член, като същите стават публична собственост на общината с влизането в сила закона.</p> <p>Предвид посоченото, Законопроектът не може да бъде приет в предложения вид, а следва да бъде изменен и приведен в съответствие с изискванията на Закона за нормативните актове, нормите на Конституцията и нуждите на обществото, без да се нарушават демократичните принципи за</p>		
--	---	--	--

неприкосновеност на собствеността и местното самоуправление.

III. НАЛАГАНЕ НА НЕРАБОТЕЩ МОДЕЛ НА УПРАВЛЕНИЕ

1. Още през 2009 г. с промените в Закона за водите бе поставено началото на така наречената „водна реформа“ чрез определянето на обособени територии и създаването на асоциации по ВиК, които да възлагат дейностите по предоставяне на ВиК услуги на съответните ВиК оператори. С оглед множеството неясноти относно процеса по прехвърляне/предаване на ВиК активите, бяха направени и допълнителни изменения на Закона за водите през 2013 г.

Водната реформа предвиждаше възможност за „консолидиране“ на обособените територии без посочения термин да бъде легално дефиниран. В продължение на 13 години не бе постигнато планираното цялостно „консолидиране“ на ВиК операторите. За посочения период част от областите, в които ВиК услуги бяха предоставяни от повече от един ВиК оператор се консолидираха, а останалите шест области — не. Причините са множество и същите изискват задълбочен експертен анализ, който да предложи необходимите мерки за правилното развитие на сектора.

В случай, че предложеният модел от 2009 г. е работещият и логичен модел на управление на сектора и предоставяне на ВиК услуги, то за посочения период от 13 години същият щеше да даде видими резултати в консолидираните области.

Видно от публичните сравнителни анализи на КЕВР, консолидираните области, в които ВиК операторът в областта обслужва всички потребители, по никакъв начин не изпъкват като изпълнение на показателите на качество и финансови резултати спрямо общинските ВиК оператори, предоставящи услуги на териториите на представляваните от нас общини.

Това е доказателство, че консолидирането на областен принцип не води до по-добри резултати и до по-качествена услуга за потребителите.

2. Настояването за централизация и консолидация би било разбираемо, само в случай, че за този достатъчно дълъг период от време (13 години),

	<p>консолидираните територии имаха значително подобрене по отношение:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изпълнение на показателите за качество, съгласно бизнес плановете им, одобрени от КЕВР; - Повишаване на финансовата стабилност на операторите и значително подобряване състоянието на ВиК инфраструктурата, експлоатирана от оператора, включително чрез изпълнение на проекти, финансирани от Европейските структурни фондове (след като консолидираните територии „отговарят на изискванията“ за финансиране); - Повишаване на удовлетворението на гражданите от качеството на предоставяните ВиК услуги. <p>За съжаление, посочените положителни ефекти не са налице, като не е извършен и подобен сравнителен анализ, който да бъде основание за описаната в мотивите наложителност на реформата, свързана с консолидиране на териториите и ВиК операторите.</p> <p>Важно е да се отбележи, че не е извършвана и задължителната последваща оценка съгласно Закона за нормативните актове както на Закона за водите (и въведената с него уредба за окрупняване на операторите), така и по отношение Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, към които да препащат и мотивите на Законопроекта — т.е. не е налице никаква яснота какви са били резултатите от прилагането на посочените актове, била ли е наложителна тяхната промяна/отмяна, какви са ефектите от прилагането на „консолидацията“.</p> <p>С оглед горното, предложените съществени промени в Проекта са предвидени само с цел изпълнение на заложените формални стратегически цели за развитие на ВиК сектора в страната - с настоящия Законопроект се предвижда задължително обединяване/консолидиране на ВиК операторите на територията на една област, т.е. задължително и насилствено прилагане на един модел на управление на ВиК сектора, който за 13 години, въпреки множеството междувременни законодателни промени, не бе приет и приложен доколкото по естеството си не отговаря на националните индивидуални нужди за развитие на ВиК услугите по райони.</p> <p>В случай, че посочените по-горе евентуални положителни ефекти от консолидацията бяха видими, жителите на обслужваните от нас Общини сами биха настоявали за извършване на обединяване/консолидиране, за разлика от</p>		
--	--	--	--

	<p>категоричното им противопоставяне, каквото е налице в момента.</p> <p>Нещо повече — налице е и обратен ефект в територии, които са консолидирани - общини, които са присъединени към Асоциациите по ВиК, искат да се отделят, недоволни от извършеното окрупняване, доколкото не е налице подобряване на нивото на предоставяне на ВиК услуги, но същевременно е увеличена цената им.</p> <p>3. Считаме, че не са налице задължителни изисквания в европейски нормативни актове, налагащи задължителното окрупняване на обособените територии.</p> <p>Така наречената „консолидация“ е заложена като цел в Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. Същата цел е посочена в Споразумението за партньорство за програмен период 2021 — 2027 г. и е пренесена в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.</p> <p>Във всички случаи се касае за предложени от страна на българското Правителство реформи, на база доклад на Световната банка преди повече от 10 години, използван за основа на Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.</p> <p>Не са налице изрични законодателни изисквания на ниво Европейски съюз, които да задължават както България, така и останалите членки на ЕС да извършват вътрешни съществени реформи по отношение регулиране собствеността на ВиК системите и съоръженията и модела на предоставяне на ВиК услуги на територията на страната.</p> <p>Дори и в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България е предвидено проектът на Закона за водоснабдяване и канализация, който ще бъде приет, да „създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на вик услуги“. По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези предпоставки, а още по- малко е изрично посочено условие обособените територии да съвпадат с административните области в страната.</p>		
--	--	--	--

4. В Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта е посочено, че „Към момента има шест области, в които не е осъществена консолидацията на обособени територии и ВиК оператори, и това се отчита като причина, която се отразява негативно както на управлението на ВиК системите, така и на финансирането на развитието на ВиК инфраструктурата в тези територии. Порали своята раздробеност и финансова нежизнеспособност част от малките дружества не успяват да акумулират средства за покриване на оперативните си разходи“.

Не са налице каквито и да е данни за извършен подобен анализ и конкретика по отношение на посочената констатация, не са дадени добри примери за положително управление на ВиК системите в консолидирани оператори. Не са представени и данни, които да доказват „финансовата нежизнеспособност“ на малките ВиК оператори.

Основната част от Общинските ВиК оператори са с по-добри финансови резултати от консолидираните ВиК оператори и по-ниски цени на ВиК услугите, поради което основният аргумент, с който се обосновава коментиранията задължителна консолидация, е абсолютно несъстоятелен.

Считаме, че мотивите към Проекта са формални, целят единствено да подкрепят реформата по окрупняване на териториите и ВиК операторите, без да отговарят на действителното положение на ВиК сектора и без подробна икономическа обосновка.

5. Не само не е направен вътрешен сравнителен вътрешен анализ по територии (консолидирани и неконсолидирани), но липсва и сравнителноправен анализ на актуалната нормативна уредба и приложимите модели на управление на ВиК сектора в държавите — членки на ЕС.

Считаме, че следваше да бъде възложен изричен анализ, който да провери нормативната уредба на национално ниво в държавите — членки на ЕС, като анализира приложимите модели на управление на ВиК сектора и ефектите от тях, както и възможната им приложимост в България, при съобразяване на конституционните принципи за собственост и местно самоуправление и

	<p>другата приложима национална нормативна уредба.</p> <p>Нещо повече — след извършен дори незадълбочен преглед на публично достъпни данни и нормативни актове на ниво Европейски съюз, се установява, че всяка държава-членка е избрала свой подход в управлението на ВиК сектора и мащабното окрупняване не е основният и безалтернативен модел на управление в европейските страни.</p> <p>Така например Франция е типичен пример, при който органите на местното самоуправление (общините) са отговорни за предоставянето на ВиК услуги на гражданите си чрез избрани именно от Общините модели на възлагане на услугите. Те могат да избират един от следните модели на управление:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пряко публично управление (direct public management system) и делегирано публично управление (delegated public management system), при който модел общините сами предоставят водните услуги чрез свои дружества; • Делегирано частно управление (delegated private management system), при който модел общините запазват собствеността върху съоръженията, но подписват договори за публично-частно партньорство (ПЧП) с частни оператори, които предоставят водни услуги. <p>Съгласно публично достъпен <i>Доклад за управлението на ВиК услугите в Европа на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги от 2018 г.</i> („Доклада“, в Чехия се прилагат различни модели на предоставяне на ВиК услуги, като основно застъпен е моделът, при който общините (органите на местното самоуправление), сключват договори с избраните от тях дружества. Предвидена е и възможност за асоцииране на общините.</p> <p>В Дания също не е налице мащабно окрупняване на ВиК операторите — след реформа през 2016 г. се прилагат модели на ПЧП, както и модели на пряко публично управление, като секторът е фрагментиран, а цените на услугите се одобряват от Общинските съвети.</p> <p>Общински дружества, предоставящи ВиК услуги, са налице и в Австрия, като отговорността във връзка с предоставянето на ВиК услугите е поделена</p>		
--	--	--	--

	<p>между държавните органи и органите на местното самоуправление.</p> <p>Съгласно данните от публично достъпната информация, в Италия се прилагат различни модели за управление на водните услуги. Около половината от населението се обслужва чрез модела на делегирано публично управление. ПЧП (публично-частни партньорства) обхващат 36%, а концесиите - обхващат 5% от населението. Водните услуги на останалите над 50 % от населението се предоставят директно от общините (пряко публично управление).</p> <p>Финландия залага основно на общинския модел на управление на ВиК сектора и предоставянето на ВиК услуги на ниво общини. Съгласно данните от доклада, Финландия има 311 общини и повечето от тях притежават едно или повече дружества, предоставящи комунални услуги на техните територии. Моделът на пряко публично управление е най-често срещаният модел във Финландия — общините отговарят за предоставянето и управлението на ВиК услугите. Около 70 % от общинските комунални оператори са организирани като общински дружества под прякото управление на общината.</p> <p>Видно от актуалния и действащ Закон за водоснабдяването и канализацията в Румъния (<i>Official Gazette no. 679 of 7 September 2015</i>), отново общините и общинските ВиК оператори са основно отговорни за предоставяне на ВиК услугите на потребителите.</p> <p>Съгласно приложимото национално законодателство в Румъния - създаването, организацията, координацията, управлението, мониторингът и контролът на регулираното снабдяване/предоставяне на водоснабдителна и канализационна услуга на ниво общини, градове, окръзи, както и администрацията, експлоатацията и осигуряването на функционирането на свързаните с него обществени водоснабдителни и канализационни системи са изключителна компетентност на органите на местната публична администрация, които те упражняват по силата на закона. Тези правомощия могат да се упражняват и чрез вътрешнообщностните сдружения за развитие с предмет на дейност ВиК услуга, от името и за сметка на тези органи на местната администрация. При делегирано управление, съгласно приложимата в Румъния нормативна уредба, органите на местната публична администрация или според случая междуобщностните сдружения за развитие с предмет на</p>		
--	--	--	--

	<p>дейност водоснабдителна и канализационна услуга от името и за сметка на органа на местно самоуправление, възлагат на един или повече оператори всички свои задължения и отговорности по отношение на предоставянето на развитието/предоставянето на водоснабдителната и канализационната услуга, включително администрирането и експлоатацията на свързаните с нея водоснабдителни и канализационни системи, на въз основа на договор за делегиране на управление.</p> <p>Предвид гореизложеното — налице са различни модели на управление на територията на ЕС. Не е ясно кое налага един конкретен модел да бъде задължително и насилствено приложен с Проекта, като се изземат правомощията на общинските органи да решават как да се разпоредят с притежаваната от тях собственост. Кое налага именно моделът на „консолидация“ да бъде задължително налаган без да бъде направен анализ на други възможни модели на управление, които да имат положителен ефект върху сектора? Кой европейски модели са конкретно използвани като полезни практики по отношение окрупняването на операторите от авторите на законопроекта — не е описано в мотивите, а също и защо точно тези практики биха били приложими и работещи на територията на Република България? Наблюдавани ли са положителните ефекти в тези държави, в които се прилага моделът — след какъв период от време, какви са конкретните резултати? Всички тези въпроси остават без отговор — само бланково е посочено, че това е възприет модел на управление в ЕС, независимо от изключителната сериозност на предложените промени и ликвидирането на общински ВиК оператори с добри финансови показатели и доказан модел на управление.</p> <p>6. Горепосоченото затвърждава мнението ни, че промените, налагани със Законопроекта, не са добре обмислени и прецизирани в контекста на недовършената водна реформа в страната.</p> <p>Тук е важно да се обърне особено внимание на основополагащия документ, поставил като основна цел за развитието на ВиК в страната „консолидацията“, а именно - Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. В подкрепа на поставената цел в Стратегията е посочено следното:</p> <p><i>„В цяла Европа е налице тенденция към консолидация на волния сектор.</i></p>		
--	---	--	--

Обикновено консолидацията е продиктувана от стремеж към икономии от мащаба. Отраслов еталон за оптимален размер на зона на обслужване е наличието на МИНИМУМ 250 000 клиенти на водоснабдителни и канализационни услуги“

В случая в Законопроекта е отразена единствено целта за окрупняване, но не и до МИНИМУМА от 250 000 клиенти на ВиК услуги в съответната зона на обслужване, като само за улеснение е предвидено обособените територии да съвпадат с административните области в страната. Това е едно половинчато прилагане на модела, без да се съобрази необходимия минимум за постигане на посочените икономии от мащаба. Така например, видно от [данните на НСИ](#), масово консолидираните области са с население в пъти по-малко от посочения минимум:

- Област Видин е с население 78 814 жители;
- Област Смолян - 99 318 жители;
- Област Габрово - 103 404 жители;
- Област Търговище - 108 117 жители и т.н.

Въпреки посоченото, тези области и обслужващите ги ВиК оператори ще се считат за отговарящи на изискванията за „консолидация“ и европейско финансиране,

НЕЗАВИСИМО, че обслужваното от тях население е по-малко от предвидения в Стратегията минимум за оптимално прилагане на модела.

С оглед горното е видно недомисленото и автоматично прилагане на модел на управление, който няма да доведе до целените икономии на база мащаб, и категорично не може да бъде приет, доколкото една непрецизирана реформа ще доведе до абсолютен хаос, до закриване на работещи дружества и създаване на масово недоволство сред жителите на обслужваните от нас общини.

7. Налице са множество неясноти и абсурди в Законопроекта. Така например не са включени разпоредби, свързани с отговорността от страна на ВиК операторите за поддръжка и обновяване на водоснабдителните и канализационните системи в обособената територия, но за сметка на това са включени разпоредби, свързани с осигуряване на работно облекло на комисарите в новия регулаторен орган на цените на ВиК услуги.

Сега общински ВиК дружества, независимо от трудностите, съумяват да осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, а Общините независимо, че години наред са лишени от европейско финансиране, ежегодно влагат средства за поддръжка и развитие на мрежите, което подобрява услугата и намалява загубите на вода.

Приемането на Закона ще постави общините в ситуация, при която да влагат допълнителни средства за отстраняване на текущи аварии и повреди поради липсата на финансова обезпеченост на операторите.

Не е ясно и как ще бъде осъществяван контрол върху дейността на консолидираните ВиК дружества, при липсата на достатъчен капацитет, а дори и човешки ресурс в Асоциациите по ВиК — това е абсолютно доказателство, че този контрол ще бъде изцяло формален.

8. Няма яснота как се избира ВиК операторът, който ще предоставя услугите на територията на областта - защо това трябва да бъде операторът, обслужващ областния град, а не някой от общинските ВиК оператори, които са с доказано по-добро управление и финансови показатели? Липсва процедура в този смисъл, а автоматично се приема, че ВиК операторът, обслужващ областния град, следва да обслужва цялата административна област — премахнати са всякакви възможности за конкурентост и за демократично и законосъобразно определяне на оператор, обслужващ обособената територия.

IV. ОБЩЕСТВЕНО НАПРЕЖЕНИЕ И СОЦИАЛНА НЕСПРАВЕДЛИВОСТ

Съществена последица от приемане на Законопроекта ще бъде драстичното и икономически необосновано повишаване на цените за ВиК услуги на жителите на всички обслужвани от нас Общини.

Недопустимо е в период на финансова криза, тежки инфлационни процеси и рецесия, потребителите ни да бъдат принудени да заплащат цена на ВиК услугите с от 50 до 100 % (в зависимост от конкретния регион) по-висока от настоящата цена. Подобно увеличение би натоварило изключително несправедливо и непоносимо жителите на обслужваните от нас Общини.

Липсва каквато и да е икономическа и социална логика населени места с гравитачно водоснабдяване да покриват разходите и да заплащат същата цена

на ВиК услуги като районите с помпено водоснабдяване.

Както бе посочено по-горе, липсва финансов анализ как подобно увеличение на цените в обслужваните от нас общини ще повлияе на домакинствата, с оглед средните заплати по райони и текущия размер на цените на ВиК услуги.

Драстичното повишение на цените не само е нелогично, икономически необосновано и несправедливо, но ще доведе до крайно недоволство сред населението, до неплащане на дължимите суми от потребителите, а също и до масови протести.

V. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПОДХОД

Категорично възразяваме срещу приемането на Законопроекта в предложения му вид, доколкото:

- *Налице са съществени процедурни нарушения, свързани с процеса по създаване и съгласуване на проекта със заинтересованите лица;*

- *Законопроектът противоречи на Конституцията, като задължава общините да предадат притежаваните от тях ВиК системи и съоръжения на Асоциациите по ВиК;*

- *Липсва финансов анализ относно прилагането на Законопроекта;*

- *Липсва сравнителен анализ на развитието на ВиК операторите в консолидираните територии спрямо представляваните от нас общински ВиК оператори — не е ясно кое наляга прекратяването на общинските дружества с добри финансови показатели и добро ниво на услугите;*

- *Липсва сравнителноправен анализ на добри практики, свързани с прилагането на модела на „консолидиране“ на ВиК териториите и операторите — не е ясно кое налага прилагането именно на този модел на*

управление, който повече от 13 години е заложен като възможност в закона и категорично до момента не е дал положителни резултати;

- Приемането на Законопроекта ще доведе до драстично увеличение на цените на ВиК услугите, което е абсолютно нелогично и недопустимо в периода на тежка финансова криза.

Предложение за подход:

Считаме, че при необходимост и с оглед изпълнение на условията на Националния план за устойчивост и възстановяване, може да бъде приет Закона за водоснабдяване и канализация, след провеждане на широко обществено обсъждане и като се изключи изричното уточнение в чл. 4 от Законопроекта, съгласно което обособените територии „съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната“, както и свързаните с това уточнение разпоредби в преходните и заключителните разпоредби на закона.

Премахването на посоченото уточнение няма да бъде в противоречие със заложеното в НПУВРБ, доколкото в същия е предвидено новият закон да „създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на виК услуги“.

По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези предпоставки, а още по-малко е изрично посочено условие обособените територии да съвпадат с административните области в страната, поради което приемането на задължителната консолидация не е изискване на НПУВРБ.

Приемането на законопроекта с предложеното от нас отпадане на уточнението по чл.4 би било компромисно и от една страна няма да доведе до прекратяване на общинските ВиК оператори, от друга страна ще изпълнява заложените цели съгласно НПУВРБ, доколкото предпоставките за консолидация ще са създадени — всяка една Община ще може да реши дали и към коя Асоциация по ВиК да се присъедини.

		<p>Смятаме, че консолидирането, следва да бъде извършвано ЕДИНСТВЕНО на основание конкретна икономическа логика и желание на съответните общини, а не насилствено и по области. Считаме, че границите на обособените територии следва да се определят съобразно решенията на Общинските съвети, като трябва да е налице възможност същите да могат да се присъединяват към съседни Асоциации по ВиК, като се създава конкуренция между Асоциациите, което ще доведе до положителни резултати за сектора.</p> <p>Считаме, че всичко гореизложено следва да бъде съобразено и Законопроектът да не бъде приеман във вида, публикуван за обществено обсъждане в Портала за обществени консултации.</p>		
14.	„Софийска вода“ АД	<p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, изготвен от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, приложено Ви изпращаме коментарите и становището на „Софийска вода“ АД по същия. Бихме искали да обърнем внимание на следното:</p> <p>Основната част от закона, която би могла да бъде значително подобрена и коригирана, е предложената концепция ВиК оператор да бъде само дружество, което попада в приложното поле на Закона за публичните предприятия. Считаме, че по този начин необосновано се поставят пречки пред дружества, които отговарят на всички останали изисквания, да извършват дейност като ВиК оператори. Същевременно, подобна рестриктивна регулация поставя тези икономически субекти в неравностойно положение спрямо оператори в други, също толкова значими от обществена гледна точка сектори - енергетика, топлоснабдяване, газоснабдяване, в които подобни изисквания към операторите няма. Считаме, че подобен подход нарушава икономическия баланс и има явен антиконкурентен ефект. По същата причина, считаме, че не е удачно да се отстъпва от регламентацията, дадена в действащия Закон за водите по отношение възможността възлагането на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, да става по реда, предвиден в Закона за концесиите.</p> <p>Така изготвеният Законопроект не предвижда възможност за каквато и да е форма за участие на частни инвеститори в управлението и експлоатацията на ВиК системите или като самостоятелни ВиК оператори. С оглед на горното: (i) настоящата редакция на Законопроекта затваря пазара за частния</p>	Приема се частично	<p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията отразява настъпилите промени в Закона за публичните предприятия, с които се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.</p> <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания</p>

	<p>сектор, (и) на публичните предприятия се предоставят специални и изключителни права да осъществяват ВиК услугите без провеждане на търг или конкурс, нито при условията на възлагане на Услуга от общ икономически интерес (УОИИ) съгласно правилата на конкуренцията и държавните помощи на Европейския съюз (ЕС).</p> <p>Този подход за възлагане на ВиК услугите би могъл да влезе в ясно противоречие с правилата на ЕС в областта на конкуренцията и държавните помощи. В този аспект, следва да се обърне внимание и осъществи по-задълбочен анализ на съответствието на законопроекта с приложимите норми на Договора за функциониране на ЕС, тъй като съществува реален риск от наказателни процедури срещу Република България при приемането на закона в този му вид.</p> <p>Надяваме се, че и занапред ще продължим да работим в дух на взаимно разбирателство и сътрудничество.</p> <p>„Софийска вода“ АД е най-големият ВиК оператор на територията на Република България, като същевременно с това е и пример за успешно сътрудничество между публичния и частния сектор, гарантиращо в максимална степен защита на обществения интерес чрез предоставянето на ВиК услуги на световно ниво и прилагането на международно утвърдени добри практики. Въз основа на богатия си опит в предоставянето на ВиК услуги, „Софийска вода“ АД приветства идеята за създаване на обща нормативна рамка на обществените отношения в сферата на ВиК услугите в рамките на специален закон. Конкретни предложения и коментари са посочени в изложението. Основната част от закона, която би могла да бъде значително подобрена и коригирана е предложената концепция ВиК оператор да бъде само дружество, което попада в приложното поле на Закона за публичните предприятия. Считаме, че по този начин необосновано се поставят пречки пред дружества, които отговарят на всички останали изисквания, да извършват дейност като ВиК оператори. Същевременно, подобна рестриктивна регулация поставя тези икономически субекти и в неравностойно положение спрямо оператори в други също толкова значими от обществена гледна точка сектори - енергетика, топлоснабдяване, газоснабдяване, в които подобни изисквания към операторите няма. Считаме, че подобен подход нарушава икономическия баланс и има явен антиконкурентен ефект. По същата причина, считаме, че не е удачно да се отстъпва от регламентацията, дадена в действащия Закон за водите по</p>	<p>към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11, ал. 1 от законопроекта, сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до прекратяването им, в хипотезата на който попада Столична община.</p> <p>Част от коментарите са направени към предишна версия на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията.</p> <p>В проекта на закона е заложено със заповедта на министъра, с която се създава Обществения съвет да се определят въпросите, които ще разглежда, както и условията и редът за осъществяване на неговата дейност.</p> <p>Квотата на държавата, действаща и към момента е определена предвид отговорностите ѝ за осъществяване на държавната политика в отрасъла водоснабдяване и канализация, включително по отношение на управление на ВиК системите и</p>
--	---	---

	<p>отношение възможността възлагането на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост да става по реда, предвиден в Закона за концесиите.</p> <p>Във връзка с изложеното по-горе, „Софийска вода“ АД прави следните коментари и предложения за изменения и/или допълнения по отделни текстове от проекта на закона, както следва:</p> <p>1. Считаме, че текстът на чл.5, ал.3 в предложената редакция е ограничителен по отношения възможностите за предоставяне на посочените в разпоредбата дейности, предвид което предлагаме следната редакция, като допълнението е маркирано в болд шрифт:</p> <p>„(3) ВиК операторите по ал.1 предоставят ВиК услугите срещу заплащане, след възлагането им по реда на този закон или Закона за концесиите.“.</p> <p>2. С разпоредбата на чл.9, ал.3 се определят правомощията на министъра на регионалното развитие във връзка с функцията му като упражняващ правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори и в качеството му на едноличен собственик на капитала на „Български ВиК холдинг“ ЕАД. При така формулираната разпоредба, възникват два въпроса: на първо място, доколко подобен подход съответства на принципите, залегнали в Закона за публичните предприятия, както и доколко подобен подход не представлява конфликт на интереси, доколкото в чл. 67, ал.3 се предвижда показателите за качество, годишните цели нива и редът за постигането им да се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Така, на практика се получава, че един и същи орган - министъра на регионалното развитие, ще предлага от една страна какво и как да изпълняват ВиК операторите, а от друга страна - ще контролира изпълнението.</p> <p>3. Разпоредбата на чл.10, т.2, съответно на чл.11, ал.1, т.2 не дава яснота как ще се случва финансирането на ВиК системи публична/общинска държавна собственост. Както посочихме по-горе, целта на закона е да уреди обществените отношения, свързани с водоснабдяването и канализацията, като за целта следва да се разработят ясни и изчерпателни норми, които да</p>	<p>регламентирани изискванията към съответните юридическите лица.</p> <p>По отношение на чл. 17, ал. 1 - предвидените в проектозакона подзаконовни нормативни актове се процедурат по реда на Закона за нормативните актове, който включва изискването за провеждане на общественото им обсъждане.</p> <p>§ 16, т. 2 отменя ал. 7 и 8 на чл. 83 от ЗУТ, тъй като са включени в чл. 35, ал. 2, 3 и 4 на ЗВиК.</p>
--	---	--

		<p>дават като минимум основната рамка, а не просто да съдържат декларативно правомощие, без никаква конкретика.</p> <p>4. В чл.12, ал.2 да бъде добавено ново изречение последно и текстът да придобие следната редакция:</p> <p>„(2) В състава на Обществения съвет по ал. 1 се включват представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК холдинг“ ЕАД - София, потребителски сдружения, научни и синдикални организации, сдружения на ВиК операторите, браншови организации и други юридически лица с нестопанска цел. Към съвета могат да бъдат привлечени и допълнителни експерти с конкретни компетенции.“.</p> <p>5. В чл. 14, ал. 1, т. 1 разпоредбата е недостатъчно прецизна, тъй като не става ясно във всички случаи ли в Асоциацията ще има представител на държавата, дори и да няма активни публична държавна собственост, какъвто е например случаят с област София - град.</p> <p>6. По отношение разпоредбата на чл.16, ал.3 следва да се посочи, че е напълно неясно въз основа на какви правила или съображения е определена квотата от 35% за държавата</p> <p>7. Текстът на чл.16, ал.5 следва да бъде допълнен, като се разпише механизъм какво се случва, ако няма единодушие. Иначе на практика се блокира дейността на асоциацията.</p> <p>8. Чл.17, ал.1 предвижда, че организацията и дейността на асоциациите по ВиК се определят с правилник на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Нашето предложение е да се предвиди задължение този правилник да е съгласуван с общините, които участват в асоциацията, а още по-редно е да бъде одобрен от тях.</p> <p>9. Считаме, че текстът на чл. 19, ал.2 не е достатъчно прецизен. От него не става ясно по какъв ред ВиК операторът ще констатира пропуски и неизправности, при положение, системите ще са въведени в експлоатация, ще имат вече разрешение за ползване по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ). Може би рекламация по реда на Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и</p>		
--	--	--	--	--

	<p>монтажни работи, съоръжения и строителни обекти, но и тази хипотеза не е практически осъществима, т.к. дефектите се проявяват в хода на експлоатацията, която няма да е започнала. Изглежда, че за да откаже да приеме система за експлоатация, ВиК операторът трябва да оспори разрешението за ползване. Това поставя въпроса има ли ВиК операторът правен интерес по смисъла на закона (ЗУТ) от оспорване на разрешението за ползване, а понастоящем съдебната практика дава негативен отговор на този въпрос.</p> <p>10. Считаме, че дефинициите, дадени в чл.22, кои водоснабдителни, респективно канализационни системи са публична държавна собственост следва да се прецизират с оглед избягването на противоречиво тълкуване и прилагане на разпоредбата. Предлагаме следната редакция на разпоредбите, като предложението ни за допълнение е маркирано в болд шрифт:</p> <p>„1. част от водоснабдителните системи, предназначена пряко за водоснабдяването на териториите на две или повече общини;</p> <p>2. част от канализационните системи, предназначена пряко за отвеждане и/или пречистване на отпадъчните и/или дъждовните води от териториите на две или повече общини;“.</p> <p>9. С оглед постигане на по-голяма прецизност, предлагаме дефиницията, дадена в чл. 23, ал.1, т.2 да бъде допълнена, като предложението ни за допълнение маркирано в болд шрифт:</p> <p>„2. канализационните системи, заедно с прилежащите им съоръжения или части от тях — съвкупност от подземни и надземни сгради (пречиствателни станции и помпени станции) и пречиствателни съоръжения, отвеждащи колектори, съоръжения за заустване, разположени в и извън урбанизираните територии, както и уличните канализационни мрежи и канализационни отклонения до първа ревизионна шахта или ревизионен отвор, чрез които се отвеждат отпадъчните води от имотите на потребителите, които обслужват потребителите на територията на общината, с изключение на тези по чл. 20. Публична общинска собственост е и първа ревизионна шахта, когато се намира извън имота на потребителя.“.</p> <p>11. С оглед съдържанието на разпоредбите на чл.24, ал.3, 4 и 5, считаме, че систематично им място е в Преходните и заключителни разпоредби на</p>		
--	--	--	--

		<p>закона.</p> <p>12. Считаме, че разпоредбите на чл.26, ал.1, т.1 и т.2 не изясняват еднозначно въпроса относно собствеността, респективно отговорността относно съоръженията, намиращи се в частни имоти. В т.19 от ДР на проекта е дадена дефиниция на „общ водомерен възел“, но не става ясно какъв е статутът на водомерната шахта.</p> <p>Предвид изложеното предлагаме следната редакция - допълненията са маркирани в шрифт болд:</p> <p>„1. сградните водопроводни инсталации, индивидуалните водомери при сгради в режим на етажна собственост, дворните водопроводни мрежи и съоръжения, разположени в имоти - частна собственост до измервателния уред на водопроводното отклонение, включително водомерната шахта, когато се намира в имот - частна собственост;</p> <p>2. сградни канализационни инсталации, дворните канализационни мрежи и съоръжения, разположени в имоти - частна собственост (включително и първа ревизионна канализационна шахта), отвеждащи отпадъчните води от сградите до първа ревизионна шахта или ревизионния отвор за присъединяване към уличните канализационни мрежи;“</p> <p>13. По отношение разпоредбата на чл.26, ал.3 имаме коментар по отношение въведеното правило да се осъществява при хипотезата на влязъл в сила подробен устройствен план (ПУП). Както е известно, влязъл в сила ПУП не е равно на приложен ПУП. Ако по влезлия в сила ПУП има предвидена улица, а фактически я няма или, ако заварените площадкови ВиК мрежи не попадат в предвидените улици, не става ясно как точно ВиК операторът ще изпълнява задължението си да ги обслужва. Предвид изложеното, предлагаме следната редакция на изречение 2-ро от разпоредбата, като предложението за допълнение са маркирани в болд шрифт:</p> <p>„(3) Изградените и/или предвидени с план-схемите към плана водопроводни и канализационни мрежи са предназначени за обслужване на новообразуваните самостоятелни урегулирани имоти, в случай че изградените проводи попадат в рамките на новопроектираните улици/4.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>14. По отношение разпоредбата на чл.26, ал.4, становището ни по отношение разликата между влязъл в сила и приложен подробен устройствен план е същото, като изразеното по отношение чл.26, ал.3 по-горе. Отделно от това, считаме, че изградените като площадкови мрежи са и трябва да запазят статута си на обект - частна собственост, общ на собствениците на отделни водоснабдени обекти, присъединени към съответната площадкова мрежа, тъй като тези мрежи са изградени именно за вътрешно обслужване и не отговарят на нормативните изисквания за улични проводни - нито от техническа гледна точка, нито от гледна точка на разположението им.</p> <p>15. По отношение разпоредбата на чл.31, ал.2, не става ясно какво се има предвид под цена за „доставяне на вода на друг ВиК оператор“ - че цената за него трябва да е същата, като за битовите потребители, или, че цената, по която се доставя водата трябва да е една и съща за всичките водоснабдителни системи, чрез които се доставя тази вода. Ако цената за доставяне на вода, вкл. и към друг ВиК оператор, е същата както към битовите потребители, то това трябва да бъде уредено и в съответните подзаконовни нормативни актове, касаещи ценообразуването. Алтернативно, цената за доставяне на вода на друг ВиК оператор може да бъде извадена от закона и да бъде договаряна между самите оператори на търговски принцип, което смятаме, че е по-удачно.</p> <p>16. В чл.36, ал.4 следва да се предвиди, че и носители на други вещни права могат да бъдат правоимащи по отношение на обезщетението за ограниченията при ползването му извън сервитутните ивици за времето на фактическото строителство.</p> <p>17. В чл.40, ал. 1 считаме, че в изречение първо следва да отпадне думата „други“, тъй като сградите не са площадкови обекти.</p> <p>18. С оглед изчерпателното уреждане на обществените отношения, свързани с дейността по предоставяне на ВиК услуги, включително изграждането на ВиК системи и съоръжения, предлагаме чл. 43, ал.3 да придобие следната редакция, като предложението за допълнение маркирано в болд шрифт:</p> <p>„(3) ВиК операторите са възложители на строителството по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията, както и заинтересовани лица по смисъла на чл. 124а, ал. 5 от Закона за устройство на територията в</p>		
--	--	--	--

		<p>случаите, когато в договора по чл.50 или в концесионния им договор е възложено изграждането на ВиК системи или част от тях.“.</p> <p>19. По съображенията, изложени в преамбюла на настоящото становище, считаме, че т.4 от чл.44, ал.2 следва да отпадне.</p> <p>20. Предвид една от основните цели на новия закон - да осигури набор от възможности за ефективно управление на ВиК сектора, предлагаме в чл.49 да бъде добавена нова алинея 4 със следното съдържание:</p> <p>„(4) С решение на Общото събрание на акционерите/съдружниците във ВиК оператора може да бъде сключен договор с друго юридическо лице за изпълнение на конкретни дейности, с цел постигане на определени технически, финансови и други резултати (договор за техническо и финансово изпълнение). Условието и срокът на този договор се съгласуват с асоциацията по ВиК за съответната обособена територия. Изборът на изпълнител по такъв договор се осъществява от ВиК оператора по реда на Закона за обществените поръчки/4.</p> <p>21. С оглед гарантирането на публичност и равнопоставеност между икономическите субекти при избор на ВиК оператор, предлагаме нова редакция на чл.52, както и нов чл.52а, както следва:</p> <p>„Чл. 52. (1) Не по-късно от 6 месеца преди изтичането на срока на договор с В и К оператор, действието на който няма да бъде удължено, асоциацията по В и К за обособената територия приема мотивирано решение за откриване на процедура за избор на В и К оператор по ред на настоящия закон.</p> <p>(2) Решение по ал. 1 се взема и в случай на ликвидация или открита процедура по несъстоятелност на действащ ВиК оператор - в срок до 2 месеца от вписването в Търговския регистър.</p> <p>(3) В решението по ал. 1 се определят минималните и други изисквания към оператора, критериите за избор на нов ВиК оператор, минималното съдържание на офертите, методологията за оценка на получените оферти, изискуемите документи за доказване изпълнението на критериите по ал. 3 и тези съгласно чл. 48, срок за представянето им, както и се одобрява проект на договор за възлагане.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>(4) Решението по ал. 1 се публикува най-малко в един централен ежедневник и се оповестява на интернет страниците на съответната асоциация и на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>(5) Документите и информацията по ал. 3 се представят от кандидатите за ВиК оператор в съответната обособена територия и отговарящи на изискванията на чл. 46 и чл. 48.</p> <p>(6) За В и К оператор може да бъде определен и действащ ВиК оператор за друга обособена територия.</p> <p>(2) Срокът на договора с новия ВиК оператор не може да бъде повече от 20 години. В случаите, когато се избира ВиК оператор за срок над 20 години, се прилага чл. 47 (а).</p> <p>Чл. 52 (а) Не по-късно от 2 години преди изтичането на срока на договор с В и К оператор, действието на който няма да бъде удължено, асоциацията по В и К за обособената територия може да приеме мотивирано решение за откриване на процедура за избор на В и К оператор по ред на Закона за концесиите.44.</p> <p>22. При съобразяване с мотивите, изложени в т.И по-горе, разпоредбата на чл.58, ал.2 следва да бъде прецизирана.</p> <p>23. Във връзка с разпоредбата на чл.58, ал.4, отново следва да се посочи, че няма яснота по отношение собствеността на водомерната шахта.</p> <p>24. Разпоредбата на чл.65, ал.2 въвежда категорична забрана за ползването на ВиК услуги без монтиран водомер/ средство за измерване. Макар и правилна от принципна гледна точка, цитираната разпоредба не е съобразена с обективното положение в страната към настоящия момент, а освен това не става ясно за кои водомери се отнася - за водомерите на сградните отклонения, за индивидуалните водомери или и за двата вида. При всяко положение, следва да се отчете обективното състояние на водомерното стопанство в страната - както при потребителите, така и при ВиК операторите и ако тази разпоредба остане, то прилагането ѝ следва да се отложи за разумен срок чрез нарочна разпоредба в преходните и</p>		
--	---	--	--

		<p>заклучителните разпоредби на закона.</p> <p>25. При така формулираната редакция на чл.67, ал.3 се разбира, че наредбата, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството, ще определя показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор. Считаме, че подобен подход противоречи на Закона за нормативните актове, доколкото наредбата, като подзаконов нормативен акт следва да съдържа общи правила за поведение, адресирани към индивидуално неопределен кръг субекти</p> <p>26. Считаме, че предвиденият в чл.68, ал. 1 срок на бизнес програмата от 3 години е необоснован. Явно е направен опит този срок да бъде приравнен със срока на Бизнес програмите по Закона за публичните предприятия. За целите на регулирането обаче е по-добре Бизнес програмите да са 5-годишни, за да има предвидимост относно цените на ВиК услугите и съответно входящите и изходящите парични потоци. По този начин и банките ще финансират по-лесно и на по-добри нива ВиК операторите, тъй като ще има по-голяма предвидимост.</p> <p>27. Считаме разпоредбата на чл.68, ал.3 за неприемлива. При така разписаната хипотеза, остава неясно кой ще одобрява бизнес програмата на ВиК оператор, който няма държавно участие в капитала.</p> <p>28. По отношение разпоредбата на чл.70, ал. 1, следва да се вземе предвид, че потреблението на вода в различните райони на страната е различно, което поставя под основателно съмнение обосноваването на предложения подход.</p> <p>28. Във връзка с формулировката на чл.76, ал.2, считаме, че следва внимателно да се прецизира, доколкото във формираната понастоящем практика по отношение административните актове на КЕВР, както в областта на ВиК, така и в областта на енергетиката, е застъпено общо разбиране относно липсата на правен интерес от обжалване на тези актове от субекти, различни от адресатите на съответния акт. Считаме, че този подход следва да бъде запазен, като нормите, уреждащи приемането на административни актове от Комисията, следва да са идентични с текстовете от Закона за енергетиката.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>29. В чл.85, считаме, че с оглед осъществяването на принципите, залегнали в закона, следва да бъде добавена нова т.5 със следното съдържание: „5. осигуряване на финансова стабилност на ВиК операторите с цел провеждане на успешна държавна политика в сектора.“.</p> <p>30. По отношение разпоредбата на чл.88, ал.2, считаме, че следва да се анализира възможността регулирането от страна на Комисия на цените, по които ВиК оператор доставя вода до водоснабдителна/и система/и на друг/и ВиК оператор/и да отпадне, а законът да посочи принципите, при съобразяването на които ВиК операторите да договарят тези цени помежду си, като представят на Комисията съответната обосновка.</p> <p>24. В чл.76, ал.3 от проекта е предвидено, че дългосрочните нива на показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор съобразно специфичните обстоятелства по дейността му се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Считаме, че следва да се запази досегашният подход, тъй като дългосрочните нива се регулират от комисията, а Министърът на регионалното развитие е принципал на голяма част от ВиК операторите, чрез ВиК холдинга. Ако се възприеме предложеният подход, на практика ще се получи така, че Комисията, която е независим специализиран държавен орган ще контролира показатели, определени не от нея, а от принципала на голяма част от поднадзорните ѝ лица.</p> <p>25. С оглед постигането на една от целите на закона, а именно устойчиво развитие на ВиК сектора, предлагаме разпоредбата на чл. 76, ал.5 да придобие следната редакция, като допълнението е отбелязано в болд шрифт:</p> <p>„(5) Комисията определя максималния размер на допустимите общи загуби на вода и годишните целеви нива за тяхното ежегодно намаляване при спазване на методиката по ал. 4 и на база Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България, с цел максимално съхраняване на водния ресурс и запазване на социалната поносимост на цената на ВиК услугите.“.</p> <p>26. В чл.78, ал.2 е предвидено, че бизнес плановете се придружават със становища на съответните асоциации по ВиК, а когато в срок от 60 дни не са</p>		
--	--	--	--	--

	<p>получени такива, се представят писмата, с които са предоставени за съгласуване в асоциацията. Считаме, че срокът от 60 дни е необосновано дълъг, тъй като прилагането му, при съобразяване на срока, определен в чл.78, ал.1 означава, че ВиК операторите ще имат реален срок от около 4 месеца да изготвят бизнес плана, след което два месеца за съгласуване и внасяне в Асоциацията. Ако този срок е фиксиран, следва да се фиксира и срокът, в който Комисията да издава указания за подготовката на новия регулаторен период-например: „не по-късно от 9 месеца преди изтичането на съответния регулаторен период, Комисията издава указания за подготовка на следващия регулаторен период“.</p> <p>31. В чл.89 е предвидено, че методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване, отразяващи структурата на разходите, редът за внасяне на предложенията за цените и за одобряването им, както и редът за предоставяне на информация се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>Считаме, че този подход не е удачен. Министърът на регионалното развитие е принципал на голяма част от ВиК операторите, чрез ВиК холдинга. Ако се възприеме предложеният подход, на практика ще се получи така, че Комисията ще контролира показатели, определени не от нея, а от принципала на голяма част от поднадзорните й лица.</p> <p>32. В чл.90, ал.2 е посочено, че начинът на ценообразуване по компоненти се определя с наредбата по чл. 89. Считаме, че би било целесъобразно с проекта на Закон да се гледат и наредбите. Много е важно какъв механизъм ще бъде заложен в него. Също така следва концептуално да се изясни от кога влиза в сила този закон и какво ще се случи с вече одобрените Бизнес планове, където цената не е двукомпонентна. Трябва да бъде изяснено и какво налага създаването на двукомпонентна тарифа и защо потребителите следва да плащат „за достъп“.</p> <p>33. Предвид разпоредбата на ал.2 от чл.93, считаме, че посочената наредба ще трябва много конкретно да разпише понятието „съществено“, използвано в чл.93, ал.1, т.1, както и границите на увеличение/намаление на ценообразуващите елементи.</p> <p>33. По отношение глава шеста - Общи условия за предоставяне на ВиК</p>		
--	---	--	--

		<p>услугите на потребителите, считаме, че така разписани, предложените текстове не става ясно дали Общите условия подлежат на обществено обсъждане и какъв е редът за приемането им. Освен това, при така разписан текст, всички ВиК оператори се считат обвързани с документ, в изготвянето на който нито могат да участват, нито да вземат становище, което е категорично неприемливо. Считаме, че сега съществуващият ред за приемане, действие и промяна на Общите условия следва да бъде запазен, независимо от кой орган се предлага първоначалния текст на тези условия.</p> <p>34.В чл.96, ал.1 е предвидено, че контролът за изпълнение на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги по чл. 67, ал. 1 се осъществява от Министерство на регионалното развитие и благоустройството. На първо място, така формулиран записът е некоректен, доколкото министерство е администрация, която подпомага дейността на министъра, който пък е органът, натоварен от закона с определени правомощия. Същевременно, ако записът бъде коригиран в правилната от гледна точка на Закона за администрацията посока, ще се стигне до конфликт на интереси, доколкото един и същи орган ще определя показателите за качество и ще контролира изпълнението им.</p> <p>35.В чл.96, ал.2 е предвидено, че Комисията осъществява контрол само върху прилагането на одобрените цени на ВиК услугите. При съобразяване на коментара в горната точка, считаме, че подобен подход е и неадекватен, тъй като цените и показателите за качество са неразривно свързани и разделеният им контрол освен, че ще доведе до неконтролируемо увеличаване на административната тежест, ще осуети ефикасността на осъществявания контрол.</p> <p>36. По отношение разпоредбите на чл. 113, ал.2, т.1 и т.2, считаме, че не е ясно как се третира намиращи се в или извън имотите на потребителите СКО/СВО или посочените текстове означават, че за част от СВО/СКО отговаря оператора, а за другата част потребителя?</p> <p>37.С оглед постигане на пълнота и изчерпателност на дефинициите, предлагаме в § 1, (1) от Допълнителните разпоредби точка 4 да придобие следното съдържание, като допълнението е маркирано в болд шрифт:</p> <p>„Водоснабдителна система“ е съвкупност от сгради, водопроводи, водопроводни мрежи и съоръженията към тях, разположени в и извън</p>		
--	--	--	--	--

		<p>урбанизираните територии, за добиване и пренасяне на природни води, пречистването и/или обеззаразяването им до необходимото качество, съхраняването, транспортирането, разпределянето и доставянето им до имотите на потребителите.“</p> <p>38.Що се отнася до дефиницията, дадена в т.10 от § 1. (1) от Допълнителните разпоредби, не става ясно по какви обективни критерии е избран посоченият период от 8 години, което затруднява формирането на становище дали този период е правилно определен.</p> <p>38.С оглед изложените по-горе съображения относно целта на закона и недопускането на неравно третиране на отделните икономически субекти, предлагаме текстът на § 9 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) към закона да придобие следната редакция, като допълнението е маркирано в болд шрифт:</p> <p>„(1) Сключените до влизането в сила на закона концесионни договори и договори по § 30 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 47 от 2009 г., изм., бр. 95 от 2009 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г. и бр. 55 от 2018 г.) и по чл. 198о и 198п от Закона за водите запазват действието си до изтичането на сроковете, за които са сключени. Тези договори се привеждат в съответствие с този закон в 6-месечен срок от влизането в сила на закона.</p> <p>(2) Действието на договора по ал. 1 може да бъде продължено с допълнително споразумение, сключено не по-късно от 3 месеца преди изтичането на срока на договора, с което срокът се удължава със срок, който заедно с изтеклия срок не може да надхвърля максималния срок по този закон или Закона за концесиите/*.</p> <p>39.Считаме посоченият в § 10, ал. 1 от ПЗР срок за нереалистичен, предвид което предлагаме следната редакция, която предложението за допълнение е маркирано в болд шрифт:</p> <p>„§ 10. (1) В срок от 24 месеца след влизане в сила на този закон на всички сградни водопроводни отклонения, отразени в поддържаните от ВиК оператора регистри и бази данни, следва да има монтирани измервателни средства / водомери.“.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>40. Считаме разпоредбата на § 10, ал.7 от ПЗР за противоречаща на принципите на свободна инициатива и защита на конкуренцията, предвид което считаме, че следва да отпадне.</p> <p>41. При съблюдаване на принципа на равнопоставеност между стопанските субекти, предлагаме в § 11 от ПЗР да бъде добавена нова алинея 3 със следното съдържание:</p> <p>„(3) Сключените концесионни договори запазват действието си до изтичането на съответния срок, включително каквото и да е удължаване на тези договори по силата на действащото законодателство“.</p> <p>42. С § 16, т.2 от ПЗР се предвижда в чл.83 на ЗУТ да бъдат отменени алинеи 7 и 8. Не става ясно какво налага отмяната на тези текстове.</p> <p>43. С § 16, т.8 от ПЗР се предвижда създаването на нов чл.193а в ЗУТ. Предвид целта на новата правна норма, предлагаме да се включи възможност за предварително изпълнение на визираната в текста заповед и той да придобие следната редакция (допълнението е маркирано в болд шрифт):</p> <p>„Чл. 193а. (1) При бедствия, аварии и катастрофи отклонения от общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура до отделни обекти могат да се прокарват временно - до преодоляване на последствията от бедствието, аварията или катастрофата, през чужди недвижими имоти въз основа на заповед, издадена от компетентни органи, определени със специален закон, която подлежи на предварително изпълнение. В този случай разрешение за строеж не се издава.“.</p> <p>44. С § 16, т. 11 от ПЗР се предлага в § 5, от ДР на ЗУТ да се добавят нови дефиниции. Считаме, че с оглед постигането на изчерпателност дефиницията в новата т.32а следва да придобие следната редакция (допълнението е маркирано в болд шрифт)“</p> <p>„32а. „експлоатационни дружества“ са организациите, които предоставят обществени услуги чрез експлоатация на общи мрежи и съоръжения на инженерната инфраструктура (водопроводи, канализации, електрически, топлоснабдителни, газоснабдителни мрежи, електронна съобщителна инфраструктура и др.) и чрез които предоставят комунални услуги по доставката на електроенергия, топлоенергия, газ, вода за промишлени и</p>		
--	--	--	--

		<p>питейно-битови цели, отвеждане и пречистване на отпадъчни води и електронни съобщения като услуги в обществен интерес;“</p> <p>По отношение на дефиницията в т.32б. следва да се посочи, че същата е неясна и не дава яснота какви точно обекти се включват в нея. Буквалният прочит води до извода, че всяка сграда и прикрепено към нея или към поземлен имот съоръжение има качеството на площадков обект, а това категорично не е вярно.</p> <p>45. Проектът на Закон за ВиК и правото на Европейския съюз.</p> <p>Така изготвеният Законопроект не предвижда възможност за каквато и да е форма за участие на частни инвеститори в управлението и експлоатацията на ВиК системите или като самостоятелни ВиК оператори. С оглед на горното: (i) настоящата редакция на Законопроекта затваря пазара за частния сектор, (ii) на публичните предприятия се предоставят специални и изключителни права да осъществяват ВиК услугите без провеждане на търг или конкурс, нито при условията на възлагане на Услуга от общ икономически интерес (УОИИ) съгласно правилата на конкуренцията и държавните помощи на Европейския съюз.</p> <p>Този подход за възлагане на ВиК услугите би могъл да влезе в ясно противоречие с правилата на ЕС в областта на конкуренцията и държавните помощи. В този аспект следва да се обърне внимание и осъществи по-задълбочен анализ на съответствието на законопроекта с приложимите норми на Договора за функциониране на ЕС. По-конкретно, съгласно член 106 от Договора за функциониране на ЕС:</p> <p>„ 1. В случаите на публични предприятия и на предприятия, на които държавите-членки са предоставили специални или изключителни права, държавите- членки нямат право нито да приемат, нито да запазят съществуването на какъвто и да е акт, който противоречи на разпоредбите, съдържащи се в Договорите, и в частност на разпоредбите, предвидени в член 18 и членове 101-109.</p> <p>2. Предприятията, които са натоварени с функцията да оказват услуги от общ икономически интерес или които имат характер на фискален монопол, се подчиняват на разпоредбите, съдържащи се в Договорите, и в частност на правилата на конкуренцията, доколкото прилагането на тези правила не</p>		
--	--	---	--	--

	<p>препятства юридически или фактически изпълнението на специфичните задачи, които са им възложени. Развитието на търговията не трябва да се засяга до степен, която би била в противоречие с интересите на Съюза.</p> <p>3. Комисията осигурява прилагането на разпоредбите на настоящия член и адресира, когато е необходимо, съответни директиви или решения към държавите- членки. “</p> <p>Затварянето на пазара за частния сектор следва да се обследва и през призмата на член 56 и следващите от Договора за функциониране на ЕС:</p> <p>Член 56 „ В следващите разпоредби се забраняват ограниченията на свободното предоставяне на услуги в рамките на Съюза по отношение на гражданите на държавите-членки, които са се установили в държава-членка, различна от тази, в която се намира лицето, за което са предназначени услугите. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да разширят обхвата на прилагането на разпоредбите на тази глава по отношение на граждани от трети държави, които предоставят услуги и които са се установили на територията на Съюза. “</p> <p>С оглед на горното считаме, че е необходима задълбочена оценка за съответствието на Законопроекта с правилата на ЕС в областта на конкуренцията и държавните помощи. Предлаганото изменение в разпоредбите на чл. 5, ал. 1 и чл. 46, ал. 1 ще предотврати нарушение на правото на ЕС във връзка с ограничаване на достъпа до пазара на ВиК услуги. Ще бъде избегнато и възлагането на специални и изключителни права на публични предприятия в разрез с правилата на конкуренцията и държавните помощи.</p> <p>В заключение бихме искали да подчертаем, че в случай на законодателно решение да не се възлагат концесии за ВиК услуги и да се предостави статут на ВиК оператор единствено на публични предприятия, на практика ще доведе до цялостно затваряне на пазара за частния сектор. Това би могло да има дългосрочен негативен ефект върху изпълнението на ключовите показатели за качество и подобряване на нивото и ефективността на предоставяните на гражданите услуги.</p> <p>Сътрудничество между публичните предприятия ВиК оператори и</p>		
--	--	--	--

		<p>дружества от частния сектор с високо ниво на опит и експертиза в сектора могат да се реализират под различни форми, вкл. и концесии. Такива например са широко прилаганите в Европа и по света договори за техническо обслужване и поддръжка или изпълнителски договори за постигане на ефективност, при които частният оператор обследва, прави препоръки и осъществява мерки за повишаване на ефективността и качеството при реализиране на икономии и спестяване на разходи. Такива форми на сътрудничество биха могли да се прилагат като цяло за повишаване на ефективността на ВиК операторите или в конкретни случаи като например в ситуации на воден режим, липса на оперативна или финансова ефективност, ниска ефективност на ключови показатели за качество на ВиК услугите. По този начин в определени случаи добавената стойност на специализирани компании от частния сектор може да донесе важна, липсваща при публичния оператор експертиза.</p> <p>С оглед на горното, предлагаме да се допусне възможността за участие на частния сектор в предоставянето на ВиК услуги, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се премахне ограничението ВиК оператори да са само публични предприятия, и/или - изрично се предвиди възможността за ПЧП чрез сключване на договори с частни дружества за експлоатация и поддръжка с постигане на конкретни резултати за повишаване на ефективността и подобряване качеството на ВиК услугите. 		
15.	Областна администрация Плевен (АВиК Плевен)	<p>След запознаване с проекта за Закон за ВиК. представям препоръки на Асоциация по ВиК - Плевен по отношение на детайлизиране и синхронизиране на документа с други законови и подзаконови нормативни актове.</p> <p>Чрез промените в чл.13, ал.1 и чл.19, ал.1 от Закона за водите се предвижда публичната собственост на ВиК системите и съоръжения да се определя от Закона за ВиК. В §1, ал.1 на Закона за ВиК са дадени определения за водоснабдителна и канализационна система, които включват сгради, линейни ВиК обекти и мрежи, както и съоръжения към тях. По отношение на имотите, представляващи „земя“, които се ползват от ВиК оператора за предоставяне на ВиК услуги, както и за „допълнителни стопански дейности“, съгласно чл.56. ал.2 от същия закон, единствени основания за определянето им като</p>	Не се приема	<p>Съгласно чл. 135, ал. 1, т.6 от Закона за водите Министерският съвет приема наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и за водоснабдяване за производство на бутилирани води, за лечебни цели, за профилактика, за отдих и спорт.</p>

	<p>публична държавна или общинска собственост, остават чл.15 и чл.19, ал.1, т.5 от Закона за водите. В тези разпоредби се посочват за публична собственост земите от пояс I на санитарно - охранителните зони на водоземните съоръжения и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на населени места. Детайлните разпоредби на Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди регламентират пояс I. като част от санитарно-охранителна зона, включваща гри пояса, чието оразмеряване, проектиране и учредяване се отнася за земите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и съоръжения към тях. Встрани от разпоредбите остават имотите, в които са разположени сгради и съоръжения за питейно водоснабдяване - помпени станции, резервоари и пречиствателни станции, които не попадат в границите на пояс I на санитарно-охранителна зона на водоизточници, както и имотите, в които са изградени канализационни помпени и пречиствателни станции. По отношение на определяне на размера на необходимите площи за строителство на подобни обекти са в сила текстовете на чл.58 и чл.59 от Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. Чл.59. ал.2 на същата наредба отново насочва към тълкуване, че пояс I на санитарно-охранителна зона се учредява около водоизточници за питейно водоснабдяване и се регламентира със съответната наредба.</p> <p>В обобщение на горепосоченото е необходимо да се въведат правни норми, осигуряващи на държавата и общините ясно основание за обявяване на публична собственост на имотите, върху които са разположени или ще се изградят водоснабдителни обекти, извън случаите, попадащи в границите на пояс I на санитарно-охранителна зона около питейни водоизточници, както и за имотите върху които са разположени или ще се изградят канализационни обекти.</p> <p>В подкрепа на препоръката посочвам, че в изготвените описи на публични ВиК активи, представляващи Приложение 1 към Договора за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги се установяват съоръжения, изградени в имоти, които не са били включени в активите на ВиК оператора и към момента липсват в приложението. За да бъдат предадени</p>		<p>По отношение на имотите, в които се разполагат ВиК обекти има установен ред.</p>
--	--	--	---

		подобни имоти на ВиК оператора за експлоатация, собственикът следва да издаде акт за публична собственост, както и да се коригират площите и границите в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.		
16.	<p>„В И К“ ЕООД – гр. Петрич; „ВИК КРЕСНА“ ЕООД „УВЕКС“ ЕООД – гр. Сандански "ВОДОСНАБДЯ ВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ БЕРКОВИЦА" ЕООД „В И К-КРЕСНА“ ЕООД – гр. Кресна "В и К - СТЕНЕТО" ЕООД – гр. Троян "ВОДОСНАБДЯ ВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ - П" ЕООД – гр. Панагюрище „ВиК ПАНИЧИЩЕ“ ЕООД – гр. Сапарева баня</p>	<p>На 30.11.2022 г. в Портала за обществени консултации https://www.strategv.bg/ бе публикуван Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията. Срокът за предложения и становища по горепосочения Законопроект е до 14.12.2022 г.</p> <p>На основание чл. 26, ал.3 и 4 от Закона за нормативните актове и в предвидения срок представяме и молим внимателно да се запознаете и съответно - да вземете предвид настоящото становище на представляваните от нас ВиК оператори, собственост на съответните Общини, в които предоставяме услугите си, в качеството ни на заинтересована страна по Проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията („Проекта/Законопроекта“).</p> <p>Проектът засяга обществени отношения, свързани с предоставянето на ВиК услуги, които са изключително значими за обществото и <u>следва да бъдат съгласувани и съобразени с интересите на всички заинтересовани страни.</u></p> <p>Общата цел на Законопроекта, съгласно мотивите към него, е да се създаде систематизирана уредба на обществените отношения, свързани с отрасъл ВиК в Република България, която да уреди по-ефективна правна рамка от правила, регламентиращи собствеността, управлението и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, както и предоставянето, регулирането и контрола на водоснабдителните и канализационните услуги. Съществената промяна, която се цели с Проекта, е <i>„да се създадат предпоставки за консолидация при стопанисването, експлоатация на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите“</i>. Предвидено е задължително окрупняване на обособените територии, като съгласно чл. 4 от Законопроекта, обособените територии, за разлика от действащата уредба в Закона за водите, ще съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната. В границите на една обособена</p>	Не се приема	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и</p>

	<p>територия само един ВиК оператор ще може да изпълнява дейностите по предоставяне на ВиК услуги заедно с дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска и/или публична държавна собственост. Като част от процеса по „консолидация“ е предвидено прекратяване на сключените договори от кметовете на общини с местните (общински) ВиК оператори, задължително предоставяне на ВиК съоръжения (общинска собственост) на новата Асоциация по ВиК и отнемане на всякакви реални правомощия на общинските съвети за решаване на въпросите, свързани с предоставянето на ВиК услуги на територията на общините, включително и относно разпореждането с тяхната еднолична и изключителна собственост върху ВиК системите и съоръженията — публична и частна общинска собственост.</p> <p>Категорично считаме, че Проектът в настоящия му вид не следва да бъде внасян в Народното събрание, а още повече - приеман.</p> <p>Приемането на Законопроекта не само няма да постигне посочените в мотивите към него цели, но същият ще доведе до приемане на нормативна уредба, противоречаща на основни конституционни принципи, ще задълбочи проблемите във ВиК сектора, ще доведе до социална несправедливост и напрежение.</p> <p>По-долу в становището са изброени подробно аргументите ни в тази връзка, като е предложен и конкретен подход, който би могъл да бъде компромисен и от една страна — да съответства на заложените в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУРБ) цели за реформа във водния сектор, от друга страна — да не налага задължителна консолидация на административно-териториален принцип в противоречие с икономическата логика, конституционните начала относно собствеността и желанията на жителите на общините, в които предоставяме ВиК услуги.</p> <p>I. ПРОЦЕДУРНИ ПОРОЦИ</p> <p>На първо място следва да се отбележат процедурните пропуски, които съпътстват процедурата по изработване, обявяване и внасяне на законопроекта в Народното събрание. Нормотворчеството е изключително</p>	<p>експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11, ал. 1 от законопроекта, сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до прекратяването им, в хипотезата на който попада Столична община.</p> <p>По отношение на собствеността ВиК активите публична общинска собственост тя не се променя. Общината участва в АВиК като собственик и съответно в управлението на ВиК системите чрез асоциацията.</p>
--	--	---

важен процес, който следва да бъде извършван внимателно, в пълно съответствие със законовите изисквания и при съблюдаване правата на заинтересованите страни и всички граждани на Република България. Именно в тази връзка, законодателят е предвидил подробна императивна процедура в Закона за нормативните актове (ЗНА).

Съгласно чл. 18а от ЗНА, при изработването на проект на нормативен акт се извършва предварителна оценка на въздействието и се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица съгласно глави втора и трета от закона. Предварителните оценки на въздействието се съгласуват с администрацията на Министерския съвет.

В настоящия случай тези изисквания са изпълнени само формално, предвид следното:

1. Изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. Именно по тази причина в чл. 26, ал.2 от ЗНА е предвидено в процеса по изработване на проект на нормативен акт да се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица. За тази цел, преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на Портала за обществени консултации, като съгласно ал. 4 от същия член, срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации е не по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на проекта може да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни.

В настоящата процедура, независимо от значимостта на обществените отношения, засегнати от Проекта, е предвиден възможно най-краткият срок за предложения и становища, а именно - 14 дни. Мотивите за изключително краткия срок, в който заинтересованите страни следва не само да се запознаят с Проекта, да анализират всички предвидени реформи и техните ефекти, но и да организират правото си на становища/възражения, са свързани с *„проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации на сходен законопроект, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.“*

	<p>Считаме, че <u>не е налице „изключителен случай“ по смисъла на ЗНА</u>, който да налага съкратен срок (явно формален), който да бъде даден за извършване на обществено обсъждане на Законопроекта.</p> <p>Съдебната практика, тълкуваща Закона за нормативните актове и процедурата по съгласуване, еднозначно приема, че целта на разпоредбата на чл. 26 от ЗНА е да се даде възможност на заинтересованите лица да упражнят правото си на участие в производството по подготовка на актове, засягащи техни законни интереси. Публикуването, разгласяването на проекта на акта е начинът, чрез който принципът за откритост и съгласуваност, заложен в чл. 26, ал. 1 от ЗНА, намира част от своето проявление спрямо засегнатите лица и за чието спазване следва да следи на първо място органът, в чиито правомощия е да приеме дадения проект. В тази връзка, съгласно съдебната практика, нарушенията спрямо правилата на чл. 26, ал. 2-5 от ЗНА са принципно съществени по своя характер, тъй като обезпечават правото на участие на заинтересованите лица, чието упражняване винаги би могло да доведе до друг изход от провежданото административно производство след изслушването и зачитането на изразените мнения и становища.</p> <p>В случая не са налице форсмажорни обстоятелства, които да обосноват наличието на „изключителен случай“, налагащ нуждата от съкратен срок за обществени консултации. Нещо повече — изключително важно е Законопроектът да бъде внимателно обсъден с всички заинтересовани лица, да има широка публичност, доколкото както е предвидено и в предварителната оценка на въздействието — проектът засяга правата и законните интереси на всички български граждани.</p> <p>Крайно несериозно е законопроект, който ще има толкова съществени последици за цялото население на страната, да бъде подготвян и обсъждан <u>набързо и формално, като по този начин да се създадат повече проблеми в сектора, вместо да се решат наличните такива</u>. Така например прави впечатление при бърза справка в Портала за обществени консултации, че за публикуването за обществено обсъждане непосредствено след коментирания Законопроект <i>Проект на Наредба за психологическо осигуряване в Служба „Военно разузнаване“</i> и <i>Проект на Наредба за изменение на Наредба №1 от 17 юли 2008г. за условията и реда за атестиране на дипломатическите служители</i> е даден срок от 30 дни за запознаване и представяне на становища,</p>		
--	--	--	--

но за толкова съществен законопроект, който реформира ВиК сектора в страната, е предоставен възможно най-краткия срок за запознаване, което навежда на мисълта, че по никакъв начин не се цели Законопроектът да бъде обсъден със заинтересованите лица, а още по-малко мнението им да бъде взето предвид преди внасяне на проекта в НС.

2. Формалността на процеса по обществени консултации е видна и от публикуваното Становище на Администрацията на Министерски съвет („АМС“), която е съгласувала проекта с изрични препоръки/възражения.

В становището на АМС е посочено следното:

„Насърчаваме предстоящата обществена консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по- кратък от 30 дни. Мотиви за това са:

Високото обществено значение на темата, видно и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни;

Значителния обем на положения труд, особено в контекста на предложеното изготвяне на изцяло нов проект на закон, с който да се кодифицира тематичната област;

Изминаването на повече от голина и половина от проведените предварителни консултации. “

Независимо от изричната препоръка на Администрацията на Министерски съвет, вносителят не се е съобразил, а е подходил формално не само към процеса по съгласуване на Проекта с АМС, но и със заинтересованите страни, като е дал само 14 дни за становища по Проекта.

Мотивите за придвиждане на 14-дневен срок за становища по проекта са несъстоятелни, предвид това, че:

От една страна е изтекъл значителен срок (повече от две години) от предходното публикуване на Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (<https://www.strategv.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5558>), който не е и идентичен с настоящия Законопроект, поради

	<p>което настоящият Проект следва да бъде внимателно обсъден;</p> <p>От друга страна — налице са промени в законодателната европейска и национална рамка, засягаща и ВиК регулациите, която следваше да бъде съобразена, отразена и съответно — обсъдена със заинтересованите страни;</p> <p>Проектът съществено засяга интересите на общините и общинските ВиК оператори, в териториите, които са „неконсолидирани“. Както е видно от посочения по-горе линк, <u>налице са няколко становища/възражения по предходния Законопроект от общините, които са наши принципали и на чиито територии предоставяме услугите си</u>. Независимо от това, в доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта само бланкетно е посочено, че „В хода на работата по прецизиране на текстовете са взети и относимите коментари и предложения постъпили по време на общественото обсъждане“ през 2020 г., но нито един от аргументите, изложени в коментиранията становища, не е обсъден или взет предвид при изработването на новия Законопроект. Не е налице и аргументация защо всички тези становища и подробни възражения са изцяло пренебрегнати.</p> <p>3. В допълнение на горното, съгласно чл. 28, ал.2 от ЗНА, мотивите към Проекта, съответно и доклада за предварителна оценка, трябва да съдържат „финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба“, както и <u>очакваните финансови резултати</u>. Тези изисквания са <u>императивни</u>, с оглед преценка от страна на законодателния орган относно финансовите последици за обществото, свързани със законопроекта.</p> <p>В настоящия случай липсва какъвто и да е финансов анализ, независимо, че е предвидено цялостно реструктуриране на сектора, ликвидиране на представляваните от нас дружества, но и създаване на нова администрация — постоянен регулаторен орган, различен от КЕВР.</p> <p>Законът предвижда, че проектът на нормативен акт, към който не са приложени мотиви със задължителното съдържание, в това число финансовите ефекти от приемането на Законопроекта, „не се обсъжда от компетентния орган“.</p> <p>Считаме, че кратките срокове, липсата на сериозно обсъждане на</p>		
--	---	--	--

Законопроекта и зачитане становищата на заинтересованите лица и липсата на финансов анализ са съществени процедурни нарушения.

Следва да бъде направен финансов анализ и да бъде даден допълнителен срок за обществено обсъждане на Проекта, по време на който същият да бъде обсъден с всички заинтересовани лица, включително и с общинските ВиК оператори, чието съществуване е предвидено да се прекрати.

II. ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ НА НОВАТА УРЕДБА

1. Съгласно чл. 15, ал.1 от ЗНА, нормативният акт трябва да съответства на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен. В настоящия случай, предвидената в Законопроекта уредба е в противоречие с конституционните принципи за собственост и местно самоуправление.

Проектът съдържа задължение за предаване на ВиК системите и съоръженията - общинска собственост на Асоциацията по ВиК, която да ги предаде за стопанисване и експлоатация на избрания ВиК оператор на обособената територия.

В Преходните и заключителните разпоредби на Законопроекта — параграф 4, алинея 2 е предвидено, че *„Съществуващите към датата на влизане в сила на този закон ВиК системи — публична собственост на държавата и на общините, разположени на територията на съответната област, се управляват от асоциациите по ВиК по силата на този закон“* А съгласно параграф 9, ал. 4 и 5 — *„Договорите с ВиК оператори, които са сключени от кмет на община по реда на отменената глава II „а“ от Закона за водите се прекратяват по право от влизането в сила на този закон. Предоставените за експлоатация ВиК системи и съоръжения се прелават на общината, която ти предоставя на асоциацията по ВиК за обособената територия по § 4 в 6 -месечен срок от влизането в сила на този закон. Асоциацията по ВиК предоставя ВиК системите по ал. 1 на ВиК оператора за обособената територия с допълнително споразумение към договора за възлагане.“*

В посочените разпоредби е предвиден задължителен начин на разпореждане със собственост, без да се зачита правото на собственост на

	<p>собственика - общините, което по характера си е абсолютно право, гарантирано от Конституцията на Република България (КРБ). В този смисъл, съгласно чл. 17 от КРБ, правото на собственост <u>се гарантира и защитава от закона</u>, а съгласно чл. 140 от КРБ <u>Общината има право на своя собственост, която използва в интерес на териториалната общност</u>.</p> <p>2. Предвидените в Законопроекта задължителни разпореждания с имущество, собственост на Общините, без да се отчете желанието на собственика и интереса на териториалната общност, е противоконституционно. Жителите на Общините, на териториите на които предоставяме услуги, имат право да определят чрез органите на местното самоуправление, начина, по който да се използва публичната общинска собственост.</p> <p>Една от основите на демократичното общество е правото на гражданите да участват в управлението, което се извършва чрез избраните от тях органи на местно самоуправление — този принцип е възприет от демократичните правови държави. С оглед посоченото, смятаме, че общинската собственост следва да бъде управлявана в съответствие с решенията на органите на местното самоуправление в интерес на местното население, което представляваме. <u>Тези принципи са категорично признати от Конституцията и всяко противоречие с тях ще се счита за противоконституционно</u>.</p> <p>В допълнение, съгласно Европейската харта за местно самоуправление от 15.10.1985 г. органите на местното самоуправление са една от главните основи на всяко демократично устройство и правото на гражданите да участват в управлението на обществените дела е един от демократичните принципи, възприети от всички държави - членки на Съвета на Европа.</p> <p>Разглежданите по-горе разпоредби противоречат и на основополагащия принцип на Закона за местното самоуправление и местната администрация, съгласно който местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на общинското имущество и общинските предприятия.</p> <p>Дори и да се приеме, че Законопроектът предвижда възможност за участие в Асоциациите по ВиК, то това участие е задължително, без наличие на</p>		
--	--	--	--

	<p>изрично решение на Общинския съвет, каквато е действащата нормативна уредба, т.е. не е налице „право и реална възможност“ на гражданите в засегнатите общини да решават самостоятелно въпросите, свързани с общинското имущество и общинските предприятия, каквито са представляваните от нас дружества.</p> <p>В този смисъл, задължителното участие на Общините в Асоциациите по ВиК би било по- скоро една <u>формална възможност за участие в процеса по управление</u> на ВиК системите и съоръженията, публична общинска собственост. Видно от законопроекта (чл.1б), когато в съответната асоциация по ВиК участва държавата и повече от една община, държавата има право на 35 на сто от гласовете, а всички общини разпределят помежду си 65 на сто от гласовете, пропорционално на броя на населението им. По този начин гласът на по-малките общини би бил минимален и формален, доколкото решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК е предвидено да се приемат с мнозинство от три четвърти от гласовете на 10 присъстващите, а когато в съответната асоциация по ВиК участват само държавата и една община, решенията се взимат с единодушие.</p> <p>3. Общините няма да имат възможност да определят начина на управление и разпореждане с общинската собственост без задължителното решение/съгласие и на държавата. <u>Така се обезсмисля изцяло наличието на публична общинска собственост при ВиК системите и съоръженията, а също и ѝ регулирането ѝ в Проекта.</u> Всяко придобиване на такава собственост е предвидено да се последва от <u>задължително предаване на придобитата собственост на АВиК.</u> Нещо повече — съгласно чл.24 ал.2 и ал.3 от Законопроекта, <u>публична общинска собственост</u> са и водоснабдителните и канализационните системи или част от тях, включително част от водопроводни и/или канализационни мрежи на населените места и селищните образувания, дори <u>когато се изграждат със средства на физически или юридически лица</u> и придобият предназначението по ал. 1 на същия член, <u>като същите стават публична собственост на общината с влизането в сила закона.</u></p> <p>Предвид посоченото, Законопроектът не може да бъде приет в предложения вид, а следва да бъде изменен и приведен в съответствие с изискванията на Закона за нормативните актове, нормите на Конституцията и нуждите на обществото, без да се нарушават демократичните принципи за неприкосновеност на собствеността и местното самоуправление.</p>	
--	---	--

III. НАЛАГАНЕ НА НЕРАБОТЕЩ МОДЕЛ НА УПРАВЛЕНИЕ

1. Още през 2009 г. с промените в Закона за водите бе поставено началото на така наречената „водна реформа“ чрез определянето на обособени територии и създаването на асоциации по ВиК, които да възлагат дейностите по предоставяне на ВиК услуги на съответните ВиК оператори. С оглед множеството неясноти относно процеса по прехвърляне/предаване на ВиК активите, бяха направени и допълнителни изменения на Закона за водите през 2013 г.

Водната реформа предвиждаше възможност за „консолидиране“ на обособените територии без посочения термин да бъде легално дефиниран. В продължение на 13 години не бе постигнато планираното цялостно „консолидиране“ на ВиК операторите. За посочения период част от областите, в които ВиК услуги бяха предоставяни от повече от един ВиК оператор се консолидираха, а останалите шест области — не. Причините са множество и същите изискват задълбочен експертен анализ, който да предложи необходимите мерки за правилното развитие на сектора.

В случай, че предложеният модел от 2009 г. е работещият и логичен модел на управление на сектора и предоставяне на ВиК услуги, то за посочения период от 13 години същият щеше да даде видими резултати в консолидираните области.

Видно от публичните сравнителни анализи на КЕВР, консолидираните области, в които ВиК операторът в областта обслужва всички потребители, по никакъв начин не изпъкват като изпълнение на показателите на качество и финансови резултати спрямо общинските ВиК оператори, предоставящи услуги на териториите на представляваните от нас общини.

Това е доказателство, че консолидирането на областен принцип не води до по-добри резултати и до по-качествена услуга за потребителите.

2. Настояването за централизация и консолидация би било разбираемо, само в случай, че за този достатъчно дълъг период от време (13 години), консолидираните територии имаха значително подобрене по отношение:

Изпълнение на показателите за качество, съгласно бизнес плановете им,

	<p>одобрени от КЕВР;</p> <p>Повишаване на финансовата стабилност на операторите и значително подобряване състоянието на ВиК инфраструктурата, експлоатирана от оператора, включително чрез изпълнение на проекти, финансирани от Европейските структурни фондове (след като консолидираните територии „отговарят на изискванията“ за финансиране);</p> <p>Повишаване на удовлетворението на гражданите от качеството на предоставяните ВиК услуги.</p> <p>За съжаление, посочените положителни ефекти не са налице, като не е извършен и подобен сравнителен анализ, който да бъде основание за описаната в мотивите наложителност на реформата, свързана с консолидиране на териториите и ВиК операторите.</p> <p>Важно е да се отбележи, че не е извършвана и задължителната последваща оценка съгласно Закона за нормативните актове както на Закона за водите (и въведената с него уредба за окрупняване на операторите), така и по отношение Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, към които да препащат и мотивите на Законопроекта — т.е. не е налице никаква яснота какви са били резултатите от прилагането на посочените актове, била ли е наложителна тяхната промяна/отмяна, какви са ефектите от прилагането на „консолидацията“.</p> <p>С оглед горното, предложените съществени промени в Проекта са предвидени само с цел изпълнение на заложените формални стратегически цели за развитие на ВиК сектора в страната - с настоящия Законопроект се предвижда задължително обединяване/консолидиране на ВиК операторите на територията на една област, т.е. задължително и насилствено прилагане на един модел на управление на ВиК сектора, който за 13 години, въпреки множеството междувременни законодателни промени, не бе приет и приложен доколкото по естеството си не отговаря на националните индивидуални нужди за развитие на ВиК услугите по райони.</p> <p>В случай, че посочените по-горе евентуални положителни ефекти от консолидацията бяха видими, жителите на обслужваните от нас Общини сами биха настоявали за извършване на обединяване/консолидиране, за разлика от</p>		
--	---	--	--

	<p>категоричното им противопоставяне, каквото е налице в момента.</p> <p>Нещо повече — налице е и обратен ефект в територии, които са консолидирани - общини, които са присъединени към Асоциациите по ВиК, искат да се отделят, недоволни от извършеното окрупняване, доколкото не е налице подобряване на нивото на предоставяне на ВиК услуги, но същевременно е увеличена цената им.</p> <p>3. Считаме, че не са налице задължителни изисквания в европейски нормативни актове, налагащи задължителното окрупняване на обособените територии.</p> <p>Така наречената „консолидация“ е заложена като <u>цел</u> в Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. Същата <u>цел</u> е посочена в Споразумението за партньорство за програмен период 2021 — 2027 г. и е пренесена в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.</p> <p>Във всички случаи се касае за предложени от страна на българското Правителство реформи, на база доклад на Световната банка преди повече от 10 години, използван за основа на Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.</p> <p>Не са налице изрични законодателни изисквания на ниво Европейски съюз, които да задължават както България, така и останалите членки на ЕС да извършват вътрешни съществени реформи по отношение регулиране собствеността на ВиК системите и съоръженията и модела на предоставяне на ВиК услуги на територията на страната.</p> <p>Дори и в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България е предвидено проектът на Закона за водоснабдяване и канализация, който ще бъде приет, да „<u>създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на виК услуги</u>“¹. По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези <u>предпоставки</u>, а още по- малко е изрично посочено условие</p>		
--	--	--	--

	<p>обособените територии да съвпадат с административните области в страната.</p> <p>4. В Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта е посочено, че „Към момента има шест области, в които не е осъществена консолидацията на обособени територии и ВиК оператори, и това се отчита като причина, която се отразява негативно както на управлението на ВиК системите, така и на финансирането на развитието на ВиК инфраструктурата в тези територии. Поради своята раздробеност и финансова нежизнеспособност част от малките дружества не успяват да акумулират средства за покриване на оперативните си разходи“.</p> <p>Не са налице каквито и да е данни за извършен подобен анализ и конкретика по отношение на посочената констатация, не са дадени добри примери за положително управление на ВиК системите в консолидирани оператори. Не са представени и данни, които да доказват „финансовата нежизнеспособност“ на малките ВиК оператори.</p> <p>Основната част от Общинските ВиК оператори са с по-добри финансови резултати от консолидираните ВиК оператори и по-ниски цени на ВиК услугите, поради което основният аргумент, с който се обосновава коментарианата задължителна консолидация, е абсолютно несъстоятелен.</p> <p>Считаме, че мотивите към Проекта са формални, целят единствено да подкрепят реформата по окрупняване на териториите и ВиК операторите, без да отговарят на действителното положение на ВиК сектора и без подробна икономическа обосновка.</p> <p>5. Не само не е направен вътрешен сравнителен вътрешен анализ по територии (консолидирани и неконсолидирани), но липсва и сравнителноправен анализ на актуалната нормативна уредба и приложимите модели на управление на ВиК сектора в държавите — членки на ЕС.</p> <p>Считаме, че следваше да бъде възложен изричен анализ, който да провери нормативната уредба на национално ниво в държавите — членки на ЕС, като анализира приложимите модели на управление на ВиК сектора и ефектите от</p>		
--	---	--	--

	<p>тях, както и възможната им приложимост в България, при съобразяване на конституционните принципи за собственост и местно самоуправление и другата приложима национална нормативна уредба.</p> <p>Нещо повече - след извършен дори незадълбочен преглед на публично достъпни данни и нормативни актове на ниво Европейски съюз, се установява, че всяка държава-членка е избрала свой подход в управлението на ВиК сектора и мащабното окрупняване не е основният и безалтернативен модел на управление в европейските страни.</p> <p>Така например <u>Франция</u> е типичен пример, при който органите на местното самоуправление (общините) са <u>отговорни за предоставянето на ВиК услуги на гражданите си чрез избрани именно от Общините модели на възлагане на услугите</u>. Те могат да избират елин от следните модели на управление:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пряко публично управление (direct public management system) и делегирано публично управление (delegated public management system), при който модел общините сами предоставят водните услуги чрез свои дружества; • Делегирано частно управление (delegated private management system), при който модел общините запазват собствеността върху съоръженията, но подписват договори за публично-частно партньорство (ПЧП) с частни оператори, които предоставят водни услуги. <p>Съгласно публично достъпен <i>Доклад за управлението на ВиК услугите в Европа на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги от 2018 г. („Доклада“)</i>, в <u>Чехия</u> се прилагат различни модели на предоставяне на ВиК услуги, като основно застъпен е моделът, при който общините (органите на местното самоуправление), <u>сключват договори с избраните от тях дружества</u>. Предвидена е и възможност за асоцииране на <u>общините</u>.</p> <p>В <u>Дания</u> също не е налице мащабно окрупняване на ВиК операторите —</p>		
--	--	--	--

	<p>след реформа през 2016 г. се прилагат модели на ПЧП, както и модели на пряко публично управление, като секторът е фрагментиран, а цените на услугите се одобряват от Общинските съвети.</p> <p>Общински дружества, предоставящи ВиК услуги, са налице и в <u>Австрия</u>, като отговорността във връзка с предоставянето на ВиК услугите е поделена между държавните органи и органите на местното самоуправление. Съгласно данните от публично достъпната информация, в <u>Италия</u> се прилагат различни модели за управление на водните услуги. Около половината от населението се обслужва чрез модела на делегирано публично управление. ПЧП (публично-частни партньорства) обхващат 36%, а концесиите - обхващат 5% от населението. Водните услуги на останалите над 50 % от населението се предоставят директно от общините (пряко публично управление).</p> <p><u>Финландия</u> залага основно на общинския модел на управление на ВиК сектора и предоставянето на ВиК услуги на ниво общини. Съгласно данните от доклада, Финландия има 311 общини и повечето от тях притежават едно или повече дружества, предоставящи комунални услуги на техните територии. Моделът на пряко публично управление е най-често срещаният модел във Финландия - общините отговарят за предоставянето и управлението на ВиК услугите. Около 70 % от общинските комунални оператори са организирани като общински дружества под прякото управление на общината.</p> <p>Видно от актуалния и действащ Закон за водоснабдяването и канализацията в <u>Румъния</u> (<i>Official Gazette no. 679 of 7 September 2015</i>), отново общините и общинските ВиК оператори са основно отговорни за предоставяне на ВиК услугите на потребителите.</p> <p>Съгласно приложимото национално законодателство в Румъния - създаването, организацията, координацията, управлението, мониторингът и контролът на регулираното снабдяване/предоставяне на водоснабдителна и канализационна услуга на ниво общини, градове, окръзи, както и администрацията, експлоатацията и осигуряването на функционирането на свързаните с него обществени водоснабдителни и канализационни системи са</p>		
--	---	--	--

изключителна компетентност на органите на местната публична администрация, които те упражняват по силата на закона. Тези правомощия могат да се упражняват и чрез вътрешнообщностните сдружения за развитие с предмет на дейност ВиК услуга, от името и за сметка на тези органи на местната администрация. При делегирано управление, съгласно приложимата в Румъния нормативна уредба, органите на местната публична администрация или според случая междуобщностните сдружения за развитие с предмет на дейност водоснабдителна и канализационна услуга от името и за сметка на органа на местно самоуправление, възлагат на един или повече оператори всички свои задължения и отговорности по отношение на предоставянето на развитието/предоставянето на водоснабдителната и канализационната услуга, включително администрирането и експлоатацията на свързаните с нея водоснабдителни и канализационни системи, на въз основа на договор за делегиране на управление.

Предвид гореизложеното — налице са различни модели на управление на територията на ЕС. Не е ясно кое налага един конкретен модел да бъде задължително и насилствено приложен с Проекта, като се изземат правомощията на общинските органи да решават как да се разпореждат с притежаваната от тях собственост. Кое налага именно моделът на „консолидация“ да бъде задължително налаган без да бъде направен анализ на други възможни модели на управление, които да имат положителен ефект върху сектора? Кои европейски модели са конкретно използвани като полезни практики по отношение окрупняването на операторите от авторите на законопроекта - не е описано в мотивите, а също и защо точно тези практики биха били приложими и работещи на територията на Република България? Наблюдавани ли са положителните ефекти в тези държави, в които се прилага моделът - след какъв период от време, какви са конкретните резултати? Всички тези въпроси остават без отговор — само бланково е посочено, че това е възприет модел на управление в ЕС, независимо от изключителната сериозност на предложените промени и ликвидирането на общински ВиК оператори с добри финансови показатели и доказан модел на управление.

б. Горепосоченото затвърждава мнението ни, че промените, налагани със Законопроекта, не са добре обмислени и прецизирани в контекста на недовършената водна реформа в страната.

Тук е важно да се обърне особено внимание на основополагащия

	<p>документ, поставил като основна цел за развитието на ВиК в страната „консолидацията“, а именно - Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. В подкрепа на поставената цел в Стратегията е посочено следното:</p> <p><i>„И? цяла Европа е налице тенденция към консолидация на волния сектор. Обикновено консолидацията е продиктувана от стремеж към икономии от мащаба. Отраслов еталон за оптимален размер на зона на обслужване е наличието на МИНИМУМ250 000клиенти на водоснабдителни и канализационни услуги.“</i></p> <p>В случая в Законопроекта е отразена единствено целта за окрупняване, но не и до МИНИМУМА от 250 000 клиенти на ВиК услуги в съответната зона на обслужване, като само за улеснение е предвидено обособените територии да съвпадат с административните области в страната. Това е едно половинчато прилагане на модела, без да се съобрази необходимия минимум за постигане на посочените икономии от мащаба. Така например, видно от данните на НСИ, масово консолидираните области са с население в пъти по-малко от посочения минимум:</p> <ul style="list-style-type: none"> Област Видин е с население 78 814 жители; Област Смолян - 99 318 жители; Област Габрово - 103 404 жители; Област Търговище - 108 117 жители и т.н. <p>Въпреки посоченото, тези области и обслужващите ги ВиК оператори ще се считат за отговарящи на изискванията за „консолидация“ и европейско финансиране, НЕЗАВИСИМО, че обслужваното от тях население е по-малко от предвидения в Стратегията минимум за оптимално прилагане на модела.</p> <p>С оглед горното е видно недомисленото и автоматично прилагане на модел на управление, който няма да доведе до целените икономии на база мащаб, и категорично не може да бъде приет, доколкото една непрецизирана реформа ще доведе до абсолютен хаос, до закриване на работещи дружества и създаване на масово недоволство сред жителите на обслужваните от нас общини.</p> <p>7. Налице са множество неясноти и абсурди в Законопроекта. Така например не са включени разпоредби, свързани с отговорността от страна на ВиК операторите за поддръжка и обновяване на водоснабдителните и канализационните системи в обособената територия, но за сметка на това са включени разпоредби, свързани с осигуряване на работно облекло на комисарите в новия регулаторен орган на цените на ВиК услуги.</p> <p>Сега общински ВиК дружества, независимо от трудностите, съумяват да</p>		
--	---	--	--

	<p>осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, а Общините независимо, че години наред са лишени от европейско финансиране, ежегодно влагат средства за поддръжка и развитие на мрежите, което подобрява услугата и намалява загубите на вода.</p> <p>Приемането на Закона ще постави общините в ситуация, при която да влагат допълнителни средства за отстраняване на текущи аварии и повреди поради липсата на финансова обезпеченост на операторите.</p> <p>Не е ясно и как ще бъде осъществяван контрол върху дейността на консолидираните ВиК дружества, при липсата на достатъчен капацитет, а дори и човешки ресурс в Асоциациите по ВиК — това е абсолютно доказателство, че този контрол ще бъде изцяло формален.</p> <p>8. Няма яснота как се избира ВиК операторът, който ще предоставя услугите на територията на областта - защо това трябва да бъде операторът, обслужващ областния град, а не някой от общинските ВиК оператори, които са с доказано по-добро управление и финансови показатели? Липсва процедура в този смисъл, а автоматично се приема, че ВиК операторът, обслужващ областният град, следва да обслужва цялата административна област — премахнати са всякакви възможности за конкурентност и за демократично и законосъобразно определяне на оператор, обслужващ обособената територия.</p> <p>IV. ОБЩЕСТВЕНО НАПРЕЖЕНИЕ И СОЦИАЛНА НЕСПРАВЕДЛИВОСТ</p> <p>Съществена последица от приемане на Законопроекта ще бъде драстичното и икономически необосновано повишаване на цените за ВиК услуги на жителите на всички обслужвани от нас Общини.</p> <p>Недопустимо е в период на финансова криза, тежки инфлационни процеси и рецесия, потребителите ни да бъдат принудени да заплащат цена на ВиК услугите с от 50 до 100 % (в зависимост от конкретния регион) по-висока от настоящата цена. Подобно увеличение би натоварило изключително несправедливо и непоносимо жителите на обслужваните от нас Общини.</p> <p>Липсва каквато и да е икономическа и социална логика населени места с гравитачно водоснабдяване да покриват разходите и да заплащат същата цена</p>		
--	---	--	--

на ВиК услуги като районите с помпено водоснабдяване.

Както бе посочено по-горе, липсва финансов анализ как подобно увеличение на цените в обслужваните от нас общини ще повлияе на домакинствата, с оглед средните заплати по райони и текущия размер на цените на ВиК услуги.

Драстичното повишение на цените не само е нелогично, икономически необосновано и несправедливо, но ще доведе до крайно недоволство сред населението, до неплащане на дължимите суми от потребителите, а също и до масови протести.

V. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПОДХОД

Категорично възразяваме срещу приемането на Законопроекта в предложението му вил. доколкото:

Налице са съществени процедурни нарушения, свързани с процеса по създаване и съгласуване на проекта със заинтересованите лица;

Законопроектът противоречи на Конституцията, като задължава общините да предадат притежаваните от тях ВиК системи и съоръжения на Асоциациите по ВиК;

Липсва финансов анализ относно прилагането на Законопроекта;

Липсва сравнителен анализ на развитието на ВиК операторите в консолидираните територии спрямо представяваните от нас общински ВиК оператори — не е ясно кое налага прекратяването на общинските дружества с добри финансови показатели и добро ниво на услугите;

Липсва сравнителноправен анализ на добри практики, свързани с прилагането на модела на „консолидиране“ на ВиК териториите и операторите — не е ясно кое налага прилагането именно на този модел на управление, който повече от 13 години е заложен като възможност в закона и категорично до момента не е дал положителни резултати;

Приемането на Законопроекта ще доведе до драстично увеличение на цените на ВиК услугите, което е абсолютно нелогично и недопустимо в периода на тежка финансова криза.

Предложение за подход:

		<p>Считаме, че при необходимост и с оглед изпълнение на условията на Националния план за устойчивост и възстановяване, може да бъде приет Закона за водоснабдяване и канализация, след провеждане на широко обществено обсъждане и <u>като се изключи изричното уточнение в чл. 4 от Законопроекта, съгласно което обособените територии „съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната“</u>, както и свързаните с това уточнение разпоредби в преходните и заключителните разпоредби на закона.</p> <p>Премахването на посоченото уточнение няма да бъде в противоречие със заложеното в НПУВРБ, доколкото в същия е предвидено новият закон да „създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на вик услуги“.</p> <p>По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези предпоставки, а още по-малко е изрично посочено условие обособените територии да съвпадат с административните области в страната, поради което приемането на задължителната консолидация не е изискване на НПУВРБ.</p> <p>Приемането на законопроекта с предложеното от нас отпадане на уточнението по чл.4 би било компромисно и от една страна няма да доведе до прекратяване на общинските ВиК оператори, от друга страна ще изпълнява заложените цели съгласно НПУВРБ, доколкото предпоставките за консолидация ще са създадени - всяка една Община ще може да реши дали и към коя Асоциация по ВиК да се присъедини.</p> <p>Смятаме, че консолидирането, следва да бъде извършвано ЕДИНСТВЕНО на основание конкретна икономическа логика и желание на съответните общини, а не насилствено и по области. Считаме, че <u>границите на обособените територии следва да се определят съобразно решенията на Общинските съвети</u>, като трябва да е налице възможност същите да могат да се присъединяват към съседни Асоциации по ВиК, като се създава конкуренция между Асоциациите, което ще доведе до положителни резултати за сектора.</p> <p>Считаме, че всичко гореизложено следва да бъде съобразено и</p>		
--	--	---	--	--

		Законопроектът да не бъде приеман във вида, публикуван за обществено обсъждане в Портала за обществени консултации.		
17.	УАСГ от катедра „Водоснабдяване, е, канализация и пречистване на водите“ проф. Ирина Рибарова	от катедра „Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите“ Университет по архитектура, строителство и геодезия В предложения за обсъждане проект на Закон за водоснабдяване и канализация (ВиК) е поставена ясна цел да се създадат условия за устойчиво развитие на отрасъл ВиК. Тази цел е в синхрон с европейските политики и ние я приветстваме. Но предвидените в закона инструменти и механизми, не показват, че ще способстват за постигане на тази цел. В тази връзка: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Проектозаконът силно централизира както управлението, така и финансирането на ВиК отрасъла. Например: <ul style="list-style-type: none"> ○ Законът указва, че държавата може да възлага на „Български ВиК холдинг“ ЕАД за изпълнение ВиК инфраструктура, която е свързана с изпълнението на европейски нормативни изисквания. Доколкото цялата Вик инфраструктура изпълнява европейските нормативни изисквания и доколкото държавата е едноличен собственик на холдинга, на практика се получава, че държавата ще може да възлага на себе си почти всички национални и регионални ВиК обекти. ○ Регионалните генерални планове се изработват за срок от 25 години. Недоумение буди фактът, че тези планове ще се изготвят не от Асоциациите по ВиК, а от МРРБ. Не е ясно указано при какви обстоятелства, как и колко често ще се прави актуализиране на толкова важен стратегически и планов документ. Синхронизиране с други планови документи, като ПУРБ и ПУРН не е предвидено. ○ Не е ясно защо компетентният орган ще създава нов ВиК 	Приема се частично	В чл. 9, ал. 1, т. 2 от проекта на Закона е заложена компетенция на министъра на РРБ да координира управлението, планирането и изграждането на ВиК системите на национално ниво; Съгласно чл. 29, ал. 2, Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация се актуализират при необходимост, по реда на този закон. Синхронизиране на РГП с други планови документи, като ПУРБ и ПУРН е предвидено в чл. 28, ал. 2 и чл. 30 от проекта на Закона. ВиК операторите са публични предприятия по Закона за публичните предприятия. Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията отразява настъпилите промени в Закона за публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.

		<p>оператор при проблеми с действащия оператор, вместо да се обяви конкурс за ВиК оператор.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Общественият интерес е частично застъпен. Докато правомощията на държавните и общински институции (и особено новата комисия) са подробно описани, не така стоят въпросите с осъществяването на обществен контрол върху качеството на ВиК услугата или как ще бъдат компенсирани потребителите, ако не получават услуга, за която заплащат. Предвиденият Обществен съвет по водоснабдяване и канализация като консултативно звено е с неуточнени квоти, брой, компетенции, правомощия и задължения. ➤ Устойчивото развитие на всеки отрасъл, в частност на ВиК отрасъла изисква разработване и внедряване на иновации, но в представения проектозакон не се забелязват механизми, които ги насърчават или подпомагат. <p>Без да сме изчерпателни, бихме искали да обърнем внимание на някои аспекти, които се нуждаят от допълнително уточняване:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Част от изискванията са пренесени от Закона за водите, ЗУТ и др. Би било добре да се предприеме единен подход - пренасяне на всички изисквания или само рефериране към съответния Закон. Подобен подход би спестил на потребителите „лутането“ между законите, както и избягване на евентуално противоречащи си текстове. В представения проектозакон, например, липсва разписване кой съставлява асоциациите по ВиК. ➤ Специализираната информационна система е много добра идея, но също недобре развита - не е ясно указано каква точно информация за ВиК услугите ще предоставя, какви справки и от кого ще могат да бъдат извършвани, как ще бъде осигурен достъпът на обществото до информация. Един от основните проблеми в страната ни е невъзможността за базирането на стратегиите, плановете, програмите и инвестиционните дейности на надеждни 		<p>В чл. 50, ал. 2, т. 10 е предвидено договорът по ал. 1 да съдържа „... изисквания към качеството на услугите.“</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>В проекта на закона е заложено със заповедта на министъра, с която се създава Обществения съвет да се определят въпросите, които ще разглежда, както и условията и редът за осъществяване на неговата дейност.</p> <p>Внедряването на иновации ще се уреди в подзаконов нормативен документ.</p> <p>Обхватът на информационните системи за ВиК услуги и ВиК инфраструктура е определен в проекта на закона и</p>
--	--	---	--	--

		<p>и достатъчно данни и анализи. Подобна специализирана информационна система е прекрасна възможност да започне разрешаването на този дългогодишен проблем. В интерес на всички заинтересовани страни ще бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ В закона да се регламентира задължение на оператора да осъществява мониторинг на качествата на отпадъчната вода на вход ПСОВ и всички зауствания, включително преливниците при смесени канализационни системи. ○ Законът да регламентира събирането, съхранението и ползването на данните от мониторинга и всички други данни. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Към основните показатели за качество на ВиК услугата да се включи изискване за качество на водата, предназначена за питейно - битови нужди на ниво отделна водоснабдителна система и/или населено място, а не според обобщените показатели за качество на питейната вода (т.е. общо за големи/малки зони за водоснабдяване), заложи в наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги ➤ Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги: В закона е отделено значително място за описание на структурата и правомощията на тази малка по състав комисия (5 члена) с единствена основна задача - регулирането на цените на ВиК услуги. Недоумение буди факта, че заплатите на тази комисия се определят като процент от средната заплата във ВиК отрасъла, т.е. налице е явен конфликт на интереси, тъй като по-високите заплати във ВиК отрасъла по подразбиране са свързани и с по-висока цена на водата. Звучи несериозно такъв закон да урежда детайли като представително облекло. <p>Не на последно място, твърде притеснително е, че в този специализиран закон за водоснабдяването и канализацията, са дадени непрофесионални и смислово неиздържани дефиниции точно за ВиК системите. Например, указано е, че „„Водоснабдителната система“ е съвкупност от сгради, ...за</p>		<p>детайлизиран в наредбата по чл. 47 от същия.</p> <p>Приетите коментари в § 1 са отразени в т. 4 и т. 12.</p>
--	--	--	--	---

		<p>добиване на природни води...“ „„Канализационната система“ е съвкупност от сгради...“ и т.н. Забелязват се и доста фрази/изречения, които имат нужда от стилово и смислено прецизиране, например „ВиК операторът изпълнява задълженията си по договора и след изтичането на неговия срок“.</p> <p>Въпреки някои подобрения, в предложената нова версия на Закон за водоснабдяването и канализацията (ВиК) не са отразени редица съществени препоръки от становището на катедра „Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите“ (ВКПВ) на предишната версия от 2020 година.</p> <p>Не е ясно кой е автор на този закон. Не са оповестени имената и експертизата на участниците в работната група, както и протоколите от заседанията.</p> <p>Изразяваме готовност да подпомогнем доразвиването и подобряването на този толкова необходим за нашата държава закон.</p>		
18.	НСОРБ	<p>Във връзка с провеждащото се публично обсъждане (по съкратена процедура) на пореден проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ЗВиК) (вариант септември 2022), представяме на Вашето внимание становище на Националното сдружение на общините в Р България (НСОРБ), подготвено след проведено писмено проучване сред всички общини в страната.</p> <p>НСОРБ поддържа своето становище, изразено по проекта на ЗВиК от 2020 г., че един съвременен рамков Закон за ВиК следва да отчита правото на различни форми на собственост и управление на активите, в съответствие с Конституцията и действащите закони в страната. Законът трябва да стимулира израждането на партньорски отношения между водните оператори, Асоциациите по ВиК (АВиК), общините и държавата в полза на гражданите и бизнеса, като крайни потребители на услугата.</p> <p>Отчитайки стратегическото значение на ВиК отрасъла за качеството на живот на българските граждани и националната сигурност, НСОРБ счита, че законът трябва да дава гъвкава рамка за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, чрез предвидени в българското и европейското законодателство форми, а именно: директно от</p>	Приема се частично	<p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията е изготвен през 2022 г. във връзка с изискванията на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) от вътрешноведомствена работна група, сформирана със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, като са взети под внимание всички относими коментари и становища, настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020-2022 г.</p> <p>По отношение на заложения във законопроекта принцип за консолидация на обособените територии, текстовете са в изпълнение на изискванията заложени в Националния план за възстановяване и</p>

	<p>общините или от ВиК асоциациите; чрез търговски дружества; чрез концесия за ползване и услуги.</p> <p>Преди да представим нашите принципни позиции и конкретни предложения, бихме искали да обърнем внимание на следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МРРБ по никакъв начин не е взело под внимание и не е отразило нито една от препоръките и предложенията на местните власти в настоящият вариант на Законопроекта (септември 2022 г.). Тези предложения бяха одобрени от Управителния съвет на НСОРБ и изпратени до министър Петя Аврамова с наше писмо изх. № И-1626 (5)/30.11.2020 г. по време на публичното обсъждане, извършено през съответната година. • в мотивите на настоящият ЗВиК (вариант септември 2022 г.) се посочва, че той е <i>„изготвен през септември 2022 г. от работна група, сформирана със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, като са взети под внимание всички относими коментари и становища, настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020-2022 г.“</i>. Представителите на общините не са били информирани за провеждане на заседания на работната група и съответно не са били канени за участие (дистанционно или присъствено). От страна на МРРБ единствено е изпратена до НСОРБ Заповед № РД-02-14-891/15.10.2021 г. на министър Виолета Комитова за определяне състава и задачите на работната група. В тази заповед бяха посочени 4 представители на НСОРБ от общините Троян, Петрич, Сандански и екипа на сдружението, които по неизяснени за нас причини бяха лишени от възможността да представят своите коментари и да участват в работата на групата. <p>При задълбочен преглед се констатира, че законопроектът от септември 2022 г. до голяма степен преповтаря ЗВиК от 2020 г., но със сериозно влошаване отделни разпоредки, като например:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ за пореден път е заложено като централен момент в закона предложението за задължително законово окрупняването на ВиК сектора, което е абсолютно неприемливо за местната власт. В преходните години централната власт застъпваше твърдението, че окрупняването на ВиК сектора е политика, наложена на България от органите на Европейския съюз, преди всичко Европейската комисия. След направени запитвания от страна на българските общини и български евродепутати се установи, че окрупняването и създаването на ВиК асоциации са политики, заложи от централните държавни органи на България и управляващите органи по 	<p>устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Разделянето на територията на страната на басейнови дирекции е във връзка с рационалното управление на водите на база на естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко реки на територията на Република България, което не е свързано с административното териториално разделение на Р България. И към настоящия момент има обособени територии, които попадат в две басейнови дирекции.</p> <p>Предвиденото със законопроекта окрупняване на принципа в една административна област да има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини не нарушава конституционния принцип за</p>
--	---	---

	<p>оперативните програми при разработването им. Така вече ясно се разбира, че окрупняването на ВиК сектора не е политика, която да ни е наложена „отвън”, а вътрешна политика (на МРРБ и Министерски съвет), която в годините се опитва да бъде наложена на българските общини.</p> <p>➤ изключително нерационално е предвидено разделянето на обособените територии, съобразно административно-териториалните граници на 28-те области в Република България, без да се вземе под внимание географския елемент на отделните общини и населени места в тези области. Съобразно общите положения на представения проект основната цел на обособената територия е правилното и целесъобразно управление, планиране, изграждане и експлоатация на ВиК системи. Това обаче не би могло да се постигне чрез разделяне съобразно териториалните граници на областите. Ще е налице парадокс, при който в една обособена територия ще попадат общини с равнинен, котловинен, и планински релеф, при който водните ресурси се добиват и довеждат до крайните потребители при коренно различни начини и чрез използването на различни съоръжения и инсталации. В същото време четирите басейнови дирекции на територията на страната, чиято основна задача е рационалното управление на водите на база на естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко реки на територията на Република България, включват в обхвата си територии на различни области и общини, в това число и на отделни части от тях. Така ще е налице положение, при което една обособена територия ще попада в границите на две басейнови дирекции;</p> <p>➤ още повече се ограничават правата на Общинските съвети, като е отпаднало правото да изрязват становище и да съгласуват бизнес плана (бизнес програмата по нов чл. 68);</p> <p>➤ за сметка на горното драстично се разширяват функции и правомощия на министъра на регионалното развитие и благоустройството и МРРБ като цяло, което по своята същност представлява централизация на целия сектор ВиК. Подобна централизация, скрита под формата на децентрализация, по никакъв начин няма да спомогне за по-доброто усвояване и реализиране на Плана за възстановяване и устойчивост на страната и още по-малко пък ще бъде от полза за страната;</p> <p>➤ ограничават се правата на общините върху собствеността им върху ВиК обекти (публична общинска или частна общинска собственост);</p> <p>➤ премахнати са разпоредби и цели институти, които биха имали сравнително положителен ефект върху ВиК сектора като например фонд „Сигурност на водоснабдяването“. Този фонд е необходим за да се</p>	<p>неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл. 17 от Конституцията на Република България. В § 5 от ПЗР на законопроекта е предвиден 6-месечен срок за това, като правото на собственост върху водоснабдителните и канализационни системи се запазва каквото е било до момента на консолидацията. Приложение намира ЗДС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – държавна собственост и ЗОС – по отношение на водоснабдителните и канализационни системи – общинска собственост, доколкото в проекта на ЗВиК не е предвидено друго.</p> <p>Водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения публична общинска собственост са собственост на общините, като управлението и възлагането на стопанисването и експлоатацията им се осъществява от асоциацията по ВиК.</p> <p>Предвиденото със законопроекта окрупняване на принципа в една административна област има една асоциация по ВиК, в която участват всички общини, не нарушава конституционния принцип за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България, както и разпоредбата на чл. 136, ал. 1 от</p>
--	--	---

	<p>финансират както държавни и регионални ВиК обекти, така и обекти от стратегическо общинско значение;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ предвидената първоначално Комисия за регулиране на ВиК услугите вече е преобразувана само в Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги с изключително орязани и ограничени правомощия; ➤ не са прецизирани разпоредбите, свързани със статута на „Български ВиК холдинг“ и новите норми са станали общи и неизчерпателни, като дори се смесват с правомощията на МРРБ. Това още повече затруднява определянето на неговата структурата и отговорности. <p>В тази връзка, представяме следните коментари:</p> <p>ПРИНЦИПНИ КОМЕНТАРИ ПО ПРОЕКТ НА ЗВиК (септември 2022 г.)</p> <p>Необходимост от извършване на няколко сериозни анализи преди предлагане на промените (институционални и териториални) в управлението на ВиК сектора:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анализ на предимствата и недостатъците в осъществената през 2009 г. реформата във ВиК сектора, чрез Закона за водите. Към момента няма всеобхватен анализ, базиран на цифри и удовлетвореност на потребителите, че въведеният тогава модел на управление чрез т.нар. водни асоциации е действително работещ, устойчив и води до подобряване на качеството на услугите в сектора; • Анализ на реалното състояние на ВиК операторите и ВиК системите във връзка с планираните промени за подобряване на качеството на предлаганите услуги. Тук еднозначно трябва да се представи тежкото финансово състояние на държавните дружества, дефицитите в мениджмънта им и да се реферира как държавата смята да укрепи техния капацитет, преди да им повери управлението на целите консолидирани територии; • Анализ на международното законодателство и оценка на данните, свързани с прилагането на различни подходи при управлението на ВиК сектора в други страни. За разлика от България в повечето държави – членки преобладават услугите, които се предоставят от общински компании, тъй като липсва европейски нормативен документ, предвиждащ задължителна консолидация. <p>Предлаганото редуциране на броя на „обособените територии“ не отчита реалностите в България и накърнява правото на собственост на общините.</p>	<p>Конституцията на Република България, съгласно която общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Гражданите участват в управлението на общината както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум и общо събрание на населението. С направеното предложение се цели подобряване на предоставяните ВиК услуги с необходимото качество и на подходяща цена; увеличаване на инвестиционните процеси във ВиК отрасъла, тъй като присъединилите се общини ще имат възможност да кандидатстват за европейско финансиране на инвестиционни проекти, с което да се подмени остарялата ВиК инфраструктура и да се подобри качеството на предоставяната на потребителите услуга.</p> <p>Квотата на държавата в общото събрание на Асоциациите по ВиК, действаща и към момента, е определена предвид отговорностите ѝ за осъществяване на държавната политика в отрасъла водоснабдяване и канализация, включително по отношение на управление на ВиК системите и регламентиране изискванията към съответните юридическите лица.</p> <p>Областният управител управлява ВиК активите публична държавна собственост</p>
--	--	---

	<p>В страната има общински ВиК дружества, които независимо от трудностите съумяват да осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, включващ опазване на населението, съхраняване на водата като природен ресурс и опазване на околната среда. Това са дружества, които са доказали с годините своята ефективност и предлагат на потребителите качествени услуги на социално приемлива цена. Тези общини независимо, че години наред са лишени от европейско финансиране, ежегодно влагат средства за поддръжка и развитие на мрежите, което подобрява услугата и намалява загубите на вода. В страната няма общинско ВиК дружество, което да е въвело режим на водоснабдяването. Ето защо вливането в един неефективен ВиК оператор с лошо финансово състояние, предоставящ недобри услуги само ще намали качеството на живот в консолидиралите се общини.</p> <p>Също така принудителното окрупняване на общинските ВиК оператори накърнява правото на свобода и собственост на общините. Лишава компетентния орган - общинския съвет - от възможността пряко да упражнява своите правомощия в тази толкова приоритетна за местните власти сфера, която засяга живота, здравето и социално-битовите нужди на цялото население.</p> <p>Окрупняването противоречи на конституционния принцип за неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл.17 от Конституцията на Р България (КРБ). Принудителното закриване на дадено общинско дружество без волята на собственика (общинските съвети) противоречи на принципа за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от КРБ. Част от предложенията нарушават и други текстове от Конституцията, като чл. 136 за правото на самоуправление и чл. 137 за правото на свободно сдружаване.</p> <p>Противоречия се констатират и със Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА):</p> <ul style="list-style-type: none"> - чл. 17 от ЗМСМА регламентира, че <i>„местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на: б. благоустрояването и комуналните дейности“</i>. - чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА регламентира, че <i>„Общински съвет приема решения за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и определя конкретните правомощия на кмета на общината“</i>. 	<p>и представлява държавата в общото събрание на АВиК.</p> <p>Бизнес програмите на ВиК операторите се изготвят по реда на Закона на публичните предприятия (ЗПП).</p> <p>Бизнес програмите се одобряват от органа, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала.</p> <p>Съгласно чл. 68, ал. 4 „Инвестиционната програма от бизнес програмите се съгласува с Асоциациите по ВиК, преди представяне за одобрение на органа, упражняващ правата на държавата.“</p> <p>Задължението на ВиК операторите за извършване на инвестиции във ВиК активи, които имат характер на публична собственост, е детайлизирано в договора по чл. 50 от законопроекта.</p> <p>Единната цена на ВиК услугите в обособените територии е действаща към момента и е въведена с цел солидарност и намаляване на неравнопоставеността при предоставянето им. Осигуряването на водоснабдяване и канализация, включващо и разходи за стопанисване, поддръжка и експлоатация, отнесено към броя на потребителите, обикновено е по-скъпо в отдалечени и малки населени места. С въвеждането на единна цена се избягват също така и допълнителни административни разходи.</p>
--	--	--

	<p>Тази законова норма е нарушена с предложението проект на ЗВиК, защото като цяло вносителите не са се съобразили с факта, че основната причина за проблемите по отношение на Асоциациите по ВиК, е именно неравнопоставеното третиране на държавната и общинската собственост.</p> <p>В обобщение може да се посочи, че при евентуално оспорване на закона пред Конституционния съд, има сериозни основания за обявяване на редица предлагани текстове за противоконституционни.</p> <p>Липсват доказателствата за връзката между големината на ВиК оператора и неговата финансова ефективност.</p> <p>В страната функционират около 15 ВиК оператора (държавните и държавно-общинските ВиК оператори) изцяло на областен принцип. Към момента не е отчетена по – добра ефективност и по - добра оптимизация в работата на тези областни дружества. С предлаганата реформа, реално икономия от мащаба ще бъде отпадането на част от административния и технически персонал или специализирана техника. Това неминуемо ще доведе до влошаване на предоставяните услуги, в това число и времето за отстраняване на повреди и аварии.</p> <p>Във връзка с гореизложеното предлагаме в закона:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да се предостави възможност на една обособена територия да оперират няколко ВиК дружества, като общините самостоятелно избират своя оператор. В закона ще трябва да се регламентират стандарти за качество на услугата, предоставяна от операторите, независимо от това каква е тяхната собственост и териториален обхват. Това ще позволи ефективните общински дружества да продължат да функционират. Общините трябва да имат свобода на избор за управление на техните активи и предоставяне на услугата в дадена обособена територия. Когато общината има свобода да решава, тя най-добре ще прецени коя възможност и по – приемлива за нейното население – може да бъде и присъединяване към единния областен оператор. 2. По Асоциациите по ВиК (АВиК): <ul style="list-style-type: none"> ➤ да се регламентира равнопоставеността на всички собственици, като се промени мнозинството за приемане на решенията - от $\frac{3}{4}$ да се определи на повече от $\frac{1}{2}$ от присъстващите. На база 10-годишния опит можем да отчетем, че липсва равнопоставеност между държавата и общините. Към момента държавата има запазен процент от 35% от гласовете в общото събрание на 	<p>Заложеното в разпоредбите в Глава четвърта, Раздел II „Упражняване правата на държавата във ВиК операторите с държавно участие в капитала“ в Закона за водоснабдяването и канализацията е в съответствие с изведената роля на холдинговата структура според НПВУ. Детайлизирането предмета на дейност и системата за управление се уреждат в устава на юридическото лице.</p> <p>В законопроекта е заложено Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация да се изготвят от Министерство на регионалното развитие и благоустройството и се съгласуват от асоциацията по ВиК. Представителите на общините участват в заседанията на общото събрание на Асоциациите по ВиК при взимане на решения, като общинския съвет съгласува мандата за представяне на позицията на общината по дневния ред на заседанието.</p> <p>В чл. 50, ал. 2, е предвидено договорът по ал. 1 да съдържа: „, т. 1 ..... обхватът на дейностите и услугите, възложени на ВиК оператора.....; .....т. 4. условия за извършване на дейностите; т. 5. права и задължения на страните.....; т. 10 .... изисквания към качеството на услугите;.....“</p>
--	--	---

	<p>Асоциациите по ВиК (неотговарящ на притежаваните от нея активи). По същество това е „блокираща” квота при взимане на решения в АВиК дори те да са подкрепени от всички общини притежаващи 65% от гласовете. Тази ситуация в повечето случаи демотивира общините в процеса на управление на своите активи. На практика МРРБ има многостепенна роля. Явява се като собственик на активи в Асоциацията по Вик, като собственик на ВиК дружествата (или на дялове) и като страна по сключените договори за възлагане дейности на ВиК операторите.</p> <p>➤ председател на АВиК да бъде избран между кметовете на общини или областния управител по модела на Регионалните сдружения за управление на отпадъците. Предлагаме и всяка община да има право да излъчи свой представител на граждански договор в звеното към АВиК с цел ефективно подпомагане на председателя на АВиК при взимане на решения. Общините плащат вноски за издръжката на това звено (по чл. 17, ал. 2), а назначените служители от областния управител, не винаги познават проблемите на цялата територия, особено в отдалечените и малки общини. Ако не се приема нашето предложение общините трябва да отпаднат от чл. 17, ал. 2.</p> <p>➤ да се допълнят правомощията на общото събрание на АВиК, като се предвиди, че приема, а не само да съгласуват Бизнес програмите на ВиК операторите, както и Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация.</p> <p>Горните предложения значително ще ускорят реформата във ВиК сектора по отношение на взимане на по-ефективни решения, целесъобразно инвестиране във ВиК системите и гарантиране на обществените интереси.</p> <p>3. Създаване на нови норми, свързани с ангажимент от страна на ВиК операторите за поддръжка и обновяване на водоснабдителните и канализационните системи. Констатира се, че все повече намаляват задълженията на ВиК операторите за поддръжка на системите. Вече липсват норми за обновяване на системите, за програми и провеждане на мероприятия за намаляване загубите на вода и др. В тази връзка настояваме да се разпишат конкретни ангажименти на ВиК операторите за инвестиране в поверената им инфраструктура с цел постигане на по-добра ефективност и подобряване на качеството на услугите.</p> <p>Също така много често Асоциациите и общините не могат да задължат ВиК операторите да осигурят финансов ресурс, независимо че експлоатират съоръжения публична общинска или държавна собственост, за което събират</p>	<p>Ангажиментите на ВиК операторите може да бъдат конкретизирани в договорите по чл. 50, ал. 2.</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречиштането на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания</p>
--	--	---

	<p>съответни средства от ползвателите. Предимно това са държавни дружества с лоши финансови и икономически показатели, без сериозни възможности за инвестиране във ВиК системите. В същото време в Договорите за възлагането на дейностите на ВиК операторите съществува подобно условие (вкл. и в чл. 50 от Закона), което не винаги се спазва. Поради тази причина трябва да се даде свобода на общините по отношение на предоговаряне и сключване на анекси към Договорите, което не е в противоречие с действащото законодателство. В противен случай общините не могат да въздействат на управлението на ВиК системите и да контролират тяхното стопанисване и поддържане. Настоящата ситуация предизвиква често общините да влагат допълнителни средства за отстраняване на текущи аварии и повреди поради липсата на финансова обезпеченост на операторите. Това е така, тъй като общините, като собственици на активите предпочитат да осигурят услугата на населението, отколкото да попаднат в дългата процедура по търсене на отговорност чрез Областните управители към държавните ВиК дружества.</p> <p>4. Диференциация на цената на предоставените ВиК услуги.</p> <p>Да се въведе възможност за диференцирана цена за всяка една самостоятелна ВиК система или средна цена за група самостоятелни системи. Неприемливо е, където местната власт е съумяла да реализира проект за подобряване на ВиК услугите, потребителите да понасят по-висока цена на услугата само поради принципа за единна цена на ВиК услугите, предоставяни от един оператор.</p> <p>5. Относно статута на „Български ВиК холдинг“ ЕАД</p> <p>Както беше посочено по-горе със ЗВиК следва еднозначно да се определи статута и правомощията на това търговско дружество за да се изясни как учредяването му ще спомогне за подобряване на ВиК сектора в страната.</p> <p>II. БЕЛЕЖКИ ПО КОНКРЕТНИ ТЕКСТОВЕ ОТ ПРОЕКТ НА ЗВиК (септември 2022 г.).</p> <p>1. По чл. 4 настояваме да отпадне изразът „които съвпадат с административните области“, предвид мотивите, подробно представени в нашите принципни коментари.</p>	<p>към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11. (1) Сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2, продължават действието си до прекратяването им.</p> <p>Чл. 4 е в изпълнение на изискванията на НПВУ;</p> <p>По чл. 9 – приема се частично – отразено в законопроекта.</p> <p>По чл. 11 – Общинските съвети съгласуват регионалните генерални планове и бизнес програмите на ВиКО във формата на управление на ВиК активите от Общото събрание на АВиК - чл. 29, ал. 1 и чл. 68, ал. 4.</p> <p>В чл. 12 е регламентирано участие на НСОРБ в Обществения съвет.</p> <p>По отношение на чл. 19 – приема се частично – отразено в законопроекта.</p> <p>По отношение на чл. 24 – не се приема. Язовирите, които се използват за питейно</p>
--	--	--

	<p>2. В чл. 9 са посочени едновременно правомощията на МРРБ и „Български ВиК холдинг“ ЕАД. Подобен правно технически подход изключително затруднява разбирането на нормите. Предлагаме правомощията на „Български ВиК холдинг“ ЕАД да бъдат изведени в самостоятелен нов член, в който да се посочат негови основни функции, начини за финансиране и др. отговорности.</p> <p>2. В чл. 11 се констатира, че е премахнато правото на Общинския съвет да изрязва становище и да съгласува бизнес плана (бизнес програмата по нов чл. 68). Предлагаме да се върне съществуващия текст в проекта на ЗВиК от 2020 г., както и да се добави ново правомощие на Общинските съвети, за съгласуване на Регионалния генерален план и други програми, свързани пряко с инвестиции в активи – публична общинска собственост.</p> <p>3. В чл. 12 е предвидено създаването на Обществен съвет по водоснабдяване и канализация към министъра на регионалното развитие и благоустройството, със задача да се защитят интересите на потребителите. В неговия състав (ал. 2) са включени МРРБ, Български ВиК холдинг“ ЕАД, ВиК операторите, но по необясними причини са изключени общините и ВиК асоциациите. Настояваме те бъдат включени, като собственици на голяма част от ВиК системите и съоръженията, както и като организациите, които имат пряк поглед върху проблемите на ВиК сектора и нуждите на крайните потребители на ВиК услугите. Също така предлагаме НСОРБ да бъде включено в състава на съвета, тъй като то е единствената национално представителна организация на общини в страна, в което на доброволен принцип членуват всички 265 общини в страната.</p> <p>4. В чл. 14, ал.2, да се добави, че Асоциацията по ВиК:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Приема Бизнес плана (бизнес програмата по нов чл. 68). на ВиК оператора. По този начин ще има възможност за синхронизиране на капиталовите програми на общините с инвестиционните програми на съответните ВиК дружествата. ▪ Приема Регионалните генерални планове по чл. 29, а не само, че ги съгласува. Чрез приемането от Общото събрание на АВиК на генералния план (частите, които пряко засягат общините) ще се постигне по-добра оперативност при планирането и реализацията на нови ВиК системи и качествено експлоатиране на сега действащите. В противен случай МРРБ 	<p>водоснабдяване са публична държавна собственост – чл. 22, т. 3 от законопроекта. Законопроектът не разглежда язовири, които не се използват за питейно водоснабдяване.</p> <p>По чл. 27 – не се приема – изпълнени са изискванията на НПВУ.</p> <p>По чл. 28 – не се приема - изпълнени са изискванията на НПВУ.</p> <p>По чл. 29 – РГП се съгласуват от Общинските съвети във формата на Общото събрание на АВиК.</p> <p>По чл. 31 – не се приема –по-горе са представени мотивите за единната цена.</p> <p>По чл. 44 – не се приема – мотивите са по-горе във връзка с отговорността на държавата по отношение на ВиК услугите като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и в изпълнение на изискванията на НПВУ.</p> <p>По чл. 47 – не се приема – предмет на подзаконов нормативен акт.</p> <p>По чл. 49 – не се приема – увеличава административната тежест, което ще повиши цената на услугите.</p> <p>По чл. 50 – не се приема – изискванията са формулирани по начин, който позволява включване на конкретни</p>
--	--	---

	<p>ще може еднолично да определя какво ще се случва във ВиК сектора на територията на дадена община, без да се съобрази с нуждите на местното население, както и с препоръките на местната власт по места, които имат пряк поглед върху положението на ВиК сектора на местно ниво.</p> <p>б. В чл. 16, ал. 4 да се измени така: „(4) Решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК се взимат с мнозинство от повече от половината от гласовете на присъстващите по ал. 2.“ Мотивите за това наше предложение, подробно са представени в нашите принципни коментари.</p> <p>б. В чл. 19, предлагаме текста да се прецизира с цел да се спомогне за решаването на съществуващите към момента сериозни проблеми. Според нас въведените в експлоатация ВиК системи от държавна приемателна комисия не следва да остават неприети от ВиК – оператор. Евентуалните пропуски трябва да бъдат отстранени в процеса на експлоатация на ВиК системите, като се предприемат необходимите действия с грижата на добър стопанин. В противен случай общините и АВиК стават „заложници“ на волята на ВиК операторите и освен представляващи собствеността на ВиК системите, ще трябва да влязат в ролята и на ВиК оператори за времето, в което успеят да удовлетворят изискванията на ВиК дружеството. В закона липсва разяснение, какво съдържание се влага в изразите „...констатира ... пропуски в документацията“ и „констатира ... неизправност на системите“, и как даден оператор би констатирал пропуските и неизправностите по документите и системите, след като не е приел същите.</p> <p>Също така в проекта на закона трябва да се разреши и още един втори проблем, който имат почти всички държавни и общински собственици на ВиК съоръжения и инсталации, а именно липсата на документация за тях. Огромна част от тези съоръжения са изградени преди повече от 50-60 години, без строителни книжа и документи, често на доброволен принцип от жителите на дадено населено място. Част от тях дори не са нанесени в действащите кадастрални планове и карти. А де факто се използват, като състоянието им е добро. Налице са и казуси, при които има изградени нови такива, при действието на ЗУТ, които обаче поради финансови проблеми и неуредици между лицата в строителния процес, все още не са въведени в експлоатация. Същите тези съоръжения и инсталации обаче се използват поради липсата на други и за да не останат цели населени места без ВиК услуги. Рационално и житейски справедливо е след като ВиК операторът има право да отказва приемането на активи в неизправност и с пропуски в документацията, да няма</p>	<p>клаузи, в случай че се приемат от общото събрание на АВиК.</p> <p>По чл. 55 и следващите – не се приема – предмет на договора по чл. 50.</p> <p>По отношение на качеството на питейната вода – изискванията на Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвеждат чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.</p> <p>По чл. 64 – не се приема – пример – пресъхването за кратък период от време на водоизточника за град Своге.</p> <p>По чл. 68 – не се приема – виж коментарите по-горе.</p> <p>По чл. 71 – не се приема – предвиден е различен ред за регулиране на цените съгласно НПВУ, а относно качеството на ВиК услугите - виж мотивите по-горе.</p> <p>По §1 от Допълнителните разпоредби – приема се, отразено в законопроекта.</p>
--	--	---

	<p>право да събира такси за водоснабдяване и канализация за тези активи от потребителите. Считаме, че в тази си част законът не е прецизиран и следва да се защитят интересите на всички страни и най-вече на гражданите. Нужно е да се намери кардинално решение за справянето с тази неуредица. Защото тя ще остане и за в бъдеще и ще е пречка за реализацията на големи инфраструктури проекти във ВиК областите.</p> <p>7. В чл. 24, значително е ограничен обхватът на публичната държавна/общинска собственост за сметка на частната държавна/общинска собственост. Непонятно е какви са причините прилежащите съоръжения на водоснабдителните и канализационните системи да са изключени от кръга на публичната общинска собственост – т.е. ще се преобразуват по силата на закона в частна общинска собственост. Също така водохранилищата, прилежащите им съоръжения и събирателните деривации на язовирите са изключени от кръга на публичната държавна собственост. Съобразно основните постулати на Конституцията, както и на Закона за общинската собственост и Закона на държавната собственост публичната общинска и публичната държавна собственост се ползват с особена закрила, предвид обстоятелството, че те се изграждат за задоволяване на обществени нужди от изключително голямо значение.</p> <p>8. В чл. 27, да се промени ал. 2, като се разпише, че за една обособена територия се приема само един Регионален генерален план. По този начин, общините, които са запазили своя статут на обособена територия ще имат право да приемат тези планове.</p> <p>9. В чл. 28, думите „административна област“ да се заменят с „обособена територия“.</p> <p>10. В чл. 29, ал. 1, не подкрепяме разпоредбите, свързани с изработването и приемането на Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация като правомощия, запазени само за МРРБ, както и предвидените разпоредби по-нататък в проекта на закона общите устройствени планове и подробните устройствени задължително да се разработват и съгласуват с тях. Регионалните генерални планове трябва да могат да се гласуват и приемат от всяка една община или по-конкретно общински съвет в съответната асоциация в частите, които пряко засягат територията на съответната община. Чрез приемането от всяка една община на генералния план за частите от него, които я засягат пряко, ще се постигне по-добра оперативност при процесите по планиране и реализация на нови ВиК системи и качествено</p>		<p>По §2 от Допълнителните разпоредби -</p> <p>По § 4, § 5, § 9 и §11 – не се приема – изпълнени са изискванията на НПВУ.</p>
--	---	--	---

	<p>експлоатиране на сега действащите. В противен случай МРРБ ще може еднолично да определя какво ще се случва във ВиК сектора на територията на дадена община, без да се съобрази с нуждите на местното население, както и с препоръките на местната власт по места, които имат пряк поглед върху положението на ВиК сектора на местно ниво.</p> <p>Също така в края на изречението да се добави „и общинските съвети на съответните общини“.</p> <p>11. По чл. 31 относно единната цена на ВиК услугите. Резонно възниква въпросът защо за услугата „доставка на вода за питейно-битови цели“ цената не може да се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от технологията на добиване и доставяне на водата? Ценообразуването с отчитане технологията на добиване и доставяне на водата отразява в пълна степен възможностите, които дава чл. 9 от Рамковата директива за водите, а именно да се вземат предвид социалните, екологични и икономически последици от възвръщаемостта, както и географските и климатични условия на засегнатите области или област. С други думи ценообразуването за потребителите и на база технологията на добиване и доставяне на водата не противоречи на действащото европейско законодателство, а дори напротив – работи в посока на неговото най-адекватно прилагане, отчитайки икономическите последици и географски и климатични условия на чувствителни територии, каквито са планинските и полупланинските такива с изградени системи за гравитачно водоснабдяване. Технологията за добиване и доставяне на вода в тези водоснабдителни системи е на помпажен или гравитачен принцип, като често включва и двата варианта, различни за всяко от населените места в отделните части от водоснабдителната система. При липса на свързаност на мрежата за водоснабдяване е недопустимо да има единна цена за потребителите, в смисъла в който тя се разбира в предлагания проект. Това противоречи освен на Рамковата директива за водите и на основните пазарни и икономически принципи.</p> <p>Също така известен е факта, че във високопланинските населени места водата пристига на гравитачен принцип, т.е. не се използват допълнителни инсталации и съоръжения. В малките населени места не се използват пречиствателни инсталации, защото просто не са необходими. Съобразно разпоредбите на изготвения проект обаче, всички населени места в една област ще бъдат обединени в една обособена територия, която пък от своя страна ще бъде обслужвана от един ВиК оператор. Този оператор ще предоставя услуги по водоснабдяване и канализация на всичките си</p>		
--	--	--	--

	<p>потребители на територията на цялата област на цени, определени от Комисията за регулиране на ВиК услугите (новообразуван орган). Комисията пък от своя страна ще определя цените чрез определяне на горна граница или на приходи и норми на възвръщаемост, като ще се отчитат и единните показатели за ефективност на ВиК операторите, изискванията за бъдещи капиталови разходи, както и показатели за финансова стабилност. Вярно е, че е посочено, че ще се взема под внимание и показател за социална поносимост, като определението за този термин е дадено в чл.70, ал.1 от проекта на закона: <i>„Социална поносимост на цената на ВиК услугите е налице, когато тяхната стойност, определена на база минимално месечно потребление на вода от 2,8 куб. м. на едно лице, не надхвърля 2,5 на сто от средния месечен доход на домакинство в съответната административна област.“</i> Средният месечен доход на домакинствата в големите областни градове е в пъти по-висок от средния месечен доход на домакинствата в малките населени места и общини от същите тези области. Предвид че по-голямата част от домакинствата са в големите областни градове, съответно и средния месечен доход за едно домакинство за тази област ще бъде по-висок. Т.е. от една страна жителите на малките населени места и общини ще плащат цени за водоснабдителни и канализационни услуги за съоръжения, които те изобщо не използват (като помпени и пречиствателни станции), а от друга страна показателя за социална поносимост няма да отговаря на техния реален стандарт на живот. Като се вземат под внимание тези два компонента, се оказва че част от потребители ще заплащат ненужно високи цени за предоставяните им ВиК услуги. Като се вземат под внимание тези два компонента, се оказва че част от потребителите ще заплащат ненужно високи цени за предоставяните им ВиК услуги. Именно поради тази причина част от общинските съвети и кметовете на общини в страната отказаха да включат управляваните от тях общински ВиК активи в досега съществуващите ВиК асоциации на областно равнище – за да избегнат заплащането на ненужно, а и несправедливо високи цени от техните граждани. Поради тази причина е необходимо да се създаде механизъм, който да отчита различните начини на предоставяне на ВиК услугите на крайните потребители. Така предложения модел в настоящия проект на закона ще засегне жителите на районите с по-ниски доходи и по-нисък стандарт на живот и идеята, заложена по този начин в проекта на закона, за социална поносимост, е нереализуема.</p> <p>Също така думите „административна област“ да се заменят с „обособена територия“.</p>		
--	---	--	--

12. В чл. 44, относно определяне на ВиК оператор, като капиталово търговско дружество, да се добави, че то може да бъде и обединение – Дружество по ЗЗД.

Също така думите „административна област“ да се заменят с „обособена територия“.

13. В чл. 47 изрично да се посочат в Закона основните изисквания за ВиК операторите, а не в Наредбата на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Мотивите са посочени в нашите принципни коментари.

14. В чл. 49, да се върнат разпоредбите от ЗВиК вариант 2020 г., където се регламентираше фонд „Сигурност на водоснабдяването“, като се включат и обекти със стратегическо общинско значение. Мотивите са посочени в нашите принципни коментари. Ако се обособят ясни критерии за функционирането и разходването на средствата от фонд „Сигурност на водоснабдяването“, той е изключително полезен финансов инструмент за реализацията на ВиК проекти.

15. По Раздел II „Договор за възлагане на стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставяне на ВиК услугите“ (чл. 50 и следващите). Предлагаме да се предостави възможност на ВиК асоциациите да имат по-голяма свобода при сключването на договорите с ВиК операторите. Като цяло подкрепяме идеята за изготвянето на типови договори, в които ще залегнат минималните изисквания за предоставяне на ВиК системите, но собствениците на ВиК системите следва да имат възможност да договарят и допълнителни условия, които да бъдат в полза както на качествена експлоатация на системите, в които са вложили ресурси, така и в полза на гражданите на съответната обособена територия.

Също така настояваме в Закона да се разпишат норми, свързани с отговорността от страна на ВиК операторите, за поддръжка и обновяване на ВиК системите съгласно мотивите, подробно представени в т. III от нашите принципни бележки. Във всички сключени договори има задължения за инвестиции от ВиК операторите и задължително ниво за срока на договора. От друга страна финансовото състояние на ВиК оператора не е известно на общините в АВиК, а единствено само на собственика на капитала - държавата в лицето на МРРБ.

	<p>Обръщаме внимание, че в Закона липсват разпоредби за избиране на ВиК оператор по реда на Закона за концесиите, за което изразяваме нашето несъгласие.</p> <p>16. По Раздел III „Стопанисване, поддръжане и експлоатация на ВиК системите“ (чл. 55 и следващите). Безспорно един от проблемите към настоящият момент при стопанисването на голяма част от ВиК системите е именно неподдръжането им или липсата на изграждане на нови от ВиК операторите. Поради тази причина настояваме да се разпишат ангажименти на ВиК операторите за инвестиране с цел постигане на по-добра ефективност и подобряване на качеството на услугата. ВиК операторите следва да поемат задължения за подобряване на ВиК системите, които експлоатират и от които ще реализират печалби. Необходимо е ВиК операторите да имат изготвен план за ремонт и поддръжка или изграждане на нови ВиК системи за цяла година, който да е част както от договора му с ВиК асоциацията, така и от бизнес плана на ВиК оператора.</p> <p>17. По раздел IV „Присъединяване към ВиК системите“ (чл. 58 и следващите). Необходимо е да се прецизират разпоредбите, свързани с отговорността на ВиК операторите при осъществяване на контрола, свързан с качеството на питейната вода и дебита на водоизточниците, като отговорността им следва да се увеличи. Както и да се предвидят механизми в какви случаи те следва задължително да сигнализират както собствениците на ВиК системите, така и на ресорните органи за възникване на проблем във ВиК сектора и навременното му решаване.</p> <p>18. В чл. 64, да отпадне израза „При пресъхване ...“ – тъй като е безсмислено, ВиК операторът да чака пресъхването на водоизточника и едва тогава да уведоми отговорните органи. Също така трябва писмено да се уведомяват органите на изпълнителната власт при предприемане на действия по въвеждане на режим на водоснабдяване или лимити на водопотребление, като графика за режима, както и лимитите се съгласуват и от двете страни.</p> <p>19. По чл. 68 относно Бизнес програмите (стари Бизнес планове) на ВиК операторите, сме дали бележки в т. 2 и т. 4 от настоящето становище.</p> <p>20. По чл. 71 не подкрепяме ограничаването на правомощията на новосъздаденият орган Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги само до сферата за регулиране на цената на Вик услугите. Считаме, че в първоначалният проект от 2020 г.</p>	
--	--	--

	<p>правоомощията на Комисия за регулиране на ВиК услугите бяха много по прецизно обособени, като се създаваше независим регулаторен орган, който да следи за качеството на ВиК услугите като осъществява пряк контрол върху ВиК операторите и процесите във ВиК сектора. Сега тези правомощия се прехвърлят върху министъра на регионалното развитие и благоустройството, като по този начин се осъществява още една централизация на ВиК сектора на национално ниво чрез предоставяне на още правомощия на изпълнителната власт. Също така са отпаднали норми, свързани с възможността за разглеждане на жалби от потребители на ВиК услуги (чл. 75 от ЗВиК вариант 2020 г.)</p> <p>21. По чл. 75, ал. 8 не подкрепяме предложението, че обжалването на актовете на Комисията не спират тяхното изпълнение.</p> <p>22. В чл. 94 да бъде разписан реда за обжалване на Общите условия, които се изготвят от МРРБ, и по които потребителите ще получават услугите от ВиК операторите</p> <p>23. В чл. 109 без мотиви са отпаднали някои от нарушенията, съществуващи в ЗВиК 2020 г., като например: <i>„не изпълни или допусне да не се изпълнят предписанията на контролни органи“</i> и <i>„възпрепятства упражняването на права“</i>. Предлагаме те отново да бъдат разписани. Също така в Закона не е записано кой държавен орган установява извършените нарушения по закона, кой орган издава наказателни постановления.</p> <p>24. С §1, ал.1, т. 20 от Допълнителните разпоредби е внесена яснота по отношение на <i>„отвеждането на отпадъчни води“</i>, което от своя страна означава, че в Закона не се разглежда разделната канализационна система, в частта ѝ за дъждовна канализационна система. Предвид обстоятелството, че освен смесена канализационна система има изградени или се предвижда да бъдат изградени – разделна (битова и дъждовна) канализационна система, от така предложените текстове не става ясно как ще се осъществява <i>„правилната“</i> поддръжка и експлоатация тези системи. По този начин се допуска създаването на втори ВиК оператор за дъждовните канализационни системи или се допуска изграждането, поддръжката и експлоатацията само на смесена канализационна система, което е в противоречие с текстовете на чл. 1 и следващите.</p> <p>25. Не подкрепяме §2 от Допълнителните разпоредби, където е предвидено, че <i>„Не подлежат на осребряване по реда на чл.268, ал.1 от</i></p>		
--	---	--	--

	<p><i>Търговския закон, не се включват в масата на несъстоятелност по чл.614, ал.1 от Търговския закон и не се осребряват по смисъла на чл.716 от Търговския закон имуществото и активите, предоставени на ВиК операторите, които са в ликвидация или в процедура по несъстоятелност, представляващи публична държавна и публична общинска собственост”.</i></p> <p>Това означава, по аргумент за противното, че активи, частна държавна и общинска собственост, предоставени от държава и общините чрез ВиК асоциациите на ВиК оператора, да могат да подлежат на осребряване по реда на чл.268, ал.1 от Търговския закон, да се включват в масата на несъстоятелност по чл.614, ал.1 от Търговския закон и да се осребряват по смисъла на чл.716 от Търговския закон ако ВиК операторът изпадне в ликвидация или несъстоятелност. Т.е. държавата и общините ще заплатят цената чрез свое стратегическо ВиК имущество за некачественото управление и лоши търговски практики на ВиК операторите. Като се вземе под внимание и ограниченият кръг на ВиК обектите, които са публична държавна/публична общинска собственост (<i>коментарите ни по чл. 23</i>), е налице съвсем осезателна възможност стратегически ВиК активи от обществено значение на държавата и общината да бъдат придобити от трети лица при възникване на хипотези на ликвидация и несъстоятелност на ВиК операторите и удовлетворяването на кредиторите чрез способности за принудителни събирания на вземания. За да се защитят държавните и обществените интереси трябва или да се разшири кръгът на публичната държавна/публичната общинска собственост върху повече ВиК обекти, или изобщо да се изключи държавната, респективно общинската собственост върху ВиК обекти да служи като способности за удовлетворяване на искания на кредитори на ВиК оператора и да се поставят под особена защита.</p> <p>26. В ПЗР да отпаднат § 4, § 5, §9 и всички други разпоредби по силата на които се осъществява консолидацията на общинските ВиК оператори. Съответно да се запази съдържанието на съществуващите членове от Закона за водите – чл. 198а, чл. 198б, чл. 198г и др.</p> <p>27. Не подкрепяме § 11 от ПРЗ и считаме, че е нарушен принципа на равнопоставеност, като са изключени другите ВиК оператори, които също оперират в общините по силата на концесионен договор.</p> <p>В заключение отбелязваме, че изготвянето на нов законопроект за ВиК сектора трябва да стане след задълбочен и всеобхватен социален дебат за</p>		
--	--	--	--

		<p>вижданията относно развитието на ВиК сектора в България. В него следва да бъдат представени и взети под внимание становищата на всички заинтересовани страни – държавата и общините, през обществените организации в тази област и останалите собственици на ВиК системи и съоръжения, до крайните потребители, които ще заплащат цената на ВиК услугите. Създаването на принудителни политики от страна на държавната към местното самоуправление само ще направи кризата във ВиК сектора още по-дълбока, което в крайна сметка ще рефлектира негативно върху всички български граждани.</p> <p>В тази връзка отправихме към Вас покана за провеждане на навременна среща с цел обсъждане на националната политика и предлаганите различни подходи при управлението в сектора, за която все още очакваме потвърждение.</p> <p>Като очакваме предложенията на общините да бъдат отразени в окончателен законопроект, както и организирането на съвместна среща, оставам</p>		
19.	Община Белоградчик	<p>СТАНОВИЩЕ</p> <p>Относно: проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, септември 2022 г.</p> <p>Община Белоградчик дава отрицателно становище на проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, септември 2022 г., публикуван за обществено обсъждане на 30.11.2022 г. на Портала за обществени консултации по отношение съдържанието и обхвата на разпоредбите на чл. 31 и чл. 69, които регламентират принципът на единната цена на ВиК услуга на територията на една административна област. Мотивите ни са следните:</p> <p>Въпреки въведения за първи път със законодателна промяна в чл. 14 (нова ал.2) от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (изм. и доп. ДВ. бр.58 от 31 юли 2015 г.) принцип на единна цена на ВиК услуга на обособената територия, считаме, че така формулиран този принцип противоречи на едно от основните послания на Рамковата директива за водите (Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.10.2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на</p>	Не се приема	<p>Единната цена на ВиК услугите в обособените територии е действаща към момента и е въведена с цел солидарност и намаляване на неравнопоставеността при предоставянето им. Осигуряването на водоснабдяване и канализация, включващо и разходи за стопанисване, поддръжка и експлоатация, отнесено към броя на потребителите, обикновено е по-скъпо в отдалечени и малки населени места. С въвеждането на единна цена се избягват също така и допълнителни административни разходи.</p>

	<p>политиката за водите), а именно цената за потребителите на вода да отразява реалните разходи. В чл. 9 на споменатата директива е разписано че държавите-членки осигуряват адекватен принос във възстановяването на разходите за водни услуги на различните ползватели на вода, разпределени най-малко на промишлени, домашни и селскостопански. Освен това е посочено, че държавите-членки могат да вземат предвид социалните, екологични и икономически последици от възвръщаемостта, както и географските и климатични условия на засегнатите области или област.</p> <p>До приемането на изменението в чл.14 на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (изм. и доп. ДВ. бр.58 от 31.07.2015 г.) текста на ал.1 е гласял следното: <i>„ВиК операторите представят за утвърждаване от комисията образуванието съгласно наредбата по чл. 13, ал. 5 цени, които се предлагат по потребителски групи в зависимост от потребяваното количество вода и технологията на добиване и доставяне на водата. Одобряването на техническата и икономическата част на бизнес плановете е условие за одобряването им в частта за цените.</i>”</p> <p>Промените във въпросният текст на чл. 14 са извършени между първо и второ четене на Законопроектът за изменение на Закона за водите, внесен в деловодството на Народното събрание на 07.04.2015 г. и са предложени с Доклад 553-11-19 от 29.06.2015 г. на Комисията по опазване на околната среда и водите. Въпросните промени са направени без обществено обсъждане, въпреки че пряко касаят интересите на хиляди български граждани, и предвиждат следната редакция на чл. 14 от ЗРВиКУ: <i>„В чл. 14:</i></p> <p><i>а) в ал. 1, изречение първо думите „които се предлагат по потребителски групи в зависимост от потребяваното количество вода и технологията на добиване и доставяне на водата ” се заличават;</i></p> <p><i>б) създава се нова ал. 2: „ (2) В и К операторите прилагат принципа на единна цена на В и К услуга на обособената територия. Принципът се спазва задължително за цените на В и К услугите „доставяне на вода на потребителите и/или на други В и К оператори” и „ отвеждане на отпадъчните води ”. Цената за В и К услугата “отвеждане на отпадъчни води” може да се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон и актовете по неговото прилагане.</i></p> <p><i>в) досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4. ”</i></p> <p>От текста на Доклад 553-11-19 от 29.06.2015 г. на Комисията по опазване на околната среда и водите не стават ясни мотивите на комисията за отпадането на изискването цените за потребителите да се образуват и на база</p>		
--	--	--	--

	<p>технологията на добиване и доставяне на водата. От мотивите към проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията също не става ясно защо принципът за единната цена на територията на една асоциация по ВиК за услугите „доставяне на вода на потребителите“, „доставяне на вода на други ВиК оператори“ и „отвеждане на отпадъчните води“ не допуска възможността за всяка от услугите да има единна цена, но с две тарифи на база технологията на добиване и доставяне на водата, респективно отвеждане на отпадъчната вода. Единствено за услугата „пречистване на отпадъчни води“ се допуска диференцирано определяне на цената за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност на отпадните води.</p> <p>Ценообразуването с отчитане технологията на добиване и доставяне на водата според нас отразява в пълна степен възможностите, които дава чл. 9 от Рамковата директива за водите, а именно да се вземат предвид социалните, екологични и икономически последици от възвръщаемостта, както и географските и климатични условия на засегнатите области или област. С други думи действието на стария текст на чл. 14 на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, преди изменението му с ДВ. бр.58 от 31.07.2015 г. не противоречи на действащото европейско законодателство, а дори напротив - работи в посока на неговото най-адекватно прилагане, отчитайки икономическите последици и географски и климатични условия на чувствителни територии, каквито са планинските и полупланинските такива с изградени системи за гравитачно водоснабдяване.</p> <p>При липса на свързаност на мрежата за водоснабдяване е недопустимо да има единна цена за потребителите. Защото експлоатационните разходи за гравитачно подаваната вода и за помпажната такава очевидно се различават, като тези за помпажната са почти два пъти по- високи. Единното ценообразуване при тези условия противоречи освен на Рамковата директива за водите и на основните пазарни и икономически принципи. Защото съгласно чл. 1 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията водоснабдяването и канализацията на населението представлява услуга. Принципът за определяне на стойността на всяка услуга, заплащана от потребителите ѝ под формата на такса, е че тя не може да бъде по-висока от реалната стойност, калкулирана като разход по предоставяне на услугата.</p> <p>За гр. Белоградчик и по-голямата част от селата на община Белоградчик водоподаването е на гравитачен принцип и не е нито икономически обосновано, нито правно защитимо заплащането на услугите „доставяне на вода на потребителите“ и „отвеждане на отпадъчните води“ по една обща тарифа с населените места от област Видин в които водата се подава</p>		
--	---	--	--

	<p>помпажно и отпадната вода се отвежда също така помпажно, каквото е подаването и отвеждането на води в гр. Видин например. Това засяга пряко гражданските права на жителите в населени места с гравитачно водоснабдяване и гравитачно отвеждане на води, като ги товари с непосилни цени за разходи, които не се генерират за доставяната им питейна и отвеждана отпадъчна вода.</p> <p>В заключение ние не сме срещу принципа на територията на една асоциация по ВиК за услугите „доставяне на вода на потребителите“, „доставяне на вода на други ВиК оператори“ и „отвеждане на отпадъчните води“ да има единна цена за заплащане от потребителите. Ние обаче сме против неправилното му тълкуване в практиката на ДКЕВР, при което не се допуска възможността за всяка от услугите да има единна цена, но с две тарифи на база технологията на добиване и доставяне на водата, респективно отвеждане на отпадъчната вода. Така зад правдивия принцип за единна цена се прокарва крайно несправедливия принцип за единствена цена за услугите „доставяне на вода на потребителите“, „доставяне на вода на други ВиК оператори“ и „отвеждане на отпадъчните води“.</p> <p>Настояваме за преразглеждане на разпоредбата на чл. 31 и чл. 69 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, като текстовете им дадат възможност цените на ВиК услугите „доставяне на вода на потребителите“, „доставяне на вода на други ВиК оператори“ и „отвеждане на отпадъчните води“ да се определят по две тарифи, съобразени с <i>технологията на добиване и доставяне на водата, както и на нейното отвеждане</i>, като по този начин отчита социалните и икономически последици и географски и климатични условия на чувствителни територии, каквито са планинските и полупланинските територии на България и в които именно са изградени системи за гравитачно водоснабдяване и отвеждане на отпадните води.</p> <p>Само по този начин ще бъде изпълнено едно от основните послания на Рамковата директива за водите (Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.10.2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите), а именно цената за потребителите на вода да отразява реалните разходи.</p> <p>За да имат гражданите на община Белоградчик необходимото самочувствие като граждани на ЕС трябва да се работи в посока ползване на възможностите, които дава европейското законодателство за защита интересите на икономически и социално уязвими райони, какъвто е и нашия. Загърбването</p>		
--	---	--	--

		на интересите на общностите в планинските и полупланински и гранични райони и приемане на може би по-лесни, но по-несправедливи законодателни решения, не работят в посока икономическото и социално съживяване на тези територии и подкопават доверието в институциите - и в националните и в европейските такива.		
20.	КЕВР	<p>На 30.11.2022 г. на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) в раздел „За обществено обсъждане“, както и на Портала за обществени консултации са публикувани: проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ЗВиК), мотиви към проекта на закон; доклад към цялостна предварителна оценка на въздействието (ДЦПОВ), резюме към цялостна предварителна оценка на въздействието (РЦПОВ) и становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет.</p> <p>Съгласно посочената в мотивите към законопроекта информация, към момента материята на водоснабдяването и канализацията е уредена в два основни закона - Закона за водите (ЗВ) и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ), към които се допълва уредба, съдържаща се в Закона за устройство на територията (ЗУТ), Закона за здравето, Закона за енергетиката (ЗЕ) и други закони. На подзаконово ниво уредбата е детайлизирана в множество подзаконовни нормативни актове, издадени по прилагането на цитираните закони.</p> <p>До момента в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), посоченият проект за ЗВИК не е постъпил за съгласуване от Комисията, в качеството ѝ на орган, чиито правомощия са свързани с предмета на регулиране на предлагания акт, по реда на чл. 27, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА)¹.</p> <p>Определен е срок за обществени консултации от 14 дни, с дата на приключване 14.12.2022 г., като мотивите за краткия срок са проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост. Видно от съдържанието на чл. 26, ал. 4, изр. 2-ро на ЗНА, възможността за определянето на по-кратък срок е предвидена само в изключителни случаи и след изрично посочване на причините в мотивите.</p> <p>Същевременно така посочените мотиви не обосновават необходимостта от</p>	Приема се частично	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Поясняваме, че Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година</p>

	<p>съкратени срокове. По отношение на спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост може да се посочи, че още на 25.01.2018 г. МРРБ публикува на своята интернет страница съобщение, че организира обществена консултация по предложение за изготвяне на проект на нов закон за ВиК отразяла с работно заглавие Закон за водоснабдяването и канализацията, или с други думи този процес се реализира вече 4 години. На 13.12.2019 г., 44-то Народно събрание прие решение, с което задължи в срок до 15 май 2020 г. министъра на регионалното развитие и благоустройството да подготви и обяви за обществено обсъждане проект на Закон за ВиК. Проект на нов ЗВИК бе публикуван за обществено обсъждане от МРРБ на 26.10.2020 г.</p> <p>Относно другия посочен мотив - а именно проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации следва да се посочи, че и до момента МРРБ е публикувало само част от получените становища, като липсва анализ кои от същите се приемат, както и мотиви за отхвърлянето на неприетите такива.</p> <p>КЕВР прие с решение по Протокол № 245 от 19.11.2020 г., т. 1 становище по публикувания на 26.10.2020 г. на интернет страницата на МРРБ и на Портала за обществени консултации проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, което бе изпратено до МРРБ с писмо изх. № В-03-06-16 от 19.11.2020 г., и бе публикувано на интернет страницата на КЕВР. Видно от публикуваните сега на 30.11.2022 г. текстове на проекта на ЗВИК, същото не е взето предвид (с малки изключения), а в публикуваните мотиви към проекта на ЗВИК не е посочена никаква информация за мотивите за неприемането на становището на Комисията.</p> <p>Макар да са изложени посочените по-горе мотиви, липсват данни случаят да е „изключителен“ по смисъла, вложен в закона. Следователно не са налице и предпоставките на чл. 26, ал. 4, изр. 2-ро от ЗНА за определяне на срок, по-кратък от законоустановения и по отношение на публикувания законопроект е приложим 30-дневния срок за предложения и становища, предвиден в чл. 26, ал. 4, изр. 1-во от ЗНА. Последното задължение е императивно и има за цел да гарантира прилагането на принципите на обосноваване, стабилност, откритост и съгласуваност, установени в чл. 26, ал. 1 ЗНА, а неизпълнението му засяга правото на участие на заинтересованите лица в производството по изготвяне на проектите на нормативни актове. В тази връзка, нарушенията на правилата на чл. 26, ал. 4 от ЗНА са съществени и опорочават акта до степен, налагаща неговата отмяна /в какъвто смисъл е и трайната съдебна практика</p>	<p>относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвежда чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.)</p> <p>Заложеното в разпоредбите в Глава четвърта, Раздел II „Упражняване правата на държавата във ВиК операторите с държавно участие в капитала“ в Закона за водоснабдяването и канализацията е в съответствие с изведената роля на холдинговата структура според НПВУ. Детайлизирането предмета на дейност и системата за управление се уреждат в устава на юридическото лице.</p> <p>В чл. 50, ал. 2, т. 10 е предвидено договорът по ал. 1 да съдържа „... изисквания към качеството на услугите.“</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства</p>
--	--	---

	<p>по този вид дела/.</p> <p>1. Резюме</p> <p>Отчитайки приетото от 44-то Народно събрание решение от 13.12.2019 г., изискванията за провеждане на консултации със заинтересовани лица и конкретно предложените текстове в проекта на ЗВИК съобразно сега действащите изисквания в ЗРВКУ, ЗЕ, ЗВ и други, както и приетия на 06.04.2022 г. Национален план за възстановяване и устойчивост, изразяваме в резюме следното:</p> <p>С Комисията отново не са проведени консултации, в качеството на заинтересована страна, които са задължителна част и предшестват изготвянето на проекта на нормативен акт. Не са налице и предпоставките на чл. 26, ал. 4, изр. 2-ро от ЗНА за определяне на срок, по- кратък от законоустановения и по отношение на публикувания законопроект е приложим 30- дневния срок за предложения и становища, предвиден в чл. 26, ал. 4, изр. 1-во от ЗНА.</p> <p>При изготвянето на посочения в мотивите към законопроекта консултационен документ отново не са взети предвид и не са отразени гледните точки на всички заинтересовани страни, включително и тази на КЕВР, в противоречие с издигнатите в чл. 26 от ЗНА принципи, които следва да се съблюдават при изработването на нормативен акт - необходимост, обоснованост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.</p> <p>Извършеният анализ показва, че предложенията за разделяне на КЕВР и създаване на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите отново не са обосновани и мотивирани, и не са подкрепени от съществуващите стратегически документи и международни доклади. В проекта на ЗВИК не е изследван ефектът върху независимостта на бъдещата Комисия, при разделянето и от енергийния регулатор (за който има задължителни европейски изисквания за независимост), както и отново не е извършен сравнителен анализ на предложените в проекта на ЗВИК конкретни текстове за бъдещата Комисия с международни стандарти за независимост на регулаторните органи.</p> <p>Отново към законопроекта не е изготвена финансова обосновка по Приложение № 2.2. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация с мотива, че предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет. Същевременно в законопроекта се предлага разделяне на КЕВР и учредяване</p>	<p>по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Съгласно § 11. (1) Сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори за възлагане на дейности по управление, поддържане и експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги, за които е изпълнено условието на чл.5, ал.2,</p>
--	--	--

	<p>на нова Комисия, чиято бъдеща дейност ще се финансира от държавния бюджет, което ще изисква значителни първоначални капиталови и оперативни разходи за учредяване и допълнителни разходи за административно, правно, информационно, логистично и друго обслужване на новата Комисия.</p> <p>Така предложеният законопроект не обхваща констатираните в анализ на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от 2019 г. проблеми, свързани основно с липса на яснота в разпределението на ролите и отговорностите между собствениците и операторите на инфраструктурата, липса на стимули за местните власти и ВиК операторите да повишат оперативната и финансова ефективност, ограничен капацитет за приоритизиране на инвестициите, доколкото не изследва и не оптимизира нормативните изисквания по отношение собствениците на публичните ВиК активи, собствениците (принципала) на търговските дружества - ВиК оператори, и самите ВиК оператори. Не се адресират и ограниченията за нарастване на цените на ВиК услугите поради изисквания за социална поносимост в действащото законодателство, доколкото съществуващите изисквания изцяло се запазват.</p> <p>Новият законопроект не адресира и Директива (ЕС) 2020/2184 от 16.12.2020 г., която въвежда редица нови изисквания към държавите членки, респективно към ВиК дружествата обслужващи най-малко 50 хил. души или доставящи най-малко 10 хил. м³ на ден, касаещи общи задължения, стандарти за качество, подход към безопасността на водата, основаващ се на оценка на риска, оценка на нивата на загуби на вода, достъп до вода, предназначена за консумация от човека, публикуването на подходяща и актуална информация и други. Съгласно чл. 24, т. 1 от Директивата, <i>Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—18, член 23 и с приложения I—V най-късно до 12 януари 2023 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.</i></p> <p>Във формулираните в проекта на закон предложения за създаването на нова Комисия отново липсва яснота относно функциите и правомощията на регулатора и разписани норми, гарантиращи финансова независимост; налице са отново противоречия и правни неясноти по отношение на организацията на работа, включително и запазването на трудовите правоотношения на служителите от администрацията; въведените процедури; предмет и статут на актовете на регулатора; както и по отношение на правомощията по контрол, вкл. и относно възможността за налагане на санкции; липсва обвързаност на</p>	<p>продължават действието си до прекратяването им.</p> <p>В чл. 79 отпада алинея 3. Алинеи 4 и 5 стават алинеи 3 и 4.</p> <p>Коментарите по отношение на публичната общинска собственост са неточни. Публичната общинска собственост е регламентирана в чл. 24 в публикувания за обществено обсъждане проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, в който изразът „първа ревизионна шахта“ не се използва.</p> <p>Коментар относно регулаторния орган</p> <p>Обособяването на нов регулатор е заложено в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; <p>В този смисъл, отделянето на т.нар. „воден регулатор“ е в изпълнение на приет стратегически документ.</p> <p>Съгласно Закона за публичните предприятия, дружествата изготвят бизнес програми. С оглед намаляване на административната тежест и процесуална икономия се предвижда ангажимент за изготвяне само на бизнес програма в съответствие с ЗПП.</p>
--	--	--

	<p>действията и актове на институции от изпълнителната власт и разграничаване на ролите и отговорностите в отрасъл ВиК. Същевременно се създава неяснота по отношение състава и организацията на работа на Комисията за енергийно регулиране.</p> <p>В новия законопроект от 2022 г. се въвеждат нови и необосновани изисквания спрямо проекта от 2020 г., като отпада изискването независимият регулатор да определя цели на показатели за качество на ВиК услугите, въз основа на които ВиК операторите да разработват бизнес планове с ремонтна, производствена и инвестиционна програма; както и отпада изискването независимият регулатор да одобрява тези бизнес планове, и въз основа на одобрените бизнес планове да утвърждава и одобрява цени на ВиК услуги; да осъществява ежегоден контрол върху изпълнението на одобрените бизнес планове, и да отчита същото при годишните изменения на одобрените цени на ВиК услуги.</p> <p>Така предложените промени се предлага да влязат в сила на 31.03.2023 г., т.е. в рамките на действащия регулаторен период 2022-2026 г., в който КЕВР е одобрила 5-годишни бизнес планове на редица дружества, утвърдила е цени на ВиК услуги за 2022 г., и е одобрила цени на ВиК услуги за 2023, 2024, 2025 и 2026 г., като предстои да измени с последващо решение одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г., отчитайки изпълнението на бизнес плановете от предходния регулаторен период. След влизането в сила на ЗВИК ще бъдат отменени нормите на ЗРВКУ и приложимите норми на ЗЕ, поради което съществуващият регулатор няма да има функции във ВиК сектора, а такива функции няма да има и новата Комисия, което поражда редица въпроси за одобряването на бизнес планове и цени на дружествата без одобрени такива, и последващите действия по контрол на изпълнението на одобрените бизнес планове и изменението на одобрените цени.</p> <p>Значителното ограничаване правомощията на новата Комисия спрямо функциите на КЕВР в сектор ВиК поставя редица допълнителни въпроси относно необходимостта от разделянето на КЕВР и обособяване на нов държавен регулаторен орган, което ще изисква допълнителни първоначални и последващи капиталови и оперативни разходи за държавния бюджет. Подобно отделяне би могло да се мотивира, ако се предвижда не само да се запазят съществуващите функции, но и същите да се надградят чрез например въвеждане на лицензионен режим за ВиК дружествата, както и регулиране на други сектори като битови отпадъци (каквато регулация е въведена в Португалия, Унгария, Италия, а от тази година и в Северна Македония), или контрол върху качеството на питейните води (каквато функция е въведена към</p>	<p>Приетите коментари към § 19 са отразени в § 19, ал. 2 и ал. 4.</p> <p>Коментари по чл. 67, ал. 1 - Определените в проекта на закон показатели са разписани чрез съобразяване с факта, че част от действащите в момента са в компетенциите на други институции, като напр. МЗ и МОСВ. Това води до усложняване и утежняване на процедурата, включително до дублиране на функции на различни административни звена, което е в противоречие с принципите за намаляване на административната тежест.</p> <p>Освен това, голяма част от действащите показатели са експлоатационни и са регламентирани в предложението прокт на закон.</p> <p>До приемане и влизане в сила на подзаконовата нормативна уредба по ЗВиК (Наредби), дружествата ще изпълняват одобрените от КЕВР бизнес планове.</p> <p>Съгласно утвърдените от КЕВР правила срокът за приемане на бизнес плановете към настоящия момент е изтекъл, дори при отчитане на наложения от Народното събрание мораториум.</p> <p>Коментарът по отношение на цените се приема се по принцип. Материята ще намери регламентация в наредба за регулиране на цените, където ще бъдат разписани изискванията, методите и</p>
--	--	--

	<p>регулаторния орган в Португалия), или регулиране на други комунални услуги, предоставяни от общините (каквато функция е въведена в регулаторния орган в Румъния).</p> <p>Освен това ограничаването на правомощията на новата Комисия само до регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, а не до регулиране на ВиК услугите, не кореспондира със заложеното в Националния план за възстановяване и устойчивост, съгласно който с новия закон <i>„ще се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект“</i>. Нещо повече - в предварителната оценка за въздействие на проекта на ЗВИК също сред целите е посочено <i>„да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект“</i>.</p> <p>Предвижда се значително намаляване на показателите за качество на ВиК услугите, като контролът по тяхното изпълнение се прехвърля от независимия регулатор към МРРБ. В проекта на ЗВИК обаче не е описан редът, по който МРРБ ще определя цели на тези показатели, как ще се оценява качеството и надеждността на отчитаната информация, нито вменява на министерството изискване да публикува информация в годишни отчети - действия, които в момента се осъществяват от КЕВР.</p> <p>Въвежда се изискване за изготвяне на бизнес програми по реда на Закона за публичните предприятия, което обаче няма връзка с процеса по контрол върху показатели за качество от МРРБ и с процеса по ценообразуване. Допълнително, дружествата които не са публични, нямат основания да изготвят подобни бизнес програми. Продължават да се предлагат неясни критерии за одобряването на цените на ВиК услугите и последващото им преразглеждане, като от новия проект на закона отпадат фундаментални изисквания като принципи и методи на ценообразуване, регулаторен период и други и остава впечатлението, че новата Комисия ще има възможност единствено да одобри предложените от дружествата цени на ВиК услуги, без да има възможност да оцени тяхната ефективност и/или да изиска някакви корекции.</p> <p>Извършеният анализ показва, че предложенията в ЗВИК няма да доведат до подобряване на регулацията във ВиК сектора, доколкото не могат да гарантират повишаване на качеството на услугите, икономическа устойчивост, защитата на правата на потребителите и социалното подпомагане, тъй като: значително се редуцира броят на показателите за качество на ВиК услугите; предлагат се неясни критерии за одобряването на цените на ВиК услугите и последващото им преразглеждане, както и нееднозначно определени критерии за финансиране на инвестициите, в</p>	<p>принципите за образуване на цените на ВиК услугите, а също така процедурите по разглеждане и одобряване, както и начина за изменение, както и в правилника за дейността на „водния регулатор“.</p>
--	--	---

	<p>противоречие с действащи регулаторни механизми; липсва разработен режим за социална поносимост на цените на ВиК услугите и за въвеждане на водни помощи; създава се неяснота по отношение разглеждането на жалби на потребители срещу ВиК оператори и на практика се отменя договорното начало при общи условия при предоставянето на ВиК услуги на потребителите, доколкото на общите условия се придава характер на нормативен акт; липсва възлагане на отговорностите по отношение постигането на съответствие с директиви на ЕС и/или разширение на ВиК системите.</p> <p>Предлага се промяна в границите на обособените територии, като се предвижда отпадане функционирането на общински и частни дружества. В същото време създаваната правна регламентация поражда неясноти по отношение възможностите и сроковете за изпълнението на новите изисквания. Въвежда се задължително изискване ВиК дружествата да са публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия (ЗПП), което ще елиминира бъдещо публично-частно партньорство в сектора. Запазват се изискванията по отношение функционирането на АВиК, като не се отчита липсата на възможност и експертен капацитет за адекватно изпълнение на ролята на публични собственици на ВиК системите, и да контролират изпълнението на договорите за възлагане управлението на ВиК активите. Запазват се изискванията по отношение на собствеността на ВиК системите, без да се очертава ясно границата на публична и частна собственост, респективно границата на отговорност на ВиК оператори и потребители. Не се предвижда изплащане на обезщетения на потребителите при отклонения от стандартите за качество на питейните и на отпадъчните води. Необосновано от потребителите на ВиК услуги са изключени лицата, които нямат вещни права върху водоснабдения имот, но са ползватели на същия на валидно облигационно основание (например наематели). Създават се възможности за необоснован отказ и злоупотреба от страна на ВиК дружествата в процеса по присъединяване на нови потребители.</p> <p>Същевременно с новия законопроект от 2022 г. се регламентира съществуването на държавно търговско дружество - „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, което е създадено с решение на Министерския съвет и може да бъде закрито с последващо решение на изпълнителната власт, без да се изяснява какви са точно неговите функции и отговорности, и по какъв начин ще допринесе за решаването на проблемите във ВиК сектора, като по този начин дружеството се поставя в привилегировано положение спрямо дружества със сходни функции в сектор Енергетика, и се ограничават функциите и правомощията на бъдещи състави на Министерския съвет по</p>		
--	---	--	--

	<p>отношение на това конкретно дружество.</p> <p>Във връзка с горното не се постига дългосрочно разрешаване на проблемите във ВиК сектора, изискуемо съгласно решение на 44-то НС от 13.12.2019 г.</p> <p>Поради констатираните значителни проблеми в текстовете на законопроекта от административен, правен, технически и икономически характер, КЕВР не може да даде конкретни предложения за редакции, доколкото е необходима цялостна ревизия на законопроекта. Необходим е сериозен обществен дебат за ролята и отговорностите на основните участници във ВиК сектора - независимия регулатор на качеството и цените на ВиК услугите, собствениците на публичните ВиК системи и възложители по договор, ВиК операторите и техните собственици (принципали), какъвто до момента не е проведен.</p> <p>В тази връзка, в случай че се приемат предложенията в ЗВИК за промени в регулацията на ВиК сектора същият ще бъде поставен пред значими рискове, свързани с осъществяването на контрола по изпълнението на одобрените бизнес планове 2022-2026 г. и измененията на одобрените цени на ВиК услуги за периода 2024-2026 г., поради което в тази хипотеза считаме за необходимо от законопроекта да отпаднат разпоредбите, касаещи регулирането на качеството и цените на ВиК услугите, съответно да се запазят правомощията на независимия регулатор КЕВР във ВиК сектора, така както в момента са регламентирани в ЗРВКУ, респективно в ЗЕ, а промени да бъдат обсъдени и планирани за прилагане след изтичане на действащия регулаторен период 2022-2026 г.</p> <p>2. Решение на Народното събрание от 13.12.2019 г.</p> <p>На 13.12.2019 г. 44-то Народно събрание, във връзка с разискванията по питане от народните представители Корнелия Нинова, Манол Генов, Атанас Костадинов, Любомир Бонев, Милко Недялков, Васил Антонов, Иван Валентинов Иванов и Таско Ерменков към министъра на регионалното развитие и благоустройството Петя Аврамова относно политиката на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за предотвратяване на опасността от воден режим в някои населени места и необходимостта от инвестиции в инфраструктура във ВиК сектора с цел подобряване на качеството на услугата, предлагана на потребителите, и финансовите инструменти, предвидени за това, на основание чл. 90, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 105, ал. 1 от Правилника за</p>		
--	---	--	--

организацията и дейността на Народното събрание, е взело следните решения:

1. В срок до 15 май 2020 г. министърът на регионалното развитие и благоустройството да подготви и обяви за обществено обсъждане проект на Закон за ВиК, който да гарантира дългосрочното решение на проблемите в сектора, в това число социална поносимост на цените на ВиК услугите и въвеждане на водни помощи, качество на услугите и осигуряване на допълнителни финансови инструменти за увеличение на инвестициите в сектора и повишаване на контрола по тяхното изпълнение.

2. Министърът на регионалното развитие и благоустройството да информира два пъти годишно - през юни и Декември, Народното събрание за напредъка по изпълнението на Плана за действие за изпълнение на мерките към Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията за периода 2014 - 2023 г. и при необходимост да предложи на Министерския съвет актуализация на стратегията.

3.1. Изисквания на ЗНА и подзаконовите нормативни актове към него

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗНА, *Законодателната инициатива на Министерския съвет се осъществява въз основа на законодателна програма, а приемането на подзаконови нормативни актове - въз основа на оперативна програма. Законодателната и оперативната програма се приемат от Министерския съвет за 6-месечен период.*

На интернет страницата на Министерския съвет не се открива приета актуална Законодателна програма, респективно не може да се оцени дали и доколко разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от ЗНА е изпълнена.

Съгласно чл. 20, ал. 3, т. 1 от ЗНА, *цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва при изработване на нови закони и кодекси - какъвто е предложеният нов ЗВИК.*

Съгласно чл. 22, ал. 2 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието (НОМИОВ, приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.84 от 29 септември 2020г.), *Докладът на цялостната предварителна оценка на въздействието съдържа най-малко:*

т. 2 - посочване на заинтересованите страни;

т. 10 - обобщение на резултатите от проведените консултации по раздел V, включително на основните въпроси, приетите предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни.

	<p>Съгласно чл. 24, ал. 1 от НОМИОВ, <i>провеждането на консултации със заинтересованите страни е задължителна част от извършването на цялостна предварителна оценка на въздействието и предшества обществените консултации по реда на чл. 26 ЗНА</i>, а съгласно чл. 27 от НОМИОВ, <i>консултациите предшестват изготвянето на проекта на нормативен акт и приключват най-късно на етапа на оценка и сравнение на вариантите по чл. 22, ал. 2, т. 9. Консултациите не заместват обществените консултации по реда на чл. 26 от ЗНА.</i></p> <p>Съгласно чл. 26, ал. 4, изр. 2-ро от ЗНА, възможността за определянето на по-кратък срок е предвидена само в изключителни случаи и след изрично посочване на причините в мотивите, като липсват данни, доказващи наличието на изключителност в случая.</p> <p>В публикувания Доклад към цялостна предварителна оценка на въздействието, Комисията е посочена като заинтересована страна в раздел II от доклада. Същевременно, с Комисията не са били проведени консултации, в качеството на заинтересована страна, които съгласно чл. 24, ал. 1 от НОМИОВ са задължителна част, а съгласно чл. 27 предшестват изготвянето на проекта на нормативен акт.</p> <p>В доклада не е посочено обобщение на резултатите от проведените консултации с останалите изброени заинтересовани страни. В раздел 8 от доклада е посочена информация за проведени обществени консултации, като се реферира към публикуван през периода 05.05.2020 - 19.05.2020 г. консултационен Документ относно предложението за изготвяне на Закон за водоснабдяването и канализацията заедно със структура на бъдещия нормативен акт, т.е. не са провеждани консултации със заинтересовани страни по конкретни текстове на закона, които следва да предхождат общественото обсъждане, а е проведено обществено обсъждане на консултационен документ.</p> <p>Представена е информация за проведената през м. октомври 2020 г. обществена консултация на проект на ЗВИК, като е посочен адрес на публикувани становища https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5558).</p> <p>Същевременно</p> <p>видно от информацията на стр. 30 от доклада, в МРРБ са получени становища от други институции освен публикуваните на посочения адрес, които не са отразени, както и не е налична посочената справка за отразяване</p>		
--	---	--	--

	<p>на постъпилите становища.</p> <p>КЕВР, в качеството ѝ на заинтересована страна, не е била включена в процеса на изготвяне и обсъждане на посочения консултационен документ, респективно е лишена от възможността да изрази становище по същия. В списъка от участници, изготвили консултационния документ, не са включени и представители на Омбудсман, Комисия за защита на конкуренцията, Комисия за защита на потребителите и потребителски организации.</p> <p>В тази връзка може да се заключи, че при изготвянето на посочения консултационен документ не са взети предвид и не са отразени гледните точки на всички заинтересовани страни, в противоречие с издигнатите в чл. 26 от ЗНА принципи, които следва да се съблюдават при изработването на нормативен акт - необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.</p> <p>3.2. Препоръки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие</p> <p>С писмо вх. № В-03-15-13 от 04.11.2019 г. Министерство на околната среда и водите изпрати към КЕВР окончателен проект на доклад с препоръки на ОИСР по проект за оценката на нуждите от инвестиции и финансиращ капацитет за водоснабдяване, пречистване и защита от наводнения, с искане за предоставяне на становище и коментари.</p> <p>В доклада са посочени следните препоръки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се разработи проактивен подход за поддръжка и подмяна на съществуващата мрежа, с който да се повиши оперативната ефективност на ВиК операторите, да се намалят загубите на вода и да се адресира натрупаната липса на инвестиции в поддръжката на ВиК инфраструктурата за последните десетилетия; • С оглед ограничените възможности за финансиране, е необходимо да се разработи консолидирана визия за финансовите нужди и приоритетите за постигане на съответствие с водното законодателство на ЕК; • Във връзка с очакванията за намаляващите възможности за финансиране от бюджета на ЕС за следващия програмен период, българските институции трябва да гарантират, че вътрешното финансиране (от публични бюджети, приходи на ВиК операторите и потенциално търговско финансиране) ще бъде мобилизирано, за да се достигне нивото на инвестиции, необходимо за постигане на съответствие. Обръща се ясно внимание за необходимостта от продължаване на реформата за ценообразуване на ВиК		
--	---	--	--

	<p>услугите, комбинирана с конкретно насочени социални мерки, за да се преодолеят проблемите с достъпността на услугата, както и солидарни механизми за подпомагане на инвестиционните разходи в общности, в които финансовите възможности са ограничени.</p> <p>В раздел 1 от доклада се посочват основните характеристики на ВиК сектора в България, като се обръща внимание на непостигането на съответствие с Директива 91/271/ЕС за пречистване на градските отпадъчни води, високите нива на загуби на вода, нуждите от подмяна на съществуваща инфраструктура и изграждане на нова, както и рисковете от наводнения в някои региони на страната.</p> <p>В раздел 2 се посочва, че Р България трябва значително да увеличи и ускори нивото на инвестиции, за да се постигне съответствие, като се посочват данни от одобрената 10-годишна стратегия за развитие на ВиК отрасъла 2014-2023. Обръща се внимание, че има разработена финансова стратегия за ВиК отрасъла с помощта на Световната банка. Същевременно се посочва, че разработената финансова стратегия няма да гарантира, че има средства за нейното изпълнение, поради редица фактори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тежки ограничения в публичните бюджети; • Обхватът на нарастване на цените на ВиК услугите е ограничен поради изисквания за социална поносимост в действащото законодателство; • Съществуващата инфраструктура старее и не е ефективна, с много високи нива на загуби на вода; • Липса на стимули за местните власти и ВиК операторите да повишат оперативната и финансова ефективност. Поддръжката на ВиК мрежите е организирана реактивно, вместо да се въведе проактивен подход за поддръжка и подмяна; • Липса на яснота в разпределението на ролите и отговорностите между собствениците и операторите на инфраструктурата; • Ограничен капацитет за приоритизиране на инвестициите по отношение постигането на съответствие със законодателството на ЕК, недостатъчен институционален капацитет за подготовка и изпълнение на проекти; • Негативни тенденции за намаляване на населението, риск от преоразмерена инфраструктура; • Безопасността на част от остаряващата инфраструктура (специално язовири) е под въпрос. <p>В раздел 2.1 се посочва, че има ограничения в стимулите за ВиК</p>		
--	--	--	--

	<p>операторите да подобряват оперативната и финансова ефективност, както и че съществуват неясноти относно отговорностите на собствениците и операторите на ВиК инфраструктура, което налага изменения на договорите между страните, с оглед повишаване прозрачността на инвестициите и постигане на съответствие със законодателството на ЕС.</p> <p>По отношение на законодателството в частта за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите се посочва, че същото осигурява покриване на разходите, допуска включване на разходите за амортизации на публични активи, качеството на услугата може да се измерва с показатели за качество, ВиК операторите са длъжни да изготвят 5-годишни бизнес планове, а регулаторът може да налага глоби. Посочва се, че докладването и наблюдаването на показателите за качество е положителна тенденция и трябва да бъде продължена, като се приложи бенчмаркинг и публично оповестяване на резултатите, чрез което да се повиши прозрачността, отговорността и стимулите за повишаване на оперативната ефективност и финансовата стабилност на дружествата.</p> <p>Същевременно се отбелязва, че затрудненията пред осигуряването на финансовата стабилност на дружествата остават, доколкото цените на ВиК услугите покриват около половината от общото финансиране на ВиК отрасъла, а желанието за заплащане на ВиК услугите е сравнително ниско поради ниското качество на предоставяната услуга.</p> <p>В раздел 2.2 се посочват значителните нужди от инвестиции за постигане на съответствие по отношение на отвеждането и пречистването на отпадъчни води. Обръща се внимание, че част от обособените територии не са жизнеспособни, доколкото има по-малко от 300-400 хиляди потребители.</p> <p>В раздел 2.3 са посочени проблеми по отношение управлението на рисковете от наводнения, основно свързани с изготвянето на планове за управление на речните басейни.</p> <p>Видно от гореизложеното, извършеният през 2019 г. анализ на ВиК сектора от страна на ОИСР констатира редица проблеми, свързани основно с липса на яснота в разпределението на ролите и отговорностите между собствениците и операторите на инфраструктурата, липса на стимули за местните власти и ВиК операторите да повишат оперативната и финансова ефективност, ограничен капацитет за приоритизиране на инвестициите и други. Никой от така посочените проблеми не се разрешава от предложения за обществено обсъждане проект на ЗВиК.</p> <p>В така представения доклад не са отправени конкретни предложения и/или</p>		
--	--	--	--

	<p>препоръки, касаещи правомощията на КЕВР. Същият адресира основно държавната политика в отрасъл водоснабдяване и канализация, която съгласно чл. 10б, ал. 1 от Закона за водите се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството. Същевременно основната промяна в предложения проект на ЗВИК е свързана с разделяне на регулатора и значително ограничаване на регулаторните и контролни функции и правомощия спрямо дружествата, предоставящи ВиК услуги.</p> <p>Единствената констатация, касаеща регулирането на цените на ВиК услугите, е свързана с ограниченията на обхвата на нарастване на цените поради изисквания за социална поносимост в действащото законодателство - нещо, което също не се преодолява в новия законопроект.</p> <p>3.3. Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (преработена)</p> <p>През м. Декември 2020 г. е приета преработена директива относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека. Съгласно чл. 24, т. 1 от директивата, <i>Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—18, член 23 и с приложения I—V най-късно до 12 януари 2023 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.</i></p> <p>Към момента в КЕВР не е постъпила информация за предприети действия по необходимите изменения на съответните нормативни и административни актове, чийто краен срок (12.01.2023 г.) изтича преди обявеното влизане в действие на новия закон (31.03.2023 г.).</p> <p>В новата директива са заложили редица нови изисквания относно общите задължения на страните членки (чл. 4), стандарти за качество (чл. 5), минимални изисквания за стойностите на показателите, които се използват за оценка на качеството на водата, предназначена за консумация от човека (Приложение I); контролни дейности, включващи цели и програми за контрол на водата, предназначена за консумация от човека, показатели и честота на пробовземаването и други (Приложение II).</p> <p>Въвеждат се изисквания за подход към безопасността на водата, основаващ се на оценка на риска (чл. 7), включващ оценка на риска и управление на риска по отношение на водосборните райони за места за черпене на вода, предназначена за консумация от човека (чл. 8); за оценка на</p>		
--	---	--	--

	<p>риска и управление на риска за водоснабдителната система (чл. 9); за оценка на риска за вътрешните разпределителни системи (чл. 10); както и се въвеждат минимални хигиенни изисквания по отношение на материалите, които влизат в контакт с вода, предназначена за консумация от човека (чл. 11) и за химикалите за пречистване и филтърните средства, които влизат в контакт с вода, предназначена за консумация от човека (чл. 12).</p> <p>В чл. 4 се въвежда изискване за извършване на оценката на мащаба на течовете на територията на държавите членки и на потенциала за подобрения на намаляването на течовете се извършва чрез използване на рейтинговия метод на индекса за течове в инфраструктурата (ИТИ) или друг подходящ метод. При тази оценка се вземат предвид съответните здравни, екологични, технически и икономически аспекти и обхваща най-малко водоснабдителните дружества, доставящи най-малко 10 000 м³ на ден или обслужващи най-малко 50 000 души.</p> <p>В чл. 16 се въвеждат изисквания за достъп до вода, предназначена за консумация от човека, включително идентифициране на хората без достъп или с ограничен достъп до вода, предназначена за консумация от човека, включително уязвимите и маргинализираните групи, както и причините за липсата на такъв достъп; оценка на възможностите за подобряване на достъпа за тези хора; информиране на тези хора за възможностите за свързване към разпределителната мрежа или за алтернативните начини за достъп до вода, предназначена за консумация от човека; и предприемане мерки, които считат за необходими и подходящи за осигуряване на достъп до вода, предназначена за консумация от човека, за уязвимите и маргинализираните групи; както и мерки за насърчаване използването на чешмяна вода, предназначена за консумация от човека.</p> <p>В чл. 17 се въвеждат изисквания за публикуването на подходяща и актуална информация за качеството на водата, предназначена за консумация от човека, в съответствие с приложение IV; както и че лицата, снабдени с вода, предназначена за консумация от човека, получават редовно, най-малко веднъж годишно и в най-подходящата и лесно достъпна форма, например на фактурите или посредством цифрови средства, като интелигентни приложения, без да се налага да я изискват, информация за качеството на водата, предназначена за консумация от човека, включително индикативните показатели; цената на литър или кубичен метър на доставяната вода, предназначена за консумация от човека; количеството вода, употребено от домакинството — най-малко за всяка година или период на фактуриране, заедно с годишните тенденции на потреблението на домакинството, ако е</p>		
--	--	--	--

	<p>технически осъществимо и ако водоснабдителното дружество разполага с тази информация; сравнение на годишното потребление на вода на домакинството със средното потребление на домакинствата, когато е приложимо съгласно буква в); връзка към уебсайта, на който е публикувана информацията, посочена в приложение IV.</p> <p>Приложение IV регламентира изискването на потребителите да се осигурява онлайн достъп до информацията в следните точки по лесен за ползване и персонализиран начин и при обосновано искане потребителите могат да получат достъп до тази информация по друг начин: идентифициране на съответното водоснабдително дружество, на площта и броя на хората, на които се доставя вода, и метода на производство на вода, включително обща информация за използваните видове пречистване и дезинфекция на водата; най-актуалните резултати от контрола на показателите; информация за показатели като твърдост, минерали, аниони/катиони, разтворени във вода, информация относно потенциалната опасност за здравето на човека и свързаните с нея съвети за здравеопазване и потребление или хипервръзка, осигуряваща достъп до такава информация; релевантна информация за оценката на риска за водоснабдителната система; съвети за потребителите, включително за това как да се намали потреблението на вода, по целесъобразност, как водата да се използва отговорно според местните условия и как да се избегнат рисковете за здравето, дължащи се на застояли води.</p> <p>За водоснабдителните дружества, които доставят най-малко 10 000 м³ на ден или които обслужват най-малко 50 000 души, се въвежда изискване за осигуряване на годишна информация относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) цялостното функциониране на водоснабдителната система, що се отнася до ефективността и дела на течовете, когато тази информация стане налична и най-късно на датата, посочена в член 4, параграф 3, втора алинея; б) структурата на собствеността на водоснабдителното дружество; в) когато разходите се възстановяват чрез тарифна система, информация относно структурата на тарифата за кубичен метър вода, включително постоянните и променливите разходи и разходите, свързани с мерките за целите на член 16, когато такива мерки са били предприети от водоснабдителните дружества; г) когато са налични, обобщение и статистически данни относно жалбите на потребители, получени от водоснабдителните дружества по въпроси от обхвата на настоящата директива; д) при обосновано искане на потребителите се предоставя достъп до 		
--	---	--	--

	<p>данни за минали периоди до 10 години назад по отношение на информацията по точки 2 и 3, ако такива са налични и не по-рано от 13 януари 2023 г.</p> <p>Видно от гореизложеното, Директива (ЕС) 2020/2184 от 16.12.2020 г. въвежда редица нови изисквания към държавите членки, респективно към ВиК дружествата, обслужващи най-малко 50 хил. души или доставящи най-малко 10 хил. м³ на ден, които изобщо не са засегнати от проекта на ЗВИК въпреки, че директивата е приета още през 2020 г. и е дала срок до 12.01.2023 г. за въвеждане в сила на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—18, член 23 и с приложения I—V.</p> <p>В тази връзка следва да се отбележи, че от началото на регулаторен период 2017-2021 г. КЕВР реализира значителни усилия за подобряване на качеството и надеждността на отчитаната от ВиК операторите информация, чрез внедряване на информационни регистри и бази данни от дружествата, ежегодни проверки на място и по документи, ежегодна оценка на качеството на отчитаната информация и публикуване на подробна информация в годишните доклади и сравнителни анализи на ВиК сектора.</p> <p>Въпреки значителната съпротива на ВиК операторите и липсата на подкрепа от страна на МРРБ, към момента се отчита значително подобрение на състоянието на информационните регистри и бази данни от страна на ВиК операторите, особено по отношение на лабораторните изследвания на качеството на питейните и отпадъчните води, аварията по ВиК мрежите, водните количества, електроенергията, както и прилагане изискванията за регулаторна отчетност. По предложение на Комисията, изисквания за въвеждане на регистри, както и за интернет страници бяха заложи в сключените договори по реда на ЗВ, както и бяха включени и в Наредба за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им (обн. ДВ бр. 9 от 2018 г.), респективно може да се приеме, че благодарение на усилията на Комисията през изминалите години, ВиК секторът би следвало да може да отговори на новите изисквания в директивата за осигуряване на информация.</p> <p>В следващите раздели е представено становище по съответните части на ЗВИК, попадащи в обхвата и компетенциите на КЕВР съобразно сега действащите разпоредби на ЗРВКУ и ЗВ:</p> <p>4. Регулаторен орган</p>		
--	--	--	--

	<p>Обособяване на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите</p> <p>Видно от чл. 71 от ЗВИК се предвижда обособяване на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите (КРЦВКУ), която съгласно ал. 3 следва да е независима от изпълнителната власт и да се отчита пред Народното събрание. В новия проект на ЗВИК се поддържа предложението да се раздели сегашната КЕВР на два отделни регулаторни органи, като се обособи нов воден регулатор, но за разлика от 2020 г., когато се предвиждаше новата Комисия да продължи да регулира качеството и цените на ВиК услугите, но със значително ограничени контролни правомощия, в проекта от 2022 г. вече се предвижда допълнително ограничаване на функциите на Комисията само до ценово регулиране.</p> <p>В документите, придружаващи проекта на ЗВИК (мотиви, доклади), не е представен анализ и обосновка за предложеното разделяне на сега действащата КЕВР на две нови комисии - за енергийно, и за водно регулиране, отчитайки изменения статут на КЕВР след 2015 г. Предложеното решение за разделяне на КЕВР не е обосновано и не е подкрепено с необходимите анализи, проучвания и обосновки в придружаващите документи. Не става ясно как това ще допринесе за по-доброто управление и регулация на ВиК сектора, както и не са изяснени рисковете при разделянето на съществуващия регулатор.</p> <p>Създаване на нов държавен регулаторен орган чрез отделяне от съществуващ такъв ще доведе до значителни нови разходи по осигуряване на сграда (чрез закупуване или наемане), осигуряване на необходимото офис оборудване, компютри, сървъри, обзавеждане и друго оборудване, лицензии и други; както и до назначаване на нова администрация, която да осигурява административно, правно, ИТ, логистично и друго обслужване на новата Комисия. Увеличава се броят на членовете на новата комисия за ценово регулиране - от 2 в настоящата КЕВР, на 5 в новата комисия, при значително ограничаване на правомощията на новата комисия.</p> <p>В приложения към проекта на ЗВИК доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието липсва анализ на разходите, които ще възникнат от обособяването на нова Комисия за ценово регулиране, нито е извършен анализ на ползите и рисковете за сектора.</p> <p>Към момента, съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗЕ, дейността на КЕВР и на нейната администрация се финансира от приходите, определени в чл. 27, ал. 1 от ЗЕ и в ЗРВКУ, а съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗРВКУ, приходите по бюджета на комисията, с които се финансира дейността по този закон, се набират от такса „В и К регулиране“ (т. 1), глоби и санкции по този закон (т. 2); такса за</p>		
--	--	--	--

	<p>регистрация на експерти (т. 3).</p> <p>В проекта на ЗВИК не се предвижда финансиране на новата Комисия от такси „ВиК регулиране“, а съгласно нормата на чл. 71, ал. 5 от проекта на ЗВИК дейността на Комисията се финансира от държавния бюджет.</p> <p>Същевременно в приложените мотиви към проекта на ЗВИК в последния параграф е посочено, че „Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.“. Посоченото не кореспондира с предложението за разделяне на сегашната КЕВР и за обособяване на нова Комисия за ценово регулиране и нейното финансиране от държавния бюджет.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>4.1. <u>Предприети действия до момента:</u> С измененията в ЗЕ от 2015 г., Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) беше трансформирана в КЕВР, която съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗЕ е независима от изпълнителната власт и дейността и се осъществява въз основа на независимост, непристрастност, професионализъм, почтеност, последователност, публичност и прозрачност. Комисията се отчита за дейността си пред Народното събрание. В Комисията бяха създадени два състава - „Енергетика“ и „Водоснабдяване и канализация“, които разглеждат и решават въпросите, свързани с регулиране на бизнес плановете и цените и постъпилите жалби. В тази връзка отрасъл ВиК е равнопоставен на отрасъл Енергетика.</p> <p>4.2. <u>Липса на предвиждания за разделяне на КЕВР в стратегически документи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - В <i>Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.</i>², одобрена с Решение на Министерския съвет № 269 от 07.05.2014 г., не се предвижда разделянето на КЕВР и учредяването на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите. - В представения на 13.12.2017 г. на съвместно заседание на Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление и на Комисията по околната среда и водите в НС проект на 		
--	---	--	--

	<p><i>Стратегия за финансиране на ВиК сектора, изготвен по възлагане на МРРБ, не са направени предложения за промяна в дейността на КЕВР, включително учредяването на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите.</i></p> <p>- В Доклад с препоръки на Организацията за Икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) по проект за оценката на нуждите от инвестиции и финансиращ капацитет за водоснабдяване, пречистване и защита от наводнения (представен в КЕВР през 2019 г.) не са отправени конкретни предложения и/или препоръки, касаещи правомощията на КЕВР. В доклада са идентифицирани основно проблеми, свързани с държавната политика в отрасъл ВиК - включително липса на стимули за местните власти и ВиК операторите да повишат оперативната и финансова ефективност; поддръжката на ВиК мрежите е организирана реактивно, вместо да се въведе проактивен подход за поддръжка и подмяна; липса на яснота в разпределението на ролите и отговорностите между собствениците и операторите на инфраструктурата.</p> <p>4.3. <u>Липса на анализ относно необходимостта от разделянето на съществуващия независим регулатор.</u></p> <p>Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО от втория пакет за либерализация въвежда изискване държавите-членки да създадат регулаторни органи със специфична компетентност в енергийния сектор. Няколко години по-късно опитът показва, че ефективността на регулаторите при регулирането на енергийните пазари често е ограничена от липсата на независимост от изпълнителна власт и недостатъчните правомощия на регулаторните органи.</p> <p>Третият енергиен пакет, който е в сила от март 2011 г., определя конкретни изисквания за независимостта на регулаторния орган, който трябва да има компетентността да взема решения по всички важни регулаторни въпроси, за да гарантира правилното функциониране на вътрешния енергиен пазар, електричество и газ, като същевременно са напълно независими от други обществени или частни интереси.</p> <p>Видно от гореизложеното, европейското законодателство изисква съществуващият енергиен регулатор да е изцяло независим. От друга страна европейското законодателство не изисква създаването на национални водни регулатори, доколкото в държавите членки се прилага разнородна практика за утвърждаване на цени на ВиК услуги. Възприетият подход в повечето</p>		
--	---	--	--

	<p>държави (включително и България) е при създаването на воден регулатор, той да се учредява в съществуващия енергиен, за да се ползва от създадения експертен капацитет, и осигурената независимост на институцията.</p> <p>В повечето европейски държави, в които са създадени водни регулатори, същите функционират като част от мултисекторни регулатори - Армения, Азорски острови (Португалия), България, Белгия (Брюксел), Дания, Естония, Грузия, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Малта, Молдова, Черна гора, Северна Македония, Румъния.</p> <p>В по-малък брой случаи са създадени самостоятелни водни регулатори, като това се е случило от самото начало на тяхното създаване - Албания, Белгия (Фландърс), Англия и Уелс, Португалия, Шотландия.</p> <p>До момента в нито една европейска държава не е реализиран предложеният в ЗВИК процес по отделяне на воден регулатор от съществуващ и функциониращ мултисекторен такъв.</p> <p>Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗНА <i>изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.</i></p> <p>4.4. <u>Липса на анализ относно ефекта от разделянето върху регулираните дейности и дружества.</u></p> <p>В § 24 от проекта е предвидено, че <i>Законът влиза в сила на 31 март 2023 г.</i></p> <p>По силата на сегашния ЗРВКУ <i>Бизнес плановете се предоставят не по-късно от 6 месеца преди изтичането на последната година съгласно действащия бизнес план.</i> В тази връзка, ВиК операторите са представили за одобрение бизнес плановете за периода 2022 - 2026 г. в срок до 30.06.2021 г.</p> <p>През периода на действие на наложения от Народното събрание на 16.12.2021 г. мораториум върху цените на електрическата енергия, ВиК услугите и топлинната енергия на регулиран пазар, и по указания на МРРБ, ВиК дружествата са преработили първоначално- внесените бизнес плановете, като в срока до 31.12.2022 г. се предвижда Комисията да е приключила административните производства по одобрение на бизнес план и цени на ВиК услуги за регулаторен период 2022-2026 г., както и да измени одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г. за общо 30 дружества. Останалите ВиК оператори с държавно и общинско участие продължават работа по преработените си бизнес плановете, които след като бъдат финализирани предстои да бъдат представени пред съответните асоциации по ВиК или общински съвети за</p>		
--	---	--	--

	<p>съгласуване по реда на ЗВ, след което трябва да започнат производствата по тяхното одобрение по реда на ЗРВКУ.</p> <p>Предвид горните разпоредби възниква неяснота пред кой орган следва да се представят новите бизнес планове и заявления за цени и ще бъде ли създадена навреме новата Комисия, тъй като в законопроекта липсва срок, в който Народното събрание следва да избере състава и (чл. 74, ал. 2), а в § 14 от Преходните и заключителните разпоредби е предвидено, че <i>„Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се издават в 12-месечен срок от влизането на закона в сила“</i> - това се отнася и за устройствения правилник на новата комисия.</p> <p>Допълнителна неяснота създава фактът, че в новия проект на ЗВИК отпадат изискванията за регулиране на качеството и одобряване на бизнес планове от независимия регулатор, което поставя под неяснота както одобрението на бизнес планове и цени за регулаторен период 2022-2026 г. на тези дружества, които поради липса на капацитет или други обективни обстоятелства са закъснели с внасянето им пред КЕВР, така и осъществяването на последващите действия по ежегоден контрол върху изпълнението на одобрените вече бизнес планове и постигнатите нива на заложените в тях показатели за качество на ВиК услугите и съответното им отразяване при регулирането на цените по метода на ценово регулиране „горна граница на цени“.</p> <p><u>4.5. Липса на функционален анализ за независимостта на бъдещата Комисия, съобразно предложените в ЗВИК конкретни текстове:</u></p> <p>В документите, придружаващи ЗВИК, липсва анализ доколко са налице гаранции за независимостта на бъдещата Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите. Съгласно изследване на ОИСР³, независимостта на регулаторна институция се основава на 5 основни компонента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яснота на ролята и отговорността на институцията; 2. Прозрачност и отчетност на институцията; 3. Финансова независимост на институцията; 4. Независимост на ръководството на институцията; 5. Експертиза и независимост на персонала на институцията. <p>Необходим е детайлен анализ на направените конкретни предложения в ЗВИК, който да покаже дали посочените изисквания са спазени в</p>		
--	---	--	--

	<p>предложените конкретни разпоредби в ЗВИК.</p> <p>4.6. В представения проект на ЗВИК не е предвидена изрична норма в съответствие с чл. 123 от Кодекса на труда по отношение запазване на трудовите правоотношения на служители от администрацията на КЕВР в сектор „ВиК“ и преминаването на същите към новата комисия и/или МРРБ и „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, към които се предвижда да бъдат прехвърлени изпълняваните от тях експертни дейности.</p> <p>Доколкото и в новия проект на ЗВИК не са предвидени подобни норми се остава с усещането, че вносителят на законопроекта цели новата Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите да не ползва съществуващия персонал на КЕВР, ангажиран с регулирането на ВиК сектора, а да бъдат назначени изцяло нови служители, което означава целият натрупан административен и експертен капацитет и потенциал да бъде изгубен. Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Бюджет на бъдещата Комисия</p> <p>4.7. Съгласно чл. 71, ал. 5 от ЗВИК, дейността на комисията се финансира от държавния бюджет.</p> <p>Гарантиране на финансовата независимост на всеки регулаторен орган е ключово за обезпечаването на неговия експертен капацитет и потенциал, както и практическата независимост от изпълнителната власт. Към момента финансовата независимост на КЕВР е гарантирана от чл. 26, ал. 1 от ЗЕ, съгласно който <i>дейността на комисията и на нейната администрация се финансира от приходите, определени в чл. 27, ал. 1 от ЗЕ и в ЗРВКУ, а съгласно ал. 2 Комисията е първостепенен разпоредител с бюджет.</i></p> <p>Предложените текстове в законопроекта не могат да осигурят, финансовата стабилност и независимост на бъдещата комисия, което противоречи на прокламираната в чл. 71, ал. 3 независимост от изпълнителната власт.</p> <p>4.8. На следващо място, в приложените анализи към законопроекта не е представен такъв за допълнителните бюджетни разходи, които ще възникнат от създаването на нова регулаторна институция. Бюджетът на КЕВР е разгледан и одобрен не само за действащата 2022 г., но и в</p>		
--	---	--	--

	<p>актуализираната бюджетна прогноза за 2023-2025 г. по бюджетна програма „Държавно регулиране на дейностите в енергетиката и ВиК сектора“, и в него не е предвидено разделяне на институцията и бъдещи разходи.</p> <p>Както бе посочено по-горе, в приложените мотиви към проекта на ЗВИК в последния параграф е посочено, че „Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, което не кореспондира с предложението за разделяне на сегашната КЕВР и за обособяване на нова Комисия за ценово регулиране и нейното финансиране от държавния бюджет.</p> <p>Създаване на нов държавен регулаторен орган чрез отделяне от съществуващ такъв ще доведе до значителни нови разходи по осигуряване на сграда (чрез закупуване или наемане), осигуряване на необходимото офис оборудване, компютри, сървъри, обзавеждане и друго оборудване, лицензии и други; както и до назначаване на нова администрация, която да осигурява административно, правно, ИТ, логистично и друго обслужване на новата Комисия.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Правомощия на бъдещата Комисия</p> <p>4.9. В чл. 84 от ЗВИК са посочени правомощията на Комисията, като по т. 2 е посочено, че „<i>одобрява цените на ВиК услугите</i>“ - въвежда се нов термин по отношение на процеса по регулиране на цените на ВиК услугите, определен в чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗРВКУ (<i>регулира цените на ВиК услугите</i>), чрез който се създава неяснота относно осъществяваната функция от регулаторния орган - дали изобщо ще има някаква възможност за преценка при одобряването на цените.</p> <p>4.10. От законопроекта е видно, че се предвижда редица правомощия на КЕВР в отрасъл ВиК, уредени в чл. 6 от ЗРВКУ, да отпаднат - включително по т. 1 (<i>регулира качеството на ВиК услугите</i>), т. 3 и т. 4 (<i>разработва, съгласува и предлага на Министерския съвет проекти на нормативни актове, предвидени в този закон и дава писмени указания по тяхното прилагане</i>), т. 5 - <i>одобрява общите условия на договорите за предоставяне на</i></p>		
--	---	--	--

	<p><i>ВиК услугите на потребителите, т. 7 - осъществява предоставените и с този закон правомощия по повод на концесионни и други договори. Липсва анализ на причините за намаляване на регулаторните правомощия на новата Комисия, както и как това ще допринесе за повишаване на качеството на ВиК услугите и контрола в сектора - ефект, очакван от проекта на нов закон съгласно решението на 44-то НС от 13.12.2019 г.</i></p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>4.11. В чл. 85 от ЗВИК са посочени принципите, от които Комисията следва да се ръководи при изпълнение на регулаторната си функция, като е видно, че отпадат редица фундаментални принципи, заложи сега в чл. 7 на ЗРВКУ, включително по т. 2 (предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение), по т. 6 (създаване на условия за В и К операторите да експлоатират и поддържат системата и да вложат инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи), по т. 7 (насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето), по т. 9 (насърчаване намаляването на загубите на вода, ефективното и икономичното използване на доставените водни количества от потребителите), по т. 10 (опазване на околната среда), по т. 11 (създаване на условия за привличане на средства за инвестиции и участие на частния сектор в предоставянето на В и К услуги) и по т. 12 (насърчаване въвеждането на съвременни технически методи и постижения при предоставянето на В и К услугите).</p> <p>Видно е, че отпадат и заложените в чл. 13, ал. 1 от ЗРВКУ принципи, от които в момента КЕВР се ръководи при изпълнение на правомощията си за регулиране на цените на В и К услугите, включително по т. 1 (съответствието между икономическата част на бизнес плана и предлаганите цени), по т. 2 (възстановяемостта на икономически обосноваваните разходи), по т. 3 (прилагането на икономически обосновавана норма на възвръщаемост на вложения капитал), по т. 6 (избягването на кръстосано субсидиране между потребителите) и други.</p> <p>Липсва анализ защо се заличават основните принципи на регулиране. Съгласно трайната практика на Върховния административен съд основните принципи на регулиране представляват материално правни норми, по които съдът преценява законосъобразността на актовете на регулаторния орган. В тази връзка следва да се изложи анализ относно ограничаване на съдебния контрол върху дейността на новата комисия.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че</p>		
--	---	--	--

се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.

Приемане на подзаконовни нормативни актове

4.12. В чл. 89 от ЗВИК е посочено, че Методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване, отразяващи структурата на разходите, редът за внасяне на предложенията за цените и за одобряването им, както и редът за предоставяне на информация се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Към момента КЕВР има правомощия да разработва, съгласува и предлага на Министерския съвет проекти на нормативни актове, предвидени в ЗРВКУ. В ЗЕ е предвидено КЕВР да приема сама основните подзаконовни нормативни актове, по които осъществява регулирането. В документите, придружаващи законопроекта не се съдържат мотиви за предложената промяна, която ще лиши бъдещата Комисия от възможността да определя с подзаконовни нормативни актове конкретните подходи за регулиране, но ще даде тези правомощия на МРРБ.

Предвиждането бъдещата Комисия да регулира цените на ВиК услугите по наредба, изготвена от МРРБ и приета от Министерския съвет е в противоречие с прокламираната в чл. 71, ал. 3 от проекта на ЗВИК независимост от изпълнителната власт, а от своя страна предвиждането проектът на наредба за регулиране на цените на ВиК услугите да се изготвя от МРРБ представлява потенциален конфликт на интереси, доколкото съгласно чл. 9 от ЗВИК министърът на регионалното развитие и благоустройството упражнява правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие в капитала.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

4.13. На следващо място, в проекта на ЗВИК е предвидено да отпадне сегашното правомощие на КЕВР да дава писмени указания относно прилагането на подзаконовите нормативни актове към закона, което ще лиши бъдещата Комисия от възможността да определя приоритетите и конкретни подходи при прилагането на нормативните и регулаторни изисквания през отделните регулаторни периоди. Съгласно ЗРВКУ и ЗЕ, тези правомощия се осъществяват от КЕВР чрез общи административни актове, каквито са указанията относно образуване на цените и изискванията за регулаторната

	<p>отчетност, като в двата закона изрично се посочва, че тези актове са задължителни за регулираните дружества, докато в новия ЗВИК не е регламентирано ясно задължението на регулираните дружества да се съобразяват с изискванията на регулатора.</p> <p>Предвидените нормативни разрешения водят до съществено подкопаване на идеята за регулаторна независимост на бъдещия регулаторен орган, респективно са в противоречие с предвидената в чл. 70, ал. 3 от ЗВИК независимост на Комисията от изпълнителната власт; в противоречие с правомощията на Комисията по чл. 71, ал. 1 от ЗВИК да регулира цените на ВиК услугите. Същевременно следва да се прецени доколко даването на правомощия на министъра на регионалното развитие и благоустройството да предлага наредби, по които независим регулатор ще регулира търговски дружества е в обхвата на осъществяването на държавна политика в отрасъл ВиК на национално ниво, вменено му съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗВИК.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Решения на бъдещата Комисия</p> <p>4.14. В новия проект на ЗВИК е извършена корекция, като в чл. 75, ал. 2 е посочен статут на решенията на Комисията - индивидуални или общи административни актове, а в ал. 8 е посочено, че „обжалването не спира изпълнението“.</p> <p>По отношение на характера на издаваните административни актове следва да се отбележи, че в новия проект Комисията има само едно правомощие - да одобрява цени, респективно да откаже да одобри цени, което оставя неяснота кой от актовете е индивидуален и кой е общ и дали това няма да доведе до промяна на настоящата съдебна практика, която приема ценовите решения за индивидуални административни актове, които не подлежат на оспорване от лица, различни от адресатите си, включително от крайни потребители.</p> <p>Посочената в ЗВИК норма на чл. 75, ал. 8 не предоставя изчерпателно уреждане на въпроса, както е в действащата норма в чл. 13, ал. 9 от ЗЕ, съгласно която <i>Обжалването не спира изпълнението на решението. Искането за спиране изпълнението на оспорено по съдебен ред решение е неДопустимо, освен по отношение на решения, с които се налагат санкции, решения за прекратяване и отнемане на лицензии и решения за отнемане на сертификати за независимост на оператори на преносни мрежи.</i> При липса</p>		
--	---	--	--

на разпоредба, подобна на действащата в ЗЕ, дейността на бъдещата Комисия ще бъде изцяло блокирана при обжалване, при което е поискано спиране на изпълнението на решението, ако съдът уважи искането. Същото ще се случи и ако съдът приеме акта за общ и допусне свободното му оспорване.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г. въпреки направените подобрения в текстовете.

4.15. Съгласно §13 от ПЗР на ЗВИК: *Незавършените към влизането в сила на този закон производства по отменения Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и по отменената глава I Ia от Закона за водите се довършват по реда на този закон.*

Посочената разпоредба създава правна неяснота как при започнати по реда на ЗРВКУ, но незавършили към момента на влизане в сила на новия закон административни производства, ще се прилага нова процедура; тези производства ще започват ли отначало по новия ред и при упражняване на разработените нови правомощия на Комисията. Общинските дружества, за които е предвидено прекратяване на дейността ще могат ли да получат нови цени или ще трупат загуби.

В допълнение, доколкото от функциите и правомощията на КЕВР отпада одобряването на бизнес планове, което към момента е условие и за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги, не е ясно как започнати обединени производства по одобряване на бизнес планове и цени за регулаторен период 2022-2026 г. и/или производства по изменение на одобрените цени на ВиК услуги съгласно одобрените бизнес планове ще бъдат довършени по реда на ЗВИК от два различни органа.

Този текст вместо да създаде условия за правна сигурност по отношение на прилаганите процедурни правила при довършването на започнали, но незавършили производства по един ред, ще доведе до объркване и ще опорочи производствата.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.

Контрол и административнонаказателни разпоредби

Контрол:

4.16. В чл. 96 от проектозакона са регламентирани контролните правомощия на Комисията. Видно от текстовете, е предвидено чувствително

	<p>стесняване на контролните функции на новата Комисия спрямо действащите на КЕВР съгласно чл. 21 от ЗРВКУ ⁴, като се предвижда да отпадне осъществяването на контрол за съответствие на бизнес плана с изискванията на този закон; извършване на предварителен, текущ и последващ контрол, включително предварителен контрол при подготовка на концесионни и други видове договори за управление на ВиК системите; както и извършването на проверки на място.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>4.17. В текстовете на ЗВИК отпада сега действащото правомощие на КЕВР по чл. 22 от ЗРВКУ, съгласно което Комисията може да изисква в определен от нея срок текуща информация и документи относно изпълнението на бизнес плановете от В и К операторите, документация във връзка с ценообразуването и качеството на услугите, както и информация във връзка със сигнали, жалби, молби и предложения, респективно предвидената в чл. 35 от ЗРВКУ възможност за налагане на имуществена санкция на ВиК оператор, който не предостави искана информация в случаите, предвидени в този закон.</p> <p>Приемането на предложението проект ще създаде значителни трудности и ще затормози работата на регулаторния орган, доколкото и към момента КЕВР среща трудности да получи изискана от Комисията информация от ВиК оператори, което може да бъде преодоляно чрез прилагане на предвидената в чл. 35 от ЗРВКУ административно- наказателна норма за дружество, което не предостави искана информация.</p> <p>Всичко това е в противовес на предложението със ЗВИК широк и безплатен достъп до информация, информационни системи и до документи от страна на министъра на регионалното развитие и благоустройството (чл. 9, ал. 7), на Асоциациите по ВиК и общините (чл. 18).</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>4.18. В глава седма „Контрол“ на ЗВИК липсват разпоредби, определящи контролните органи, които осъществяват контрола и техните</p>		
--	---	--	--

	<p>правономощия, както е в чл. 24 от ЗРВКУ и още по-подробно в чл. 78 и следващите от ЗЕ.</p> <p>В мотивите към законопроекта е записано декларативно, че <i>„В глава седма „Контрол“ са разписани контролните правомощия на министъра на регионалното развитие и благоустройството, на регулаторния орган към ВиК операторите и на асоциациите по ВиК, които произтича от Договора.</i> Предвид гореизложеното, контролните правомощия на регулаторния орган са трудно осъществими, а контролът на асоциациите по ВиК и на министъра на регионалното развитие и благоустройството не е конкретизиран. В този смисъл отново не е постигнато ясно регламентиране и разграничение на функциите и отговорностите на държавните институции с оглед постигане на поставените цели за подобряване на водоснабдяването и канализацията.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>4.19. Видно от текстовете на ЗВИК отпада одобряването на бизнес планове на ВиК операторите от независимия регулатор, вместо това в чл. 68 се въвежда изискване за разработване на бизнес програми в съответствие с изискванията на Закона за публичните предприятия за срок от 3 години, които включват ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели. Посочено е, че бизнес програмите се одобряват от органа, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала, а инвестиционната програма от бизнес програмите се съгласува с Асоциациите по ВиК, преди представяне за одобрение на органа, упражняващ правата на държавата. Доколкото органът, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала, е свързано лице с ВиК оператора, става невъзможно при одобряване на бизнес програмите да бъдат поставени изисквания в обществен интерес. Интересът на едноличния собственик на капитала е дружеството да отчита печалба, а не да постига конкретни резултати за повишаване качеството на предоставяните услуги и удовлетвореността на потребителите. Същевременно, разпоредбите на новия ЗВИК изключват възможността този едноличен собственик на капитала да разглежда жалби на потребителите, касаещи одобрените от него бизнес програми.</p> <p>Същевременно в глава седма „Контрол“ не са предвидени функции по контрол по изпълнението на одобрените бизнес програми. Вместо това в чл. 68, ал. 5 се посочва, че редът за контрол по изпълнението им се определя с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на</p>		
--	--	--	--

регионалното развитие и благоустройството. Счита се за недопустимо регламентиране на контролни функции в подзаконов нормативен акт.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.

4.20. Съгласно действащия чл. 10б, ал. 3, т. 3 и т. 4 от ЗВ, Министърът на регионалното развитие и благоустройството в качеството си на принципал на търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие сключва договорите за възлагане и за контрол на управлението на търговските дружества - ВиК оператори, в които определя основните показатели за Дейността на ВиК операторите в съответствие с одобрените от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) бизнес планове и контролира изпълнението им съгласно Правилника за реда за упражняване правата на Държавата в търговските Дружества с Държавно участие в капитала.

В чл. 9, ал. 3, т. 5 от проекта на ЗВИК се предвижда в договорите за възлагане и за контрол на управлението на търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие в капитала, министърът на регионалното развитие и благоустройството да определя основните показатели за Дейността на Дружествата, правата и задълженията на тези органи и контролира ежегодно изпълнението им за изминалия отчетен период. Отчитайки силно редуцираните контролни функции на бъдещата Комисия и липсата на вменени контролни правомощия на друг орган (централен или регионален) не е ясно как се очаква ВиК операторите да изпълняват одобрените бизнес програми.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.

4.21. Административнонаказателни разпоредби:

В проекта на ЗВИК се съдържат само две разпоредби.

В чл. 109, в 2 точки на алинея първа се разписват различни състави на административни нарушения, което не позволява прецизно индивидуализиране на конкретно деяние.

Допуснатата е неprecизна формулировка - в т. 1. *експлоатира или ползва ВиК системи или изгражда такива без необходимото за това основание или в отклонение от определените изисквания*, като изразите: „ВиК системи“ „необходимото за това основание“ „в отклонение на определените

	<p><i>изисквания“ са дотолкова общи, че не биха позволили извършване на преценка кога е извършено нарушение и кога - не. Същото може да се каже и по отношение на изразите: в т. 2 „повреди ВиК системи“ , „наруши правилата за експлоатация и регламентирани режими на тяхната работа“.</i></p> <p>От посочените текстове не става ясно кой е административнонаказващият орган, който следва да издаде наказателно постановление и да наложи санкция на нарушителя, доколкото в ЗВИК са обхванати функциите и правомощията на голям брой държавни и/или общински институции - включително министъра на регионалното развитие и благоустройството, областния управител, общинския съвет, кмета на община, асоциации по ВиК, Български ВиК холдинг, Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите, като не всички имат статут на административнонаказващ орган.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>В чл. 110 се съдържат норми за налагане на имуществени санкции на ВиК оператор, който предоставя услуги по цени, по-високи от утвърдените от комисията. Няма състав за налагане на имуществени санкции на ВиК оператор, който предоставя услуги по цени, които изобщо не са одобрени, или начислява на потребителите суми за услуги, които не предоставя, или за налагане на имуществени санкции на ВиК оператор, който откаже присъединяване към В и К системите.</p> <p>В действащите текстове на ЗРВКУ са предвидени общо седем административнонаказателни разпоредби, даващи правомощия на КЕВР да налага санкции на дружествата с минимален размер между 20 - 200 хил.лв., и/или санкции на управителите на дружествата, с минимален размер от 2 хил.лв., както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Чл. 31: При неизпълнение на задължението по чл. 11, ал. 5 (изпълнение на показателите за качество); - Чл. 32: При неизпълнение в срок на задължението по чл. 10, ал. 7 (представяне на бизнес план); - Чл. 33: При неизпълнение в срок на задължението по чл. 11, ал. 3 (представяне на преработен бизнес план съгласно указания на Комисията); - Чл. 34: При неизпълнение в срок на задължителните указания по чл. 14, ал. 3 (предлагане на изменени цени съобразно указания на Комисията); - Чл. 35: На В и К оператор, който не предостави искана информация в случаите, предвидени в този закон;		
--	---	--	--

	<p>- Чл. 36: На В и К оператор, който предоставя услуги по цени, повисоки от утвърдените от комисията;</p> <p>- Чл. 37: Член на управителен орган или длъжностно лице във В и К оператор, което не изпълни задълженията си по този закон, ако не подлежи на по-тежко наказание.</p> <p>В допълнение, в проекта на ЗВИК липсва и възможност за налагане на принудителни административни мерки, както е по глава тринадесета от ЗЕ.</p> <p>С оглед гореизложеното възниква съмнение, доколко дейността на бъдещата Комисия е подплатена с възможност за прилагане на административнонаказателни разпоредби и санкциониране на дружества при неизпълнение на решения и/или указания на регулаторния орган. Ако дружествата не носят никаква отговорност за неизпълнение на показателите за качество, не става ясно как ще се постигне подобряване на водоснабдяването и канализацията.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Статут на действащата КЕВР:</p> <p>В § 19, ал. 4 от Преходни и заключителни разпоредби се правят промени в статута на действащата Комисия, като се предлагат следните изменения в чл. 13, ал. 2: <i>„Комисията разглежда и решава въпросите, свързани с регулиране на бизнес програмите и цените в енергетиката и постъпилите жалби в състав, който включва председателя, членовете със стаж в областта на енергетиката и членовете, които са юрист и икономист“.</i></p> <p>В предложената норма е извършена редакция спрямо предложението от 2020 г., като бизнес планове са заменени с бизнес програми, каквито ЗЕ не предвижда. Същевременно не е съобразно, че след измененията в ДВ, бр. 9 от 2022 г., в сила от 01.02.2022 г., в действащите норми на ЗЕ изрично отпаднаха позициите на членове, които са юрист и икономист.</p> <p>Съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗЕ, Комисията е колегиален орган и се състои от 5 членове, включително председател, а съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗЕ, Комисията разглежда и решава въпросите, свързани с регулиране на бизнес плановете и цените в енергетиката и на В и К услугите и постъпилите жалби в два състава, както следва: състав „Енергетика“, който включва председателя и членовете със стаж в областта на енергетиката (т. 1), и състав „Водоснабдяване и канализация“, който включва председателя и членовете със стаж в областта</p>		
--	--	--	--

	<p>на водоснабдяването и канализацията (т. 2).</p> <p>Видно от гореизложеното, чрез предложените в §19, ал. 4 от ПЗР на ЗВИК норми или не са съобразени настъпили изменения в ЗЕ, или се предвиждат изменения в структурата и състава на Комисията за енергийно регулиране, което е извън обхвата на ЗВИК и извън правомощията на министъра на регионалното развитие и благоустройството и на Министерския съвет, предвид изричната разпоредба на чл. 10, ал. 3 от ЗЕ, която определя, че Комисията е независима от изпълнителната власт.</p> <p>Същевременно, след отделянето на новия воден регулатор, Комисията за енергийно регулиране ще има само един състав, горната разпоредба поражда неяснота в какъв състав Комисията за енергийно регулиране ще издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема лицензи, ще приема подзаконовни нормативни актове по ЗЕ, ще одобрява общи условия на договорите и правила за работа с потребителите на енергийни услуги, ще приема правила за търговия с електрическа енергия и природен газ, и ще осъществява останалите правомощия по чл. 21 от ЗЕ.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива, като по недопустим начин чрез проект на Закон за водоснабдяване и канализация от изпълнителната власт се предлагат промени в регулирането на сектори Електро и Топлоенергетика и Природен газ.</p> <p>Изводи и заключения</p> <p>4.22. Извършеният анализ показва, че предложенията за разделяне на КЕВР и създаване на нова Комисия за регулиране на цените на ВиК услугите не са обосновани и мотивирани, както и не са подкрепени от съществуващите стратегически документи и международни доклади. В проекта на ЗВИК не е изследван ефектът върху независимостта на бъдещата Комисия, при разделянето и от енергийния регулатор (за който има задължителни европейски изисквания за независимост), както и не е извършен сравнителен анализ на предложените в проекта на ЗВИК конкретни текстове за бъдещата Комисия с международни стандарти за независимост на регулаторните органи, както и не е ясно уреден състава и организацията на работа на Комисията за енергийно регулиране.</p> <p>Така формулираните в проекта на закон от 2022 г. предложения за създаването на нова Комисия, отчитайки предходните предложения от 2020 г.</p>		
--	---	--	--

	<p>водят до следните изводи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Продължава да липсва яснота относно функциите и правомощията на регулатора; - Продължават да липсват разписани гарантиращи финансова независимост норми; - Продължава да не е извършена финансова обосновка по Приложение № 2.2. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация въпреки, че в законопроекта се предлага разделяне на КЕВР и учредяване на нова Комисия, чиято бъдеща дейност ще се финансира от държавния бюджет, което ще изисква значителни първоначални капиталови и оперативни разходи за учредяване, и допълнителни разходи за административно, правно, ИТ, логистично и друго обслужване на новата Комисия; - Продължават да са налице противоречия и правни неясноти по отношение на организацията на работа; въведените процедури; предмет и статут на актовете на регулатора, като се създават и нови такива; - Продължава да не е уредено запазване на трудовите правоотношения на служители от администрацията на КЕВР и преминаването на същите към новата комисия, което навежда на мисълта, че не се предвижда да се използва натрупаният административен и експертен капацитет в една много специфична материя, а се предвижда създаване на нов такъв; - Продължават да са налице неясно формулирани текстове по отношение на правомощията по контрол, вкл. и относно възможността за налагане на санкции; - Продължават да са налице неясно формулирани текстове по отношение на обвързаност на действията и актове на институции от изпълнителната власт; - Продължава да липсва разграничаване на ролите и отговорностите в отрасъл ВиК; - Продължава да се създава неяснота по отношение състава и организацията на работа на Комисията за енергийно регулиране, като необосновано се въвеждат нови изисквания по отношение състава на енергийния регулатор; - Новият проект на ЗВИК от 2022 г. отново не осигурява постигане дългосрочно разрешаване на проблемите във ВиК сектора, изискуемо съгласно решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., както и не осигурява заложената в Националния план за възстановяване и устойчивост цел да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни. В същото време		
--	--	--	--

	<p>се въвеждат допълнителни проблеми спрямо проекта от 2020 г., свързани с отпадане на действащи регулаторни и контролни функции, и неясни разпределения на отговорности между заинтересованите страни.</p> <p>5. Регулиране на ВиК сектора</p> <p>Регулиране на качество на ВиК услуги</p> <p>5.1. В чл. 67, ал. 1 от ЗВИК се предвижда намаляване на основните показатели за качество на ВиК услугите от сега определените петнадесет в чл. 9, ал. 2 от ЗРВКУ на три (обща загуба на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване; експлоатационни показатели за ефективност и финансови показатели за ефективност), което е допълнително намаляване спрямо предишния вариант от 2020 г., в който се предвиждаха шест. Към проекта на закон не е приложен анализ как и защо са определени посочените три показателя, и защо останалите девет от сега действащите петнадесет отпадат.</p> <p>Следва да се отбележи, че нито един от регламентиранияте три показателя, не измерва качеството на предоставяните ВиК услуги, доколкото не са свързани с параметри, които потребителите биха могли да оценят - като например качество на питейните води, непрекъснатост на водоснабдяване, аварии по ВиК мрежите, наводнения в имоти, срокове за присъединяване към ВиК мрежи, обслужване на потребители и отговори на писмени жалби, и други. Посочените показатели могат да бъдат разгледани като показатели за ефективност, но не и като показатели за качество на услугата. В тази връзка може обосновано да се приеме, че с предложения проект на ЗВИК се слага край на оценяването, наблюдението, контрола и регулирането на качеството на ВиК услугите.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.2. Съгласно чл. 67, ал. 3, показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от</p>		
--	--	--	--

		<p>Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>Съгласно чл. 96, ал. 1, Министерството на регионалното развитие и благоустройството осъществява контрол за изпълнение на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги по чл. 67, ал. 1.</p> <p>Видно от гореизложеното, функциите по наблюдение и контрол на изпълнението на показатели за качество се прехвърля от регулаторния орган, който вече е изградил административен и експертен капацитет, към министерство, без да е ясно уточнено по какъв начин това ще допринесе за повишаване на качеството на работа на ВиК операторите. В допълнение, посоченият контрол представлява потенциален конфликт на интереси, доколкото съгласно чл. 9 от ЗВИК министърът на регионалното развитие и благоустройството упражнява правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие в капитала. Освен това държавен орган е министърът, а не министерството.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.3. В новия проект на ЗВИК отпадат изискванията по изготвяне от ВиК операторите и одобряване от независимия регулатор на бизнес планове, в които се залагат цели на показатели за качество на ВиК услугите, определени от регулатора, с технически и икономически части, които да обосновават предложените оперативни и капиталови разходи, и да дават възможност за последваща оценка на ефективността на реализираните от ВиК дружествата оперативни и инвестиционни програми.</p> <p>В чл. 68 се въвежда изискване за разработване на бизнес програми в съответствие с изискванията на Закона за публичните предприятия за срок от 3 години, които включват ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели. Посочено е, че бизнес програмите се одобряват от органа, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала, а инвестиционната програма от бизнес програмите се съгласува с Асоциациите по ВиК, преди представяне за одобрение на органа, упражняващ правата на държавата. Същевременно в глава седма „Контрол“ не са предвидени функции по контрол по изпълнението на одобрените бизнес програми. Вместо това в чл. 68, ал. 5 се посочва, че редът за контрол по изпълнението им се определя с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Считаме за недопустимо регламентиране на контролни функции в подзаконов</p>		
--	--	---	--	--

	<p>нормативен акт.</p> <p>От разписаните текстове не става ясно каква е връзката и има ли въобще такава между бизнес програмите по чл. 68 от ЗВИК и показателите за качество на ВиК услугите по чл. 67 от ЗВИК.</p> <p>Същевременно следва да се посочи, че към момента ВиК услуги се предоставят и от дружества, които не са публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия - като например „Софийска вода“ АД, които нямат ангажимент да изготвят бизнес програми в съответствие с изискванията на Закона за публичните предприятия.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.4. Още по-абсурден е фактът, че предложеното отпадане от правомощията на независимия регулатор да разглежда и одобрява бизнес планове се извършва след започване на действащ регулаторен период 2022-2026 г., в рамките на който КЕВР е одобрила 5-годишни бизнес планове на редица дружества, утвърдила е цени на ВиК услуги за 2022 г., и е одобрила цени на ВиК услуги за 2023, 2024, 2025 и 2026 г., като предстои да измени с последващо решение одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г., като бъдат отчетени натрупаната през 2022 г. инфлация, както и одобрените коефициенти за ефективност, както и изпълнението на параметри от бизнес планове от предишния регулаторен период 2017-2021 г., а именно - разходите за поддръжка на нови активи за 2021 г., изпълнението на инвестиции за 2020-2021 г., и постигнатите нива на единните показатели за ефективност към 2021 г.</p> <p>Влизането в сила на закона от 31.03.2023 г. съгласно §24 ще преустанови възможностите на КЕВР да продължи разглеждането на бизнес планове и цени на тези дружества, които по различни причини не са представили навреме своите окончателни заявления, както и ще лиши Комисията от правомощията да осъществява контрол по изпълнението на одобрените бизнес планове и да осъществи плановите изменения на одобрените цени на ВиК услуги за 2024, 2025 и 2026 г., отчитайки изпълнението на бизнес плановете.</p> <p>Разпоредбата на §13 от ПЗР на ЗВИК, съгласно която незавършените към влизането в сила на този закон производства по отменения Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и по отменената глава 11а от Закона за водите се довършват по реда на този закон, е изцяло неприложима, доколкото новата Комисия няма вменени такива</p>		
--	---	--	--

	<p>правоомощия.</p> <p>В допълнение следва да се отбележи, че проектът на ЗВИК въобще не регламентира процеса и сроковете по учредяване на новата Комисия. Не са регламентирани норми по запазването на трудови правоотношения на служители от администрацията на КЕВР, ангажирани в момента с дейностите по регулиране на ВиК сектора, което показва, че се предвижда назначаване на нови служители, с което от една страна ще бъде изгубена натрупаната до момента експертиза и опит в една много специфична материя, а от друга страна ще доведе до неясни срокове, в които новата Комисия ще може да заработи.</p> <p>Същевременно съгласно §14 от ПЗР на ЗВИК, подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се издават в 12-месечен срок от влизането на закона в сила. Това ясно показва, че не се предвижда новата Комисия да може да функционира една година след влизане в сила на закона.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>С оглед гореизложеното считаме, че предложеният проект на ЗВИК не изпълнява по същество т. 1 от решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., доколкото не гарантира дългосрочното разрешаване на проблемите в сектора, в т.ч. свързани с качество на услугите.</p> <p>Регулиране на цени на ВиК услуги</p> <p>Материята по регулиране на цените на ВиК услугите е уредена в раздел III от глава пета, чл. 88 - 93, като в проекта на ЗВИК се съдържат редица неясни по съдържанието си текстове:</p> <p>5.5. В проекта на ЗВИК изцяло отпадат фундаментални изисквания, регламентирани сега в ЗРВКУ, като например принципи, по които Комисията да се ръководи при изпълнение на правоомощията си за регулиране на цените на ВиК услугите, регламентирани в чл. 13, ал. 1 от ЗРВКУ, включително по т. 1 (съответствието между икономическата част на бизнес плана и предлаганите цени), по т. 2 (възстановяемостта на икономически обоснованите разходи), по т. 3 (прилагането на икономически обоснована норма на възвръщаемост на вложения капитал), по т. 6 (избягването на кръстосано субсидиране между потребителите) и други; методи за ценово регулиране, определени в чл. 13, ал. 2 от ЗРВКУ (определяне на горна граница на цени или на приходи; норма на възвръщаемост); възможност за определяне на единни показатели за</p>		
--	--	--	--

	<p>ефективност, които се прилагат при ценообразуването от В и К операторите, регламентирана в чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ; изисквания за определяне на целева норма на възвръщаемост, регламентирана в чл. 13, ал. 4 от ЗРВКУ и други.</p> <p>Посочените в чл. 85 от ЗВИК: осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите; защита на интересите на потребителите и икономическа обосноваване на цените на ВиК услугите, са твърде общи и са свързани по-скоро с политически декларации, а не с икономическата наука и практика. Така формулираните принципи поставят акцент върху крайния резултат - дали цените се повишават или се намаляват, а не върху процеса на формирането им съобразно утвърдените принципи в икономическата наука и практиката. Посоченото в чл. 85 от ЗВИК въвежда субективизма, като основно правило на дейност на новата Комисия, което няма да доведе до стабилност на отрасъла, доколкото и при съдебното оспорване на цените ще бъде прилаган подобен субективизъм.</p> <p>Доколкото в закона не са посочени основни изисквания за ценообразуване, като регулаторен период и методи за ценово регулиране, остава напълно неясно как и по какъв начин бъдещата Комисия ще регулира цени на ВиК услуги.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.6. Както бе посочено по-горе, изискването на чл. 89 бъдещата Комисия да регулира цените на ВиК услугите по наредба, изготвена от МРРБ и приета от Министерския съвет, е в противоречие с прокламираната в чл. 71, ал. 3 независимост от изпълнителната власт, а от своя страна предвиждането проектът на наредба за регулиране на цените на ВиК услугите да се изготвя от МРРБ представлява потенциален конфликт на интереси, доколкото съгласно чл. 9 от ЗВИК министърът на регионалното развитие и благоустройството упражнява правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие в капитала.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.7. Член 90, ал. 1 от проекта на ЗВИК въвежда нови компоненти, които да се включат в цената на ВиК услугите:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>достъп до услугата по чл. 59, ал. 1 по видове;</i> 2. <i>използвани количества от услугата по чл. 59, ал. 1 по видове;</i> <p>Като в ал. 2 е посочено, че начинът на ценообразуване по компоненти се</p>		
--	--	--	--

определя с наредбата по чл. 89.

Предложението по т. 1 за достъп до услугата е неясно - в случай, че се предлага въвеждането на фиксирана цена, то това следва да бъде недвусмислено посочено в закона, като се въведат и критерии за определянето на тази цена (които да бъдат детайлизирано разработени в наредбата).

Предложението по т. 2 за използвани количества от услугата е неясно - съгласно действащата нормативна рамка, цените на ВиК услугите се определят като се разделят необходимите приходи към прогнозните количества за всяка услуга, в този смисъл количествата имат характер на ценообразуващ елемент, а не на компонент, който се включва в цената.

Във връзка с горното, предложената промяна е неясна и следва да бъде ясно и точно формулирана в закона. Следва да се изясни и дали новата такса достъп ще се взема предвид при изчисляване на социалната поносимост.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

5.8. По отношение процедурата по разглеждане и анализ на предложените цени на ВиК услуги, в чл. 91, ал. 1 е посочено единствено, че ВиК операторите представят за одобряване от комисията цените, образувани съгласно наредбата по чл. 89.

Сега действащата нормативна уредба осигурява взаимовръзка между постигнатите резултати от дружествата, по отношение на изпълнението на годишните целеви нива на показателите за качество, и цените на ВиК услугите.

Проектът на ЗВИК отменя действащото изискване в чл. 14, ал. 1 от ЗРВКУ, а именно, че одобряването на техническата и икономическата част на бизнес плановете е условие за одобряването им в частта за цените. Същевременно в закона липсва обвързване на изготвяните тригодишни бизнес програми с предложените цени на ВиК услуги, а от друга страна ВиК операторите, които не са публични предприятия нямат ангажимент да изготвят такива програми.

Отменя се и действащата сега в чл. 14, ал. 3 от ЗРВКУ възможност, в случай че предложените цени не отговарят на принципите и разпоредбите на този закон и на наредбата по чл. 13, ал. 5, комисията да дава указания, в съответствие с които В и К операторите да предлагат за одобряване нови цени, и определя срок, в който да се извърши това, като в закона не е предвиден ред за действие от страна на Комисията.

Видно от гореизложеното, бъдещата Комисия е изцяло лишена от възможността да сравни и анализира предложените ценообразуващи

	<p>елементи с показатели за ефективност и/или показатели за качество, да извърши оценка на бъдещите прогнози на дружеството, да осигури съответствие между параметри на бизнес план и цени на ВиК услуги, както и не е предвиден ред за даване на задължителни указания за преработка на представени заявления за цени.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>5.9. В чл. 93 от проекта на ЗВИК е представена процедурата за преразглеждане на цените, като в ал. 1, т. 2 се въвежда съществено нов критерий за стартиране на процедурата - <i>при непредвидено увеличение/намаление на ценообразуващи елементи (цени на горива, електроенергия, базови консумативи, минимална работна заплата, водни количества и други)</i>. От една страна увеличението на ценообразуващи елементи на практика попада в обхвата на т. 1, доколкото се касае за промяна на икономически обосновани разходи. От друга страна в т. 1 изрично се изисква възникване на непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, което не е изискуемо в т. 2.</p> <p>Въвеждането на неясен критерий за стартиране на процедура за преразглеждане на цените е в противоречие с принципа за работа на Комисията по чл. 85 т. 2 (защита на интересите на потребителите).</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>5.10. В чл. 57, ал. 2 от проекта на ЗВИК се въвежда изискване, съгласно което <i>ВиК операторите признават в счетоводния си баланс (отчета за финансовото състояние) имуществените права, предоставени им с договорите по чл. 50, върху предоставените им ВиК системи - публична собственост, и начисляват разходи за амортизации за тях по реда на Закона за счетоводството. Тези амортизационни отчисления се реинвестират от ВиК операторите в инфраструктурата в съответствие с инвестиционните програми към одобрените бизнес планове.</i></p> <p>Предложеният подход е в коренно противоречие с действащата регулаторна рамка. Важно е да се отбележи, че в чл. 10, ал. 5 и ал. 6 от приетия от Министерския съвет подзаконов нормативен акт към ЗРВКУ⁵, за целите на ценообразуването Комисията може да позволи поетапно включване на</p>		
--	---	--	--

амортизационни отчисления върху активи - публична Държавна и/или общинска собственост, включително изградени със средства на ВиК оператора, които се използват от ВиК оператора за капиталови разходи и обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични ВиК активи.

Тук е важно да се отбележи, че поради липса на единен регламент, към момента ВиК операторите прилагат различни подходи за признаване в счетоводния си баланс имуществените права, предоставени им с договорите по ЗВ, а от друга страна в сключените договори са определени минимални нива на инвестиции в публичните ВиК системи. Действащият регламент в чл. 10 от НРЦВКУ позволява дружествата да предвиждат значително по-големи инвестиции в бизнес плановете, спрямо заложените минимални нива в договорите, респективно признатите имуществени права. В документите към проекта на ЗВИК липсва анализ как разпоредбата на чл. 57, ал. 2 от ЗВИК ще се отрази върху нивата на инвестиции, които ще се извършват от ВиК операторите при новата нормативна рамка.

С оглед гореизложеното считаме, че предложеният проект на ЗВИК не изпълнява по същество т. 1 от решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., доколкото не гарантира дългосрочното разрешаване на проблемите в сектора, в т.ч. осигуряване на допълнителни финансови инструменти за увеличение на инвестициите в сектора.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

Социална поносимост на цените на ВиК услугите

5.11. В чл. 70, ал. 1 от проекта на ЗВИК е представена действащата норма в §1, ал. 1, т. 4 от ДР на ЗРВКУ, с уточнението, че се касае за *средния месечен доход на домакинство в „съответната административна област“* (спрямо *„съответния регион“* в ЗРВКУ).

При упражняване на регулаторните си правомощия за определяне на социалната поносимост, КЕВР ползва данни за среден месечен доход на лице от домакинство по области от Националния статистически институт (НСИ). В Решение № Ц-37 от 23.12.2019 г. Комисията е посочила информация за данните, предоставени от НСИ:

- *Данните, които са предоставени от изследване „Статистика на Доходите и условията на живот EU-SILC“, съдържат грешка над 15% за*

	<p>11 области (респективно не се публикуват), имат грешка между 10-15% за 13 области (респективно са ненадеждни) и грешка под 10% само за 4 области.</p> <p>- В писмото не са посочени Данни за грешките от изследване „<u>Наблюдене на Домакинските бюджети</u>“. Проверка от страна на КЕВР чрез генериране на справка през информационната система ИНФОСТАТ за паричния Доход по източници на Доходи (общо за страната, статистически райони и области) за 2018 г. показва, че за 9 области не са публикувани Данни (тоест има грешка над 15%), а за 17 области Данните са представени като относително представителни (грешките са между 10-15%), и само за 2 области са посочени Данни с грешка под 10%.</p> <p>НСИ продължава да информира КЕВР за значимите проблеми с надеждността и достоверността на наличните данни за среден месечен доход на лице от домакинство по области и през следващите 2020-2022 г. От своя страна Комисията включва МРРБ в копие в цялата кореспонденция с НСИ, с оглед функциите на министерството по осъществяване на държавната политика в сектор ВиК.</p> <p>Видно от горното, съществува сериозен проблем с надеждността и достоверността на наличните данни за среден месечен доход на лице от домакинство по области, доколкото същите са с много високо ниво на грешка за голям брой от административните области. В ЗВИК, нито в приложените доклади и мотиви, не са посочени изисквания за източниците на информация за доходите, нейното качество и надеждност.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>5.12. В новия проект на ЗВИК отпада предложеното в чл. 69, ал. 2 от проектозакона от 2020 г., че <i>уязвимите потребители при ползване на ВиК услугите и подпомагането им се определят с наредба на Министерския съвет, предложена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите.</i></p> <p>В проекта на ЗВИК не са предвидени и промени в Закона за социалното подпомагане, чрез които да се регламентира процеса на социално подпомагане. Съгласно действащата норма в §1, ал. 2 от ДР на ЗРВКУ, <i>лицата по чл. 2, ал. 3 от Закона за социалното подпомагане имат право на помощ в размер, съответстващ на месечния минимум вода, определен по ал. 1, т. 4.</i> Цитираната норма не е прилагана на практика по причина, че не са извършени промени в Закона за социалното подпомагане.</p>		
--	---	--	--

	<p>В чл. 3, ал. 1 от ЗВИК е предвидено, че ВиК услугите се предоставят при спазването на принципите за достъпност, надеждност, сигурност, повишаване на тяхното качество и ефективност, баланс между цените и покупателните възможности на населението.</p> <p>Не е изяснен принципът за <i>баланс между цените и покупателните възможности на населението</i> и съответните правомощията на различните държавни органи за постигането му.</p> <p>С оглед гореизложеното считаме, че предложеният проект на ЗВИК не изпълнява по същество т. 1 от решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., доколкото не гарантира дългосрочното разрешаване на проблемите в сектора, в т.ч. социална поносимост на цените на ВиК услугите и въвеждане на водни помощи.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Разглеждане на жалби и общи условия</p> <p><u>Разглеждане на жалби в отрасъл ВиК:</u></p> <p>5.13. Към момента действащите нормативни изисквания определят следните отговорности на КЕВР по отношение разглеждането на жалби на потребители срещу ВиК оператори:</p> <p>Ангажиментът на КЕВР по разглеждане на жалби не е представен в ЗРВКУ, а в чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ, съгласно който <i>КЕВР разглежда жалби на потребители срещу ВиК оператори, свързани с предмета на регулиране по ЗРВКУ</i>, определен в чл. 1, ал. 1 от ЗРВКУ, а именно - <i>регулирането на цените, достъпността и качеството на ВиК услуги, извършвани от ВиК операторите</i>.</p> <p>Отговорностите на АВиК са регламентирани в Правилника за организацията и дейността на АВиК, като съгласно чл. 43, ал. 1 <i>потребителите, обслужвани от съответния ВиК оператор, могат да подават до асоциацията сигнали за неизпълнения на задълженията на В и К оператора по договора му с асоциацията и за неизпълнение на контролните правомощия на асоциацията спрямо ВиК оператора, както и предложения във връзка с работата на асоциацията и ВиК оператора</i>.</p> <p>По отношение на жалби и сигнали извън посочения обхват на</p>		
--	---	--	--

	<p>отговорности се прилага чл. 45 от Наредба №4/2004 г.⁶, съгласно която <i>споровете между операторите и потребителите се решават по съдебен ред.</i></p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>5.14. Проектът на ЗВИК въвежда неясна и противоречива правна рамка по отношение разглеждането на жалби на потребители срещу ВиК оператори.</p> <p>В чл. 115 е посочено, че <i>споровете между ВиК операторите и потребителите се решават по съдебен ред</i>, без обаче да се прави разграничение по предмета на споровете. При наличието на подобен текст, учреждение не може да приеме за разглеждане спор отнесен или подлежащ на разглеждане от съда.</p> <p>В новия проект на ЗВИК отпадат функциите на независимия регулатор по разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори, нито е предвидено разглеждането на сигнали от потребители от асоциациите по ВиК. Същевременно проектът на ЗВИК не регламентира ред, по който да се разглеждат жалби на ВиК оператори срещу ВиК оператори, каквато възможност има сега за Комисията по жалби, свързани с предмета на регулиране по ЗРВКУ.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>5.15. В чл. 114 е предвидено, че споровете между асоциациите по ВиК и ВиК операторите относно сключването, изпълнението, изменението и прекратяването на договор за възлагане по чл. 50 се решават по реда на Гражданския процесуален кодекс. Същевременно не е ясно как и по какъв ред асоциацията по ВиК би могла да заведе иск по ГПК при положение, че за да вземе подобно решение Общото събрание следва да има изискуемо мнозинство от три четвърти по чл. 16, ал. 4 от ЗВИК, а такова мнозинство не може да бъде постигнато без гласовете на председателя на асоциацията, имащ съгласно чл. 16, ал. 3 от ЗВИК 35 на сто от гласовете, и който обаче съгласно чл. 16, ал. 8 от ЗВИК получава мандат за гласуване от министъра на регионалното развитие и благоустройството, което представлява потенциален конфликт на интереси, доколкото съгласно чл. 9 от ЗВИК министърът на регионалното развитие и благоустройството упражнява правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори с държавно участие в капитала.</p>		
--	--	--	--

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

Общи условия за предоставяне на ВиК услуги

5.16. Чл. 94, ал. 1 от ЗВИК въвежда промяна в режима на одобряване на общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите, които ще се изготвят от министерство на регионалното развитие и благоустройството и се прилагат от всички ВиК оператори.

Съгласно действащия чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ, общите условия се одобряват от КЕВР.

Текстът от проектозакона значително изменя характера на общите условия. Следва да се има предвид, че по смисъла на Закона за защита на потребителите (ЗЗП) общите условия представляват „договор при общи условия“ (чл. 146, ал. 2; чл. 147а, ал. 1) и тяхното одобряване чрез публични процедури, с консултации и обществени обсъждания от независим регулатор гарантира равнопоставеност на двете страни - доставчици на услуга и потребители. Същевременно при този процес се гарантира упражняване на контрол от компетентен орган - Комисия за защита на потребителите (КЗП) за наличие на неравноправни клаузи по смисъла на чл. 148, ал. 2 от ЗЗП.

Доколкото се предлага общите условия да не се приемат, а да се изготвят от МРРБ, то те губят характера си на договор и придобиват характер на нормативен акт. Тезата за общите условия като нормативен акт е отдавна отречена в правната наука. В този случай ще отпадне и контролът за наличие на неравноправни клаузи, доколкото съгласно чл. 148, ал. 2 от ЗЗП такъв се упражнява от КЗП само в случай, че в нормативен акт е предвидено държавен орган да одобрява общите условия на договорите с потребители и последващите изменения в тях; както и ще отпаднат изискванията и възможностите за провеждане на обществени обсъждания при разработването и приемането на общите условия, доколкото такива не са предвидени в устройствения правилник на МРРБ.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

5.17. Същевременно в новия проект на ЗВИК отпада предвидената в чл. 75, ал. 2 от проекта на ЗВИК от 2020 г. възможност сдружения на потребителите по Закона за защита на потребителите и юридически лица с нестопанска цел за защита на потребителите на ВиК услуги могат да подават жалби за нарушаване на колективни интереси на потребителите,

както и да предлагат на комисията да започне процедура за промяна в общите условия на договорите.

Предвидената в чл. 95 норма, че общите условия могат да се изменят и допълват, не дава яснота по какъв ред и с каква процедура това може да се случи, както и например дали отказът на министерството да измени общите условия, след като бъде сезирано, представлява административен акт и дали подлежи на съдебен контрол.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.

Финансиране

5.18. В чл. 100 от проекта на закон са посочени източниците на финансиране на дейностите, свързани с ефективност и устойчивост на ВиК системите, в съответствие с директивите в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, вкл. реконструкция или основен ремонт на съществуваща и изграждане на нова ВиК инфраструктура, публична собственост - приходи от ВиК оператори, средства от държавния и общинските бюджети, Български ВиК холдинг, Европейски програми и други.

Така посочените източници на финансиране са налични и към момента (като се приеме, че средствата, разходвани от Български ВиК холдинг са осигурени от държавния бюджет).

Важно е да се отбележи, че съгласно действащите договори, сключени между Асоциациите по ВиК и ВиК операторите, дружествата нямат ангажменти за постигане на съответствие с директивите в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, както и по отношение изграждане на нова ВиК инфраструктура. Доколкото проектът на ЗВИК не предвижда конкретни промени в съдържанието на договорите (въвежда се изискване за тяхното привеждане в съответствие с разпоредбите на закона, които не вменят конкретни изисквания), а същевременно се предвижда и удължаването на срока на договорите, остава неизяснен механизмът за осигуряване на средства в тази посока, извън средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и програми на Европейския съюз.

С оглед гореизложеното считаме, че предложеният проект на ЗВИК не изпълнява т. 1 от решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., доколкото не

	<p>гарантира дългосрочното разрешение на проблемите в сектора, в т.ч. осигуряване на допълнителни финансови инструменти за увеличение на инвестициите в сектора.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p><u>По отношение на финансирането на отрасъл ВиК проектът на ЗВИК създава непрозрачни правила, при липса на изисквания за ефективност, при минимални разходи и целенасочено инвестиране на значителни финансови средства, състояние на безотчетност, неясен контрол и безотговорност.</u></p> <p>Изводи и заключения</p> <p>5.19. Извършеният анализ показва, че предложенията в ЗВИК от 2022 г. отново няма да доведат до подобряване на регулацията във ВиК сектора спрямо тези от 2020 г., доколкото не могат да гарантират повишаване на качеството на услугите, икономическа устойчивост, защитата на правата на потребителите и социалното подпомагане, като допълнително ще създадат предпоставки за влошаване регулацията на сектора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Допълнително се редуцира броят на показателите за качество на ВиК услугите, като в предложените такива са включени на практика показатели за ефективност на търговските дружества; - Отпада изискването независимият регулатор да определя цели на показатели за качество на ВиК услугите, въз основа на които ВиК операторите да разработват бизнес планове с ремонтна, производствена и инвестиционна програма; както и отпада изискването независимият регулатор да одобрява тези бизнес планове, и въз основа на одобрените бизнес планове да утвърждава и одобрява цени на ВиК услуги; да осъществява ежегоден контрол върху изпълнението на одобрените бизнес планове и да отчита същото при годишните изменения на одобрените цени на ВиК услуги; - Същевременно предложеното отпадане от правомощията на независимия регулатор да разглежда и одобрява бизнес планове се извършва след настъпване на действащ регулаторен период 2022-2026 г., в рамките на който КЕВР е одобрила 5-годишни бизнес планове на редица дружества, утвърдила е цени на ВиК услуги за 2022 г., и е одобрила цени на ВиК услуги за 2023, 2024, 2025 и 2026 г., като предстои да измени с последващо решение одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г., като бъдат отчетени натрупаната през 2022 г. инфлация, както и одобрените коефициенти за ефективност, както		
--	---	--	--

	<p>и изпълнението на параметри от бизнес планове от предишния регулаторен период 2017-2021 г., а именно - разходите за поддръжка на нови активи за 2021 г., изпълнението на инвестиции за 2020-2021 г. и постигнатите нива на единните показатели за ефективност към 2021 г.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Влизането в сила на закона от 31.03.2023 г. съгласно §24 ще преустанови възможностите на КЕВР да продължи разглеждането на бизнес планове и цени на тези дружества, които по различни причини не са представили навреме своите окончателни заявления, както и ще лиши Комисията от правомощията да осъществява контрол по изпълнението на одобрените бизнес планове и да осъществи плановите изменения на одобрените цени на ВиК услуги за 2024, 2025 и 2026 г., отчитайки изпълнението на бизнес плановете; като същевременно не дава правомощия и възможности новата Комисия да осъществява подобни изисквания; - Въвеждат се неясни критерии за осъществяване на контрол върху изпълнението на силно намаления брой показатели за качество (които по своята същност са показатели за ефективност) от страна на МРРБ, без това да има връзка с процеса по ценообразуване; - Въвежда се изискване за изготвяне на бизнес програми по реда на Закона за публичните предприятия, което обаче няма връзка с процеса по контрол върху показатели за качество от МРРБ, и с процеса по ценообразуване. Допълнително, дружествата които не са публични, нямат основания да изготвят подобни бизнес програми; - Продължават да се предлагат неясни критерии за одобряването на цените на ВиК услугите и последващото им преразглеждане, като от новия проект на закона отпадат фундаментални изисквания като принципи и методи на ценообразуване, регулаторен период и други и оставя впечатлението, че новата Комисия ще има възможност единствено да одобри предложените от дружествата цени на ВиК услуги, без да има възможност да оцени тяхната ефективност и/или да изиска някакви корекции; - Продължават да се предлагат нееднозначно определени критерии за финансиране на инвестициите, в противоречие с действащи регулаторни механизми; - Продължава да липсва разработен режим за социална поносимост на цените на ВиК услугите и за въвеждане на водни помощи; - Продължава да се създава неяснота по отношение разглеждането на жалби на потребители срещу ВиК оператори; - Продължава да се отменя на практика договорното начало при общи условия при предоставянето на ВиК услуги на потребителите, доколкото на		
--	---	--	--

	<p>общите условия се придава характер на нормативен акт;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Продължава да липсва възлагане на отговорностите по отношение постигането на съответствие с директиви на ЕС и/или разширение на ВиК системите; - Новият проект на ЗВИК от 2022 г. отново не осигурява постигане дългосрочно разрешаване на проблемите във ВиК сектора, изискуемо съгласно решение на 44-то НС от 13.12.2019 г., както и не осигурява заложената в Националния план за възстановяване и устойчивост цел да се отдели регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект. В същото време се въвеждат допълнителни проблеми спрямо проекта от 2020 г. <p>6. Управление на публичните ВиК системи</p> <p>Асоциации по ВиК</p> <p>6.1. В проекта на ЗВИК на практика се пресъздават действащите разпоредби в Глава единадесет „а“ от ЗВ относно управлението на публичните ВиК системи чрез асоциации по ВиК, като не е преодоляна и досега съществуващата неяснота относно статута на АВиК. Съгласно чл. 13, ал. 3 от проекта на закон, АВиК управлява публичните ВиК системи; съгласно чл. 14 органи на управление са общото събрание и председател (представител на държавата). Запазват се изискванията в чл. 16, ал. 3 за разпределение на гласовете в общото събрание - 35 на сто за председателя и 65 на сто за общините; и за вземане на решение в ал. 4 - с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.2. В чл. 16, ал. 5 от проекта на ЗВИК е пресъздадена действащата в чл. 198в, ал. 10 от ЗВ норма, <i>когато в съответната асоциация по ВиК участват само държавата и една община, решенията се взимат с единодушие</i>. Същевременно съгласно чл. 4 от проекта се обособяват обособени територии, съвпадащи с административните области. Единствената административна област, в която има само една община е област София-град (Столична община), за която в §11, ал. 2 от ПЗР на законопроекта се предвижда, че <i>функциите на асоциация по ВиК за управлението на ВиК системите и</i></p>		
--	---	--	--

	<p><i>съоръженията, предназначени за водоснабдяването на Столичната община, независимо от собствеността и териториите, в които са разположени или през които преминават, се осъществяват от общинския съвет на Столичната община.</i></p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.3. В документите към проекта на ЗВИК не е посочено дали е извършен анализ доколко АВиК имат капацитета и възможността да изпълняват адекватно функциите си като собственик на публичните ВиК системи и да контролират дейността на избраните ВиК оператори, на които е възложено с договор да ги експлоатират и поддържат. Договорите по ЗВ бяха сключени през 2015-2016 г. и до момента е натрупана достатъчно по обем информация във връзка с тяхното изпълнение, постигането на договорните показатели за качество и осъществявания контрол, но анализ и конкретни данни не са представени в мотивите към законопроекта.</p> <p>Не е представена информация и за проведения от АВиК контрол за спазването и изпълнението на изискванията на Наредбата за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им (обн. ДВ бр. 9 от 2018 г.), изискуеми от началото на 2020 г. съгласно §4, ал. 1 от ПЗР.</p> <p>Проектът на ЗВИК (чл. 9, ал. 2, т. 1, чл. 29, ал. 1) предвижда регионалните генерални планове за ВиК да се изготвят от министъра на регионалното развитие и благоустройството, като до момента съгласно чл. 198й от ЗВ това задължение е вменено на АВиК. Прехвърлянето на тази отговорност върху министъра на регионалното развитие и благоустройството доказва, че АВиК нямат капацитет да изпълняват функцията на собственици на ВиК системите.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.4. В чл. 16, ал. 8 от проекта на ЗВИК се запазва действащото в чл. 198е, ал. 4 от ЗВ изискване <i>преди всяко заседание председателят на асоциацията да съгласува с министъра на регионалното развитие и благоустройството позицията на държавата по въпросите от Дневния ред и Да получава мандат за представянето и</i>, като отпада изискването съгласно чл. 198е, ал. 4 от ЗВ да се получава мандат и от министъра на околната среда и водите.</p> <p>По отношение на отпадането на изискването да се получава мандат и от</p>		
--	---	--	--

	<p>министъра на околната среда и водите, към законопроекта не са изложени мотиви и не е ясно как ще бъде изпълнена целта на ЗВИК, заложена в чл. 2, за съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и за постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води.</p> <p>Съгласно чл. 8 от проекта на ЗВИК, <i>политиката в отрасъл ВиК се осъществява от:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>министъра на регионалното развитие и благоустройството на национално ниво ;</i> 2. <i>областните управители на ниво административна област;</i> 3. <i>общинските съвети и кметовете на общини.</i> <p>Същевременно обаче, доколкото министърът на регионалното развитие и благоустройството дава мандат на областния управител за гласуване в общото събрание и същият има 35 на сто от гласовете в общото събрание, при изискуем кворум за вземане на решение с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите (председателят винаги присъства на заседанията, доколкото ги организира), то МРРБ на практика осъществява политиката в отрасъл ВиК не само на национално, но и на регионално ниво.</p> <p>Следва да се отбележи, че съгласно чл. 9, ал. 3 от ЗВИК, министърът на регионалното развитие и благоустройството има функцията на орган, упражняващ правата на държавата в търговските дружества - ВиК оператори, в които държавата е едноличен собственик на капитала, и на търговските дружества - ВиК оператори, с държавно участие в капитала. Този факт налага допълнителен анализ за необходимостта същата институция да има пряко участие във вземането на решения на другата страна по договора за възлагане експлоатацията на ВиК системите по отношение безпристрастност при вземане на решения.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Възлагане на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услугите:</p> <p>6.5. Съгласно чл. 14, ал. 2, т. 1 от ЗВИК Общото събрание на АВиК приема решение за сключване на договор с ВиК оператор при процедура по този закон от името и за сметка на собствениците на ВиК системите за възлагане на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК</p>		
--	--	--	--

	<p>системите и предоставяне на ВиК услугите срещу заплащане.</p> <p>Същевременно, съгласно чл. 114 от ЗВИК <i>Споровете между асоциациите по ВиК и ВиК операторите относно сключването, изпълнението, изменението и прекратяването на договор за възлагане по чл. 50 се решават по реда на Гражданския процесуален кодекс.</i></p> <p>Възлагането на дейността създава за съответния ВиК оператор правото да извършва тази дейност и би следвало да е акт на държавен орган, а статутът на АВиК продължава да е неясен. Неясни са и критериите, по които АВиК преценява бъдещия ВиК оператор. Не е разписана процедура. Не е оценена важноста на първоначалното определяне на условията, при които да се извършва дейността, което следва да се направи от органа, който предоставя правото. Нещо повече, дори се отнема досегашното правомощие на КЕВР да даде становище за съответствие със ЗРВКУ, като в новия проект няма държавен оран, който да извърши предварителен контрол за законосъобразност на предлагания договор. Не е ясно може ли съдът да извърши съдебен контрол върху договора в защита на обществения интерес, извън чисто договорните спорове между АВиК и оператора.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.6. В допълнение, чл. 32 от ЗВИК въвежда неясни норми относно възлагане изграждането на ВиК системите. В ал. 1 е посочено, че <i>Държавата и общините възлагат проектирането и изграждането на ВиК системи - публична държавна или публична общинска собственост, в съответствие с регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация по реда на Закона за устройство на територията</i>, а в ал. 2 е посочено, че <i>ВиК операторите могат да възлагат проектирането и изграждането на ВиК системи, ако това им е възложено в договора по чл. 50</i>, а в ал. 3 се допълва, че <i>„Български ВиК холдинг“ ЕАД може да възлага изграждане и реконструкция на ВиК системи, по реда на чл. 49</i>, като не става ясно по какъв ред и на кого се възлага изграждането на публичните ВиК мрежи и съоръжения, като се отчита, че подсектор „Води, водоснабдяване и канализация“ е определен като сектор с критична инфраструктура⁷. Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България</p>		
--	--	--	--

	<p>и са критичната инфраструктура⁸.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.7. Чл. 19 от ЗВИК урежда предаването на новоизградени ВиК системи или части от тях - публична собственост от собствениците към АВиК и от АВиК към ВиК операторите. В ал. 2 е посочено, че <i>ВиК операторът има право да откаже приемането на ВиК системите по ал. 1, ако констатира пропуски в документацията и неизправност на системите, до отстраняването им от страна на собствениците</i>, а в ал. 3 - <i>Собствениците поддържат новоизградените ВиК системи или части от тях по ал. 1, до приемането им от ВиК оператора за стопанисване, поддържане и експлоатация.</i></p> <p>ВиК системите и съоръженията са елементи на техническата инфраструктура по смисъла на чл. 64 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), изграждат се по одобрени проекти в съответствие с общите и подробните устройствени планове и съответните специализирани схеми към тях и с плановете за вертикално планиране съгласно чл. 83, ал. 1 от ЗУТ, и не се разрешава да се използват преди да са въведени в експлоатация съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗУТ.</p> <p>В този смисъл би следвало новоизградени ВиК системи да се предават от собствениците на АВиК, след приключване на всички процедури и въвеждане в експлоатация по реда на ЗУТ, и евентуални пропуски следва да бъдат отстранени още в този процес. Процесът е ясно регламентиран в чл. 4.4 Предоставяне на Публичните активи в сключените договори между АВиК и ВиК операторите по реда на ЗВ, където ясно е посочено в буква „в“, че същите се предоставят след като бъдат въведени в експлоатация в съответствие със съответните изисквания или изцяло завършени в случаите, в които не се издава разрешение за ползване съгласно действащото право. В чл. 4.4. буква „г“ от договора е описана и процедурата в случай на възражение от ВиК оператора.</p> <p>С оглед гореизложеното, така разписаните текстове в чл. 19, ал. 2 и ал. 3 следва да бъдат конкретизирани и ясно да регламентират процедурата по предаване и приемане за експлоатация на публичните ВиК системи.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват</p>		
--	--	--	--

и в новия проект от 2022 г.

Собственост на ВиК системите

В глава трета, раздел 1 на ЗВИК се регламентира, че правото на собственост върху водоснабдителните и канализационни системи е държавна, общинска или частна собственост (чл. 20), и се въвеждат детайлни определения на собствеността на ВиК системите, регламентиращи публична държавна (чл. 22), частна държавна (чл. 23), публична общинска (чл. 24), частна общинска (чл. 25) и частна собственост (чл. 26).

Запазва се действащият принцип в чл. 13 от ЗВ публична държавна собственост да са ВиК системи, които обслужват повече от една община.

Съгласно чл. 64, ал. 1, т. 4 от ЗУТ, *елементи на техническата инфраструктура са разпределителните проводни и разпределителните устройства и съоръженията към тях (трансформаторни постове, електрически подстанции, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, понижителни и разпределителни станции и др.), включително присъединителните проводни към сградните инсталации и общите средства за измерване*, т.е. ЗУТ ясно регламентира, че средствата за измерване спадат към елементите на техническата инфраструктура. Конкретни изисквания относно границата на разпределение между публичната и частната собственост на ВиК системите са представени в чл. 7, ал. 3 от Наредба №4/2004 г. - *водопроводните отклонения с водомерните възли и канализационните отклонения са част от общите мрежи на водоснабдителните и канализационните системи и се изграждат и поддържат от операторите*. Видно от гореизложеното, действащата нормативна уредба ясно регламентира, че измервателните средства на сградните водопроводни отклонения са част от публичните мрежи. В чл. 24, ал. 1, т. 1 от ЗВИК е предвидено, че *публична общинска собственост е и водомерната шахта, в която е монтиран общият водомерен възел, когато се намира извън имота на потребителя/потребителите*, а в чл. 58, ал. 4 е предвидено, че *водопроводните отклонения с общия водомерен възел и канализационните отклонения с ревизионната шахта са част от публичните водопроводни и канализационни мрежи на населените места*.

6.8. В чл. 58, ал. 4 от ЗВИК е регламентирано, че водопроводните отклонения с общия водомерен възел и канализационните отклонения с

	<p>ревизионната шахта са част от публичните водопроводни и канализационни мрежи на населените места. Към момента в редица случаи ВиК операторите определят водомерите на сградни отклонения за еднофамилни къщи като „индивидуални“ и изискват от собствениците на имоти да ги подменят за своя сметка. Така представеното определение „общ водомерен възел“ може да допринесе за продължаване на тази некоректна практика.</p> <p>В проекта на ЗВИК не е ясно определено и местоположението на водомерния възел, регламентирано в момента в подзаконов нормативен акт⁹. Доколкото именно водомерният възел определя и границата на собственост и отговорности между операторите и потребителите по отношение на водоснабдителната система, то следва да бъде ясно и недвусмислено регламентирано в закона. Конкретни изисквания в тази посока не са предвидени и в определенията в §1, ал. 1, т. 4-7.</p> <p>6.9. Не е ясно определена и границата на собственост и отговорности между операторите и потребителите по отношение на канализационната система. В чл. 23, ал. 1, т. 2 от ЗВИК публичната собственост е определена <i>до първа ревизионна шахта или ревизионен отвор, чрез които се отвеждат отпадъчните води от имотите на потребителите</i>, като местоположението на първа ревизионна шахта не е ясно формулирано. Към момента местоположението на първа ревизионна шахта в случаите на отделни урегулирани поземлени имоти и на комплексно застрояване е определено в подзаконов нормативен акт¹⁰, но доколкото определя и границата на собственост и отговорности между операторите и потребителите по отношение на канализационната система, то следва да бъде ясно и недвусмислено регламентирано в закона. Обръщаме внимание, че към момента съществуват редица спорове по прилагането на изискването на чл. 25, ал. 1, т. 2 от Наредба №4/2004 г., съгласно която Канализационно отклонение е частта от уличния канал или колектор до ревизионната шахта, <u>която при комплексно застрояване е разположена непосредствено след излизането на канализацията от сградата</u> въпреки, че нормата е изключително конкретна. В новите разпоредби се въвежда термина „първа ревизионна шахта“, който поражда редица неясноти.</p> <p>Конкретни изисквания в тази посока не са предвидени и в определенията в §1, ал. 1, т. 12-15 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗВИК.</p> <p>Липсата на ясно разграничаване между публична и частна собственост по</p>		
--	--	--	--

отношение на ВиК мрежите ще доведе до съществени неясноти относно ангажиментите на ВиК операторите и на потребителите, което в допълнение с неясния регламент за разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори ще доведе до масово нарушаване правата на потребителите.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

Изисквания за ВиК оператори

Проектът на ЗВИК съдържа изисквания за ВиК операторите в чл. 44, чл. 45 и чл. 46.

6.10. В чл. 44, ал. 2, т. 4 се въвежда изцяло ново изискване спрямо действащите такива, съгласно което *ВиК оператор може да бъде търговско дружество, образувано / учредено по реда на Търговския закон, което е публично предприятие по смисъла на Закона за публичните предприятия.* Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗПП, *публични предприятия са търговските дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие в капитала или в които държавата/общината по друг начин упражнява доминиращо влияние, или на практика се елиминира възможността за функциониране на ВиК оператори - частна собственост.*

Липсват мотиви за забраняване на свободната стопанска инициатива в противоречие с чл. 19 от Конституцията на Република България:

Чл. 19. (1) Икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива.

(2) Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя“. Освен това, съгласно чл. 18, ал. 4 от Конституцията със закон може да се установява държавен монопол върху железопътния транспорт, националните пощенски и далекосъобщителни мрежи, използването на ядрена енергия, производството на радиоактивни продукти, оръжие, взривни и биологично силно действащи вещества. ВиК системите не са предвидени за държавен монопол, а се въвежда такъв без мотиви.

В §11, ал. 1 от ПЗР на ЗВИК се регламентира продължаване на сключените договори за концесии след влизане в сила на закона. Към момента е наличен концесионен договор, сключен с частно дружество - в Столична община, като избраният ВиК оператор - страна по този договор, не отговаря на

		<p>изискванията на чл. 44, ал. 2, т. 4 от проекта на ЗВИК, не е ясно дали по смисъла на ЗВИК ще бъде ВиК оператор, няма да изготвя бизнес програма, не е ясно дали ще има право да подава заявление за одобряване на цени, доколкото чл. 91 се отнася за ВиК оператори.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.11. В проекта на ЗВИК по смисъла на чл. 5, ал. 2 се предвижда да отпаднат съществуващите към момента изключения в чл. 198о, ал. 6 от ЗВ и чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ, които дават възможност на дружества, които не са ВиК оператори, да предоставят ВиК услуги на ограничен брой потребителите при спазване изискванията на ЗВ и ЗРВКУ.</p> <p>В чл. 26, ал. 4 от проекта на ЗВИК продължава да се предвижда <i>в случаите по ал. 3 изградените площадкови водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения се придобиват от общината безвъзмездно, считано от деня на влизането в сила на подробния устройствен план по ал. 3.</i></p> <p>В чл. 44, ал. 3 от ЗВИК е предвидено <i>„Не се считат за ВиК оператори лицата, които поддържат вътрешните (площадковите) водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения, разположени в имоти - частна собственост с комплексно застрояване за жилищни, курортни, промишлени или други нужди, включително в жилищни комплекси от затворен тип и индустриални паркове/зони, както и лицата, които осъществяват самостоятелно питейно-битово водоснабдяване при условията и по реда на Закона за водите“.</i></p> <p>През текущия регулаторен период 2022-2026 г. КЕВР е одобрила бизнес планове по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ на дружества, опериращи частни ВиК системи на валидно правно основание и предоставящи ВиК услуги на потребители - „ВиК - Златни пясъци“ ООД, „ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир, „АЦК“ ООД, „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД, „Спринг Форс“ ООД, и е в процес на разглеждане на заявленията на „Верила Сървис“ АД.</p> <p>От предложените текстове на проекта на ЗВИК продължава да не става ясно какъв ще е ефектът върху дейността на тези дружества и собствеността на частните ВиК системи, отчитайки съществените разлики в отделните случаи.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Обособени територии</p> <p>6.12. Съгласно чл. 4 от проекта на ЗВИК, <i>територията на страната за целите на управлението, планирането, изграждането и експлоатацията на ВиК системите и за предоставянето на ВиК услугите се разделя на обособени територии, които съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната.</i></p> <p>Видно от горния текст, в проекта от 2022 г. се запазва изискването предложено в проекта от 2020 г., да се въведат обособени територии, съвпадащи с административните области, чрез което на практика ще отпадне възможността за функциониране на общински дружества, предоставящи услуги в рамките на една община съгласно определените с решение на министъра на регионалното развитие и благоустройството решение от 2009 г. обособени територии, за които не са взети решения за промяна от съответните общински съвети и асоциации по ВиК.</p> <p>Същевременно новият проект на ЗВИК продължава да не анализира нуждите от окрупняване на ВиК дружества в рамките на няколко административни области, доколкото към момента съществуват значителни разлики между броя население в отделните административни области. Съгласно данни от НСИ за население към 31.12.2021 г. по области, общини, местоживееене и пол¹¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 области имат население под 100 хил. души (Видин и Смолян); - 9 области имат население от 103 до 122 хил.души (Габрово, Силистра, Разград, Търговище, Кюстендил, Ямбол, Перник, Ловеч и Монтана); - 5 области имат население от 150 до 180 хил. души (Враца, Кърджали, Добрич, Шумен, Сливен); - 6 области имат население от 209 до 247 хил. души (Русе, Хасково, Велико Търново, Плевен, София и Пазарджик); - 2 области имат население от 298 до 307 хил.души (Благоевград и Стара Загора); - 2 области имат население от 409 до 469 хил. души (Бургас и Варна); - 1 област има население от 663 хил. души (Пловдив) и 1 от 1,3 млн. души (София- град). <p>Средният брой жители на област съгласно данните на НСИ е 244,3 хил.души, като общо 17 области имат по-малко население от средното.</p> <p>Данните от реализираните вече процеси по окрупняване на регионален</p>		
--	--	---	--	--

	<p>ВиК оператор с едно или две общински дружества до цялостно обслужване на съответната административна област (Велико Търново, Плевен, Габрово, Разград, Търговище, София област, Хасково) показват, че финансовото и/или експертно ниво на дружествата не се подобрява съществено, а в някои случаи са налице дори сериозни трудности за регионалния ВиК оператор.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.13. В документите, придружаващи проекта на ЗВИК, липсва анализ относно времето и усилията, които ще са необходими, за да се реализира предложената промяна за следващо окрупняване до 28 регионални областни ВиК оператори спрямо действащото административно-териториално устройство на страната. Към момента не са окрупнени дружествата в областите Пазарджик, Благоевград, Разград, Кюстендил, Монтана и Ловеч.</p> <p>- За общо 6 общини е установено, че ВиК системите са изцяло публична общинска собственост, респективно се прилага редът по чл. 198б, т. 3 от ЗВ - същите се управляват от общинските съвети. В общините Брацигово, Кресна, Берковица и Троян общините са сключили договори по реда на ЗВ с действащите общински ВиК оператори и имат одобрени бизнес планове. В община Сапарева баня се прилага концесионен договор, сключен през 2006 г. В община Белово е сключен договор за концесия през 2014 г., а през 2018 г. общинското дружество е приватизирано, през 2022 г. е реализиран процес по окрупняване с „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик.</p> <p>- За общо 6 общини е установено, че собствеността на ВиК системите е разпределена между държавата и общината или между две общини, респективно се прилага редът по чл. 198б, т. 2 от ЗВ - същите се управляват от АВиК. До момента не са учредени АВиК за общините Сандански, Батак, Велинград и Сърница. В община Пещера е учредена АВиК, но не е сключен договор с дружеството, като все още не са представени документи, уреждащи разпределението на собствеността на публичните ВиК системи за община Ракитово.</p> <p>- Все още не е сключен договор с „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Исперих (дружество с държавно участие, предоставящо услуги на общините Исперих и Самуил), а договорът на „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик все още не е изменен във връзка с присъединяването на общините Панагюрище и Стрелча.</p>		
--	---	--	--

		<p>- До момента не са реализирани дейностите по окрупняване по отношение на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Благоевград и община Петрич (сключено допълнително споразумение предвиждащо това да стане от 01.01.2020 г., но не изпълнено); и между „Кюстендилска вода“ ЕООД и община Дупница (сключени две допълнителни споразумения предвиждащи това да стане от 01.01.2020 г., изменено от 01.01.2021 г.).</p> <p>Така посочените факти и обстоятелства показват фундаментални проблеми във взаимоотношенията и отговорностите на компетентните органи - МРРБ и асоциациите по ВиК, които не са решени до момента въпреки разпоредбите в ЗВ, и не е ясно как ще бъдат решени в бъдеще.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>6.14. В §4, ал. 1 и §9, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗВИК е предвиден 6-месечен срок за привеждане в съответствие на сключени договори по реда на ЗВ, като в §9, ал. 2 е дадена възможност и за тяхното удължаване със срок, който заедно с изтеклия срок не може да надхвърля максималния срок по този закон, който съгласно чл. 50, ал. 3 е до 30 години, но не по-малко от 15 години (периода на сега сключените договори). Отчитайки изпълнението на изискванията на ЗВ до момента считаме, че посоченият 6-месечен срок не е реалистичен. Същевременно възможността за удължаване на действащите договори по ЗВ ще доведе до неизпълнение на изискванията за обособени територии, съвпадащи с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната (изискване на чл. 4 - т.е. 28 обособени територии) в дългосрочен план. ЗВИК не уточнява какъв ще бъде ефектът върху административните производства по разглеждането на бизнес плановете и ценовите заявления за тези дружества от Комисията.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.</p> <p>Предоставяне на ВиК услуги на потребителите:</p> <p>Съществуващата законова делегация за министъра на регионалното развитие и благоустройството в наредба да определя условията, техническите</p>		
--	--	---	--	--

изисквания и реда за присъединяване на недвижимите имоти и потребителите към ВиК системите и за ползване на ВиК услугите се запазва - в чл. 58, ал. 5 от проекта на ЗВИК се възпроизвеждат нормите на чл. 135, т. 15 от ЗВ и чл. 84, ал. 3 от ЗУТ.

6.15. Съгласно чл. 64, ал. 2 от проекта на ЗВИК, *ВиК операторите не изплащат обезщетения за щетите, нанесени в резултат на ограниченията по чл. 63 (въвеждане на ограничения във водоснабдяването).*

В чл. 74, ал. 2 от ЗЕ е предвидено, че *Енергийните предприятия не са задължени да изплащат обезщетения за щетите, нанесени в резултат на ограничителен режим, временно прекъсване или ограничаване на снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ, с изключение на случаите, при които аварията или дълготрайният недостиг са настъпили по тяхна вина.*

В тази връзка следва да се прецени дали е оправдано предвиденото от чл. 64, ал. 2 от ЗВИК пълно освобождаване от отговорност, дори и при вина за причиняване на *ограниченията по чл. 63.*

Същевременно обаче, проектът на ЗВИК продължава да не предвижда изплащане на обезщетения в случаите, в които има отклонения от качеството на питейната вода (респективно забрана от РЗИ за ползване за питейно-битови цели) и/или отклонения в качеството на отпадъчните води спрямо разрешителните.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

Потребители на ВиК услуги:

6.16. Съгласно чл. 60, ал. 1 от проекта на ЗВИК *потребители на ВиК услугите са юридически или физически лица - собственици, а при наличие на вещно право на ползване - ползватели на съответните имоти, за които се предоставят ВиК услуги по чл. 59, ал. 1, включително на имоти в етажна собственост.*

С проекта на новия закон продължава необосновано от потребителите на ВиК услуги да бъдат изключвани лицата, които нямат вещни права върху водоснабдения имот, но са ползватели на същия на валидно облигационно основание - например наемно правоотношение. По този начин на законодателно ниво се изключва възможността за лицата, фактически ползващи водоснабдителни и канализационни услуги, в качеството им на потребители на ВиК услуги, самостоятелно да упражняват права и изпълняват

задължения по повод предоставяната им услуга.

При сега действащата редакция на § 1, ал. 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗРВКУ, легалната дефиниция за потребители включва:

„Потребители“ са:

а) юридически или физически лица - собственици или ползватели на съответните имоти, за които се предоставят В и К услуги;

б) юридически или физически лица - собственици или ползватели на имоти в етажната собственост.

От друга страна в § 1, ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗВИК, е предвидено, че *„Битов потребител“ е потребител физическо или юридическо лице, което получава срещу заплащане водоснабдителни и/или канализационни услуги за собствени и на домакинството битови цели.* Видно от тази дефиниция определящо за качеството потребител следва да е получаването, разходването и плащането на ВиК услугите, а не вещните права върху водоснабдения имот.

Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. се запазват и в новия проект от 2022 г.

Присъединяване към ВиК системите:

6.17. В §1, ал. 1, т. 10 от ПЗР на проекта на ЗВИК продължава да се въвежда следното изискване: *„Икономически нецелесъобразно“ за ВиК оператор е изграждането на съоръжения за присъединяване, инвестициите за които не се компенсират със средствата, набрани от амортизационните отчисления и печалбата от предоставените услуги чрез тези съоръжения за осемгодишен период, и цената, която ще се заплати за присъединяването.*

От една страна се въвеждат изрази, които не са ясно формулирани в законопроекта - не става ясно дали *„съоръжения за присъединяване“* са водопроводни и канализационни отклонения по смисъла на чл. 58, ал. 2 и ал. 3 от проекта на ЗВИК; както и не става ясно какво точно се има предвид с термина *„печалба от предоставените услуги“*, доколкото в текстовете на ЗВИК са отпаднали изискванията за икономически обоснована норма на възвръщаемост на вложения капитал.

Същевременно следва да се има предвид, че новите текстове на ЗВИК не въвеждат изискване за бъдещата Комисия да регулира цени за присъединяване, доколкото съгласно чл. 88, ал. 1 се посочва, че на регулиране от комисията подлежат цените, по които ВиК операторите предоставят услугите по чл. 59, ал. 1, т.е. това са предоставяните от ВиК операторите услуги по доставка на вода за питейно - битови цели (т. 1); доставка на вода с

	<p>непитейни качества (т. 2); отвеждане на отпадъчните води от имотите на потребителите чрез канализационната мрежа (т. 3); пречистване на отпадъчните води (т. 4), а съгласно чл. 88, ал. 2, Комисията регулира и цените, по които ВиК оператори или други предприятия доставят вода от техни или предоставени им за експлоатация водоземни съоръжения и/или системи до водоснабдителни системи, експлоатирани от други ВиК оператори.</p> <p>Видно от гореизложеното, с разпоредбата на §1, ал. 1, т. 10 от ПЗР на ЗВИК се въвежда и „цена за присъединяване“, за която не са формулирани разпоредби как се изготвя и от кого се одобрява.</p> <p>В тази връзка въвеждането на неясен ред за цена за присъединяване, без да е ясно какво се включва в същата и по какъв ред и от кого се одобрява същата, както и въвеждането на допълнителни изисквания по целесъобразност извън цената за присъединяване, създават предпоставки за необоснован отказ и злоупотреба от страна на ВиК дружествата.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г, но и се създават нови такива.</p> <p>„Български ВиК Холдинг“ ЕАД</p> <p>6.18. В глава четвърта, раздел II на проекта на ЗВИК са въведени норми, уреждащи функции и компетенции на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. В чл. 48, ал. 1 е посочено, че правата на държавата във ВиК операторите с държавно участие се упражняват от министъра на регионалното развитие и благоустройството <u>или</u> от „Български ВиК холдинг“ ЕАД, а в чл. 49, ал. 2 се посочва, че Държавата <u>може</u> да възлага за изпълнение от „Български ВиК холдинг“ ЕАД стратегическа водоснабдителна и канализационна инфраструктура от национално или регионално значение, свързана с гарантиране сигурността на водоснабдяването или изпълнението на европейски нормативни изисквания.</p> <p>Посочените норми са изцяло пожелателни, респективно не регламентират еднозначно функциите на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД.</p> <p>Остава неясно и на какво правно основание държавно търговско дружество, каквото е „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, се регламентира във висш нормативен акт - закон, доколкото това търговско дружество е създадено с решение на Министерския съвет, съответно може да бъде закрито отново с решение на Министерския съвет, а във времето на неговото</p>		
--	---	--	--

	<p>функциониране Министерският съвет може да му възлага съответни функции - нещо, което не се затруднява при липса на разписани норми в закон, нито се благоприятства при предложените текстове, които и към момента са налични.</p> <p>Важно е да се отбележи, че в ЗЕ не са разписани текстове по отношение функциите и компетенциите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, нито е посочено поименно което и да е държавно търговско дружество, например „Национална електрическа компания“ ЕАД и/или „Булгаргаз“ ЕАД, изпълняващи функции на обществен доставчик на електроенергия и природен газ.</p> <p>В тази връзка едно държавно търговско дружество - „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, ще бъде поставено в значително привилегировано положение спрямо аналогични дружества със сходни функции в сектор Енергетика, като ще ограничи правомощията на бъдещи състави на Министерския съвет по отношение на това конкретно търговско дружество.</p> <p>Същевременно, в чл. 9, ал. 3, т. 6, т. 7 и т. 8 от ЗВИК се предвижда министърът на регионалното развитие и благоустройството да осъществява редица критично важни функции по отношение контрола върху дейността на публичните предприятия - ВиК оператори съвместно с „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. Така разписаните текстове ще доведат до цялостно размиване на отговорността на министерството по отношение действия и на практика означава прехвърляне на отговорности по осъществяване на държавна политика от страна на орган на изпълнителната власт към търговско дружество.</p> <p>Така констатираните проблеми от проекта на ЗВИК от 2020 г. не само, че се запазват и в новия проект от 2022 г., но и се създават нови такива.</p> <p>Изводи и заключения</p> <p>6.19. Извършеният анализ на законопроекта от 2022 г. показва, че не са коригирани констатираните проблеми в проекта от 2020 г., както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Продължава да се предлага промяна в границите на обособените територии, като се предвижда отпадане функционирането на общински и частни дружества. В същото време създаваната правна регламентация поражда неясноти по отношение възможностите и сроковете за изпълнението на новите изисквания;		
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Продължава да не е извършен анализ на необходимостта от окрупняване до няколко административни области с оглед значителните разлики между областите по отношение на обслужвано население; - Отново се въвежда задължително изискване ВиК дружествата да са публични предприятия по смисъла на ЗПП, което ще елиминира бъдещо публично-частно партньорство в сектора; - Запазват се изискванията по отношение функционирането на АВиК, като отново не се отчита липсата на възможност и капацитет за адекватно изпълнение на ролята на публични собственици на ВиК системите, както и възможността им да контролират изпълнението на договорите за възлагане управлението на ВиК активите; - Запазват се изискванията по отношение на собствеността на ВиК системите, като отново не се очертава ясно границата на публична и частна собственост, респективно границата на отговорност на оператори и потребители; - Продължава да не се предвижда изплащане на обезщетения на потребителите при отклонения от стандартите за качество на питейните и на отпадъчните води; - Продължава необосновано от потребителите на ВиК услуги да са изключени лицата, които нямат вещни права върху водоснабдения имот, но са ползватели на същия на валидно облигационно основание (например наемно); - Отново се създават възможности за необоснован отказ и злоупотреба от страна на ВиК дружествата в процеса по присъединяване на нови потребители, като се въвежда изискване за „цена за присъединяване“ без да е ясно как се определя и одобрява същата; - Регламентира се със закон съществуването на държавно търговско дружество - „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, което е създадено с решение на Министерския съвет, и може да бъде закрито с последващо решение на изпълнителната власт, без да се изяснява какви са точно неговите функции и отговорности, и по какъв начин това ще допринесе за решаването на проблемите във ВиК сектора, като по този начин дружеството се поставя в привилегировано положение спрямо дружества със сходни функции в сектор Енергетика, и се ограничават функциите и правомощията на бъдещи състави на Министерския съвет по отношение на това конкретно дружество. <p>Поради констатираните значителни проблеми в текстовете на</p>		
--	--	--	--

		<p>законопроекта от административен, правен, технически и икономически характер, КЕВР не може да даде конкретни предложения за редакции, доколкото е необходима цялостна ревизия на законопроекта. Необходим е сериозен обществен дебат за ролята и отговорностите на основните участници във ВиК сектора - независимия регулатор на качеството и цените на ВиК услугите, собствениците на публичните ВиК системи и възложители по договор, ВиК операторите и техните собственици (принципали), какъвто до момента не е проведен.</p> <p>В тази връзка, в случай че се приемат предложенията в ЗВИК за промени в регулацията на ВиК сектора същият ще бъде поставен пред значими рискове, свързани с осъществяването на контрола по изпълнението на одобрените бизнес планове 2022-2026 г. и измененията на одобрените цени на ВиК услуги за периода 2024-2026 г., поради което в тази хипотеза считаме за необходимо от законопроекта да отпаднат разпоредбите, касаещи регулирането на качеството и цените на ВиК услугите, съответно да се запазят правомощията на независимия регулатор КЕВР във ВиК сектора, така както в момента са регламентирани в ЗРВКУ, респективно в ЗЕ, а промени да бъдат обсъдени и планирани за прилагане след изтичане на действащия регулаторен период 2022-2026 г.</p> <p>Становището е прието с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 350 от 14.12 2022 г.</p>		
21.	НБС „Водоснабдител“ - КНСБ	<p>Във връзка е подготвения проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, в чието съставяне, държим да подчертаем като отговорен социален партньор, представляващ около две трети от всички заети в отрасъла, не ни бе дадена възможност да участваме, изразяваме следното становище:</p> <p>I. От години настояваме за приемането на специален Закон за водоснабдяването и канализацията, с който да се създаде нормативна предпоставка за оздравяване и за устойчиво развитие на отрасъла. В тази връзка принципно подкрепяме представения за обществени консултации законопроект за ВиК и считаме, че следва да влезе в дневния ред на Народното събрание час по-скоро.</p> <p>II. Същевременно, след като се запознахме със законопроекта, сме длъжни да споделим опасенията ни, че съдържанието на същия не отговаря на очакванията ни и оставя много от поставяните от нас въпроси без отговор.</p>	Приема се частично	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг;

	<p>Например финансирането на дейностите в отрасъл ВиК е регламентирано в глава Осма на законопроекта и се ограничава само до чл.100, в който са изброени източниците на средствата за дейностите по ВиК. Считаме, че това не е достатъчно. От години Държавата на практика осъществява своеобразна „социална политика“ чрез неадекватната нормативна уредба и действащия регулаторен режим, осъществяван спрямо цените на предоставяните ВиК услуги, за сметка на нормалното осъществяване на дейността на ВиК операторите и ниската цена на труда на зетите в отрасъла около 15 000 работници и служители. Липсата на квалифицирани кадри и бягството на младите от изучаване на ВиК специалности във висшите училища, основно поради получаваните ниски трудови възнаграждения, водят отрасъла към катастрофа. По данни на МРРБ към 30 септември 2022 г. средната работна заплата в отрасъл ВиК за ВиК операторите с преобладаващо държавно участие е 1148 лева. Подобен размер на brutните работни заплати няма как да задържи квалифицираните, а вече дори и не толкова квалифицираните работници и служители в търговските дружества във отрасъл ВиК. Имаме ВиК оператори без нито един ВиК инженер. Според нас следва да бъдат нормативно уредени финансови механизми, с които да се гарантира финансовата стабилност на ВиК дружествата, съответно достойни условия на труд и достойни трудови възнаграждения на зетите в отрасъла. Очевидно е, че предвид социалната поносимост на цената на ВиК услугите, демографската ситуация и икономическите дисбаланси между различните региони на страната, това няма как да се случи само с повишаване цените на предоставяните водоснабдителни и канализационни услуги. Необходимо е, според нас, в закона да бъдат предвидени изрично компенсаторни финансови механизми, като например предоставянето на „водни“ помощи на тези, които поради уязвимото си материално положение нямат възможност да заплащат сметките си към ВиК операторите.</p> <p>Предложената в проекта на Закон за ВиК разпоредба на чл. 70 на практика повтаря § 1, ал. 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ЗРВКУ, който закон се предлага да отпадне с влизането в сила на новия Закон за ВиК. Предлагаме в чл. 70 от проекта за Закон за ВиК да намери място съдържанието на ал. 2 на § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗРВКУ. По този начин новия закон ще въведе принципът, според който ще се определи размерът на водното подпомагане.</p> <p>В тази връзка предлагаме допълнение в чл. 70 от законопроекта за ВиК с</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>Националният статистически институт на Република България (НСИ) е публичен орган към Министерски съвет със статут на държавна агенция. Съгласно Закона за статистиката, статистическата дейност в Република България се осъществява от Националната статистическа система (НСС). Органите на статистиката разработват, произвеждат и разпространяват статистическа информация под методическото ръководство на Националния статистически институт при изпълнение на Националната статистическа програма (НСП).</p> <p>Социалната поносимост на цената на ВиК услугите е предпоставка за осигуряване на възможност за заплащане от уязвими потребители на предоставените им ВиК услуги, при потребление в рамките на 50-100 л на човек на ден, съгласно препоръки СЗО.</p>
--	---	---

нови ал. 3 и ал. 4, както следва:

Примерен текст:

Раздел VIII

Социална защита на потребителите на ВиК услугите

Чл. 70. (1) Социална поносимост на цената на ВиК услугите е налице, когато тяхната стойност, определена на база минимално месечно потребление на вода от 2,8 куб. м на едно лице, не надхвърля 2,5 на сто от средния месечен доход на домакинство в съответната административна област.

(2) Националният статистически институт публикува данни за средния месечен доход на домакинствата за всяка административна област по отделно, на годишна база.

(3) Лицата по чл. 2, ал. 3 от Закона за социалното подпомагане имат право на помощ в размер, съответстващ на месечния минимум вода, определен по ал. 1.

(4) Уязвимите потребители при ползване на ВиК услугите и подпомагането им се определят с наредба на Министерския съвет, предложена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите.

Друг голям проблем, който според нас не намира решение в проекта за Закон за ВиК представлява въпросът за събираемостта на дължимото към ВиК операторите за потребените ВиК услуги. В тази връзка, считаме, че следва да бъдат предвидени ефективни и юридически защитими механизми, защото действащата нормативна рамка поставя ВиК операторите в неравностойно положение спрямо други (ЕРП-тата например) стопански субекти, които също предоставят жизненоважни комунални услуги за населението.

III. Относно промените, предвидени в законопроекта за ВиК, свързани с регулирането на цените на ВиК услугите, считаме, че следва да се прецизират разпоредбите в посока облекчаване на регулаторния режим с цел да се подпомогне нормалната работа на ВиК операторите и да се намали административната тежест върху осъществяваната от тях дейност. Обособяването на отделен регулатор за ВиК е правилно, но положителния ефект от тази промяна не бива да бъде застрашен от записи в закона, които да направят регулаторния процес отново тежък и тромав, изключително сложен като документация (административна тежест за ВиК операторите) и

		<p>недостатъчно гъвкав и бърз при необходимост от промени в бизнес-плановите и цените на ВиК услугите (пример: при водни кризи; при финансиране на проекти от еврофондовете, ескалиране на инфлационни процеси, обявена пандемична обстановка и др.).</p> <p>Може би е крайно време да си зададем въпроса дали не правим грешен избор на регулаторен модел като цяло - принципно високи изисквания към основните ВиК оператори, неадекватни към реалното им икономическо състояние и състоянието на ВиК инфраструктурата, която им е поверена. В понятието регулаторен модел имаме предвид статут на регулаторния орган - формиране и правомощия, цели и задачи на регулаторния процес, организация на регулаторния процес, административни процедури и участници, основните механизми (инструменти) на регулиране - бизнес-план (техническа и икономическа част), показатели за качество, ценообразуване, информация и контрол върху изпълнението на бизнес плана.</p> <p>Досегашният регулаторен процес не доведе до очакваното стабилизиране на финансово състояние на ВиК операторите, нито доведе до адекватно заплащане на трудещите се в отрасъла, нито пък подобри качеството на предлаганите на потребителите ВиК услуги.</p> <p>Моделът не изключва „субективно“ административно отношение на регулаторния орган по определени ключови въпроси, а също така моделът изключва всякакви форми на институционална координация и взаимодействие между МРРБ като основен орган на държавната политика във ВиК отрасъла и орган на управление на „Български ВиК холдинг“ ЕАД. Независимостта на регулатора в този случай играе обратна роля.</p> <p>В заключение, без да претендираме за изчерпателност, бихме искали да заявим, че ще следим за евентуални изменения, застрашаващи в каквато и да е степен публичния характер на собствеността, експлоатацията и управлението на ВиК инфраструктурата в Република България. Разчитаме, че горчивият опит, който ние, българите, придобихме през годините при абдикирането на държавата от управлението на други сфери, касаещи нормалното ни съществуване като граждани на Обединена Европа в 21 век, е достатъчно основание за отстояване на обществения интерес в отрасъл ВиК.</p>		
22.	БАВ, с Председател	Общото мнение на членовете на Сдружение „Българска асоциация по водите- БАВ“ е, че отрасъл Водоснабдяване и канализация се нуждае от специализиран закон, с които да се засвидетелства важната обществена роля,	Приема се частично	Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост

<p>инж. Иван Иванов</p>	<p>която има той, но и най-вече да се разрешат установени проблеми с текущото законодателство. Десетки години гилдията очаква въпросният закон да бъде приет, но по различни причини все още такъв няма. В същото време изработването на Закон за водоснабдяването и канализацията е едно от условията на реформите, които са приети от нашата Държава, за да получим така необходимите ни европейски финансови средства и изпълним успешно Националния план за възстановяване и устойчивост. Подкрепяме усилията на Министерството на регионалното развитие и благоустройство да отговори на тези очаквания и да създаде устойчива законодателна рамка за отрасъла.</p> <p>В желанието ни да подкрепим тези усилия, ние от Сдружение „Българска асоциация по водите - БАВ“ организирахме публично обсъждане на публикувания Проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията. Обсъждането се проведе на 12 декември 2022 г. и в него взеха участие широк кръг от заинтересовани страни, в това число представители на ВиК операторите, общини, Асоциации по ВиК, академичната общност, КЕВР и бизнеса. От направените разисквания се установи, че има някои критични теми по които Закона е неприемлив, а именно:</p> <p>1. Законопроектът е изготвен на основата на текстовете на чл. 13, чл. 19 и Глава Х1а от Закона за водите, Закона за регулиране на ВиК услугите и текстове от Закона за устройство на територията, но пренасянето на разпоредбите от първите два закона е силно редуцирано и проектът предлага съществени промени в действащия правен режим относно статута на Асоциациите по ВиК, 25-годишните регионални планове за ВиК инфраструктурата и тяхната задължителна обвързаност и съгласуване с Плановете за управление на речните басейни(ПУРБ), коренна промяна на регулаторния модел и разкъсване на връзката между цените и качеството на ВиК услугите.</p> <p>2. Законопроектът страда от редица недостатъци и липса на ясна структура и баланс в законодателно отношение - някои от важните теми са само маркирани, а други нямат характер на законови разпоредби и подхождат по-скоро за устройствен правилник или някой подзаконов акт.</p> <p>3. В проекта няма законови решения за ролята на общините в изграждането, експлоатацията и управлението на ВиК инфраструктурата.</p> <p>4. Липсват изцяло законови механизми за финансиране на ВиК отрасъла, а само формално са посочени вече известните източници - вж. Глава Осма от проекта.</p> <p>5. Национализацията на частни активи.</p>	<p>(НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги. <p>В чл. 50, ал. 2, т. 10 е предвидено договарят по ал. 1 да съдържа „... изисквания към качеството на услугите.“</p> <p>В чл. 67, ал. 1 са формулирани основните показатели за качество, като в чл. 67, ал. 3 е предвидено „ Показателите за качество на ВиК услугите, условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите за всеки ВиК оператор, съобразно специфичните обстоятелства по дейността му, отчитането на постигането на показателите за качество на ВиК услугите и контрола се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“</p> <p>Съгласно Чл. 89 от законопроекта, методите за регулиране на цените,</p>
-------------------------	---	--

		<p>6. Принудителното окрупняване на общински ВиК.</p> <p>7. Липса на процедури за определяне нивата и качеството на услугите и цените.</p> <p>Към проекта липсва ясна и стройна концепция за нова законова уредба, както и анализи на положителните и отрицателни страни на действащата към момента такава.</p> <p>Мотивите към проекта само формално, но не и по същество, покриват определена част от регулираната материя. Няма връзка между мотивите и съдържанието на цели глави от закона.</p> <p>Предвид на гореизложеното предлагаме да се удължи срокът за обществено обсъждане. Да има възможност да се проведат тематични публични дискусии по набелязаните стратегически въпроси, като се отчете преобладаващото мнение на участниците.</p> <p>Подробните бележки и предложения по текстовете ще заемат повече място от самия проект, така че по-добре законопроекта да бъде пренаписан при ясна концепция за предлаганите законодателни решения.</p> <p>Моля също да се вземат да се вземе предвид и нашето предложение за изменение на конкретни текстове от проекта, както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чл.4 от Закона да отпадне "които съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната". 2. В чл.31, ал.1 изрази "административна област" да се замени с "обособена територия". 3. В чл.50, ал.1 "услугите в административната област" се замени с "услугите в обособената територия". 		<p>правилата за тяхното образувание, отразяващи структурата на разходите, редът за внасяне на предложенията за цените и за одобряването им, както и редът за предоставяне на информация се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.</p>
--	--	---	--	--

23.	Камара на архитектите в България (КАБ)	<p>На основание чл. 5, т. 6 от Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране (ЗКАИИП) Камарата на архитектите в България (КАБ) изразява становище по представения за обществена консултация проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ЗВК), публикуван в правителствения портал за обществени консултации¹², както следва:</p> <p>1. Общи бележки</p> <p>КАБ подкрепя принципно създаването на специален закон за уреждане на обществените отношения, свързани със собствеността, управлението, стопанисването, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните (ВиК) системи, изискванията към ВиК услугите, тяхното предоставяне, регулиране и контрол, но има ред бележки за по-добро синхронизиране на проекта с общото законодателство на пространственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството.</p> <p>2. Бележки по конкретни текстове на ЗВК</p> <p>2.1. Към чл. 26, ал. 2</p> <p>2.1.1. Предложеният текст създава собственост подобна на тази в чл. 38, ал.1 от Закона за собствеността (ЗС). Предмет на нормата са площадковите ВиК мрежи с прилежащите им съоръжения, разположени в имоти - частна собственост с комплексно застрояване. Допълнението „за жилищни, курортни, промишлени или други нужди, включително в жилищни комплекси от затворен тип“ излишно усложнява текста. Под понятието „частна собственост“ вероятно се визират и имотите частна държавна и частна общинска собственост, тъй като върху тях също може да има комплекси от сгради на различни собственици, а това поставя някои въпроси към начина на прилагане на чл. 22, ал. 4-8 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).</p> <p>2.1.2. Следва да се има предвид, че визираните в чл. 26, ал. 2 от ЗВК мрежи са само част от техническата инфраструктура по смисъла на § 5, т. 31 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУТ. Неоправдано е по предложението начин да бъде уредена собствеността и ползването само на един вид от необходимата за функционирането на комплекса от обекти техническа инфраструктура (чл. 64, ал. 1 от ЗУТ). Ако ползваме явната аналогия в проекта</p>	Приема се частично	<p>Разпоредбите в ЗВиК не създават собственост, а определят собствеността на площадковите мрежи и сградните ВиК инсталации в случаите в които един имот се ползва или е в собственост на повече от един собственик.</p> <p>Съгласно чл. 29, ал. 2, Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация се актуализират при необходимост, по реда на този закон. Синхронизиране на РГП с други планови документи, като ПУРБ и ПУРН е предвидено в чл. 28, ал. 2 и чл. 30 от проекта на Закона.</p> <p>Приетите коментари са отразени в чл. 32, § 1, т. 4, т. 12 и т. 28, която отпада.</p>
-----	--	---	--------------------	--

¹² <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7299>

на чл. 26, ал. 2 ЗВК с чл. 38, ал. 1 от ЗС, при сградите етажна собственост собствеността и ползването на всички общи части е уредена по еднообразен начин. Ако се възприеме подобен подход към всички елементите на техническата инфраструктура в имотите с комплексно застрояване, това трябва да се уреди в Глава четвърта, Раздел I от ЗУТ като общ закон, а не в отделни специални нормативни актове.

2.1.3. Отделно от това, собствеността и ползването на общите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура в имотите с комплексно застрояване засяга въпроси от областта на устройственото планиране, кадастъра и вещното право, т.е. значително по-голям кръг въпроси от предмета на обсъждания закон, без решаването на които предложената норма на чл. 26, ал. 2 от ЗВК е изолирана и несъстоятелна.

2.1.4. Ако се възприеме предложеният чл. 26, ал. 2 от ЗВК, следва да се разработи преходна норма, която да уреди заварените отношения на собственост и ползване на техническата инфраструктура в имотите с комплексно застрояване.

2.2. Към чл. 26, ал. 3 и 4

2.2.1. Уреденото безвъзмездно придобиване от страна на общината на нещо изградено от частноправни субекти е необходимо да се коментира отделно от вносителя с оглед на разпоредбите на чл. 17, ал. 3 и 5 от Конституцията на Република България (КРБ). По силата на чл. 26, ал. 4 от ЗВК общините ще придобиват безвъзмездно изградени от друго лице, чрез които оправомощени от тях лица ще предоставят услуги срещу заплащане. Според цитираните текстове на КРБ, частната собственост е неприкосновена, а придобиването и за държавни и общински нужди може да стане въз основа на закон след предварително равностойно обезщетение.

2.2.2. В чл. 26, ал. 3 от ЗВК е направен опит със смесване на различни хипотези да се обхване целият процес и цели на реструктурирането на имоти с комплексно застрояване през призмата на ВиК инфраструктурата. Текстът е неясен от гледна точка на чл. 9, ал. 1 на Закона за нормативните актове (ЗНА). Тъй като общата уредба на начина на създаване и реструктуриране на имоти с комплексно застрояване е крайно недостатъчна в общия закон (чл. 22, чл.

	<p>33, чл. 110, ал. 4 от ЗУТ от ЗУТ, § 5, т. 24 от ДР на ЗУТ и чл. 12, чл. 15, ал. 2, чл. 20, чл. 21, чл. 28, чл. 37, чл. 38, ал. 3, чл. 51, чл. 69, ал. 2, т. 2, чл. 79, чл. 81 и Приложение № 1 и № 2 от Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони), предложената уредба в ЗВК е изолирана и по-скоро с потенциал да създаде проблеми в практиката. Считаме, че Министерството на регионалното развитие и благоустройството трябва да обмисли и предложи всеобхватна регламентация на отношенията в имотите с комплексно застрояване, която да обхване и проблемите на ВиК инфраструктурата.</p> <p>2.3. Към Глава трета, Раздел II</p> <p>2.3.1. Регионалните генерални планове за ВиК следва да се интегрират в документите за стратегическо планиране по Закона за регионалното развитие (ЗРР), за да придобият желаната задължителна сила спрямо общите и подробните устройствени планове по ЗУТ (чл. 103, ал. 4 от ЗУТ) вместо да се създава паралелно специална нормативна уредба.</p> <p>2.4. Общо към Глава трета, Раздел III</p> <p>2.4.1. Необходимо е ясно да се разграничи начина на планиране на ВиК мрежи в и извън урбанизираните територии като се ползват определените за това видове подробни устройствени планове и дефиниции в ЗУТ. Създаването на специална уредба по отношение на ВиК мрежите е нецелесъобразно и ще създаде проблеми в практиката. В ЗУТ ясно е определено в кои територии елементите на техническата инфраструктура се предвиждат с парцеларен план (чл. 110, ал. 1, т. 5 от ЗУТ) и в кои с план-схема към подробния устройствен план (чл. 64, ал. 2 от ЗУТ). Новият ЗВК е необходимо да следва утвърдени правни институти и терминология.</p> <p>2.5. Към чл. 32</p> <p>2.5.1. Препратката към ЗУТ е невярна. Редът за възлагане на проектиране и изграждане на ВиК не е уреден в ЗУТ и не би трябвало да се различава от предвидения в Закона за обществените поръчки (ЗОП). Вероятно става дума за недоразумение.</p> <p>2.6. Към чл. 34, ал. 1</p>		
--	--	--	--

	<p>2.6.1. Изразът „населените места и селищните образувания“ следва да се замени с „урбанизираните територии“ с оглед казаното по-горе в т. 2.4.</p> <p>2.7. Към чл. 36</p> <p>2.7.1. В ал. 1 след думата „системи“ следва да се добави изразът „извън урбанизираните територии“. Нормата видимо е предназначена именно за имоти в такива територии и следва да се отстрани възможността от недоразумения. В урбанизираната територия ВиК системите се проектират и изграждат като част от уличните мрежи на техническата инфраструктура.</p> <p>1.8. Действието на нормата спрямо заварени от закона случаи следва да се уреди с преходна разпоредба. Към чл. 40, ал. 2 и 3</p> <p>1.8.1. Административната процедура между държавата и общините за безвъзмездно предоставяне на имоти за публични нужди в случая е излишна. Транслацията на собствеността би трябвало да става с влизане в сила на акта за одобряване на подробния устройствен план, който я предвижда, тъй като страни в производството по изработване и одобряване на плана са били и държавата, и общините. Подобна транслация на собственост по силата на акт за одобряване на устройствен план вече е уредена в чл. 16 и в чл. 81, ал. 5 от ЗУТ и в § 22, ал. 1, т. 1, б. „а“ от ЗР на ЗУТ. Текстът на двете алинеи би трябвало да се оформи като нова специална хипотеза в чл. 54 от Закона за държавната собственост (ЗДС) или да остане в ЗВК със следната редакция:</p> <p>„(2) Когато подробен устройствен план предвижда за изграждане на обекти по ал. 1 държавата да придобие общински имот от общинска собственост или община да придобие имот държавна собственост, собствеността преминава безвъзмездно от общината в държавата, съответно от държавата в общината с влизането в сила на акта за одобряване на подробния устройствен план.“</p> <p>1.9. Към чл. 42</p> <p>1.9.1. Предложеният ред за изграждане на ВиК инфраструктура публична собственост от и за сметка на частноправни субекти следва да се осмисли от една страна с оглед впечатлението за противоречие с чл. 17, ал. 3 и 5 от КРБ, а от друга с очевидното допускане на възможност за абдикация на органите на местна власт от техни основни задължения по проектиране,</p>	
--	---	--

	<p>изграждане и експлоатиране на комуналните системи.</p> <p>1.10. Към чл. 58, ал. 4</p> <p>1.10.1. Водопроводните отклонения с общия водомерен възел и канализационните отклонения с ревизионната шахта са част от публичните водопроводни и канализационни мрежи на населените места. От закона не става ясно докъде е частната собственост и откъде започва публичната, съответно къде е границата на отговорност за общия водомерен възел. Съгласно текста на ал. 4 на чл. 58, общият водомерен възел е част от публичните водопроводни мрежи, но само в населените места. От това следва да се разбира, че той попада извън обхвата на отговорност на частната собственост по чл. 26. Необходимо е това по - ясно да се регламентира в Глава Трета, раздел I „Право на собственост върху водоснабдителните и канализационните системи“, като граница между публична и частна собственост, важаща за всички мрежи, а не само за тези, разположени в населените места, като съответно се допълни и дефиницията в § 1, т.19 от ДР на закона.</p> <p>1.11. Към чл. 63, т. 3</p> <p>1.11.1. От текста да отпадне „като забрана на ползването на питейна вода за промишлени нужди, напояване, поливане на зелени площи, миене на улици, моторни превозни средства, балкони и други“ и да остане само изразът „ограничения във водоползването“.</p> <p>1.12. Към чл. 66, ал. 2</p> <p>1.12.1. Към текста е необходима преходна норма, с която да се определи срок от влизане на закона в сила, в който ВиК операторите са длъжни да публикуват актуалните цени на страницата си, както и да се добави нова алинея в чл. 66, която да ги задължи за 5 или 10-годишен срок да поддържат публично данни за цените от предходните периоди.</p> <p>Към § 1 от ДР</p> <p>1.12.2. Необходимостта от всички дефиниции на различни части на ВиК в § 1, т. 37 и т. 12-15 от § 1 от ДР на ЗВК следва да се осмисли с оглед тяхната необходимост за тълкуване и прилагане на конкретни правни норми</p>		
--	--	--	--

от ЗВК, както и с оглед на това, че са със специален характер спрямо общите дефиниции за техническа инфраструктура в § 5, т. 31 и 32 от ДР на ЗУТ. Последните две изречения на § 1, т. 14 от ЗВК представляват материално правни норми, които трябва да намерят място в тялото на закона, а не в дефинициите на понятийния апарат.

1.12.3. В § 1, т. 28 от ЗВК е дефинирано понятието „урбанизирани територии“. Това понятие, както и понятието „граница на урбанизирани територии“, е предмет на ЗУТ като в годините има трайно установена практика по прилагането му. Създаването на нова специална дефиниция само за един от елементите на техническата инфраструктура ще създаде предимно проблеми при прилагането на чл. 110, ал. 1, т. 5 от ЗУТ.

2.14. Към § 2

2.14.1. Текстът е излишен. Имотите и вещите публична държавна и/или публична общинска собственост не могат да бъдат собственост на частноправни субекти като ВиК оператори, съответно са изключени от гражданския оборот (чл. 7 от ЗДС). Предложената разпоредба на § 2 от ДР на ЗВК създава погрешното впечатление, че това е възможно и едва ли не е предназначена за опазване на публичната държавна или общинска собственост. § 2 от ДР на ЗВК следва да отпадне от проекта.

2.15. Към § 16 - предложения за изменение и допълнение на ЗУТ

2.15.1. Към § 16, т. 1, б. „а“, б. „аа“

Събирането на няколко различни хипотези в един текст е нежелателно. Второто изречение от чл. 67, ал. 1 от ЗУТ и предложеното ново трето изречение следва да се оформят като отделна алинея.

2.15.2. Към т. 5 и т. 6

Текстът следва да отпадне. Регионалните генерални планове за ВиК трябва да се интегрират в стратегическите документи по ЗРР и да придобият тяхната обвързваща сила по чл. 103, ал. 4 от ЗУТ (виж по-горе в т. 2.3.1). Изваждането им извън общата структура на националната планова система е нецелесъобразно. Инцидентното им споменаване към отделните видове устройствени планове придава на тези генерални планове изключителност, каквато те не притежават, тъй като са част от общата система на пространствено планиране.

2.15.3. Към т. 7

		<p>Текстът следва да отпадне. Органите на местна власт е абсурдно да бъдат ограничавани в устройствените си решения от предвижданията на 3-годишните бизнес-програми на ВиК операторите. Актът за одобряване на подробен устройствен план или на негово изменение е властнически акт на орган на местна власт, с който се определя перспективата за развитие на дадена територия, което трябва да се съобрази от ВиК оператора, а не обратното - органът на власт да е ограничен от краткосрочната бизнес-програма на оператора.</p> <p>2.15.4. Към т. 8</p> <p>Предложената нова т. 7 в чл. 134, ал. 2 от ЗУТ и допълнение на чл. 134, ал. 2, т. 8 от ЗУТ следва да отпадат. Съдържанието им се изчерпва от действащия текст на чл. 134, ал. 1, т. 2 във връзка с ал. 2 от ЗУТ.</p> <p>2.15.5. Към т. 11</p> <p>Предложените две дефиниции с нови т. 32б и 32в към § 5 от ДР на ЗУТ допълват вече коментирания букет от дефиниции по-горе в т. 2.10 и съществуващите в ЗУТ. Считаме, че създаването им не подобрява законодателството, а води до неговото по-трудно прилагане.</p>		
24.	ВиК Златни пясъци	<p>На 30.11.2022 г. в Портала за обществени консултации бе публикуван Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията със срок за становища и препоръки - до 14.12.2022 г.</p> <p>На основание чл. 26, ал.3 и 4 от Закона за нормативните актове и в предвидения срок представям и моля да приемете настоящото становище на представяваните от нас дружества в качеството им на заинтересовани страни по Проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията („Проекта“), публикуван на Портала за обществени консултации.</p> <p>1. „АЦК“ ООД предоставя ВиК услуги по смисъла на чл. 198о, ал. 6 от Закона за водите на собствениците на имоти, находящи се на територията на голф игрище и вилно селище „Лайтхаус Голф и Спа Ризорт“, община Балчик, област Добрич. Дружеството разполага с одобрен по приложимия ред бизнес план за настоящия регулаторен период.</p>	Не се приема	<p>ВиК операторите са публични предприятия по Закона за публичните предприятия.</p> <p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията отразява настъпилите промени в Закона за публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.</p>

	<p>„ВИК-ЗЛАТНИ ПЯСЪЦИ" ООД също предоставя услуги по смисъла на чл. 198о, ал.6 от ЗВ на територията на курортен комплекс Златни Пясъци.</p> <p>Двете дружества са ВиК оператори - 100 % частна собственост. Дейността на Дружествата ще бъде изключително засегната при приемане на Проекта на Закона за водоснабдяването и канализацията в редакцията, обявена на Портала за обществени консултации.</p> <p>2. Съгласно действащата редакция на Закона за водите, ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие-юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по В и К или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на В и К системите и предоставяне на В и К услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на В и К услуги е основната му дейност (чл. 198о, ал.5 от ЗВ).</p> <p>В чл. 198о, ал.6 от ЗВ изрично е предвидено, че <u>търговците</u>, държавните или общинските предприятия-юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели, за обществени, нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, осъществяват тези услуги съгласно изискванията на този закон и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги. <u>По отношение на тези потребители те се смятат за В и К оператори.</u></p> <p>В посочените по-горе разпоредби, в съответствие с обществените нужди, е предвидена възможността за опериране на ВиК оператори със 100 % частно участие, които да предоставят ВиК услуги, включително и на конкретно обособени потребители, а не на цялата обособена територия. Посочената законова възможност е изключително подходяща и необходима по отношение предоставянето на ВиК услуги до вилни зони, курортни/жилищни комплекси или други обособени места с потребители, с отдалеченост от основните населени места, до които има изградена ВиК структура, предвид следното:</p> <p>Частните ВиК оператори или собствениците на съответните водоснабдявани недвижими имоти, осигуряват изграждането на цялостната ВиК инфраструктура в съответния комплекс, без да е налице необходимост от допълнителни и значителни инвестиции във ВиК системи и съоръжения на</p>	<p>С разпоредбите в проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията не се променя собствеността на ВиК активите.</p> <p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията регулира обществените отношения при предоставяне на обществените ВиК услуги на потребителите.</p>
--	---	--

	<p>ВиК операторите, обслужващи съответната обособена територия;</p> <p>Потребителите на частните ВиК оператори имат същите права и задължения с останалите потребители на територията на съответната обособена територия, предвид това, че КЕВР:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ одобрява общите условия, действащи в отношенията между частните ВиК оператори и съответните им потребители; ○ осъществява контрол върху дейността на частните ВиК оператори, включително като се произнася по жалби, свързани с дейността им; ○ одобрява бизнес плановете на частните ВиК оператори, които съдържат инвестиционна програма; ○ регулират качеството на ВиК услугите; ○ регулират цените на ВиК услугите. <p>Независимо от горното, в чл. 44 от Проекта, който при евентуалното му приемане ще отмени действащия Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, е предвидено, че:</p> <p>„ Чл. 44. (1) ВиК оператор е капиталово търговско дружество, на което е възложено стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите, публична собственост и предоставянето на ВиК услугите срещу заплащане в границите на една обособена територия.</p> <p>ВиК оператор може да бъде търговско дружество, образувано /учредено по реда на Търговския закон, което:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. е с основен предмет на дейност експлоатация на ВиК системи и предоставяне на ВиК услуги; 2. има регистриран капитал не по-малко от 100 000 лева; 3. притежава финансови и технически възможности, включително организационна структура и персонал за изпълнение на нормативните изисквания за осъществяване на дейността по т. 1; 4. е публично предприятие по смисъла на Закона за публичните предприятия. <p>(3) Не се считат за ВиК оператори лицата, които поддържат вътрешните</p>		
--	--	--	--

(площадковите) водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения, разположени в имоти - частна собственост с комплексно застрояване за жилищни, курортни, промишлени или други нужди, включително в жилищни комплекси от затворен тип и индустриални паркове/зони, както и лицата, които осъществяват самостоятелно питейно-битово водоснабдяване при условията и по реда на Закона за водите.. “

Съгласно чл. 2, ал.1 от Закона за публичните предприятия, „Публични предприятия са 1. търговските дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие в капитала или в които държавата/ общината по друг начин упражнява доминиращо влияние; 2. дъщерните дружества на търговските дружества по т. 1 и предприятията по т. 5, ако чрез тях държавата/ общината контролира повече от 50 на сто от дяловете/ акциите с право на глас или по друг начин упражнява доминиращо влияние; 3. държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

4. В допълнение към горното, в с приемането на Проекта е предвидено да се отмени и чл. 198о от Закона за водите, на основание който частните дружества могат да предоставят ВиК услуги.

Предвид гореизложеното, съгласно Проекта, ВиК операторите със 100 % частно участие, опериращи към настоящия момент на основание чл. 198о, ал.6 от Закона за водите, няма да се считат за ВиК оператори по смисъла на Закона за водоснабдяването и канализацията.

В този смисъл в Проекта липсва каквато и да е регулация за заварените случаи, при които частни дружества предоставят ВиК услуги по смисъла на чл. 198о, ал.6 от Закона за водите. Такива са не само представляваните от нас дружества, но и:

- “Лукойл Нефтохим Бургас” АД, гр. Бургас;
- „Верила сървис” АД - п.з. Верила, община Елин Пелин, София област и други.

В преходните и заключителните разпоредби на Проекта макар и не достатъчно детайлно, са регулирани заварените случаи, касаещи ВиК операторите, действащи в административните области в които не е извършено обединяване (консолидация) общините, които не са членове на съответната Асоциация по ВиК, както и договорите, сключени по реда на чл. 198о и чл.198п от Закона за водите. Посочените разпоредби не се отнасят до частните ВиК оператори, предоставящи услуги по смисъла на чл. 198о, ал.6 от Закона за водите. В този смисъл е налице е съществена празнина в Проекта на Закона за водоснабдяването и канализацията, от която ще бъдат засегнати хиляди потребители на ВиК услуги, обслужвани от частни ВиК оператори в жилищни

или курортни комплекси с частна ВиК инфраструктура. Не става достатъчно ясно дали тези дружества ще имат право да предоставят ВиК услуги на настоящите потребители, които обслужват. Ще трябва ли същите потребители да бъдат присъединени от ВиК операторите, обслужващи съответните обособени територии? Липсва уредба на посочения проблем.

5. В случай, че частните ВиК оператори по смисъла на чл. 198о, ал.6 от Закона за водите няма да имат право да предоставят ВиК услуги, то липсва и предвиден ред, по който ВиК операторът - публично предприятие да е задължен да изкупи ВиК активите на частното ВиК по пазарни пени. Също така липсва и изрично предвиден в Проекта ред, по който ВиК операторът — публично предприятие да придобива ВиК активи, изградени от частни инвеститори по пазарни цени, или пък да придобие правото на ползването им чрез съответни правни инструменти.

Нещо повече - налице са изрични норми, свързани със собствеността върху ВиК активите, които пряко касаят правата на представляваните от нас Дружества. Съгласно чл. 24 от Проекта:

Публична общинска собственост са:

1. водоснабдителните системи или част от тях, чрез които се доставя вода до имотите на потребителите на територията на общината. Публична общинска собственост е и водомерната шахта, в която е монтиран общият водомерен възел, когато се намира извън имота на потребителя/ потребителите.

2. канализационните системи или част от тях, чрез които се отвеждат отпадъчните води от имотите на потребителите на територията на общината. Публична общинска собственост е и ревизионната шахта за присъединяване на имота към канализационната мрежа на урбанизираната територия.

(2) Публична общинска собственост са и водоснабдителните и канализационните системи или част от тях, включително част от водопроволни и/или канализационни мрежи на населените места и селищните образувания, когато се изграждат със средства на физически или юридически лица и придобият предназначението по ал. 1.

(3) Водоснабдителните и канализационните системи или част от тях по ал. 2 стават публична собственост на общината с влизането в сила на този закон.

		<p>” —</p> <p>В допълнение, в ял. 26 от Проекта е предвидено, че:</p> <p>„ (3) При реструктуриране на жилищни, промишлени и курортни комплекси, включително и на жилищни комплекси от затворен тип, площадковите водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения придобиват предназначението по чл. 24, ал. 1 от деня на влизането в сила на подробния устройствен план, с който за сметка на имотите с комплексно застрояване се обособяват урегулирани имоти с публичен достъп по новопроектирани улици. Изградените и/или предвидени с план-схемите към плана водопроводни и канализационни мрежи са предназначени за обслужване на новообразуваните самостоятелни урегулирани имоти.</p> <p>3. В случаите по ал. 3 изградените площадкови водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения се придобиват от общината БЕЗВЪЗМЕЗДНО, считано от деня на влизането в сила на подробния устройствен план по ал.3.“</p> <p>Считаме, че посочената уредба в чл.24 и чл. 26 противоречи на Конституцията на Република България и заложения в нея принцип за неприкосновеност на собствеността. Изградените водоснабдителни и канализационни системи на териториите на представляваните от нас Дружества са частна собственост, резултат на дългогодишни и мащабни инвестиции, извършени именно с оглед обезпечаване на необходимата ВиК инфраструктура за осъществяване на дейността ни като ВиК оператори. Недопустимо и противоконституционно е подобно „национализиране“ на частна собственост БЕЗВЪЗМЕЗДНО с влизането в сила на закона.</p> <p>Доколкото заложената уредба в Законопроекта е категорично противоконституционна, то дори и промяната ѝ в контекста на гарантиране на някакво заплащане за придобиване на конкретните активи ще доведе до невъзможност за общините да поемат подобни финансови задължения. С оглед посоченото, Проектът следва да бъде преработен като изключението по чл. 198о, ал.6 от действащия Закон за водите, бъде включено изрично и в разглеждания законопроект. Съответно - трябва да е налице изключение относно собствеността на активите по смисъла на чл. 24 и чл. 26 от Проекта на закона, които са собственост на частните ВиК оператори.</p>		
--	--	--	--	--

б. Следва да се отбележи, че липсва законодателна логика и последователност в нормотворчеството. доколкото в приетия през 2021 г. Закон за индустриалните паркове, чл.36 изрично е предвидено, че:

„Чл. 36. (1) При условията и по реда на Закона за енергетиката, съответно на Закона за водите и на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, и при отсъствие на лице, което предоставя комунални услуги, чрез елементи на вътрешната техническа инфраструктура операторът може да изпълнява функциите на:

1. оператор на затворена електроразпределителна мрежа и/или на оператор на затворена газоразпределителна мрежа по смисъла на Закона за енергетиката;

2. ВиК оператор, по смисъла на чл. 198о, ал. 6 от Закона за водите и чл. 2, ал. 3 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, на водоснабдителните и канализационните системи и съоръжения от вътрешната техническа инфраструктура. “

Година след приемането на Закона за индустриалните паркове, а именно с настоящия Законопроект, вече не е налице и възможност за предоставяне на ВиК услуги по реда на чл.198о, ал.6 от ЗВ.

Недомислиците в Законопроекта и подходът „на парче“, без цялостно обмисляне на концепцията е виден и от това, че в Преходните и заключителните разпоредби на Проекта на Закона не е предвидено и съответно изменение на Закона за индустриалните паркове, който ще препраща към разпоредба в Закона за волите, която е предвидено да бъде изрично отменена.

7. Категорично смятаме, че частните ВиК оператори по смисъла на чл. 198о, ал.6 от Закона за водите следва да имат правото да продължат да предоставят ВиК услуги на потребителите си именно в качеството си на ВиК оператори. Същите са изготвили бизнес планове по

установения ред, предоставят услуги с качество и при цени, изрично потвърдени от регулаторния орган и стопанисват частни ВиК активи, поради което интересите на потребителите са защитени в най-голяма степен. Липсва каквато и да е социална и икономическа причина, правото за предоставяне на ВиК услуги от частните ВиК оператори по чл. 198о, ал.6 от Закона за водите да бъде ограничено или същите да не бъдат считани за ВиК оператори.

Следва да се отбележи и че обслужването на потребителите ни би било изключително затруднено, в случай, че областният ВиК оператор следва да се запознава с ВиК инфраструктурата на териториите ни, като реакцията при авария би била изключително забавена.

8. Считаме, че следва да бъдат приложени добрите практики от Европа, при които дружества от частния сектор предоставят успешно ВиК услуги на потребители, с оглед повишената ефективност и качество на услугите. В представените към Проекта мотиви липсва каквато и да е аргументация по отношение поставения в настоящото становище въпрос относно дейността на частните ВиК оператори, обслужващи само определени потребители. Липсват данни за проведена оценка на предимствата и недостатъците в случаите, при които потребителите бъдат присъединени към ВиК операторите, обслужващи обособените територии съпоставени с настоящата фактическа обстановка. Липсва и анализ на международното законодателство и добри практики, с оглед ефективността на предоставяне на ВиК услуги от частни ВиК оператори.

Считаме, че представеният Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията създава множество въпроси и неясноти, свързани с предоставянето на ВиК услугите, като стартиралата през 2009 г. водна реформа в страната ще бъде допълнително възпрепятствана. Липсата на посочената по-горе регулация води до съществена непълнота на Проекта, поради което категорично считаме, че Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията следва да бъде преработен, при съобразяване на следното:

		<p>1. Дружествата по смисъла на чл. 198о, ал.6 от Закона за водите, с утвърдени от КЕВР Бизнес планове, да имат право да продължат да предоставят ВиК услуги на своите потребители при спазване на приложимите законови изисквания, особено при наличието на жилищни или курортни комплекси, при които ВиК инфраструктурата е частна собственост на инвеститора или на потребителите - собственици на недвижими имоти в комплексите;</p> <p>2. В случай, че бъде отнето правото на ВиК операторите по смисъла на т.1. да предоставят ВиК услуги, то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се предвиди изричен, подробен и справедлив ред за изкупуване на ВиК системите и съоръженията от страна на ВиК оператора — публично предприятие; - да се предвиди изрично задължение за ВиК оператора - публично предприятие да изгражда и поддържа довеждаща инфраструктура за всеки потребител на ВиК услуги към локалната ПСОВ. <p>С оглед всичко гореизложено, считаме че Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията следва да бъде преработен при съобразяване на изложеното в настоящото становище и след провеждането на обществен дебат, с оглед изключителната социална и икономическа значимост на регулацията, свързана с предоставянето на ВиК услуги на потребители.</p> <p><u>Приемането на Проекта в настоящия му вид ще доведе до създаване на законова уредба, която е противоконституционна, непълна и нелогична.</u></p>		
25.	Камара на строителите (КС)	<p>Във връзка с публикуван на Портал за обществени консултации Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, с настоящото Камара на строителите в България изразява становище по посочения законопроект, както и становище относно необходимостта от изменение на подзаконовата нормативна уредба в тази връзка:</p> <p>I. Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията</p> <p>На 30.11.2022г. на Интернет страницата на Министерския съвет - Портал за обществени консултации, е публикуван за обществени консултации проект на Закон за водоснабдяването и канализацията /ЗВИК/ с приложения към него</p>	Не се приема	Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията отразява настъпилите промени в Закона за публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.

	<p>мотиви, доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието и други документи.</p> <p>През месец декември 2019 г. Народното събрание /НС/ взе решение в срок до 15 май 2020 г., да се подготви и обяви за обществено обсъждане проект на нов Закон за ВиК. В Решението на НС е посочено, че проектът трябва да гарантира дългосрочното решаване на проблемите във ВиК сектора. През есента на 2020 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройство /МРРБ/ публикува за обществени консултации проект на нов Закон за водоснабдяването и канализацията, като към днешна дата е публикуван Проект, който съдържа съществени промени в сравнение с публикувания Проект на ЗВиК през есента на 2020г. В тази връзка и с оглед целта за гарантирано дългосрочно решаване на проблемите във ВиК сектора, считаме, че основен проблем е липсата на възможност и ясни правила за публично-частни партньорства. В тази връзка, следва да се има предвид, че развиващите се страни, изправени пред предизвикателствата на устойчивостта и финансовата жизнеспособност поради неизбежните реалности на проблемите в сферата на водоснабдяването и ограничените бюджети, все повече възприемат публично-частните партньорства като опция за подпомагане ефективността на водоснабдителните и канализационните услуги. Публично-частните партньорства все повече се използват от публичните предприятия като целенасочен начин за управление на специфична група от дейности или предизвикателства, за увеличаване на енергията ефективност и устойчивост в управлението, стопанисването и експлоатацията, за постигане високо качество на питейната вода, намаляване водните загуби, изграждане на ВиК мрежи и пречиствателни станции. Фокусът е върху договаряне, основано на изпълнение, с плащания срещу резултати. Публично-частните партньорства като форма на привличане на частни инвеститори от регионално и международно ниво създава възможности за бърз темп на постигане на заложените показатели за качество на питейните води, пречистването на води и т.н., тъй като по този начин се създава възможност за генериране значителен по размер финансов ресурс, който да бъде вложен в изграждането и поддържането на ключови мрежи и съоръжения в областта на ВиК. Подобен подход е възприет в областта на</p>	<p>Предвид отговорностите на държавата за осигуряването на опазване здравето на населението, съхраняване и опазване на водата като природен ресурс и постигане на съответствие с нормите на европейското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчните води, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите са определени като дейности от стратегическо значение и от обществен интерес и са регламентирани изисквания към юридическите лица, които имат право да ги извършват.</p> <p>Разпоредбите са съобразени със законовите изисквания за публично финансиране на ВиК инфраструктура.</p>
--	--	---

	<p>енергийно-ефективните услуги, като целесъобразно е имплементиран в българското законодателство чрез Закон за енергийната ефективност под формата на договори с гарантиран резултат.</p> <p>С оглед гореизложеното, считаме, че възможностите за публично-частни партньорства във ВиК сектора следва да бъдат допуснати чрез ясни разпоредби, които следва да се заложат в Проекта на ЗВиК, както и чрез облекчен ред и процедури, като бъде предоставена възможността на ВиК операторите, още с подписването на договорите по чл. 50 от Проекта на ЗВиК (или с предвиждане на задължително анексиране на същите по отношение действащите към този момент), поддържането, стопанисването, управлението и експлоатацията на части от ВиК мрежа да бъде извършвано и чрез публично-частни партньорства.</p> <p>В последните години бяха подготвени и въведени редица нови стратегически цели за развитието на ВиК сектора, като една от най-съществените концепции засегна консолидирането на ВиК операторите, създаването на Асоциация по водоснабдяване и канализация (АВиК), създаването на обособени територии, управлението, експлоатацията на тези територии от един за дадената територия ВиК оператор.</p> <p>Всички промени настъпиха и се развиха в резултат от европейски насоки, директиви и регламенти в областта на ВиК услугите, целящи качество на предоставяните услуги, рентабилност и сигурност за крайния потребител, с оглед факта, че водата е обществено благо.</p> <p>Националните законодателни промени транспонираха следните европейски директиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите; - Директива 91/271/ЕИО за пречистване на градските отпадъчни води; - Директива 2014/23/ЕС за концесиите; - Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за		
--	---	--	--

	<p>консумация от човека.</p> <p>Към настоящия момент, отрасъл Водоснабдяване и Канализация (ВиК) се регулира от следните нормативни актове:</p> <p><u>Първично законодателство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) - това е основният нормативен акт във ВиК отрасъла, който урежда правомощията на КЕВР, обхвата на регулиране, процедурата за изготвяне и одобряване на бизнес плановете на ВиК дружествата, основните показатели за ефективност, основните принципи на регулиране на цените и пр, • Закон за енергетиката - съдържа структурата и правилата за назначаване на КЕВР, както и нейните източници на доходи. • Закон за водите - съдържа почти цялото първично законодателство във водния сектор, с изключение на въпросите на регулирането, свързани с КЕВР; определя ролята на другите заинтересовани страни във ВиК отрасъла, включително МРРБ, ВиК операторите, асоциациите по ВиК; установява обособените територии, в чиито рамки оперират отделните ВиК дружества; определя правилата за изготвяне на регионалните генерални планове и инвестиционните програми за всяка Обособена територия, на които се базират бизнес плановете и пр. • Отраслова Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г., одобрена с Решение № 269 на Министерския съвет от 2014 г. • Устройствен правилник на КЕВР и нейната администрация, приет с постановление на Министерски съвет (МС) - съдържа подробната структура и състав на регулатора, както и условията за заемане на длъжност в комисията; • Други закони, като Закон за държавната собственост, Закон за общинската собственост, Закон за устройство на територията, Закон за опазване на околната среда и др., които не касаят пряко ВиК отрасъла, но уреждат въпроси, които засягат ВиК услугите. <p><u>Вторично законодателство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Множество нормативни изисквания се съдържат в подзаконови 		
--	---	--	--

	<p>нормативни актове, като: Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи; НАРЕДБА № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти; НАРЕДБА № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места; НАРЕДБА за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги; НАРЕДБА за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги; НАРЕДБА за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им.</p> <p>Едни от <u>основните цели и принципи</u>, съгласно съществуващата регулаторна рамка, са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • задоволяване нуждите на потребителите от вода с питейни качества при отдаване приоритет на питейно-битовото водоснабдяване на населението; • осигуряване на достъпност, надеждност и сигурност на водоснабдителните и канализационните услуги; • подобряване на качеството и ефективността на предоставяните водоснабдителни и канализационни услуги; • намаляване общите загуби на вода при експлоатация на водоснабдителните системи; • създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да правят инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи; • създаване на условия за привличане на средства за инвестиции и участие на частния сектор в предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги; <p>насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето;</p> <ul style="list-style-type: none"> • насърчаване на намаляването на загубите на вода, ефективното и икономичното ползване на доставените водни количества от страна на		
--	--	--	--

	<p>потребителите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • насърчаване внедряването на съвременни технически методи и постижения при предоставянето на водоснабдителни и канализационни услуги. <p>Стратегията за развитието и управлението на водния сектор в Република България засяга темата с частната инвестиционна дейност в областта на ВиК услугите, но Законът за водите изрично предвижда сключването на договори за експлоатация и поддръжка за предоставянето на ВиК услуги между АВиК и ВиК операторите. Също така, на този етап възможностите за участие на частния сектор са значително ограничени от Закона за водите, като се свеждат до концесионния модел.</p> <p>С оглед обстоятелството, че в последните години все по-ясно и отчетливо се доказва необходимостта от инвестиции в областта на ВиК, като ВиК операторите не разполагат с механизми, с които да осигурят нужните финансови ресурси, се налага и категоричната необходимост от разглеждане на допълнителни форми за привличане на инвестиции, с оглед осигуряване качествени водоснабдителни и канализационни услуги на всички крайни потребители, с оглед значението на водата като обществено благо.</p> <p>Ето защо, следва да бъдат законово регламентирани приложими начини за привличане на финансов ресурс с цел постигане на стратегическите цели - предоставяне на качествени водоснабдителни и канализационни услуги.</p> <p>Съгласно действащия Закон за водите, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и съоръженията, както и предоставянето на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане, се извършват от ВиК оператори по реда на Закона за водите и на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, чрез договори между АВиК и ВиК операторите или чрез концесионни договори. Към настоящия момент единственият действащ на територията на страната концесионен договор е този за обособената територия на София-град. В останалите обособени територии действат договори по Закона за водите между АВиК и ВиК операторите, които са публични дружества. В така съществуващото положение е налице невъзможност за привличане на частни инвестиции при стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и съоръженията, поради ред законови ограничения, заложи в Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите.</p> <p>За да бъде осъществена тази възможност за привличане на частни инвеститори в отрасъл ВиК, следва да бъдат извършени някои промени в</p>		
--	---	--	--

	<p>регулаторната рамка в сектора, като се даде превес на целите и принципите за подобряване на качеството и ефективността на предоставяните водоснабдителни и канализационни услуги; намаляване общите загуби на вода при експлоатация на водоснабдителните системи; създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да правят инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи; създаване на условия за привличане на средства за инвестиции и участие на частния сектор в предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги; насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето; насърчаване намаляването на загубите на вода.</p> <p>В тази връзка, за да бъдат привлечени частни инвестиции, следва да бъде дадена законодателна възможност на трети лица - частни компании, различни от ВиК операторите, да експлоатират, поддържат стопанисват мрежа/система/съоръжение или част от посочените въз основа на договори между ВиК операторите и частните компании в рамките на сключените между АВиК и ВиК операторите договори по Закон за водите. Такава възможност намира правното си основание и в европейското законодателство, транспонирано в българската законодателна рамка. Директива 2014/23/ЕС за концесиите приема изключения в националните законодателства относно прилагането ѝ. Най- същественото изключение е поместено в т. 40 от Преамбюла на Директивата, както и в чл. 12 от същата, съгласно които:</p> <p><i>(40) За концесиите в сектора на водоснабдяването често пъти се прилагат специални и сложни договорености, които изискват особено внимание предвид значението на водата като обществено благо, представляващо основна ценност за всички граждани на Съюза. Особените характеристики на тези договорености оправдават изключения в областта на водоснабдяването от обхвата на настоящата директива. Изключението обхваща концесии за строителство и услуги за предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи, предназначени да предоставят услуги на обществеността във връзка с производството, преноса или разпределението на питейна вода или да снабдяват такива мрежи с питейна вода. Концесиите за отвеждане или пречистване на отпадъчни води и в областта на хидротехническите проекти, напояването или отводняването (при условие че количеството вода, което ще се ползва за снабдяване с питейна вода, представлява повече от 20 % от общия обем вода, която е предоставена чрез такива проекти или инсталации за напояване или отводняване) също следва да се изключват, доколкото са свързани с дейност, за която се прилага изключение.</i></p>		
--	--	--	--

Член 12

Специални изключения в областта на водоснабдяването

1. *Настоящата директива не се прилага за концесии, възложени с цел:*

а) осигуряване или експлоатация на фиксирани мрежи, предназначени да предоставят на населението услуги във връзка с добива, преноса или разпределението на питейна вода;

б) снабдяване с питейна вода на такива мрежи.

2. *Когато концесията е свързана с дейност, посочена в параграф 1, настоящата директива не се прилага също за концесии с един или и двата от следните предмети:*

а) хидротехнически проекти, напояване или отводняване, при условие че количеството вода, което ще се ползва за снабдяване с питейна вода, представлява повече от 20 % от общия обем вода, която е предоставена чрез такива проекти или инсталации за напояване или отводняване, или

б) отвеждане или пречистване на отпадъчни води.

С оглед гореизложеното, европейското законодателство допуска възможността в националните законодателни рамки на държавите-членки на ЕС да бъдат предвидени изключения в областта на водоснабдяването, с които да се даде възможност на специални договори и договорености за постигане на основните цели в областта - предоставяне на качествени услуги, отчитайки значението на водата като обществено благо. Както е посочено в настоящото изложение, основните цели на съществуващата регулаторна рамка на територията на страната, са свързани с намаляване водните загуби, създаване на условия за привличане на средства за инвестиции и участие на частния сектор във водоснабдителните и канализационните услуги, инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи. В същото време, обаче, не са предвидени към настоящия момент действащи механизми за постигането на заложените цели.

Ето защо, за привличане на допълнителни инвестиции се налага като възможност осигуряването им чрез въвличане на частните капитали в отрасъла. За да бъде възможно това, следва да бъдат допуснати законови механизми, чрез които икономически, търговски и оперативен риск да бъде прехвърлен върху частния сектор - изпълнители по договори с ВиК операторите в рамките на съществуващите договори между последните и АВиК. В допълнение, необходимо е да се осигури и високо ниво на

	<p>експертност на човешките ресурси във връзка с постигане на по-високо качество на управление на процесите в дейността на ВиК операторите. С цел осигуряване високо ниво на експертност и подобряване управлението на процеси и дейности при ВиК операторите, без да се въвлича частна инвестиционна дейност, а да се използват в максимална степен наличните ресурси, опит и експертност на частния капитал, следва да бъдат допуснати и механизми за въвличане на частния сектор в управлението на дейности или части от тях, които към настоящия момент се управляват от ВиК операторите. Такива възможни механизми, които са изложени по-детайлно по-долу в настоящото изложение, представляват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Договори с гарантиран резултат - за постигане едновременно на енергийна и водна ефективност, чрез намаляване неотчетени водни количества, намаляване на експлоатационни разходи, намаляване брой аварии. • Договори за изграждане, управление, прехвърляне (BOT contracts) и съществуващите вариации на този модел (DBO (design-build-operate), DBOT (design-build-operate-transfer), BOOT (build-own-operate-transfer). Всеки от тези варианти има своите специфики и може да бъде адаптиран за различни цели — за привличане на частни инвестиции, чрез които в дългосрочен план да се изградят обекти, необходими за ВиК сектора; • Договори за управление (Management contracts) - за постигане на ефективно управление на водния сектор, чрез които да бъдат привлечени опит, експертност, налични човешки ресурси и други, с оглед постигане по-високо качество на управление на дейностите или части от тях при ВиК операторите, без да бъдат привлечени частни инвестиции, като възнагражденията по посочените договори се обвързват с постигането на предварително заложен резултат. <p><i>ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ</i></p> <p>1. Същност - договори за инвестиционни дейности по ВиК мрежата, които гарантират подобряване на ефективността, едновременно с удължаване експлоатационната годност. По силата на такъв тип договори се осигурява по-добро съотношение между вложените ресурси и постигнатия резултат. Мерките за постигане на тази цел са най-разнообразни - подмяна/реконструкция/ремонт на мрежи/съоръжения или части от тях,</p>		
--	---	--	--

	<p>подмяна или монтаж на устройства, оптимизиране на производствени процеси и други. Средствата, вложени в такива мерки, са значително по-големи по размер от стойността на спестяванията за отделен месец. Т.е. инвестицията има дълъг период на възвращаемост - 10 и дори повече години. Затова механизмът за финансиране на такива мерки - договор с гарантиран резултат, от лица, различни от собствениците/ползвателите на мрежи, системи и съоръжения, в които мерките се прилагат, е една от основните възможности за постигането на целите.</p> <p>2. Предмет на договора - осъществяване на мерки за повишаване едновременно на енергийна и водна ефективност, при което инвестициите и възнаграждението на Изпълнителя се изплащат въз основа на реализираните икономии.</p> <p>3. Страни по договора: Възложител - ВиК оператор; Изпълнител - лице - търговец по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава</p> <ul style="list-style-type: none"> - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария; <p>4. Основни положения на договорите:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изпълнителят поема задължение да осъществи мерки и дейности за повишаване едновременно на енергийната и водната ефективност на обекта на Възложителя, като ги финансира за своя сметка или осигури финансиране от трето лице. Договорът е възмезден - Изпълнителят възстановява направените разходи от реализираните икономии за Възложителя. - В договора се включват и още две групи клаузи: относно източниците на финансиране и относно изплащане на дължимото възнаграждение на Изпълнителя. Уговорките относно възнаграждението са от особено значение с оглед усложнения механизъм за определяне на размера му -Изпълнителят получава всеки месец като възнаграждение разликата между сметките преди и след изпълнението на мерки по договора. Тези разлики, обаче, трябва да са резултат на повишаване на енергийната и водната ефективност. Уговарят се методи за отчитане на повишена или намалена		
--	---	--	--

консумация на енергия, повишени или намалени неотчетени водни количества, които да гарантират справедлив размер на възнаграждението на Изпълнителя. Освен това, възнаграждението на Изпълнителя се изчислява съобразно постигнатите спестявания, като спестяванията при енергийна ефективност се изчисляват в kWh и към тези спестявания се прилагат цените на енергията за съответния месец, за да се гарантира, че никоя от страните няма да бъде ощетена от промените в тези цени, а водната ефективност се изчислява в куб.м. и към спестяванията се прилага вътрешнопроизводствената цена на водата към текущия период.

ДОГОВОРИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕХВЪРЛЯНЕ (ВОТ договори)

1. Същност - договор - форма на изпълнение на проект, който се използва за големи инфраструктурни проекти. Този тип договори се използва като форма на публично-частно партньорство.

2. Предмет на договора - възложителят възлага на изпълнителя да финансира, построи и оперира проект, с дълъг период на действие - обикновено около 10- 30 години, с възможността за Изпълнителя да получава печалбата от обекта. След изтичането на определения срок, обектът се прехвърля на Възложителя.

3. Страни по договора: Възложител - ВиК оператор; Изпълнител - лице - търговец по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария;

4. Основни положения на договорите:

- По време на изпълнение на договора частният партньор е задължен да осигури финансирането на изпълнението на проекта, има право да получава всички приходи, генерирани от проекта, и е собственик на същия до прехвърлянето му на Възложителя. Изпълнителят прехвърля на Възложителя изградения обект след изтичане срока на договора, без да е дължимо друго възнаграждение на частния партньор, извън приходите от оперирането с

	<p>обекта;</p> <p><i>По отношение посочения модел, съществуват различни вариации, които се прилагат, с оглед конкретната необходимост и всеки конкретен проект, както следва: DBO (design-build-operate) - договори за проектиране, изграждане, управление; DBOT (design-build-operate-transfer) - договори за проектиране, изграждане, управление, прехвърляне; BOOT (build-own-operate-transfer) - договори за изграждане, владение, управление, прехвърляне. Всеки от тези варианти има своите специфики и може да бъде адаптиран за различни цели. ДОГОВОР ЗА УПРАВЛЕНИЕ (MANAGEMENT CONTRACT)</i></p> <p>1. Същност - договор, чрез който се възлага управлението на дейности или части от тях на трета страна, при задължения за постигане на определени в договора резултати.</p> <p>2. Предмет - в областта на ВиК Възложителят възлага на Изпълнителя да управлява дейности или части от тях вместо ВиК оператора, чрез извършване на цялостно административно управление на конкретен ВиК оператор или чрез управление на част от дейностите му, чрез извършване на определени действия и определяне на конкретни мерки. Целта е постигане на предварително договорени резултати, които могат да бъдат постигане на оперативна ефективност, ефективност при експлоатационните разходи, постигане на водна ефективност, намаляване загуби на вода, енергийна ефективност и други.</p> <p>3. Страни по договора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В случай че договорът за управление бъде приложен за цялото административно управление на дейността на даден ВиК оператор, Възложител може да бъде ВиК оператор, МРРБ или Български ВиК Холдинг; - В случай че договорът за управление бъде приложен за отделна дейност или част от нея, Възложител може да бъде ВиК операторът. - В посочените в предходните две тирета случаи, Изпълнител по такива видове договори следва да бъде физическо лице или лице - търговец по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария; Изрично следва да бъде допусната възможността управлението на дейност или част от такава на ВиК оператор да може да бъде 		
--	--	--	--

	<p>извършвано от търговски дружества посредством притежаваните и развивани от тях експертност, човешки ресурси, опит.</p> <p>4. Основни положения по договора:</p> <p>възможни цели: постигане на оперативна ефективност, ефективност при експлоатационните разходи, постигане на водна ефективност, намаляване загуби на вода, енергийна ефективност и други, чрез включване на частния сектор за период от 5-10 години в управлението;</p> <p>Изпълнителят да управлява процеси по експлоатация и поддръжка на съоръженията, за да запази стандартите за обслужване; да изготвя доклад за предложени капиталови инвестиции; да определя и предоставя услугите в определената зона за обслужване; да определя категориите компенсации за стимулиране, при които действителното изпълнение се сравнява с изходен случай, който трябва да бъде договорен между страните, след като Изпълнителят представи базови стойности през първите 6 месеца от договора;</p> <p>- на Изпълнителя се заплаща базова такса плюс компенсацията за стимулиране. Базовата такса покрива услугите за управление - оперативните разходи. Компенсация за стимулиране се изплаща за подобрени нива, реализирани икономии и други. Страните се договорят за стимулиращи компенсации за намаляване на консумацията на електроенергия; намаляване на водни загуби, повишаване на събираемост или други оперативни ефективности (след като бъде установена базовата линия за такова използване, в рамките на 6 месеца от началото на договора). Изпълнителят не поема риска от разходите за експлоатация и поддръжка или за подобрения във финансирането. Рискът за Изпълнителя е да може да постигне и поддържа заложените в договора икономии или други. Изпълнителят може да препоръчва и/или определя и осигурява необходимите ресурси за постигане на заложените цели.</p> <p>С оглед гореизложеното, включването на посочените три вида договори, като механизми за привличане на частните инвестиции и притежаваната експертност на частния сектор в публичния ВиК отрасъл, ще създаде възможности за постигане на дългосрочните цели във ВиК сектора, като това може да се случи или чрез промени в съществуващия Закон за водите, или чрез включването на посочените механизми в нов Закон за водоснабдяването и канализацията, каквато цел е предлагана и обсъждана многократно.</p> <p>Ето защо, предложения за <u>възможни норми</u> са изложени, както следва:</p> <p>1. Във връзка с предложението за включване на механизъм за привличане на частни инвестиции чрез договори е гарантиран резултат,</p>		
--	---	--	--

	<p>предложение за норма в бъдещ ЗВиК или съществуващия ЗВ, както следва:</p> <p>(1) ВиК операторите имат право, ако с това не възпрепятстват предоставянето на ВиК услугите, да предоставят на трети лица поддържането и експлоатацията на ВиК системи и/или съоръжения или част от тях, при условията на настоящия член, чрез сключването на договори с гарантиран резултат. Договорите с гарантиран резултат имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната и водната ефективност, като инвестициите за реализирането на тези мерки се изплащат съгласно договорно гарантирано равнище на подобряване на енергийната и водната ефективност или друг договорен критерий, свързан с посочените характеристики.</p> <p>(2) Договорите с гарантиран резултат се сключват в писмена форма и съдържат най-малко:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. базови критерии, които да послужат за определяне гарантираните по договора икономии; 2. списък на мерките за ефективност, които ще бъдат изпълнени, включително стъпките, които трябва да се предприемат за изпълнение на мерките, и когато е уместно - свързаните с тях разходи; 3. гарантираните икономии едновременно на енергия и на водни количества, реда и сроковете за тяхното установяване след изпълнението на мерките по договора, както и разпоредби за измерване и потвърждаване на постигнатите спестявания, на постигнатите гарантирани икономии, проверки на качеството и гаранции; 4. задължение за пълно изпълнение на мерките в договора и документиране на всички направени промени по време на проекта; 5. описание на финансовите последици от проекта и разпределението на дяловете на двете страни в постигнатите финансови икономии; 6. начин на финансиране; 7. начин на изплащане на възнаграждението; 8. други клаузи, в т.ч. разпоредби, свързани с промени в рамковите условия относно съдържанието и резултата от договора, включване на		
--	---	--	--

	<p><i>равностойни изисквания към всеки договор за подизпълнение с трети страни, както и подробна информация за задълженията на всяка от договарящите се страни и санкциите за тяхното нарушаване;</i></p> <p>9. <i>методика за оценка на спестената енергия и водни количества.</i></p> <p><i>Изпълнители по договорите по ал. 1 са лица - търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на друга държава — членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.</i></p> <p>2. Във връзка с предложението за включване на механизъм за привличане на частни инвестиции чрез договори за изграждане, управление, прехвърляне (ВОТ договори), предложение за норма в бъдещ ЗВиК или съществуващия ЗВ, както следва:</p> <p>(1) <i>ВиК операторите имат право, ако с това не възпрепятстват предоставянето на ВиК услугите, за постигане съответствие с изискванията на национални и/или европейски нормативни актове и с Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, да предоставят на трети лица изграждането на нови ВиК системи и/или ВиК съоръжения, чрез сключването на договори за изграждане, управление и прехвърляне (ВОТ).</i></p> <p>(2) <i>Договорите за изграждане, управление и прехвърляне се сключват в писмена форма и съдържат най-малко следното;</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>ключови дефиниции;</i> 2. <i>показатели за изграждане;</i> 3. <i>начин на формиране на възнаграждението;</i> 4. <i>показатели за мониторинг на управлението;</i> 5. <i>условия за прехвърляне;</i> 6. <i>прехвърляне на финансов, оперативен риск на Изпълнителя по договора;</i> 7. <i>дефиниране на правата и задълженията на страните;</i> 8. <i>гаранционни срокове и условия;</i> 		
--	--	--	--

		<p>(3) <i>Изпълнители по договорите по ал. 1 са лица - търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на друга държава — членка на Европейския съюз, или на друга държава — страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.</i></p> <p>3. Във връзка с предложението за включване на механизъм за привличане на наличните експертност, човешки ресурси, опит с цел подобряване качеството на управление на водния сектор чрез договори за управление, предложение за норма в бъдещ ЗВиК или съществуващия ЗВ, както следва:</p> <p>(1) <i>ВиК операторите имат право, ако с това не възпрепятстват предоставянето на ВиК услугите, за постигане съответствие с изискванията на национални и/или европейски нормативни актове и с Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, да сключват с трети лица договори за управление, чрез които да възлагат административни действия за постигане на конкретна оперативна ефективност и/или други административни мерки и действия, с цел подобряване на административното управление на отделна дейност или част от такава от дейността по управление на съответния ВиК оператор.</i></p> <p>(2) <i>В случай че възлагането по ал. 1 се отнася до цялостно управление на дейността на ВиК оператора, то Възложител по този договор е собственикът на капитала на ВиК оператора или Министерство на регионалното развитие и благоустройството.</i></p> <p>(2) <i>Договорите за управление се сключват в писмена форма и съдържат най- малко следното;</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>ключови дефиниции;</i> 2. <i>страни и предмет;</i> 3. <i>основни цели;</i> 4. <i>възложени административни услуги и мерки за постигането им;</i> 5. <i>начин на формиране на възнаграждението;</i> 6. <i>показатели за мониторинг на управлението;</i> 		
--	--	---	--	--

	<p>7. дефиниране на правата и задълженията на страните;</p> <p>8. гаранционни срокове и условия;</p> <p>(3) Изпълнители по договорите по ал. 1 са лица - търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на друга държава — членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, като специфичните изисквания към Изпълнителите се определят с наредба, приета от Министерство на регионалното развитие и благоустройството.</p> <p>II. Предложение за изменение на Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи</p> <p>През 2021 г. Европейската комисията представи визия и направления за цифровата трансформация на Европа до 2030 г. Цифровото десетилетие на ЕС се базира на Цифров компас с четири основни точки — умения; цифрова трансформация на предприятията; сигурни и устойчиви цифрови инфраструктури; цифровизация на обществените услуги.</p> <p>На 14 юли 2022 г. е постигнато предварително споразумение на Европейския парламент и на Съвета за създаването на Политическа програма до 2030 г. „Път към цифровото десетилетие“. Политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ допълва, изпълнява и прилага визията, целите и действията, предвидени в съобщението „Цифров компас“, и има за цел да консолидира и гарантира ефективното изпълнение на действията, определени в стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа от 2019 г. „Път към цифровото десетилетие“ е решение, което се основава също на съществуващите предложения за политики (например акта за управление на данните, за цифровите услуги, за цифровите пазари и тези по стратегията за киберсигурност) и на бюджетните инструменти на Съюза (например програмите за сближаване, инструмента за техническа подкрепа, програмите „Цифрова Европа“, „Хоризонт Европа“ и InvestEU), както и на изискването за заделяне на минимум 20 % за цифровия преход в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост.</p> <p>Една от основните цели на „Път към цифровото десетилетие“ е цифровизацията на обществените услуги, което включва 100 % от ключовите обществени услуги да бъдат на разположение на европейските граждани и предприятия онлайн. За постигане на цифровите цели, заложи в</p>		
--	--	--	--

	<p>европейската политическа програма, посочена по-горе, държавите-членки създават национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, които са в съответствие с общите и цифровите цели, като вземат предвид съответните секторни инициативи и осигуряват съгласуваност с тях. Националните стратегически пътни карти включват политики, мерки и действия, допринасящи за постигането на общите и цифровите цели, като за определянето им като такива е необходимо да има влезли в сила пряко приложими нормативни актове на Съюза или национални нормативни актове.</p> <p>С оглед гореизложеното, един от основните стълбове в рамките на Цифровото десетилетие на Европа (и в рамките на Цифрова България 2025) е цифровизацията на обществените услуги и по-специално създаване на подходящи условия и равнопоставеност за развитието на цифрови мрежи и иновативни услуги — това изисква високоскоростни, сигурни и надеждни инфраструктури и свързани със съдържанието услуги, които да бъдат подкрепени от подходящи регулаторни условия за иновации, инвестиции, лоялна конкуренция и равнопоставени условия, както и максимизиране на потенциала за растеж на цифровата икономика - това изисква инвестиции в ИКТ инфраструктури и технологии, като например компютърни услуги „в облак“ и големи данни и научни изследвания и иновации, с цел повишаване конкурентоспособността на индустрията, както и подобряване на обществените услуги, цифровото приобщаване и цифровите умения. Интеграцията на новите цифрови технологии във всички сфери на бизнеса и публичния сектор води до увеличаване на производителността, реализират се нови идеи, технологии, нови управленски и бизнес модели и се създават нови канали за достъп до пазара, при това с относително ниски разходи. В цифровизацията на ЕС се включват всички сензори, които могат да събират информация в реално време и да я изпращат за последваща обработка и анализ. Тези сензори могат да следят наличности, износване на определени части, потребителско поведение. Цифровизацията включва и системите, които показват интелигентно поведение, като анализират своята среда и предприемат действия за постигане на конкретни цели.</p> <p>По конкретно в областта на „Водоснабдяване и канализация“ с развитието на технологиите и комуникациите ВиК операторите в световен мащаб вече осъзнават ползите от отчитане на консумацията на вода по изцяло нов начин, който да обслужва не само нуждите за отчитане и фактуриране, но и за подобряване на експлоатационните и бизнес процесите в предприятието. Развитието на технологиите конкретно за отчитане на водопотреблението са едно от най-значимите развития през последните години, които носят ползи на операторите до степен, в която всеки един водомер вече се превръща в</p>		
--	--	--	--

	<p>точка за събиране на големи данни и дава възможност не само за отчитане на потребената вода, но и за анализ на консумацията, откриване на течове и нерегламентирано потребление и множество други възможности, които позволяват по-ефективно използване на водния ресурс. Наличието на нови комуникационни протоколи (NB-IoT, LoRa, 5G и др.) спомагат за много по-мощен достъп и пренос на данни и тяхното последващо оползотворяване.</p> <p>Основни ползи от масовото внедряване на нови дигитални технологии в сферата на водомерното стопанство са в няколко направления:</p> <p>Повишаване на ефективността на процесите чрез свързването на данните от водопотреблението с други данни от водоснабдителната мрежа - SCADA, GIS, ERP системи, което по същество дава възможност на операторите да анализират поведението на системите в реално време и да оптимизират процесите в тях;</p> <p>Устойчиво използване на водните и енергийни ресурси - новите дигитални технологии ще позволят ВиК операторите значително да намалят търговските загуби чрез водни баланси в реално време, откриване на нерегламентирано използване на вода, откриване на течове на ранен етап и уведомяване своевременно клиентите си. Всичко това ще спомогне за намаляване на използваната енергия във водоснабдителните системи и цялостния енергиен отпечатък, чрез цялостна промяна в начина на отчитане на водопотреблението от страна на ВиК операторите (няма да има необходимост от физическо ангажиране на стотици хора, за да отчитат визуално водомери)</p> <p>Услуги с голяма добавена стойност към потребителите - наличието на големи данни и техният анализ посредством изкуствен интелект отваря вратата за много допълнителни услуги, като аларми за течове или нетипична консумация на вода при крайния потребител, възможност за анализ на потреблението в реално време на ниво потребител, което да позволява взимането на по-информирани решения в използваните уреди и тяхната подмяна с цел по-оптимизирано използване на водата. Не на последно място, и фактуриране на реално потребени водни количества, а не на прогнозираните такива, което ще доведе до намаляване на оплакванията, свързани с отчитане на консумацията.</p> <p>В този смисъл, от изключително важност е вече активно да се повдига и да се налага темата относно масово използване на понятието „дигитални водомери от нов тип“.</p> <p>С оглед гореизложеното, имайки предвид насоките за развитие на цифровите процеси в рамките на европейската стратегическа рамка, следва да се има предвид, че цифровизацията на обществените услуги в сектор</p>		
--	---	--	--

	<p>„Водоснабдяване и канализация“ е не само необходим процес, но и се налага в рамките на постигане на целите на Цифровото десетилетие на Европа. В тази връзка, следва да се обърне внимание и на заложеното приемане на нов Закон за водоснабдяването и канализацията в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост. С оглед факта, че към настоящия момент е публикуван за обществени консултации Проект на ЗВиК, като същият предвижда в двугодишен срок от влизането му в сила индивидуалните водомери да имат възможност за дистанционно отчитане, както и ангажимент на ВиК операторите за изграждане и поддържане на системи за дистанционно отчитане на водомери, с настоящото отправяме предложение за конкретни изменения в съществуващата Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, което изменение да бъде заложени и прието във възможно най-кратки срокове, а именно:</p> <p>I. На първо място, предлагаме да бъде прието изменение на чл. 39а от посочената Наредба в следния смисъл:</p> <p><i>„Чл. 39а. Операторът приема за експлоатация водомери с дистанционно отчитане, информацията от които може да се предава дистанционно до софтуерно приложение и на оператора е осигурен достъп до това софтуерно приложение и съответно до данните в него. “</i></p> <p>2. На второ място, с оглед предложението за изменение на чл. 39а, конкретизирано в т. 1 от настоящото, предлагаме да бъде създадена точка 3 в параграф 1 от Допълнителни разпоредби на Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, както следва:</p> <p><i>„ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ</i></p> <p><i>§ 1. По смисъла на тази наредба:</i></p> <p>3. <i>„Водомери с дистанционно отчитане“ са водомери, оборудвани с външни или вградени електронни отчитачи устройства, които изпращат данни минимум един път на ден до софтуерно приложение със следната информация:</i></p> <p>- <i>Натрупано текущо потребление на вода;</i></p>		
--	---	--	--

		<p>- <i>Профил на консумация с интервал между индивидуалните отчети максимум 15 минути.</i> ”</p> <p>С оглед всичко гореизложено, намираме отправените в настоящото становище предложения за промени и допълнения в Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи за релевантни на обществените отношения и развитието на множество процеси, свързани с дигитална и технологична модернизация на национално и европейско ниво, което ще създаде обективни условия за еднозначното прилагане на нормативни разпоредби от заинтересованите лица.</p> <p>1. На последно място, считаме, че приемането на изменения в посочената Наредба е не само обективно обусловено от технологична модернизация и цифровизация в европейски и световен мащаб, но е и наложително към настоящия момент.</p>		
26.	„Албена“ АД	<p>I. Нарушение на Закона за нормативните актове</p> <p>На първо място, считаме, че е нарушена разпоредбата на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове („ЗНА“). Същата установява, че „срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации по ал. 3, е не по-кратък от 30 дни“. Изключение от това правило е предвидено само „при изключителни случаи“ при изрично посочване за това в мотивите, съответно в доклада, като при наличието на тези предпоставки минимално предвиденият срок е 14-дневен.</p> <p>Трайно се застъпва от Конституционния съд и Върховния административен съд, че изброените задължения на съставителя на проекта са императивни, с цел гарантиране принципите на обосноваост, стабилност, откритост и съгласуваност, прогласени в чл. 28, ал. 2 от ЗНА. Неизпълнението на което и да е от тях води до нарушение на правилата, опорочаващо издадения акт.</p> <p>Съгласно Решение № 9393 от 14.07.2017 г. по адм. д. № 2207/2017 г., ШОТД. на ВАС <i>„нормата на чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА, относно това кога един случай е изключителен, следва да се разбира като такава даденост от обективни факти, установени в хода на процеса по изготвяне на подзаконов нормативен акт, чиято преценка от гледна точка на критериите</i></p>	Не се приема	<p>ВиК операторите са публични предприятия по Закона за публичните предприятия.</p> <p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията отразява настъпилите промени в Закона за публичните предприятия, с който се въвеждат нови стандарти за управление на публичните предприятия в съответствие с Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за корпоративното управление на публичните предприятия.</p> <p>С разпоредбите в проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията не се променя собствеността на ВиК активите.</p>

	<p><u>на чл. 6 от АПК, да обосновава извод, че всяко забавяне на общественото обсъждане над 30 дни би довело до резултат, при който нормативният акт, чието изпълнение цели да обезпечи поставения за обсъждане проект на подзаконов нормативен акт, ще предизвика непоправими или трудно поправими последици за засегнатите лица, чието избягване зависи единствено от обсъжданите до 16 дни разлика между общия минимален 30 дневен срок по чл. 26, ал. 4, изр. първо от ЗНА и минималния 14-дневен срок по чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА</u>^{“X”} (подч. мое).</p> <p>В настоящия случай, Законопроектът е публикуван в Портала за обществени консултации на 30.11.2022 г., като е посочен 14-дневен срок за предложения и становища. В тази връзка, в мотивите към него единствено е посочено, че <u>„Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост”</u>.</p> <p>От посочените в мотивите причини за по-краткия срок не се установява те да имат изключителен характер по см. на чл. 26, ал. 4 ЗНА. Провеждането на предходни обществени консултации по друг законопроект не е предвидено в ЗНА като основание за прилагане на по-краткия срок.</p> <p>По отношение на втората посочена причина - в Националния план за възстановяване и устойчивост е предвидено продължаването на реформата във водния сектор^{13 14}, като в т. 1 от Реформа 2 е посочено приемането на Закон за водоснабдяване и канализация. Въпреки това обаче, считаме, че изпълнението на предвиденото в този план не налага прибрзаното приемане на нормативен акт, при нарушение на изброените основни принципи, в отрасъл със такава обществена значимост. Продължаването на срока на общественото обсъждане с необходимите още 16 дни безспорно не би довело до <u>непоправими или трудно поправими последици за засегнатите лица</u>.</p> <p>Поради изложеното, провеждане на обсъждането на закона в намаления 14- дневен срок е в нарушение на чл. 26, ал. 4 ЗНА.</p> <p>На следващо място, съгласно чл. 28, ал. 2 от ЗНА, мотивите към Законопроекта следва да съдържат посочване на финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба, както и очакваните резултати от прилагането, вкл. финансовите резултати. Тези изисквания също</p>	<p>Проектът на Закон за водоснабдяването и канализацията регулира обществените отношения при предоставяне на обществените ВиК услуги на потребителите.</p>
--	--	--

¹³Решение № 9393 от 14.07.2017 г. по адм. д. № 2207/2017 г., III ОТД. на ВАС

¹⁴ стр. 170 и сл. от Националния план за възстановяване и устойчивост

	<p>са императивни.</p> <p>В мотивите към настоящия Законопроект не се съдържа какъвто и да било финансов анализ на необходимите средства, нито на очакваните резултати. В тази връзка, отбелязваме, че съгласно чл. 28, ал. 4 от ЗНА „<i>проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2 (...) не се обсъжда от компетентния орган</i>“.</p> <p>II. Нарушение на чл. 19, ал. 1 от Конституцията на Република България</p> <p>Считаме, че разпоредбата на чл. 44, ал. 2, т. 4 от Законопроекта противоречи на установения в чл. 19, ал. 1 от Конституцията на Република България принцип на свободната стопанска инициатива.</p> <p>Текстът на горепосочената разпоредба предвижда, че ВиК оператор може да бъде само публично предприятие по смисъла на Закона за публичните предприятия. Подобен законодателен подход е ограничителен и неоправдан, защото изключва участниците от частния сектор от извършване на търговска дейност по предоставяне на ВиК услуги. Тези икономическите субекти се поставят в неравностойно положение спрямо дружествата, които нямат качеството публично предприятие, но отговарят на изискванията да участват на пазара, както това е предвидено в условията на свободна стопанска инициатива в други сектори с не по-малка обществена значимост, каквато е енергетиката, например.</p> <p>Чл. 19, ал. 1 от Конституцията установява свобода на стопанската инициатива, като основа на икономиката на българската държава. Приложението на този конституционен принцип е свързано с еднаквите правни условия за стопанска дейност по отношение на всички участници в стопанския живот - чл. 19, ал. 2 от КРБ¹⁵, като не се допуска злоупотребата с монополизъм и нелоялна конкуренция. Свободната стопанска инициатива не може да се осъществява пълноценно, без да се осигури простор за създаването и развитието на частната собственост¹⁶. Ограничаването ѝ е допустимо само с оглед защитата на по-висши конституционни ценности, като държавното</p>		
--	---	--	--

¹⁵ Решение № 3 от 2000 г. по к. д. № 3/2000 г. на Конституционния съд

¹⁶ Решение № 19 от 21 декември 1993 г. по к. д. № 11/93 г. на Конституционния съд

	<p>регулиране на това ограничение следва да почива на обективно необходими, ясно и безпротиворечиво очертани граници, които да отговарят на принципа за пропорционалност.</p> <p>В този смисъл, с ограничаване на кръга от субектите, които могат да осъществяват дейност като ВиК оператори, се нарушава принципът на свободната стопанска инициатива. Не става ясно в мотивите на законопроекта каква е необходимостта от въвеждането на толкова драстична промяна в режима на предоставяне на ВиК услугите. Към настоящия момент на територията на Република България услуги предоставят и няколко ВиК оператора със 100 % частно участие. Въпреки че същите отговарят на нормативните изисквания, с влизане в сила на закона тяхната дейност ще бъде принудително прекратена. Разпоредбите на законопроекта не държат сметка за експертизата, с която разполагат тези оператори, нито за инвестициите, с помощта на които са постигнали модернизация и високо ниво на предоставяната услуга. В този смисъл, считаме, че цялостното затваряне на пазара за частния сектор би довело до дългосрочен негативен ефект в сектора, в частност върху повишаване на качеството и ефективността на услугите, тъй като секторът ще се лиши от достигната специфична експертиза, способности и ресурси. В частност ще се засегне конкуренцията в сектора, което противоречи на пряко приложимите правила на законодателството на Европейския съюз.</p> <p>На следващо място, налице е нарушение на чл. 18, ал. 4 от Конституцията, съгласно която със закон може да се установява държавен монопол върху железопътния транспорт, националните пощенски и далекосъобщителни мрежи, използването на ядрена енергия, производството на радиоактивни продукти, оръжие, взривни и биологично силно действащи вещества. Изброените стопански дейности, в които държавата със закон може да установи монопол, са изчерпателно изброени, както изрично се приема в Решение № 2 от 6 февруари 1996 г. по конституционно дело № 26 от 1995 г.5 В настоящия случай, посредством предвиденото в чл. 44, ал. 2, т. 4 от законопроекта изискване ВиК оператор да бъде само публично предприятие, на практика се налага държавен монопол върху дейностите, свързани с предоставянето на ВиК услуги, въпреки че същите очевидно не са посочени в чл. 18, ал. 4 от Конституцията.</p> <p>Ш. Нарушение на чл. 17, ал. 5 от Конституцията</p> <p>Считаме, че разпоредбите на чл. 24 и чл. 26 от законопроекта</p>		
--	---	--	--

	<p>противоречат на принципа на гарантираната неприкосновеност на собствеността. Текстът на чл. 24, ал. 1 - ал. 4 установява следното:</p> <p>(1) <i>Публична общинска собственост са:</i>^{17 18}</p> <p>1. <i>водоснабдителните системи или част от тях, чрез които се доставя вода до имотите на потребителите на територията на общината. Публична общинска собственост е и водомерната шахта, в която е монтиран общият водомерен възел, когато се намира извън имота на потребителя/потребителите.</i></p> <p>2. <i>канализационните системи или част от тях, чрез които се отвеждат отпадъчните води от имотите на потребителите на територията на общината. Публична общинска собственост е и ревизионната шахта за присъединяване на имота към канализационната мрежа на урбанизираната територия.</i></p> <p>(2) <i>Публична общинска собственост са и водоснабдителните и канализационните системи или част от тях, включително част от водопроводни и/или канализационни мрежи на населените места и селищните образувания, когато се изграждат със средства на физически или юридически лица и придобият предназначението по ал. 1.</i></p> <p>(3) <i>Водоснабдителните и канализационните системи или част от тях по ал.</i></p> <p>2 <i>стават публична собственост на общината с влизането в сила на този закон.</i></p> <p>(4) <i>Лицата по ал. 2 предоставят на кмета на общината документацията, свързана с изграждането на обектите по ал. 2, както и технически паспорти за тях, съставени по реда на Закона за устройство на територията.</i></p> <p>В тази връзка, разпоредбата на чл. 26, ал. 4 установява, че <i>„В случаите по ал.</i></p> <p>3 <i>изградените площадкови водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения се придобиват от общината безвъзмездно, считано от деня на влизането в сила на подробния устройствен план по ал.3“.</i></p>		
--	--	--	--

Според чл. 17, ал. 3 от Конституцията, частната собственост е неприкосновена. Според чл. 17, ал. 5 „*принудително отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди може да става само въз основа на закон, при условие че тези нужди не могат да бъдат задоволени по друг начин и след предварително и равностойно обезщетение*“. Доколкото текстовете на Законопроекта не правят разграничение между това чия собственост са били изброените обекти преди влизане в сила на закона, то следва изводът, че същите се отнасят и до обектите, собственост на частните субекти.

Съгласно Решение № 4 от 20.04.2021 г. по Конституционното дело № 1 от 2021 г. „*По силата на чл. 17, ал. 1 и 3 от Конституцията държавата е длъжна да гарантира и защитава правото на собственост и да осигурява и защитава неприкосновеността на частната собственост (Решение № 17/1999 г. по к. д. № 14/1999 г.; Решение № 5/2006 г. по к. д. № 1/2006 г.; Решение № 15/2010 г. по к. д. № 9/2010 г. и др.). Законодателят при упражняване на дейността си е длъжен да се въздържа от предприемането на мерки, които влизат в противоречие с конституционния принцип за закрила на неприкосновеността на частната собственост. Хипотезите, в които е конституционно допустимо принудително накърняване на правото на собственост, са ограничени. Извън хипотезите на отнемане на незаконно придобито имущество частната собственост може да бъде засягана чрез принудителното ѝ отчуждаване за държавни и общински нужди*

4. *само въз основа на закон, когато тези нужди не могат да бъдат задоволени по никакъв друг начин, след определяне и изплащане на равностойно на отнеманата вещ обезщетение. Принудителното отчуждаване е изключение от принципа за неприкосновеност на частната собственост, поради което е недопустимо да се тълкува разширително (Решение № 6/2013 г. по к. д. № 5/2013 г.)“.*

Видно от цитираното решение и изричния текст на чл. 17, ал. 5 от Конституцията, принудително отчуждаване на собственост не може да бъде никога безвъзмездно, и още повече - е допустимо при наличието на изчерпателно посочените предпоставки. В настоящия случай, такива не са налице и не са обосновани в мотивите на Законопроекта, но и нещо повече - предвиденото отчуждаване е безвъзмездно, в грубо нарушение на конституционно установения принцип. Въпросното нарушение води до накърняване и на принципа на равенство пред закона, тъй като допуска произволно неравно третиране на правни субекти. В този смисъл и:

Решение № 4 от 20.04.2021 г. по Конституционното дело № 1 от 2021 г.: „Равенството пред закона (Преамбюла и чл. 6, ал. 2 от Конституцията) като конституционен принцип на гражданското общество и правата държава "е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията и за нормотворческата дейност" и основно право на гражданите (Решение № 14/1992 г. по к. д. № 14/1992

г.). Когато се накърнява правото на кредиторите да реализират вземанията си, се нарушава конституционният принцип на равнопоставеност при упражняване на стопанска дейност (Решение № 3/1997 г. по к. д. № 31/1996 г.).

Принципът на равенство пред закона има две основни проявни форми - забрана за произволно неравнопоставяне и задължение за равно третиране (Решение № 1/2005 г. по к. д. № 8/2004 г.). Забраната за произвол е материален елемент от принципа за правова държава и е насочен към държавните органи, в това число и законодателя. Повелята за равно третиране се изразява в задължение за публичната власт да третира "еднаквите еднакво" (Решение № 11/2010 г. по к.

д. № 13/2010 г.).

Принципът на равенството на правните субекти пред закона по отношение на уредбата на стопанската дейност на правните субекти намира проявление в изискването на чл. 19, ал. 2 от Конституцията чрез законите да се създават и гарантират на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност. Правилото на чл. 19, ал. 2 от Конституцията изисква всички субекти, които осъществяват идентична или сходна дейност в даден отрасъл на икономиката, да бъдат поставени при еднакви правни условия. Равенството на гражданите пред закона не изключва правото на законодателя да въведе със закон специфични условия и/или изисквания за упражняване на определена дейност. Ако тези условия са еднакви за всички, които я упражняват, те са равнопоставени, независимо от това, че част от тях не могат фактически да отговорят на тези условия “.

Въз основа на изложените в кратце съображения, считаме, че представеният Законопроект не съответства на Конституцията. След провеждане на необходимия обществен дебат в законово гарантираните срокове, следва да се оцени внимателно значимостта му за сектора и засягането на огромен обем обществени отношения. В съответствие с изискването на ЗНА следва да се съобразят всички финансови и бюджетни изчисления на проекта, които според нас, са съществени. Призоваваме Ви да

		съобразите и нормите на пряко приложимите норми на правото на Европейския съюз в засегнатите сфери.		
27.	Национален Обществен съвет „Активна Демокрация“	<p>Във връзка с процедура на обществено обсъждане на Закон за ВиК – проект изразяваме следното становище:</p> <p>Създаването на проекта за Закон трае години, общественото обсъждане – 14 дни. Интересно!</p> <p>В Проекта за закон са предвидени ред наредби и вътрешни правила, които както е известно, могат да „изкривят“ по същество предлагания проект.</p> <p>Предлагаме Ви да подготвите правилник за предлагане – Проект + цитираните в проекта за закон наредби и правила, които, според добрите практики, следва също да се подложат на обществено обсъждане!</p> <p>Ето и конкретни съображение по Закона за ВиК - проект</p> <p>Раздел VIII</p> <p>Социална защита на потребителите на ВиК услугите</p> <p>Чл. 70. (1) Социална поносимост на цената на ВиК услугите е налице, когато тяхната стойност, определена на база минимално месечно потребление на вода от 2,8 куб. м на едно лице, не надхвърля 2,5 на сто от средния месечен доход на домакинство в съответната административна област.</p> <p>(2) Националният статистически институт публикува данни за средния месечен доход на домакинствата за всяка административна област по отделно, на годишна база.</p> <p>Такъв метод за формиране на цени ще е изгоден за хората с над средния и на средния доход. Помисли ли някой за хората по средния доход? Следва ли да дискриминираме хората по ниво на техния доход – имуществена дискриминация? Предлагаме да приемем формиране на цени след калкулация на разходите!</p> <p>Чл. 71.</p> <p>(4) Дейността на комисията се осъществява въз основа на принципите безпристрастност, професионализъм, почтеност, последователност, публичност и прозрачност.</p> <p>Чл. 73.</p> <p>Възнагражденията на членовете на комисията се определят както следва:</p> <p>1. на председателя – 90 на сто от осем средни месечни заплати на наетите</p>	Не се приема	<p>Наредбите към Закона за водоснабдяването и канализацията ще бъдат процедурани по Закона за нормативните актове след приемане на Закона за водоснабдяването и канализацията.</p> <p>Националният статистически институт на Република България (НСИ) е публичен орган към Министерски съвет със статут на държавна агенция. Съгласно Закона за статистиката, статистическата дейност в Република България се осъществява от Националната статистическа система (НСС). Органите на статистиката разработват, произвеждат и разпространяват статистическа информация под методическото ръководство на Националния статистически институт при изпълнение на Националната статистическа програма (НСП).</p> <p>Социалната поносимост на цената на ВиК услугите е предпоставка за осигуряване на възможност за заплащане от уязвими потребители на предоставените им ВиК услуги, при потребление в рамките на 50-100 л на човек на ден, съгласно препоръки СЗО.</p> <p>Предвидено е дейността на комисията да се регламентира с правилник по реда на 78, ал. 1.</p>

		<p>лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт;</p> <p>2. на останалите членове на комисията - 80 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт. Тези заплати са от порядъка на 8 000 лв. – 10 000 лв. са сумите са от джоба на Българския народ. Не е честно!</p> <p>Чл. 75.</p> <p>(4) Заседанията на комисията са открити, когато се разглеждат заявления за одобряване на цени на ВиК услуги.</p> <p>(5) Решенията на комисията по ал. 4 се вземат в закрито заседание и се обявяват по ред, определен в правилника за дейността на комисията.</p> <p>Постановката на Чл. 75 (5) е в противоречие с чл. 71 (4). Каква откритост може да има при закрити заседания?</p> <p>Ако става дума за Национална сигурност, нещо което ние разбираме отлично, то има специализирани служби, които се занимават с това. При необходимост тези служби могат да поканят специалисти по ВиК за консултанти (редовна практика). Предлагаме да се изключи възможността за закрити заседания и работата на органите по този закон да се излъчват в реално време и да се пази архив с цел преглед кой когато има интерес!</p>		
28.	Пламен Петков	<p>В публикувания на 30.11.2022 проект за ЗВИК за бързо обществено обсъждане - 14 дневен срок се твърди, че са взети под внимание всички относими коментари и становища, както и настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020-2022 г. Също така, че са запазени поставените цели във варианта на законопроекта от 2020 г.</p> <p>Само тези две противоречащи се твърдения доказват, че проекта на ЗВИК в този му вид не може да се приеме. В периода 2020-2022 се промениха политиките за опазване на околната среда-зелената сделка и кръговата икономика на европейско ниво, както и нова директива за питейните води, обръщаща внимание не само на качеството на водата за питейно-битови нужди, но и на качеството на влаганите материали - водопроводи и реагенти. Не са взети предвид и други препоръки на СЗО за ВиК отрасъла по време на пандемии. Също така, както в основния текст, така и в преходните и заключителни разпоредби, липсва текст относно санитарно-охранителните зони на водоизточниците и по точно ограничаване на нерегламентираните сечи във водосборите, за което има внесено законодателно предложение от</p>	Не се приема	<p>Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.</p> <p>Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека се въвежда чрез изменение и допълнение към Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за</p>

	<p>група депутати още в 47 НС.</p> <p>Проектозаконът има за основна цел узаконяването на Българския ВиК холдинг, създаден с Разпореждане №1 от 22.01.2020 г. на Министерски съвет на РБ по време на водната криза в гр. Перник вследствие източването на яз. Студена за ремонта на язовирната стена.</p> <p>Целта е чрез „Българския ВиК холдинг“ ЕАД МРРБ да се разпорежда с бюджетни средства без всякакъв контрол от страна на Министерството на финансите.</p> <p>Неслучайно, проектозаконът за ВиК предлага създаване на Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги с финансиране от държавния бюджет т.е. желанието е да се излезе от КЕВР, който въвежда редица показатели за качество на ВиК услугата и норма на възвръщаемост за отделните групи ВиК оператори в съответствие с изпълнението на мерките, заложи в стратегически и законодателни документи при спазване на европейските изисквания. От заложените възнаграждения и допълнителни придобивки на членовете/служителите на новата комисия прозира лично облагодетелстване, като няма да се защити публичния интерес. Например възнагражденията на членовете на комисията се определят както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. на председателя - 90 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт; 2. на останалите 4 члена на комисията - 80 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК съгласно данни на Националния статистически институт. <p>При осъществяване на дейността си комисията ще се подпомага от администрация, чиито служители могат да получават допълнителни възнаграждения за постигнати резултати, определени по ред и по начин, установени с вътрешните правила за работната заплата. Членовете на комисията и служителите имат право ежегодно на представително облекло на стойност до три минимални работни заплати, като средствата се осигуряват от нейния бюджет. Членовете и администрацията на комисията се застраховат задължително със застраховките „Живот" и „Злополука" за сметка на бюджета на комисията.</p> <p>Основно нарушение на проектозакон за ВиК е, че не е осигурено публично обсъждане през 2022 г., на което редица организации, експерти и</p>	<p>питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; бр. 87 от 2007 г.; бр. 1 от 2011 г.; бр. 15 от 2012 г., бр. 102 от 12.12.2014 г. и бр. 6 от 16.01.2018 г.)</p> <p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни; - да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги.
--	---	--

	<p>заинтересовани биха възразили на работещата досега неефективно ВиК структура, както и желанието на МРРБ за нейното бързо законово утвърждаване.</p> <p>Досега БВИКХ е една банка за раздаване на заеми на ВиК оператори в затруднено финансово състояние, които заеми едва ли някога ще бъдат върнати. Освен това, повечето действащи Асоциации по ВиК нямат капацитет и финансов ресурс да контролират прехвърлените им ВиК активи, както и законови правомощия за санкциониране при установени нарушения. Пример, водната криза в гр. Перник и установените от ОЛАФ неработещи ВиК обекти, изградени с европейски средства.</p> <p>В този им вид Асоциациите по ВиК и БВИКХ както досега и в бъдеще нямат да допринесат за подобряване на дейността на ВиК отрасъла, който е в изключително тежко положение в резултат на политически назначения и липса на контрол при планирането на обекти и тяхното последващо изпълнение от постоянния кръг от фирми. Бягането от контрол за изпълняваните инвестиционните обекти е продължаващият отказ на МРРБ да възстанови постоянно действащ Технически експертен съвет с цел приемане на устойчиви решения във ВиК отрасъла. Новото предложение за бягане от контрол на ВиК операторите е смяната на КЕВР с нова Комисия и допълнителна администрация от скъпо платени послушници.</p> <p>В резултат на гореизложеното, предлагам да не се приеме предложението за проект за Закон за ВиК преди неговото открито публично обсъждане за по-дълъг период, през който ще се отстранят редица недостатъци и допълнят изисквания в съответствие с новите европейски политики и за преодоляване на лошите практики у нас. Необходима е реалистична оценка за ефективността на управление на ВиК отрасъла досега, като се има предвид че доставката на вода е стратегическа дейност. Наложена ни от Световната банка консолидация чрез Асоциациите по ВиК продължава да не функционира и към настоящия момент. В съответствие с разпоредбите на Закона за водите АВиК са асоциации на собствениците на ВиК системи и съоръжения и следва да управляват инфраструктурата от името на собствениците. Примери за лошо управление са липсата на питейна вода в гр. Омуртаг от години поради неработещ довеждащ водопровод от яз. Ястребино, установените нередности от ОЛАФ и др.</p> <p>В подкрепа на становището ни са и забелязаните съществени пропуски от</p>		
--	---	--	--

		<p>администрацията на Министерски съвет, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В раздел 1 за проблем/проблеми за решаване се препоръчва кодифициране (окрупняване) на приложимите нормативни актове и уеднаквяване на понятийния апарат. - В раздел 3 за целите се обръща внимание, че липсва обективно измерими критерии за формулираните цели. - В раздел 4 за варианти на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до регламентирането на ролята на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. - В раздел 5 за анализ на въздействие се предлага изложението да се разшири в частта, отнасяща се до административната тежест и по-конкретно: очаквани промени спрямо актуалното състояние на режими, услуги и регистри. - В раздел 8 за обществените консултации се насърчава обществената консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по-кратък от 30 дни. Основните мотиви за това са високото обществено значение на темата, видно и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни и изминаването на повече от година и половина от проведените предварителни консултации. 		
29.	Съюз на ВиК операторите в Република България	<p>Смятаме, че предложеният за публично обсъждане проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, макар и да се опитва да реши някои от наболелите проекти във ВиК сектора в Република България, като:</p> <p>Подобряване начина на регулиране на ВиК услугите</p> <p>Досегашния модел на регулиране явно трябва драстично да се промени като се създаде устойчивост в отношенията между оператора и потребителя. При сегашния модел, при който операторите се държат на ръба на оцеляването, губят най-вече потребителите, които не могат да получават качествена услуга.</p> <p>Въвеждане на двукомпонентна цена на услугите</p> <p>С въвеждането на цена за достъп до ВиК услуги те се увеличат приходите на дружествата и това ще доведе до намаляване на ръста на цените за сметка на потребителите, които притежават повече водоснабдени имоти.</p> <p>Предвиждат се и но добри решения на организацията по водоснабдяването</p>	Приема се частично	<p>Текстовете са в изпълнение на изискванията заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) „Реформа 2: Продължаване на реформата във водния сектор“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се въведе отделяне на регулирането на ВиК услугите в самостоятелен субект; - да се въведе нова структура на цените на ВиК услугите, базирана на гарантиране на минималните разходи за ползване на системите и потребените услуги; - да се регламентира стратегическата роля на Българския ВиК холдинг; - да се прецизират ролите и функциите на заинтересованите страни;

		<p>на затворените жилищни комплекси.</p> <p>В същото време някои от сериозните проблеми в сектора са оставени да бъдат изяснени в бъдещите наредби към закона, при положени че в сегашния проект е намерил място въпросът за регламентиране на парите за дрехи на бъдещите комисари.</p> <p>Смятаме също така, че окрупняването на ВиК операторите трябва да става на база икономически принципи, а не на база нормативен акт. При сегашната редакция, със сигурност ще се стигне до обжалване на закона пред конституционния съд от засегнатите общини, притежаващи общински ВиК оператори, което ще внесе допълнителен смут в сектора.</p> <p>Не е изяснена и дейността по физическото присъединяване към ВиК системите. ВиК услуга ли е и подлежи ли на регулиране.</p> <p>Проектозаконът не дава и решение и на най-големия проблем в работата на ВиК операторите проблемът свързан със събираемостта на вземанията.</p> <p>Към настоящият момент във ВиК системата има несъбрани вземания за стотици милиони лева. Това е огромен ресурс, който не може да бъде оползотворен. Причините са предимно от обективен характер, поради което се надяваме, че новия закон ще намери решение на този проблем. На тези огромни суми операторите са платили всички данъци и тяхното събиране ще внесе свеж ресурс за инвестиции в сектора. Практиката показва, че тези задължения се натрупват не от социално слабите потребители, а от недобросъвестните. Въвеждането на някои законови рестрикции към тези потребители ще се отрази в посока на увеличение на приходите на ВиК операторите и по този начин на ценовите нива на ВиК услугите. Значително ще се подобри и социалната справедливост в обществото.</p> <p>Надяваме се, че с това становище да подпомогнем вносителите при изработването на окончателния вариант на проектозаконът и той да придобие съдържание, което да отговаря на големите очаквания както на операторите, така също и на потребителите на ВиК услуги в страната.</p>		<p>- да се създадат предпоставки за консолидация при предоставяне на ВиК услуги.</p> <p>Заплащането на услугата водоснабдяване, канализация и пречистване на водите са изяснени в чл.94 ал.1 и ал.2 от проектозаконът.</p> <p>Съгласно чл. 112 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, потребителите, които са неизправни длъжници, носят отговорност за задълженията си, като предоставящият услугата може да поиска издаване на заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс независимо от размера на задължението. Предвижда се детайлизиране на процедурите за събиране на несъбрани вземания в наредбата по чл. 58, ал. 5 от законопроектът, както и в общите условия за предоставяне на ВиК услуги на ВиК Оператора.</p>
30.	АВиК-Хасково (коментар от Портал за обществени консултации)	<p>Съгласно чл.14, ал.2, т.4 и т.5 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията: Общото събрание на Асоциацията по ВиК:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изготвя и приема годишния си бюджет • приема годишния отчет за дейността си <p>От така определените правомощия би следвало Общото събрание да приема свой бюджет и отчет за дейността, различни от бюджета и отчета за</p>	Приема се	Приетите коментари са отразени в чл. 14, ал. 2, т. 4 и 5.

		<p>дейността на асоциацията по ВиК (които съгласно действащия Закон за водите се приемат от Общото събрание).</p> <p>Предложение: чл.14, ал.2, т.4 и т.5 да гласи:</p> <p>Общото събрание на Асоциацията по ВиК:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приема годишния бюджет на асоциацията по ВиК • приема годишния отчет за дейността на асоциацията по ВиК 		
31.	Е.Н.Недялкова (коментар от Портал за обществени консултации)	<p>Предложение за поправки в чл. 14, ал. 2</p> <p>Предлагам в чл. 14, ал. 2 да се отразят следните текстове:</p> <p>"(2) Общото събрание на Асоциацията по ВиК:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. приема решение за сключване на договор с ВиК оператор при процедура по този закон от името и за сметка на собствениците на ВиК системите за възлагане на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услугите срещу заплащане, 2. контролира изпълнението на договора по т.1; 3. съгласува бизнес програмите на ВиК оператора; 4. приема годишния си бюджет; 5. приема отчет за изпълнение на годишния си бюджет; 6. приема годишния си финансов отчет; 7. приема годишния доклад за дейността си. <p>Предложение за изменение и допълнение на чл. 14, ал. 3</p> <p>"(3) Председателят на асоциацията по ВиК:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. организира и ръководи дейността ѝ и я представлява; 2. подписва договора с ВиК оператора и други договори във връзка с дейността от името на асоциацията по ВиК; 	Приема се частично	<p>Приетите коментари са отразени в чл. 14, ал. 2, т. 4 и 5.</p> <p>Организацията и дейността на асоциациите по ВиК се детайлизира с правилника по чл. 17, ал. 1.</p>

		<p>3. организира изпълнението на решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК;</p> <p>4. утвърждава длъжностно разписание, сключва, изменя и прекратява договори на служителите на асоциацията по ВиК;</p> <p>5. Организира дейността на асоциацията и изпълнението на бюджета;</p> <p>6. Организира изготвянето на проект на бюджет на асоциацията във връзка както с вземане на решение за препоръчителен размер на вноските, така и с приемане на бюджета за съответната година;</p> <p>7. Организира изготвянето на доклад за дейността, отчет за изпълнение на бюджета и годишния финансов отчет на асоциацията;</p> <p>8. представя на министъра на регионалното развитие и благоустройството ежегодно до края на януари отчет за изпълнение на бюджета и доклад за дейността на асоциацията по ВиК за предходната година;</p> <p>9. организира контрола по изпълнението на договора с ВиК оператора;</p> <p>10. изпълнява и други функции, възложени му с нормативен акт."</p>		
32.	ОБЩИНА БЕРКОВИЦА	<p>На 30.11.2022 г. в Портала за обществени консултации https://www.strategy.bg/ бе публикуван Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията. Срокът за предложения и становища по горепосочения Законопроект е до 14.12.2022 г.</p> <p>На основание чл. 26, ал.3 и 4 от Закона за нормативните актове и в предвидения срок представяме и молим внимателно да се запознаете и съответно - да вземете предвид настоящото становище на представляваните от нас ВиК оператори, собственост на съответните Общини, в които предоставяме услугите си, в качеството ни на заинтересовани страна по Проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията („Проекта/Законопроекта“).</p> <p>Проектът засяга обществени отношения, свързани с предоставянето на ВиК услуги, които са изключително значими за обществото и следва да бъдат съгласувани и съобразени с интересите на всички заинтересовани страни.</p> <p>Общата цел на Законопроекта, съгласно мотивите към него, е да се създаде систематизирана уредба на обществените отношения, свързани с отрасъл ВиК</p>	Не се приема.	Коментарите са като по т.16

	<p>в Република България, която да уреди по-ефективна правна рамка от правила, регламентиращи собствеността, управлението и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, както и предоставянето, регулирането и контрола на водоснабдителните и канализационните услуги. Съществената промяна, която се цели с Проекта, е „да се създадат предпоставки за консолидация при стопанисването, експлоатация на ВиК системите и предоставянето на ВиК услугите“. Предвидено е задължително окрупняване на обособените територии, като съгласно чл. 4 от Законопроекта, обособените територии, за разлика от действащата уредба в Закона за водите, ще съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната. В границите на една обособена територия само един ВиК оператор ще може да изпълнява дейностите по предоставяне на ВиК услуги заедно с дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите, публична общинска и/или публична държавна собственост, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК инфраструктура, публична общинска и/или публична държавна собственост. Като част от процеса по „консолидация“ е предвидено прекратяване на сключените договори от кметовете на общини с местните (общински) ВиК оператори, задължително предоставяне на ВиК съоръжения (общинска собственост) на новата Асоциация по ВиК и отнемане на всякакви реални правомощия на общинските съвети за решаване на въпросите, свързани с предоставянето на ВиК услуги на територията на общините, включително и относно разпореждането с тяхната еднолична и изключителна собственост върху ВиК системите и съоръженията - публична и частна общинска собственост.</p> <p>Категорично считаме, че Проектът в настоящия му вид не следва да бъде внасян в Народното събрание, а още повече - приеман.</p> <p>Приемането на Законопроекта не само няма да постигне посочените в мотивите към него цели, но същият ще доведе до приемане на нормативна уредба, противоречаща на основни конституционни принципи, ще задълбочи проблемите във ВиК сектора, ще доведе до социална несправедливост и напрежение.</p> <p>По-долу в становището са изброени подробно аргументите ни в тази връзка, като е предложен и конкретен подход, който би могъл да бъде компромисен и от една страна - да съответства на заложените в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУРБ) цели за реформа във водния сектор, от друга страна - да не налага задължителна</p>		
--	--	--	--

консолидация на административно-териториален принцип в противоречие с икономическата логика, конституционните начала относно собствеността и желанията на жителите на общините, в които предоставяме ВиК услуги.

I. ПРОЦЕДУРНИ ПОРОЦИ

На първо място следва да се отбележат процедурните пропуски, които съпътстват процедурата по изработване, обявяване и внасяне на законопроекта в Народното събрание. Нормотворчеството е изключително важен процес, който следва да бъде извършван внимателно, в пълно съответствие със законовите изисквания и при съблюдаване правата на заинтересованите страни и всички граждани на Република България. Именно в тази връзка, законодателят е предвидил подробна императивна процедура в Закона за нормативните актове (ЗНА).

Съгласно чл. 18а от ЗНА, при изработването на проект на нормативен акт се извършва предварителна оценка на въздействието и се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица съгласно глави втора и трета от закона. Предварителните оценки на въздействието се съгласуват с администрацията на Министерския съвет.

В настоящия случай тези изисквания са изпълнени само формално, предвид следното:

1. Изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обоснованост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. Именно по тази причина в чл. 26, ал.2 от ЗНА е предвидено в процеса по изработване на проект на нормативен акт да се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица. За тази цел, преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на Портала за обществени консултации, като съгласно ал. 4 от същия член, срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации е не по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на проекта може да определи друг срок, но не по- кратък от 14 дни.

В настоящата процедура, независимо от значимостта на обществените отношения, засегнати от Проекта, е предвиден възможно най-краткият срок за предложения и становища, а именно - 14 дни. Мотивите за изключително краткия срок, в който заинтересованите страни следва не само да се запознаят

	<p>с Проекта, да анализират всички предвидени реформи и техните ефекти, но и да организират правото си на становища/възражения, са свързани с „проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации на сходен законопроект, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост“</p> <p>Считаме, че не е налице „изключителен случай“ по смисъла на ЗНА, който да налага съкратен срок (явно формален), който да бъде даден за извършване на обществено обсъждане на Законопроекта.</p> <p>Съдебната практика, тълкуваща Закона за нормативните актове и процедурата по съгласуване, еднозначно приема, че целта на разпоредбата на чл. 26 от ЗНА е да се даде възможност на заинтересованите лица да упражнят правото си на участие в производството по подготовка на актове, засягащи техни законни интереси. Публикуването, разгласяването на проекта на акта е начинът, чрез който принципът за откритост и съгласуваност, заложен в чл. 26, ал. 1 от ЗНА, намира част от своето проявление спрямо засегнатите лица и за чието спазване следва да следи на първо място органът, в чиито правомощия е да приеме дадения проект. В тази връзка, съгласно съдебната практика, нарушенията спрямо правилата на чл. 26, ал. 2-5 от ЗНА са принципно съществени по своя характер, тъй като обезпечават правото на участие на заинтересованите лица, чието упражняване винаги би могло да доведе до друг изход от провежданото административно производство след изслушването и зачитането на изразените мнения и становища.</p> <p>В случая не са налице форсмажорни обстоятелства, които да обосноват наличието на „изключителен случай“, налагащ нуждата от съкратен срок за обществени консултации. Нещо повече - изключително важно е Законопроектът да бъде внимателно обсъден с всички заинтересовани лица, да има широка публичност, доколкото както е предвидено и в предварителната оценка на въздействието - проектът засяга правата и законните интереси на всички български граждани.</p> <p>Крайно несериозно е законопроект, който ще има толкова съществени последици за цялото население на страната, да бъде подготвян и обсъждан набързо и формално, като по този начин да се създадат повече проблеми в сектора, вместо да се решат наличните такива. Така например прави впечатление при бърза справка в Портала за обществени консултации, че за публикуваните за обществено обсъждане непосредствено след коментирания Законопроект Проект на Наредба за психологическо осигуряване в Служба</p>		
--	--	--	--

	<p>„Военно разузнаване” и Проект на Наредба за изменение на Наредба №1 от 17 юли 2008г. за условията и реда за атестиране на дипломатическите служители е даден срок от 30 дни за запознаване и представяне на становища, но за толкова съществен законопроект, който реформира ВиК сектора в страната, е предоставен възможно най- краткия срок за запознаване, което навежда на мисълта, че по никакъв начин не се цели Законопроектът да бъде обсъден със заинтересованите лица, а още по-малко мнението им да бъде взето предвид преди внасяне на проекта в НС.</p> <p>2. Формалността на процеса по обществени консултации е видна и от публикуваното Становище на Администрацията на Министерски съвет („АМС“), която е съгласувала проекта с изрични препоръки/възражения.</p> <p>В становището на АМС е посочено следното:</p> <p>„Насърчаваме предстоящата обществена консултация по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове да се проведе в предвидения обичаен срок, а именно не по-кратък от 30 дни. Мотиви за това са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Високото обществено значение на темата, видно и от идентифицираните в оценката заинтересовани страни: • Значителния обем на положения труд, особено в контекста на предложеното изготвяне на изцяло нов проект на закон, с който да се кодифицира тематичната област: • Изминаването на повече от година и половина от проведените предварителни консултации. “ <p>Независимо от изричната препоръка на Администрацията на Министерски съвет, вносителят не се е съобразил, а е подходил формално не само към процеса по съгласуване на Проекта с АМС, но и със заинтересованите страни, като е дал само 14 дни за становища по Проекта.</p> <p>Мотивите за придвиждане на 14-дневен срок за становища по проекта са несъстоятелни, предвид това, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - От една страна е изтекъл значителен срок (повече от две години) от предходното публикуване на Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията(1Шр5:/Лу\у\у.81га1ецу^/РиЪПсСоп8и11а1юп5/У]е\у.а5рх?1агщ=1щ- ВG&Id=5558), който не е и идентичен с настоящия Законопроект, поради което настоящият Проект следва да бъде внимателно обсъден; 		
--	---	--	--

	<p>- От друга страна - налице са промени в законодателната европейска и национална рамка, засягаща и ВиК регулациите, която следваше да бъде съобразена, отразена и съответно - обсъдена със заинтересованите страни;</p> <p>Проектът съществено засяга интересите на общините и общинските ВиК оператори, в териториите, които са „неконсолидирани“. Както е видно от посочения по-горе линк, налице са няколко становища/възражения по предходния Законопроект от общините, които са наши принципиали и на чиито</p> <p>6</p> <p>територии предоставяме услугите си. Независимо от това, в доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта само бланкетно е посочено, че „5 хода на работата по прецизиране на текстовете са взети и относимите коментари и предложения постъпили по време на общественото обсъждане“ през 2020 г., но нито един от аргументите, изложени в коментиранията становища, не е обсъден или взет предвид при изработването на новия Законопроект. Не е налице и аргументация защо всички тези становища и подробни възражения са изцяло пренебрегнати.</p> <p>3. В допълнение на горното, съгласно чл. 28, ал.2 от ЗНА, мотивите към Проекта, съответно и доклада за предварителна оценка, трябва да съдържат „финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба“, както и очакваните финансови резултати. Тези изисквания са императивни, с оглед преценка от страна на законодателния орган относно финансовите последици за обществото, свързани със законопроекта.</p> <p>В настоящия случай липсва какъвто и да е финансов анализ, независимо, че е предвидено цялостно реструктуриране на сектора, ликвидиране на представляваните от нас дружества, но и създаване на нова администрация - постоянен регулаторен орган, различен от КЕВР.</p> <p>Законът предвижда, че проектът на нормативен акт, към който не са приложени мотиви със задължителното съдържание, в това число финансовите ефекти от приемането на Законопроекта, „не се обсъжда от компетентния орган“.</p> <p>Считаме, че кратките срокове, липсата на сериозно обсъждане на Законопроекта и зачитане становищата на заинтересованите лица и липсата на финансов анализ са съществени процедурни нарушения.</p> <p>Следва да бъде направен финансов анализ и да бъде даден допълнителен срок за обществено обсъждане на Проекта, по време на който същият да бъде</p>		
--	--	--	--

	<p>обсъден с всички заинтересовани лица, включително и с общинските ВиК оператори, чието съществуване е предвидено да се прекрати.</p> <p>II. ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ НА НОВАТА УРЕДБА</p> <p>1. Съгласно чл. 15, ал.1 от ЗНА, нормативният акт трябва да съответства на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен. В настоящия случай, предвидената в Законопроекта уредба е в противоречие с конституционните принципи за собственост и местно самоуправление.</p> <p>Проектът съдържа задължение за предаване на ВиК системите и съоръженията - общинска собственост на Асоциацията по ВиК, която да ги предаде за стопанисване и експлоатация на избрания ВиК оператор на обособената територия.</p> <p>В Преходните и заключителните разпоредби на Законопроекта - параграф 4, алинея 2 е предвидено, че „Съществуващите към датата на влизане в сила на този закон ВиК системи - публична собственост на държавата и на общините, разположени на територията на съответната област, се управляват от асоциациите по ВиК по силата на този закон.“ А съгласно параграф 9, ал. 4 и 5 - .Договорите с ВиК оператори, които са сключени от кмет на община по реда на отменената глава 11 „, а “ от Закона за водите се прекратяват по право от влизането в сила на този закон. Предоставените за експлоатация ВиК системи и съоръжения се предават на общината, която ги предоставя на асоциацията по ВиК за обособената територия по § 4 в 6 -месечен срок от влизането в сила на този закон. Асоциацията по ВиК предоставя ВиК системите по ал. 1 на ВиК оператора за обособената територия с допълнително споразумение към договора за възлагане.“</p> <p>В посочените разпоредби е предвиден задължителен начин на разпореждане със собственост, без да се зачита правото на собственост на собственика - общините, което по характера си е абсолютно право, гарантирано от Конституцията на Република България (КРБ). В този смисъл, съгласно чл. 17 от КРБ, правото на собственост се гарантира и защитава от закона, а съгласно чл. 140 от КРБ Общината има право на своя собственост, която използва в интерес на териториалната общност.</p> <p>2. Предвидените в Законопроекта задължителни разпореждания с имущество, собственост на Общините, без да се отчете желанието на собственика и интереса на териториалната общност, е противоконституционно. Жителите на Общините, на териториите на които предоставяме услуги, имат право да определят чрез органите на местното</p>	
--	---	--

	<p>самоуправление, начина, по който да се използва публичната общинска собственост.</p> <p>Една от основите на демократичното общество е правото на гражданите да участват в управлението, което се извършва чрез избраните от тях органи на местно самоуправление - този принцип е възприет от демократичните правови държави. С оглед посоченото, смятаме, че общинската собственост следва да бъде управлявана в съответствие с решенията на органите на местното самоуправление в интерес на местното население, което представляваме. Тези принципи са категорично признати от Конституцията и всяко противоречие с тях ще се счита за противоконституционно.</p> <p>В допълнение, съгласно Европейската харта за местно самоуправление от 15.10.1985 г. органите на местното самоуправление са една от главните основи на всяко демократично устройство и правото на гражданите да участват в управлението на обществените дела е един от демократичните принципи, възприети от всички държави - членки на Съвета на Европа.</p> <p>Разглежданите по-горе разпоредби противоречат и на основополагащия принцип на Закона за местното самоуправление и местната администрация, съгласно който местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на общинското имущество и общинските предприятия.</p> <p>Дори и да се приеме, че Законопроектът предвижда възможност за участие в Асоциациите по ВиК, то това участие е задължително, без наличие на изрично решение на Общинския съвет, каквато е действащата нормативна уредба, т.е. не е налице „право и реална възможност“ на гражданите в засегнатите общини да решават самостоятелно въпросите, свързани с общинското имущество и общинските предприятия, каквито са представляваните от нас дружества.</p> <p>В този смисъл, задължителното участие на Общините в Асоциациите по ВиК би било по- скоро една формална възможност за участие в процеса по управление на ВиК системите и съоръженията, публична общинска собственост. Видно от законопроекта (чл.16), когато в съответната асоциация по ВиК участва държавата и повече от една община, държавата има право на 35 на сто от гласовете, а всички общини разпределят помежду си 65 на сто от гласовете, пропорционално на броя на населението им. По този начин гласът на по- малките общини би бил минимален и формален, доколкото решенията</p>		
--	---	--	--

	<p>на общото събрание на асоциацията по ВиК е предвидено да се приемат с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите, а когато в съответната асоциация по ВиК участват само държавата и една община, решенията се взимат с единодушие.</p> <p>3. Общините няма да имат възможност да определят начина на управление и разпореждане с общинската собственост без задължителното решение/съгласие и на държавата. Така се обезсмисля изцяло наличието на публична общинска собственост при ВиК системите и съоръженията, а също и ѝ регулирането ѝ в Проекта. Всяко придобиване на такава собственост е предвидено да се последва от задължително предаване на придобитата собственост на АВиК. Нещо повече - съгласно чл.24 ал.2 и ал.3 от Законопроекта, публична общинска собственост са и водоснабдителните и канализационните системи или част от тях, включително част от водопроводни и/или канализационни мрежи на населените места и селищните образувания, дори когато се изграждат със средства на физически или юридически лица и придобият предназначението по ал. 1 на същия член, като същите стават публична собственост на общината с влизането в сила закона.</p> <p>Предвид посоченото, Законопроектът не може да бъде приет в предложения вид, а следва да бъде изменен и приведен в съответствие с изискванията на Закона за нормативните актове, нормите на Конституцията и нуждите на обществото, без да се нарушават демократичните принципи за неприкосновеност на собствеността и местното самоуправление.</p> <p>III. НАЛАГАНЕ НА НЕРАБОТЕЩ МОДЕЛ НА УПРАВЛЕНИЕ</p> <p>1. Още през 2009 г. с промените в Закона за водите бе поставено началото на така наречената „водна реформа“ чрез определянето на обособени територии и създаването на асоциации по ВиК, които да възлагат дейностите по предоставяне на ВиК услуги на съответните ВиК оператори. С оглед множеството неясноти относно процеса по прехвърляне/предаване на ВиК активите, бяха направени и допълнителни изменения на Закона за водите през 2013 г.</p> <p>Водната реформа предвиждаше възможност за „консолидиране“ на обособените територии без посочения термин да бъде легално дефиниран. В продължение на 13 години не бе постигнато планираното цялостно „консолидиране“ на ВиК операторите. За посочения период част от областите, в които ВиК услуги бяха предоставяни от повече от един ВиК оператор се консолидираха, а останалите шест области - не. Причините са множество и</p>		
--	---	--	--

	<p>същите изискват задълбочен експертен анализ, който да предложи необходимите мерки за правилното развитие на сектора.</p> <p>В случай, че предложеният модел от 2009 г. е работещият и логичен модел на управление на сектора и предоставяне на ВиК услуги, то за посочения период от 13 години същият щеше да даде видими резултати в консолидираните области.</p> <p>Видно от публичните сравнителни анализи на КЕВР, консолидираните области, в които ВиК операторът в областта обслужва всички потребители, по никакъв начин не изпъкват като изпълнение на показателите на качество и финансови резултати спрямо общинските ВиК оператори, предоставящи услуги на териториите на представляваните от нас общини.</p> <p>Това е доказателство, че консолидирането на областен принцип не води до по-добри резултати и до по-качествена услуга за потребителите.</p> <p>2. Настояването за централизация и консолидация би било разбираемо, само в случай, че за този достатъчно дълъг период от време (13 години), консолидираните територии имаха значително подобрене по отношение:</p> <p>Изпълнение на показателите за качество, съгласно бизнес плановете им, одобрени от КЕВР;</p> <p>Повишаване на финансовата стабилност на операторите и значително подобряване състоянието на ВиК инфраструктурата, експлоатирана от оператора, включително чрез изпълнение на проекти, финансирани от Европейските структурни фондове (след като консолидираните територии „отговарят на изискванията“ за финансиране);</p> <p>Повишаване на удовлетворението на гражданите от качеството на предоставяните ВиК услуги.</p> <p>За съжаление, посочените положителни ефекти не са налице, като не е извършен и подобен сравнителен анализ, който да бъде основание за описаната в мотивите наложителност на реформата, свързана с консолидиране на териториите и ВиК операторите.</p> <p>Важно е да се отбележи, че не е извършвана и задължителната последваща оценка съгласно Закона за нормативните актове както на Закона за водите (и въведената с него уредба за окрупняване на операторите), така и по отношение Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, към които да препращат и мотивите на Законопроекта - т.е. не е налице никаква яснота какви са били резултатите от прилагането на</p>		
--	---	--	--

	<p>посочените актове, била ли е наложителна тяхната промяна/отмяна, какви са ефектите от прилагането на „консолидацията“.</p> <p>С оглед горното, предложените съществени промени в Проекта са предвидени само с цел изпълнение на заложените формални стратегически цели за развитие на ВиК сектора в страната - с настоящия Законопроект се предвижда задължително обединяване/консолидиране на ВиК операторите на територията на една област, т.е. задължително и насилствено прилагане на един модел на управление на ВиК сектора, който за 13 години, въпреки множеството междувременни законодателни промени, не бе приет и приложен доколкото по естеството си не отговаря на националните индивидуални нужди за развитие на ВиК услугите по райони.</p> <p>В случай, че посочените по-горе евентуални положителни ефекти от консолидацията бяха видим и, жителите на обслужваните от нас Общини сами биха настоявали за извършване на обединяване/консолидиране, за разлика от категоричното им противопоставяне, каквото е налице в момента.</p> <p>Нещо повече - налице е и обратен ефект в територии, които са консолидирани - общини, които са присъединени към Асоциациите по ВиК, искат да се отделят, недоволни от извършеното окрупняване, доколкото не е налице подобряване на нивото на предоставяне на ВиК услуги, но същевременно е увеличена цената им.</p> <p>3. Считаме, че не са налице задължителни изисквания в европейски нормативни актове, налагащи задължителното окрупняване на обособените територии.</p> <p>Така наречената „консолидация“ е заложена като цел в Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. Същата цел е посочена в Споразумението за партньорство за програмен период 2021 - 2027 г. и е пренесена в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.</p> <p>Във всички случаи се касае за предложени от страна на българското Правителство реформи, на база доклад на Световната банка преди повече от 10 години, използван за основа на Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.</p> <p>Не са налице изрични законодателни изисквания на ниво Европейски съюз, които да задължават както България, така и останалите членки на ЕС да извършват вътрешни съществени реформи по отношение регулиране</p>		
--	---	--	--

собствеността на ВиК системите и съоръженията и модела на предоставяне на ВиК услуги на територията на страната.

Дори и в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България е предвидено проектът на Закона за водоснабдяване и канализация, който ще бъде приет, да „създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на вик услуги“. По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези предпоставки, а още по- малко е изрично посочено условие обособените територии да съвпадат с административните области в страната.

4. В Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроекта е посочено, че „Към момента има шест области, в които не е осъществена консолидацията на обособени територии и ВиК оператори, и това се отчита като причина, която се отразява негативно както на управлението на ВиК системите, така и на финансирането на развитието на ВиК инфраструктурата в тези територии. Поради своята раздробеност и финансова нежизнеспособност част от малките дружества не успяват да акумулират средства за покриване на оперативните си разходи“.

Не са налице каквито и да е данни за извършен подобен анализ и конкретика по отношение на посочената констатация, не са дадени добри примери за положително управление на ВиК системите в консолидирани оператори. Не са представени и данни, които да доказват „финансовата нежизнеспособност“ на малките ВиК оператори.

Основната част от Общинските ВиК оператори са с по-добри финансови резултати от консолидираните ВиК оператори и по-ниски цени на ВиК услугите, поради което основният аргумент, с който се обосновава коментираната задължителна консолидация, е абсолютно несъстоятелен.

Считаме, че мотивите към Проекта са формални, целят единствено да подкрепят реформата по окрупняване на териториите и ВиК операторите, без да отговарят на действителното положение на ВиК сектора и без подробна икономическа обосновка.

5. Не само не е направен вътрешен сравнителен вътрешен анализ по територии (консолидирани и неконсолидирани), но липсва и сравнителноправен анализ на актуалната нормативна уредба и приложимите модели на управление на ВиК сектора в държавите - членки на ЕС.

Считаме, че следваше да бъде възложен изричен анализ, който да провери нормативната уредба на национално ниво в държавите - членки на ЕС, като анализира приложимите модели на управление на ВиК сектора и ефектите от

	<p>тях, както и възможната им приложимост в България, при съобразяване на конституционните принципи за собственост и местно самоуправление и другата приложима национална нормативна уредба.</p> <p>Нещо повече - след извършен дори незадълбочен преглед на публично достъпни данни и нормативни актове на ниво Европейски съюз, се установява, че всяка държава-членка е избрала свой подход в управлението на ВиК сектора и мащабното окрупняване не е основният и безалтернативен модел на управление в европейските страни.</p> <p>Така например Франция е типичен пример, при който органите на местното самоуправление (общините) са отговорни за предоставянето на ВиК услуги на гражданите си чрез избрани именно от Общините модели на възлагане на услугите. Те могат да избират един от следните модели на управление:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пряко публично управление (direct public management system) и делегирано публично управление (delegated public management system), при който модел общините сами предоставят водните услуги чрез свои дружества; • Делегирано частно управление (delegated private management system), при който модел общините запазват собствеността върху съоръженията, но подписват договори за публично-частно партньорство (ПЧП) с частни оператори, които предоставят водни услуги. <p>Съгласно публично достъпен Доклад за управлението на ВиК услугите в Европа на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги от 2018 г. („Доклада“), в Чехия се прилагат различни модели на предоставяне на ВиК услуги, като основно застъпен е моделът, при който общините (органите на местното самоуправление), сключват договори с избраните от тях дружества. Предвидена е и възможност за асоцииране на общините.</p> <p>В Дания също не е налице мащабно окрупняване на ВиК операторите - след реформа през 2016 г. се прилагат модели на ПЧП, както и модели на пряко публично управление, като секторът е фрагментиран, а цените на услугите се одобряват от Общинските съвети.</p> <p>Общински дружества, предоставящи ВиК услуги, са налице и в Австрия, като отговорността във връзка с предоставянето на ВиК услугите е поделена между държавните органи и органите на местното самоуправление.</p>		
--	---	--	--

	<p>Съгласно данните от публично достъпната информация, в Италия се прилагат различни модели за управление на водните услуги. Около половината от населението се обслужва чрез модела на делегирано публично управление. ПЧП (публично-частни партньорства) обхващат 36%, а концесиите - обхващат 5% от населението. Водните услуги на останалите над 50 % от населението се предоставят директно от общините (пряко публично управление).</p> <p>Финландия залага основно на общинския модел на управление на ВиК сектора и предоставянето на ВиК услуги на ниво общини. Съгласно данните от доклада, Финландия има 311 общини и повечето от тях притежават едно или повече дружества, предоставящи комунални услуги на техните територии. Моделът на пряко публично управление е най-често срещаният модел във Финландия - общините отговарят за предоставянето и управлението на ВиК услугите. Около 70 % от общинските комунални оператори са организирани като общински дружества под прякото управление на общината. Видно от актуалния и действащ Закон за водоснабдяването и канализацията в Румъния {Official Gazette no. 679 of 7 September 2015'}, отново общините и общинските ВиК оператори са основно отговорни за предоставяне на ВиК услугите на потребителите.</p> <p>Съгласно приложимото национално законодателство в Румъния - създаването, организацията, координацията, управлението, мониторингът и контролът на регулираното снабдяване/предоставяне на водоснабдителна и канализационна услуга на ниво общини, градове, окръзи, както и администрацията, експлоатацията и осигуряването на функционирането на свързаните с него обществени водоснабдителни и канализационни системи са изключителна компетентност на органите на местната публична администрация, които те упражняват по силата на закона. Тези правомощия могат да се упражняват и чрез вътрешнообщностните сдружения за развитие с предмет на дейност ВиК услуга, от името и за сметка на тези органи на местната администрация. При делегирано управление, съгласно приложимата в Румъния нормативна уредба, органите на местната публична администрация или според случая междуобщностните сдружения за развитие с предмет на дейност водоснабдителна и канализационна услуга от името и за сметка на органа на местно самоуправление, възлагат на един или повече оператори всички свои задължения и отговорности по отношение на предоставянето на развитието/предоставянето на водоснабдителната и канализационната услуга, включително администрирането и експлоатацията на свързаните с нея</p>		
--	--	--	--

	<p>водоснабдителни и канализационни системи, на въз основа на договор за делегиране на управление.</p> <p>Предвид гореизложеното - налице са различни модели на управление на територията на ЕС. Не е ясно кое налага един конкретен модел да бъде задължително и насилствено приложен с Проекта, като се изземат правомощията на общинските органи да решават как да се разпореждат с притежаваната от тях собственост. Кое налага именно моделът на „консолидация“ да бъде задължително налаган без да бъде направен анализ на други възможни модели на управление, които да имат положителен ефект върху сектора? Кои европейски модели са конкретно използвани като полезни практики по отношение окрупняването на операторите от авторите на законопроекта - не е описано в мотивите, а също и защо точно тези практики биха били приложими и работещи на територията на Република България? Наблюдавани ли са положителните ефекти в тези държави, в които се прилага моделът - след какъв период от време, какви са конкретните резултати? Всички тези въпроси остават без отговор - само бланково е посочено, че това е възприет модел на управление в ЕС, независимо от изключителната сериозност на предложените промени и ликвидирането на общински ВиК оператори с добри финансови показатели и доказан модел на управление.</p> <p>б. Горепосоченото затвърждава мнението ни, че промените, налагани със Законопроекта, не са добре обмислени и прецизирани в контекста на недовършената водна реформа в страната.</p> <p>Тук е важно да се обърне особено внимание на основополагащия документ, поставил като основна цел за развитието на ВиК в страната „консолидацията“, а именно - Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. В подкрепа на поставената цел в Стратегията е посочено следното:</p> <p>„В цяла Европа е налице тенденция към консолидация на водния сектор. Обикновено консолидацията е продиктувана от стремеж към икономии от мащаба. Отраслов еталон за оптимален размер на зона на обслужване е наличието на МИНИМУМ 250 000 клиенти на водоснабдителни и канализационни услуги.“</p> <p>В случая в Законопроекта е отразена единствено целта за окрупняване, но не и до</p>		
--	---	--	--

	<p>МИНИМУМА от 250 000 клиенти на ВиК услуги в съответната зона на обслужване, като само за улеснение е предвидено обособените територии да съвпадат с</p> <p>области в страната. Това е едно половинчато прилагане на модела, без да се съобрази необходимия минимум за постигане на посочените икономии от мащаба. Така например, видно от данните на НСИ, масово</p> <p>консолидираните области са с население в пъти по-малко от посочения минимум:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Област Видин е с население 78 814 жители; Област Смолян - 99 318 жители; Област Габрово - 103 404 жители; Област Търговище - 108 117 жители и т.н. <p>Въпреки посоченото, тези области и обслужващите ги ВиК оператори ще се считат за отговарящи на изискванията за „консолидация“ и европейско финансиране, НЕЗАВИСИМО, че обслужваното от тях население е по-малко от предвидения в Стратегията минимум за оптимално прилагане на модела.</p> <p>С оглед горното е видно недомисленото и автоматично прилагане на модел на управление, който няма да доведе до целените икономии на база мащаб, и категорично не може да бъде приет, доколкото една непрецизирана реформа ще доведе до абсолютен хаос, до закриване на работещи дружества и създаване на масово недоволство сред жителите на обслужваните от нас общини.</p> <p>7. Налице са множество неясноти и абсурди в Законопроекта. Така например не са включени разпоредби, свързани с отговорността от страна на ВиК операторите за поддръжка и обновяване на водоснабдителните и канализационните системи в обособената територия, но за сметка на това са включени разпоредби, свързани с осигуряване на работно облекло на комисарите в новия регулаторен орган на цените на ВиК услуги.</p> <p>Сега общински ВиК дружества, независимо от трудностите, съумяват да осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, а Общините независимо, че години наред са лишени от европейско финансиране, ежегодно влагат</p>		
--	--	--	--

средства за поддръжка и развитие на мрежите, което подобрява услугата и намалява загубите на вода.

Приемането на Закона ще постави общините в ситуация, при която да влагат допълнителни средства за отстраняване на текущи аварии и повреди поради липсата на финансова обезпеченост на операторите.

Не е ясно и как ще бъде осъществяван контрол върху дейността на консолидираните ВиК дружества, при липсата на достатъчен капацитет, а дори и човешки ресурс в Асоциациите по ВиК - това е абсолютно доказателство, че този контрол ще бъде изцяло формален.

8. Няма яснота как се избира ВиК операторът, който ще предоставя услугите на територията на областта - защо това трябва да бъде операторът, обслужващ областния град, а не някой от общинските ВиК оператори, които са с доказано по-добро управление и финансови показатели? Липсва процедура в този смисъл, а автоматично се приема, че ВиК операторът, обслужващ областния град, следва да обслужва цялата административна област - премахнати са всякакви възможности за конкурентост и за демократично и законосъобразно определяне на оператор, обслужващ обособената територия.

IV. ОБЩЕСТВЕНО НАПРЕЖЕНИЕ И СОЦИАЛНА НЕСПРАВЕДЛИВОСТ

Съществена последица от приемане на Законопроекта ще бъде драстичното и икономически необосновано повишаване на цените за ВиК услуги на жителите на всички обслужвани от нас Общини.

Недопустимо е в период на финансова криза, тежки инфлационни процеси и рецесия, потребителите ни да бъдат принудени да заплащат цена на ВиК услугите с от 50 до 100 % (в зависимост от конкретния регион) по-висока от настоящата цена. Подобно увеличение би натоварило изключително несправедливо и непоносимо жителите на обслужваните от нас Общини.

Липсва каквато и да е икономическа и социална логика населени места с гравитачно водоснабдяване да покриват разходите и да заплащат същата цена на ВиК услуги като районите с помпено водоснабдяване.

Както бе посочено по-горе, липсва финансов анализ как подобно увеличение на цените в обслужваните от нас общини ще повлияе на домакинствата, с оглед средните заплати по райони и текущия размер на цените на ВиК услуги.

Драстичното повишение на цените не само е нелогично, икономически необосновано и несправедливо, но ще доведе до крайно недоволство сред населението, до неплащане на дължимите суми от потребителите, а също и до масови протести.

V. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПОДХОД

Категорично възразяваме срещу приемането на Законопроекта в предложението му вид, доколкото:

Налице са съществени процедурни нарушения, свързани с процеса по създаване и съгласуване на проекта със заинтересованите лица;

Законопроектът противоречи на Конституцията, като задължава общините да предадат притежаваните от тях ВиК системи и съоръжения на Асоциациите по ВиК;

- Липсва финансов анализ относно прилагането на Законопроекта;

- Липсва сравнителен анализ на развитието на ВиК операторите в консолидираните територии спрямо представяването от нас общински ВиК оператори - не е ясно кое налага прекратяването на общинските дружества с добри финансови показатели и добро ниво на услугите;

- Липсва сравнителноправен анализ на добри практики, свързани с прилагането на модела на „консолидиране“ на ВиК териториите и операторите - не е ясно кое налага прилагането именно на този модел на управление, който повече от 13 години е заложен като възможност в закона и категорично до момента не е дал положителни резултати;

- Приемането на Законопроекта ще доведе до драстично увеличение на цените на ВиК услугите, което е абсолютно нелогично и недопустимо в периода на тежка финансова криза.

Предложение за подход;

Считаме, че при необходимост и с оглед изпълнение на условията на Националния план за устойчивост и възстановяване, може да бъде приет Закона за водоснабдяване и канализация, след провеждане на широко обществено обсъждане и като се изключи изричното уточнение в чл. 4 от Законопроекта, съгласно което обособените територии „съвпадат с административните области, съобразно административно-териториалното устройство на страната“, както и свързаните с това уточнение разпоредби в преходните и заключителните разпоредби на закона.

		<p>Премахването на посоченото уточнение няма да бъде в противоречие със заложеното в НПУВРБ, доколкото в същия е предвидено новият закон да „създава ПРЕДПОСТАВКИ за консолидация при предоставянето на вик услуги“.</p> <p>По никакъв начин не е предвидено изискване какви да са тези предпоставки, а още по-малко е изрично посочено условие обособените територии да съвпадат с административните области в страната, поради което приемането на задължителната консолидация не е изискване на НПУВРБ.</p> <p>Приемането на законопроекта с предложеното от нас отпадане на уточнението по чл.4 би било компромисно и от една страна няма да доведе до прекратяване на общинските ВиК оператори, от друга страна ще изпълнява заложените цели съгласно НПУВРБ, доколкото предпоставките за консолидация ще са създадени - всяка една Община ще може да реши дали и към коя Асоциация по ВиК да се присъедини.</p> <p>Смятаме, че консолидирането, следва да бъде извършвано ЕДИНСТВЕНО на основание конкретна икономическа логика и желание на съответните общини, а не насилствено 21</p> <p>и по области. Считаме, че границите на обособените територии следва да се определят съобразно решенията на Общинските съвети, като трябва да е налице възможност същите да могат да се присъединяват към съседни Асоциации по ВиК, като се създава конкуренция между Асоциациите, което ще доведе до положителни резултати за сектора.</p> <p>Считаме, че всичко гореизложено следва да бъде съобразено и Законопроектът да не бъде приеман във вида, публикуван за обществено обсъждане в Портала за обществени консултации.</p>		
--	--	---	--	--

33.	Главен секретар на Президента на Република България	<p>В Администрация на президента (АП) постъпи преписка с наш Вх. № 07-10- 6/15.12.2022 г. от г-н Васил Мартин - председател на Общински съвет Сапарева баня, което е адресирано и до повереното Ви ведомство. Чрез него се представят Решение № 608 от протокол 39/13.12.2022 г. на Общински съвет-Сапарева баня, придружено с Декларация. В нея е изразено категорично несъгласие с проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на министерство на регионалното развитие и благоустройството, като са изложени подробни мотиви и коментари.</p> <p>Моля да вземете отношение по повдигнатите в Декларацията въпроси съобразно Вашата компетентност и да отговорите на подателя с копие до Администрация на президента, за което предварително Ви благодаря.</p>	Не се приема	Коментарите са дадени към становището на Общински съвет Сапарева баня
-----	---	--	--------------	---

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

МИРОСЛАВА ВЛАДИМИРОВА

Формат на електронен подпис: .p7s